

URZĄD ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Sprawozdanie

**Prezesa
Urzędu Zamówień Publicznych**

**o funkcjonowaniu systemu zamówień
publicznych w 2016 r.**

Warszawa, czerwiec 2017 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
STRESZCZENIE	9
I. PRAWNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE	11
I.1. Ustawa – Prawo zamówień publicznych	11
I.1.1. Zmiany ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych	11
I.1.2. Planowane zmiany przepisów dotyczących zamówień publicznych.....	20
I.2. Przepisy wykonawcze do ustawy	20
I.3. Inne regulacje	24
I.3.1. Ustawa – o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi.....	24
I.4. Regulacje i dokumenty dotyczące zamówień publicznych i koncesji na roboty budowlane i usługi w Unii Europejskiej.....	24
I.4.1. Akty prawne	24
I.4.2. Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE	27
I.5. Umowy międzynarodowe określające zasady dostępu do zamówień publicznych.....	33
I.5.1. Porozumienie w sprawie Zamówień Rządowych (GPA)	33
I.5.2. Inne umowy.....	34
II. RYNEK ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH.....	34
II.1. Charakterystyka rynku zamówień publicznych	34
II.1.1. Wielkość rynku	34
II.1.2. Zamawiający	36
II.1.3. Struktura rynku.....	36
II.1.4. Zamówienia sektorowe.....	37
II.1.5. Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa	38
II.2. Funkcjonowanie rynku	39
II.2.1. Tryby stosowane w zamówieniach publicznych.....	39
II.2.2. Czas trwania postępowania.....	40
II.2.3. Kryteria oceny ofert	41
II.2.4. Konkurencyjność postępowań.....	43
II.2.5. Uzyskiwane ceny	45
II.2.6. Udział polskich przedsiębiorców w rynku europejskim.....	45
II.2.7. Podmioty zagraniczne na polskim rynku zamówień publicznych	46
II.2.8. Korzystanie ze środków ochrony prawnej.....	47
II.3. Inne dane dotyczące rynku zamówień publicznych	51
II.3.1. Ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy	51
II.3.2. Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie	51
II.3.3. Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej oraz wykonawcy, których działalność obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych.....	52
II.3.4. Postępowania, w których przewidziano zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty	52
II.3.5. Postępowania, w których przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzono dialog techniczny.....	53
II.3.6. Ogłoszenia o zmianie umowy.....	53

III. INSTYTUCJONALNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE	53
III.1. Kompetencje Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych	53
III.1.1. Decyzje administracyjne.....	54
III.1.2. Pozwy do sądu o stwierdzenie nieważności umów w sprawie udzielenia zamówienia publicznego	56
III.1.3. Skargi do sądu na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej.....	58
III.1.4. Wydawanie opinii	64
III.1.5. Realizacja zadania przygotowywania i upowszechniania przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień.....	64
III.1.6. Kontrola udzielania zamówień publicznych	67
III.1.7. Wydawanie Biuletynu Zamówień Publicznych.....	76
III.1.8. Informatyzacja systemu zamówień publicznych	77
III.1.9. Programy edukacyjne i szkoleniowe realizowane przez Urząd	80
III.1.10. Działania podejmowane w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych ..	86
III.1.11. Współpraca międzynarodowa	104
III.1.12. Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019	106
III.2. Krajowa Izba Odwoławcza	109
III.2.1. Rozpatrywanie odwołań	109
III.2.2. Wnioski o uchylenie zakazu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego	109
III.2.3. Opinie KIO dotyczące zastrzeżeń wniesionych przez zamawiającego wobec informacji o wyniku kontroli	110
III.3. Struktura organizacyjna i budżet Urzędu Zamówień Publicznych	110
III.4. Zamówienia publiczne w publikacjach prasowych	111
III.4.1. Informacje statystyczne	111
III.4.2. Analiza treści publikacji prasowych	112
IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE	115
V. ZAŁĄCZNIKI	118

WSTĘP

Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. i zostało opracowane na podstawie informacji zawartych w dokumentach, publikacjach urzędowych, raportach i analizach z zakresu zamówień publicznych, będących w dyspozycji Urzędu Zamówień Publicznych.

W szczególności analizie poddane zostały informacje i dane zawarte w:

- rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach za rok 2016, do przekazywania których zobowiązuje zamawiających przepis art. 98 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych,
- ogłoszeniach opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych,
- ogłoszeniach opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,
- dokumentacji dotyczącej wydanych decyzji administracyjnych,
- zawiadomieniach skierowanych do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o wszczęciu postępowania w trybie z wolnej ręki i negocjacji bez ogłoszenia,
- dokumentacji przeprowadzonych kontroli postępowań,
- dokumentacji spraw odwoławczych i sądowych,

Rok 2016 był szczególny dla funkcjonowania systemu zamówień publicznych. 28 lipca weszły w życie przepisy ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, przenoszące do polskiego porządku prawnego regulacje nowych dyrektyw unijnych dotyczących tego obszaru, tj. dyrektywę 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. tzw. „dyrektywę klasyczną” oraz dyrektywę 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. tzw. „dyrektywę sektorową”.

Nowelizacja powyższa wprowadziła szereg istotnych unormowań, ważnych dla procesu udzielania zamówień. W konsekwencji procedury przygotowania i prowadzenia postępowanie o zamówienie w pierwszej i drugiej połowie roku toczyły się w oparciu o nieco zróżnicowane przepisy.

Dodatkowo rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz.U. poz. 2038) wprowadzono nowe wymagania wobec informacji o zamówieniach z danego roku przekazywanych przez zamawiających Urzędowi Zamówień Publicznych.

Zakres i termin zmiany przepisów dotyczących zamówień publicznych miały znaczenie dla możliwości pozyskiwania danych statystycznych oraz w pewnym stopniu ich porównywalności.

Definicja progów unijnych

W roku 2016 obowiązywały dla **zamówień publicznych** progi unijne określone w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 2263), wydanym na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy – Prawo zamówień publicznych o wartości równej lub przekraczającej w złotych równowartość kwot:

- dla zamawiających z sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych (z wyłączeniem uczelni publicznych, państwowych instytucji kultury,

państwowych instytucji filmowych oraz podsektora samorządowego), a także dla zamawiających będących innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej z wyjątkiem zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa:

- **135 000 euro** – dla dostaw lub usług,
- **5 225 000 euro** – dla robót budowlanych;

- dla zamawiających sektorowych:
 - **418 000 euro** – dla dostaw lub usług,
 - **5 225 000 euro** – dla robót budowlanych;

- dla zamawiających w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa:
 - **418 000 euro** – dla dostaw lub usług,
 - **5 225 000 euro** – dla robót budowlanych;

- dla pozostałych zamawiających:
 - **209 000 euro** – dla dostaw lub usług,
 - **5 225 000 euro** – dla robót budowlanych;

- dla zamawiających udzielających zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi – na mocy art. 138g ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 22 sierpnia 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 1386), obowiązywały progi unijne o wartości równej lub przekraczającej w złotych równowartość kwot:
 - **750 000 euro** – w przypadku zamówień innych niż zamówienia sektorowe lub zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa,
 - **1 000 000 euro** – w przypadku zamówień sektorowych.

W przypadku **konkursów**, progi te odnosiły się do wartości równej lub przekraczającej w złotych równowartość kwot:

- dla zamawiających z sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych (z wyłączeniem uczelni publicznych, państwowych instytucji kultury, państwowych instytucji filmowych oraz podsektora samorządowego), a także dla zamawiających będących innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej z wyjątkiem zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa:
 - **135 000 euro**;

- dla zamawiających sektorowych:
 - **418 000 euro**;

- dla pozostałych zamawiających:
 - **209 000 euro**.

Stosowany w oparciu o rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2254) **średni kurs złotego w stosunku do euro** dla przeliczania wyżej wskazanych kwot progowych na kwoty wyrażone w złotych wynosił 4,1749.

Podstawowy próg stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych w 2016 r. odpowiadał wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro. W stosunku do

zamówień sektorowych oraz w stosunku do zamówień na usługi i dostawy w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, ustawa miała zastosowanie do zamówień i konkursów o wartościach co najmniej równych wskazanym wyżej progom unijnym.

W zależności od wartości zamówienia ustawa – Prawo zamówień publicznych przewiduje zastosowanie mniej lub bardziej rygorystycznych procedur udzielania zamówienia publicznego. Procedury poniżej progów unijnych były uproszczone w stosunku do obowiązujących dla zamówień o wartościach odpowiadających progom unijnym i wyższych, co skutkowało odmiennymi obowiązkami publikacyjnymi, szerszym katalogiem dostępnych trybów, znacznym skróceniem terminów składania ofert, fakultatywną możliwością żądania dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu oraz korzystaniem ze środków ochrony prawnej, które przysługują wykonawcy wobec kluczowych czynności dokonywanych przez zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego wymienionych w ustawie – Prawo zamówień publicznych.

Zamówienia o wartości równej lub wyższej od progów unijnych musiały być udzielane w procedurach w pełni odpowiadających wymogom wynikającym z przepisów dyrektyw.

W odniesieniu do zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi o wartościach co najmniej równych wskazanym wyżej progom unijnym dla tego rodzaju usług, zamawiający zobowiązany był do udzielenia zamówienia zgodnie z przepisami rozdziału 6 działu III ustawy Pzp. W przypadku zamówień na usługi społeczne o wartościach nieprzekraczających wskazanych progów unijnych, zamawiający mógł udzielić zamówienia zgodnie z procedurą uproszczoną, określoną w art. 138o ustawy – Prawo zamówień publicznych.

STRESZCZENIE

1. Dane zawarte w przekazanych Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych sprawozdaniach wskazują, iż w roku 2016 **udzielono 129 776 zamówień** (w roku 2015 – 142 262).
2. Wartość udzielonych zamówień publicznych w roku 2016 wyniosła **107,4 mld zł** (w roku 2015 – 116,3 mld zł), co stanowi ok. 5,80% produktu krajowego brutto (PKB) w roku 2016 (1 851,2 mld zł).
3. W **82%** (83% w roku 2015) zamówień udzielono w trybie przetargu nieograniczonego. Tryb zamówienia z wolnej ręki zastosowano w 13,40% postępowań (w roku 2015 – 11,75%).
4. Dostawy stanowiły **36%** (w roku 2015 – 35%); roboty budowlane – **34%** (w roku 2015 – 33%) a usługi – **30%** (w roku 2015 – 32%) wartości udzielonych zamówień.
5. W **Biuletynie Zamówień Publicznych** opublikowano 92 320 (w roku 2015 – 116 055) ogłoszeń o zamówieniach i konkursach oraz 88 587 (w roku 2015 – 118 080) ogłoszeń o udzieleniu zamówienia lub wyniku konkursu.
6. W **Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej** polscy zamawiający opublikowali 18 254 ogłoszenia o przetargach i konkursach (21 380 w roku 2015), co stanowiło 9% wszystkich przetargów ogłoszonych na szczeblu unijnym oraz 43% przetargów ogłoszonych przez nowe kraje członkowskie. Opublikowano także 27 682 (w roku 2015 – 22 567) ogłoszenia o udzieleniu zamówienia oraz wynikach konkursu.
7. Z ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym UE wynika, że **94,89%** (w roku 2015 – 95,73%) zamówień na polskim rynku **udzielono przedsiębiorstwom krajowym** (dane ustalone w oparciu o siedziby przedsiębiorstw, nie badano struktury właścicielskiej i kapitału przedsiębiorców), a 68 kontraktów (w roku 2015 – 72) na realizację zamówień publicznych za granicą przypadło polskim wykonawcom.
8. **Przeciętny czas trwania postępowania** o wartości zamówienia poniżej progów unijnych wyniósł **36 dni** (w roku 2015 – 35 dni).
9. W zamówieniach o wartości poniżej progów unijnych, **średnia liczba ofert** składanych podczas jednego postępowania wyniosła **2,87** (w roku 2015 – 2,90).
10. W **83,20%** (w 2015 – 83%) udzielonych zamówień o wartościach poniżej progów unijnych, zamawiający dokonywali wyboru oferty najtańszej spośród wszystkich złożonych ofert.
11. W **14%** (w roku 2015 – 11%) wszczętych postępowań o wartościach powyżej progów UE i **9%** (w roku 2015 – 12%) postępowań o wartościach poniżej progów UE **cena była jedynym kryterium wyboru oferty**.
12. Na platformie aukcji elektronicznych Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadzono **298 aukcji** (w roku 2015 – 615) osiągając w sumie **ponad 39 mln zł oszczędności** (w roku 2015 – 78 mln zł) w stosunku do złożonych ofert pisemnych.
13. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych przeprowadził **264 kontrole** postępowań o zamówienie publiczne (w roku 2015 – 231), w tym: 101 (w 2015 – 130) kontroli uprzednich obligatoryjnych (przed zawarciem umowy), 140 kontroli doraźnych (w 2015 – 72) oraz 23 kontrole zawiadomień o wszczęciu postępowania w trybie niekonkurencyjnym (w 2015 – 29).
W **64%** (w roku 2015 – 75,5%) kontroli uprzednich obligatoryjnych zamówień współfinansowanych ze środków UE nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy.
W roku 2016 przeprowadzono także **573 postępowania wyjaśniające** (w roku 2015 – 533).
14. Liczba wniesionych odwołań w roku 2016 wyniosła **2 496** (w roku 2015 – 2 877).
Z tego 79% (1 977) odwołań dotyczyło postępowań o wartościach powyżej progów unijnych, pozostałe 21% odwołań (519) składano w postępowaniach o wartościach poniżej progów unijnych.
Średni czas rozpatrywania odwołania wyniósł **14 dni**.

I. PRAWNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE

I.1. Ustawa – Prawo zamówień publicznych

Podstawę formalnoprawną funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce w 2016 r. stanowiła ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 2164 ze zm.), zwana dalej „ustawą – Prawo zamówień publicznych”, „ustawą Pzp” lub „Pzp” wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy.

Ustawa ta reguluje następujące zagadnienia:

1. Zakres podmiotowy i przedmiotowy stosowania ustawy – Prawo zamówień publicznych (art. 1-6a ustawy – Prawo zamówień publicznych);
2. Zasady i trybu udzielania zamówień publicznych oraz procedury związane z udzielaniem zamówień, w tym zamówień szczególnych (art. 7-138s ustawy – Prawo zamówień publicznych);
3. Umowy w sprawach zamówień publicznych (art. 139-151a Pzp);
4. Organy właściwe w sprawach zamówień publicznych:
 - a) Prezes Urzędu Zamówień Publicznych (art. 152-155 Pzp);
 - b) Rada Zamówień Publicznych (art. 157-160 Pzp);
 - c) Krajowa Izba Odwoławcza (art. 172-176a Pzp);
5. Kontrolę udzielania zamówień publicznych (art. 161-171a Pzp);
6. Środki ochrony prawnej (art. 179-198g Pzp);
7. Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych (art. 199-203 Pzp).

I.1.1. Zmiany ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych

W 2016 r. przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych były zmieniane siedmiokrotnie. Nowelizacje wskazane poniżej zostały uchwalone oraz weszły w życie w roku 2016:

- 1) ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. poz. 831)**, która weszła w życie z dniem 1 października 2016 r.

Przedmiotowa nowelizacja miała charakter dostosowujący. Celem ustawy było zapewnienie dalszej poprawy efektywności energetycznej polskiej gospodarki oraz realizacji krajowego celu w zakresie efektywności energetycznej na rok 2020, poprzez wdrożenie do polskiego porządku prawnego nowych regulacji Unii Europejskiej. Z uwagi na ograniczone w czasie – do dnia 31 grudnia 2017 r. – obowiązywanie dotychczasowej ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2167 z późn. zm.), uchwalono nową ustawę o efektywności energetycznej, która określa zasady opracowania krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej, zadania jednostek sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej, zasady realizacji obowiązku uzyskania oszczędności energii, przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstwa oraz nakładania kar pieniężnych za niewykonanie obowiązków wynikających z ustawy.

W odniesieniu do ustawy – Prawo zamówień publicznych, z dniem 1 października 2016 r. na podstawie art. 46 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej

weszły w życie następujące zmiany w art. 67 ust. 1 pkt 9 oraz w art. 138a ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych:

Art. 67 ust. 1 pkt 9 otrzymał brzmienie:

"9) zamówienie na dostawy jest dokonywane na giełdzie towarowej w rozumieniu ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2014 2016 r. poz. 197, z późn. zm 719 i 831), w tym na giełdzie towarowej innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub gdy dokonuje zakupu świadectw pochodzenia, świadectw pochodzenia biogazu rolniczego, świadectw pochodzenia z kogeneracji oraz świadectw efektywności energetycznej na giełdzie towarowej, w tym na giełdzie towarowej innych państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego;"

Art. 138a ust. 1 otrzymał brzmienie:

"1. Zamawiający prowadzący działalność, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 1 i 3, nie stosują ustawy do udzielenia zamówień sektorowych na dostawy energii elektrycznej, paliw gazowych lub ciepła oraz paliw do wytwarzania energii, a także zakupu świadectw pochodzenia, świadectw pochodzenia biogazu rolniczego, świadectw pochodzenia z kogeneracji oraz świadectw efektywności energetycznej w celu wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 9a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.) lub w celu wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. poz. 478 i 2365) lub w celu wykonania obowiązku, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. poz... 831)."

Wprowadzone w ustawie – Prawo zamówień publicznych zmiany miały na celu dostosowanie jej rozwiązań do zmienionej ustawy o efektywności energetycznej.

2) ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. poz. 996), która weszła w życie z dniem 9 października 2016 r.

Przedmiotowa nowelizacja miała charakter dostosowujący, implementowała do krajowego porządku prawnego Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającą ramy na potrzeby prowadzenia działań naprawczych oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji w odniesieniu do instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zmieniającą dyrektywę Rady 82/891/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/24/WE, 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2005/56/WE, 2007/36/WE, 2011/35/UE, 2012/30/UE i 2013/36/EU oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 190), tzw. dyrektywę BRR oraz dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/49/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie systemów gwarancji depozytów (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 149) – tzw. dyrektywę DGS.

Wprowadzone w ustawie – Prawo zamówień publicznych zmiany miały na celu dostosowanie jej rozwiązań do ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji. Wobec powyższego rozszerzeniu uległ katalog wyłączeń stosowania Pzp – w art. 4 w pkt 15 kropkę zastąpiono średnikiem i zostały dodane pkt 16-18 w brzmieniu:

"16) zamówień związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem procesu wypłat środków gwarantowanych, o których mowa w art. 2 pkt 65 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz. U. poz. 996), w szczególności usług świadczonych przez podmiot, z którym zostanie zawarta umowa o dokonanie wypłat środków gwarantowanych;

17) zamówień związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem przymusowej restrukturyzacji albo umorzeniem lub konwersją instrumentów kapitałowych, w szczególności zamówień, których przedmiotem jest:

- a) przeprowadzenie oszacowania,
- b) świadczenie usług doradztwa, w tym doradztwa strategicznego, ekonomiczno-finansowego, podatkowego, prawnego i informatycznego,
- c) powierzenie przedsiębiorcy lub przedsiębiorcy zagranicznemu wykonywania pośrednictwa w zakresie czynności wymienionych w art. 5 i art. 6 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.) w imieniu i na rzecz banku w restrukturyzacji, oraz czynności związanych z działalnością prowadzoną przez firmę inwestycyjną w restrukturyzacji, w tym z prowadzoną przez nią działalnością maklerską;

18) zamówień udzielanych przez instytucję pomostową, o której mowa w art. 2 pkt 26 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji, lub podmiot zarządzający aktywami, o którym mowa w art. 2 pkt 46 tej ustawy."

Tym samym, stworzone zostały ramy prawne dla prowadzenia postępowania przymusowej restrukturyzacji instytucji finansowych, umożliwiającej szybką restrukturyzację podmiotu zagrożonego niewypłacalnością, niezależnie od wielkości i jego powiązań rynkowych.

3) ustawa z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1020), która weszła w życie z dniem 28 lipca 2016 r. z wyjątkiem:

- art. 20a Pzp (dotyczącego powołania zespołu osób do nadzoru nad realizacją zamówienia o wartości równej lub przekraczającej 1 000 000 euro), który wszedł w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia,
- art. 36a ust. 2a Pzp (dotyczącego obowiązku osobistego wykonania kluczowych części usług lub robót przez wykonawcę, któremu udzielono zamówienia na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 12-14 (in-house), którego przedmiotem jest świadczenie usług użyteczności publicznej lub roboty budowlane); art. 67 ust. 1 pkt 12 – 15 oraz ust. 8 – 13 Pzp, art. 144b Pzp, art. 146 ust. 1 pkt 7 Pzp i art. 146a Pzp (dotyczących udzielania zamówień in-house i nadzoru nad udzielaniem takich zamówień) oraz art. 7 uchwalonej ustawy (dotyczącego zmian w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach), które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.,
- art. 91 ust. 7c Pzp (dotyczącego określenia w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków), który wchodzi po upływie 24 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Ponadto przepisy ustawy – Prawo zamówień publicznych dotyczące obowiązku komunikacji zamawiającego z wykonawcami wyłącznie za pomocą środków komunikacji elektronicznej wchodzi w życie z dniem 18 kwietnia 2017 r. odnośnie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonych przez centralnego zamawiającego oraz z dniem 18 października 2018 r. w zakresie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonych przez pozostałych zamawiających. Natomiast przepis art. 10a Pzp w zakresie jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia będzie miał zastosowanie od dnia 18 kwietnia 2018 r. Terminy powyższe są zgodne z terminami przewidzianymi dla wprowadzenia tych obowiązków zgodnie z wdrażanymi dyrektywami.

Przedmiotowa ustawa miała na celu uzyskanie harmonizacji przepisów prawa krajowego z przepisami państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie udzielania zamówień publicznych. Ustawa wprowadziła do polskiego porządku prawnego przepisy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z

28.03.2014, str. 65, z późn. zm.) – dalej zwanej również „dyrektywą klasyczną” oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 243, z późn. zm.) – dalej zwanej również „dyrektywą sektorową”.

Wprowadzenie rozwiązań wynikających z powyższych dyrektyw w ustawie – Prawo zamówień publicznych pozwoliło na osiągnięcie zmian zmierzających do:

- 1) uproszczenia procedur udzielania zamówień publicznych i ich uelastycznienia poprzez:
 - a) lepsze wykorzystanie negocjacji jako sposobu doprecyzowania warunków umów z wykonawcami tak aby zamówienie jak najlepiej odpowiadało potrzebom zamawiającego,
 - b) zmniejszenie obowiązków formalnych na etapie ubiegania się o udzielenie zamówienia, w tym umożliwienie przedstawiania przez wykonawców wstępnego oświadczenia o spełnianiu warunków, tym w zamówieniach o wartości równej lub wyższej od progów unijnych, w postaci jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia oraz przyjęcie, że obowiązek złożenia wszystkich dokumentów będzie odnosił się co do zasady do tego wykonawcy, którego oferta została najwyżej oceniona;
- 2) promowania wykorzystywania pozaekonomicznych celów zamówień publicznych takich jak ochrona środowiska, integracja społeczna czy wspieranie innowacyjności m. in. poprzez:
 - a) położenie nacisku na wybór oferty najkorzystniejszej, czyli opartej również na efektywności kosztowej, uwzględniającej nie tylko cenę lub koszt ale także inne kryteria oceny ofert,
 - b) ograniczenie stosowania kryterium najniższej ceny,
 - c) wprowadzenie nowego trybu zamówień publicznych – partnerstwa innowacyjnego, przeznaczonego do nabywania produktów i usług, które nie są jeszcze dostępne na rynku,
- 3) zapewnienia lepszego dostępu do rynku małym i średnim przedsiębiorcom dzięki:
 - a) ułatwieniu udzielania zamówień w częściach,
 - b) wprowadzeniu maksymalnych możliwych do zastosowania przez zamawiającego warunków udziału w postępowaniu w zakresie zdolności ekonomicznej (średni roczny obrót – maksymalnie dwukrotność szacunkowej wartości zamówienia),
 - c) konieczność uzasadnienia braku podziału zamówienia na części;
- 4) wprowadzenia bardziej elastycznych rozwiązań w zakresie zmiany umów o zamówienia publiczne – nowe przesłanki umożliwiające dokonanie modyfikacji postanowień umownych czy też wypowiedzenia umów;
- 5) uproszczenia procedur przy udzielaniu zamówień społecznych oraz niektórych innych usług, np. prawnych, hotelarskich, gastronomicznych, kulturalnych, zdrowotnych itp. przez:
 - a) wprowadzenie szczególnego, uproszczonego reżimu procedury udzielania zamówień z zastosowaniem tylko niektórych przepisów ustawy, gdy wartość zamówienia jest równa lub przekracza wyrażoną w złotych równoważność kwoty: 750 000 euro – w przypadku zamówień innych niż zamówienia sektorowe lub zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa; 1 000 000 euro – w przypadku zamówień sektorowych,
 - b) możliwość udzielenia zamówień zgodnie z określoną przez zamawiających własną procedurą, spełniającą minimalne wymogi określone ustawą, jeżeli wartość zamówienia jest niższa od wskazanych wyżej progów kwotowych,
 - c) możliwość kwartalnego grupowania ogłoszeń o udzieleniu zamówienia oraz publikacji ich w terminie 30 dni od ostatniego dnia każdego kwartału

Następstwem wdrożenia powyższych dyrektyw jest również wprowadzenie rozwiązań dotyczących tzw. zamówień typu in-house, czy też współpracy publiczno-publicznej, jako przesłanek zastosowania trybu z wolnej ręki (znowelizowany art. 67 Pzp). Ustawodawca zmodyfikował przesłanki (wynikające z dyrektyw) w taki sposób, aby podmioty, które będą otrzymywały zlecenia bez przetargu, w zasadzie nie uczestniczyły w konkurencji na otwartym rynku.

Zgodnie z nowelizacją udzielanie zamówień z wolnej ręki przez zamawiającego będzie możliwe na rzecz osoby prawnej o ile :

- zamawiający sprawuje nad tą osobą prawną kontrolę, odpowiadającą kontroli sprawowanej nad własnymi jednostkami, polegającą na dominującym wpływie na cele strategiczne oraz istotne decyzje dotyczące zarządzania sprawami tej osoby prawnej, warunek ten jest spełniony również gdy kontrolę sprawuje inna osoba prawna kontrolowana przez zamawiającego w ten sam sposób,
- ponad 90% działalności kontrolowanej osoby prawnej dotyczy wykonywania zadań powierzonych jej przez zamawiającego sprawującego kontrolę lub przez inną osobę prawną, nad którą ten zamawiający sprawuje kontrolę,
- w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego.

Zakazu udziału kapitału prywatnego nie stosuje się do osób prawnych z udziałem partnera prywatnego wyłonionego zgodnie z ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym oraz do udziału pracowników reprezentujących w sumie do 15% kapitału zakładowego spółki, posiadających łącznie do 15% głosów na zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu.

Ponadto, przed udzieleniem zamówienia w powyższym trybie zamawiający zamieszcza na stronie Biuletynu Informacji Publicznej lub na swojej stronie internetowej informację o zamiarze zawarcia umowy wskazując na istotne elementy planowanego zamówienia. Umowa zawierana w powyższym trybie może być zawarta nie wcześniej niż po upływie 14 dni od dnia zamieszczenia powyższej informacji. W razie zawarcia umowy przed tym terminem umowa podlega unieważnieniu zgodnie z art. 146 ust. 1 pkt 7 Pzp. Ponadto zamawiający jest zobowiązany do zamieszczenia na stronie Biuletynu Informacji Publicznej lub na swojej stronie internetowej, najpóźniej w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy, informacji o udzieleniu zamówienia w powyższym trybie zawierającej wskazanie istotnych elementów udzielonego zamówienia. Ustawa wprowadziła również zasadę, iż organ sprawujący nadzór nad zamawiającym, w razie powzięcia wątpliwości co do prawidłowości zastosowania trybu udzielania zamówienia kontrolowanym osobom prawnym, zakazuje zawarcia umowy na czas wyjaśnienia sprawy. Organ sprawujący nadzór w razie stwierdzenia, iż nie zachodziły przesłanki do udzielenia zamówienia w trybie in-house zakazuje zawarcia umowy, a jeżeli umowa została zawarta, zwraca się do zamawiającego o wypowiedzenie umowy lub odstąpienie od umowy w wyznaczonym przez organ terminie. W razie bezskutecznego upływu powyższego terminu organ sprawujący nadzór występuje do sądu o unieważnienie umowy w całości lub w części.

Z innych istotnych zmian wprowadzonych do Pzp należy wskazać, iż w następstwie wdrożenia dyrektyw w postępowaniu o udzielenie zamówienia komunikacja między zamawiającym a wykonawcami, w szczególności składanie ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu czy też składanie oświadczeń, w tym jednolitego dokumentu, będzie odbywała się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (dodany do działu I ustawy Pzp rozdział 2a – Komunikacja zamawiającego z wykonawcami).

Niezależnie od powyższych zmian wynikających z wdrożonych dyrektyw uchwalona ustawa wprowadziła także inne zmiany w Pzp, dotyczące w szczególności:

- 1) stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert (zamawiający, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 Pzp oraz ich związki, będą mogli zastosować kryterium ceny jako jedyne kryterium oceny ofert lub kryterium o wadze przekraczającej 60%, jeżeli przedmiot zamówienia będzie miał ustalone standardy jakościowe odnoszące się do

- wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia, a ponadto jeżeli dodatkowo wykażą oni w załączniku do protokołu postępowania, w jaki sposób zostały uwzględnione w opisie przedmiotu zamówienia koszty cyklu życia – znowelizowany art. 91 ust. 2a Pzp); w tym celu m.in. minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia, metody kalkulacji kosztów cyklu życia budynków oraz sposób przedstawiania informacji o tych kosztach;
- 2) aspektów społecznych w zamówieniach publicznych, np. poprzez wprowadzenie obowiązku określania w opisie przedmiotu zamówienia na usługi lub roboty budowlane wymogu zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia, jeżeli wykonanie tych czynności polegać będzie na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (dodawany do Pzp art. 29 ust. 3a); ponadto zamawiający będzie mógł zastrzec w ogłoszeniu o zamówieniu, że o udzielenie zamówienia będą mogły ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej lub wykonawcy, których głównym celem działalności lub głównym celem działalności ich wyodrębnionych organizacyjnie jednostek, które będą realizowały zamówienie, jest społeczna i zawodowa integracja osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych (progów zatrudnienia osób marginalizowanych przez zakłady pracy chronionej lub innych wykonawców albo ich jednostki, określony przez zamawiającego, nie będzie mógł być niższy niż 30% zatrudnionych) – art. 22 ust. 2 i 2a Pzp w nowym brzmieniu;
 - 3) rozszerzenia katalogu wyłączeń z reżimu ustawy Pzp przy udzielaniu niektórych zamówień publicznych o wartościach poniżej tzw. progów unijnych; wyłączono np. w pewnym zakresie zamówienia służące wyłącznie do celów prac badawczych, eksperymentalnych, naukowych lub rozwojowych czy zamówienia z zakresu działalności kulturalnej – dodawany do Pzp art. 4d;
 - 4) uelastycznienia możliwości udzielania wykonawcom zaliczek; zaliczki będą mogły być udzielane także wówczas, gdy zamówienie na dostawy lub usługi będzie finansowane ze środków krajowych - nowe brzmienie art. 151a Pzp;
 - 5) umożliwienia orzekania przez Krajową Izbę Odwoławczą w zamówieniach o wartości poniżej progów UE co do czynności wyboru oferty najkorzystniejszej oraz opisu przedmiotu zamówienia – znowelizowany art. 180 ust. 2 pkt 5 i pkt 6 oraz w przypadku, gdy zamawiający w części uwzględni zarzuty odwołania – znowelizowany art. 186 ust. 3a–6 Pzp;
 - 6) wprowadzenia możliwości weryfikacji prawidłowości realizacji przedmiotu zamówienia przez osoby odpowiedzialne za przygotowanie postępowania – dodany do Pzp art. 2m,0a;
 - 7) nałożenia na Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych obowiązku wydawania opinii, w których będzie przedstawiana interpretacja przepisów Pzp budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie – dodawany do Pzp art. 154c.

Ponadto, uchwalona ustawa wprowadziła zmianę w zakresie organu sprawującego nadzór nad Prezesem Urzędu Zamówień Publicznych. Aktualnie nadzór nad Prezesem Urzędu Zamówień Publicznych sprawuje minister właściwy do spraw gospodarki.

Ustawa wprowadziła ponadto zasadę, iż w postępowaniach o udzielenie zamówienia oraz do odwołań i skarg do sądu w tych sprawach, jak również w postępowaniach konkursowych, wszczętych i niezakończonych przed wejściem w życie uchwalonej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Ponadto przepisy dotychczasowe stosuje się do umów zawartych przed dniem wejścia w życie uchwalonej ustawy oraz do umów zawartych w następstwie postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie uchwalonej ustawy.

- 4) ustawa z dnia 7 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1250)**, która weszła w życie z dniem 31 sierpnia 2016 r.

Ustawa miała charakter porządkowy oraz dostosowujący do nowelizacji ustawy o działach administracji rządowej. Wobec powyższego zostały wprowadzone zmiany w art. 31 w ust. 4 oraz art. 33 w ust. 3 ustawy – Prawo zamówień publicznych, w których wyrazy "Minister właściwy do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa" zastąpione zostały wyrazami "Minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa".

- 5) ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1265)**, która weszła w życie z dniem 1 września 2016 r.

W ustawie – Prawo zamówień publicznych wprowadzono zmiany mające na celu uwzględnienie minimalnej stawki godzinowej analogicznie do sposobu, w jaki w przepisach ustawy uwzględnione jest minimalne wynagrodzenie za pracę.

Zgodnie z art. 90 ust. 1 pkt 1 Pzp jeżeli zaoferowana cena lub koszt, lub ich istotne części składowe, wydają się rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia i budzą wątpliwości zamawiającego co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego lub wynikającymi z odrębnych przepisów, zamawiający zwraca się o udzielenie wyjaśnień, w tym złożenie dowodów, dotyczących wyliczenia ceny lub kosztu, w szczególności w zakresie m.in. oszczędności metody wykonania zamówienia, wybranych rozwiązań technicznych, wyjątkowo sprzyjających warunków wykonywania zamówienia dostępnych dla wykonawcy, oryginalności projektu wykonawcy, kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie może być niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę. Uwzględniona, w powyższym zakresie, została także minimalna stawka godzinowa dla określonych umów cywilnoprawnych wprowadzana niniejszą ustawą. Z kolei zgodnie z art. 142 ust. 5 pkt 2 ustawy Pzp umowa zawarta na okres dłuższy niż 12 miesięcy ma zawierać postanowienia o zasadach wprowadzania odpowiednich zmian wysokości wynagrodzenia należnego wykonawcy, w przypadku zmiany m.in. wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę albo wysokości minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, jeżeli zmiany te będą miały wpływ na koszty wykonania zamówienia przez wykonawcę. Podobny mechanizm znalazł zastosowanie w przypadku zmiany wysokości wprowadzanej minimalnej stawki godzinowej dla określonych umów cywilnoprawnych.

- 6) ustawa z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. poz. 1579)**, która weszła w życie z dniem 7 października 2016 r.

Wejście w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania publicznego w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylającego dyrektywę 1999/93/WE (eIDAS) implikowało utworzenie nowego porządku prawnego w obszarze usług zaufania, co rodziło konieczność dostosowania prawa krajowego, do nowych uwarunkowań, w tym dostosowania terminologii funkcjonującej w polskim systemie prawnym. Dotychczasowe rozwiązania w polskim porządku prawnym nie przystawały do rozporządzenia eIDAS, w związku z czym uchylono ustawę z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. z 2013 r. poz. 262, z 2014 r. poz. 1662 oraz z 2015 r. poz. 1893). Powstrzymano się, co do zasady, od regulowania tej materii przepisami prawa

krajowego ponieważ rozporządzenie eIDAS wraz z systemem aktów wykonawczych obowiązuje bezpośrednio w krajowym porządku prawnym. Usunięto istniejące w krajowych przepisach odwołania do uchylonej ustawy o podpisie elektronicznym, dostosowano terminologię oraz wprowadzono niezbędne odwołania do rozporządzenia eIDAS.

W kontekście powyższego, na podstawie art. 87 ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej, w ustawie – Prawo zamówień publicznych dokonano szeregu zmian (w art. 10a ust. 5, art. 91c ust. 2, art. 131bc ust. 5, art. 180 ust. 4, art. 183 ust. 6, art. 185 ust. 2), polegających na zastąpieniu wyrazów „bezpieczny podpis elektroniczny weryfikowany za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub równoważnego środka, spełniającego wymagania dla tego rodzaju podpisu” wyrazami „kwalifikowany podpis elektroniczny”, a sformułowania „w postaci elektronicznej, podpisanej bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub równoważnego środka, spełniającego wymagania dla tego rodzaju podpisu” sformułowaniem „przy użyciu środków komunikacji elektronicznej”.

Ponadto, na podstawie art. 130 ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej w ustawie z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy - Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1020) weszła w życie zmiana w art. 18 pkt 4. Przepis ten otrzymał następujące brzmienie:

"4) oferty i wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego składa się pod rygorem nieważności w formie pisemnej albo - za zgodą zamawiającego – w postaci elektronicznej, podpisane odpowiednio własnoręcznym podpisem albo kwalifikowanym podpisem elektronicznym;". Powyższa zmiana także miała charakter dostosowujący do rozporządzenia eIDAS, w zakresie jakim omówiono wcześniej.

7) ustawa z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. poz. 1920), która weszła w życie z dniem 14 grudnia 2016 r. z wyjątkiem art. 20 ust. 1 pkt 4–7 oraz ust. 3–5, art. 48 ust. 3 i art. 50, które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

Celem ustawy była implementacja do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji, a w następstwie wprowadzenie jasnych i przejrzystych zasad oraz procedur udzielania zamówień w drodze umów koncesji na roboty budowlane lub usługi.

Na podstawie przepisów zmieniających, zawartych w ustawie z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, których wprowadzenie było niezbędne z uwagi na zapewnienie koherentności aktów prawnych dotyczących systemu zamówień publicznych, z dniem 14 grudnia 2016 r. weszły w życie następujące zmiany:

I. Na podstawie art. 62 ustawy z dnia 21 października 2016 r. – o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, z późn. zm.):

1) w art. 3 w ust. 1 uchyla się pkt 7;

2) w art. 4 pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) umów koncesji na roboty budowlane oraz koncesji na usługi w rozumieniu ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. poz. 1920), chyba że ustawa stanowi inaczej;”;

3) w art. 5e w ust. 3 w pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) zamówienie, do którego nie mają zastosowania przepisy ustawy lub przepisy ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi.”;

4) w art. 11 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Zamawiający przygotowuje ogłoszenia zgodnie z wzorami standardowych formularzy, określonymi w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2015/1986 z dnia 11 listopada 2015 r. ustanawiającym standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylającym rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 842/2011 (Dz. Urz. UE L 296 z 12.11.2015, str. 1), jeżeli wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 8.”;

5) w art. 25a w ust. 3 we wprowadzeniu do wyliczenia oraz w art. 36b w ust. 2 skreśla się wyrazy „lub kryteriów selekcji”;

6) w art. 48 w ust. 2 uchyla się pkt 8a;

7) uchyla się art. 131;

II. Na podstawie art. 67 ustawy z dnia 21 października 2016 r. – o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi w ustawie z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1020 i 1579), w art. 1 w pkt 85 (zmiana tego przepisu powoduje zmianę art. 67 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych):

1) w lit. a w tiret szóstym pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„13) zamówienie udzielane jest przez zamawiającego, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1–3a, innemu zamawiającemu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1–4, który sprawuje kontrolę nad zamawiającym udzielającym zamówienia, lub innej osobie prawnej kontrolowanej przez tego samego zamawiającego, jeżeli spełnione są następujące warunki:

a) zamawiający, któremu udzielane jest zamówienie, sprawuje nad zamawiającym udzielającym zamówienia kontrolę odpowiadającą kontroli sprawowanej nad własnymi jednostkami, polegającą na dominującym wpływie na cele strategiczne oraz istotne decyzje dotyczące zarządzania sprawami kontrolowanego zamawiającego; warunek ten jest również spełniony, gdy kontrolę taką sprawuje inna osoba prawna kontrolowana przez zamawiającego, któremu udzielane jest zamówienie,

b) ponad 90% działalności kontrolowanego zamawiającego dotyczy wykonywania zadań powierzonych mu przez zamawiającego sprawującego kontrolę, o której mowa w lit. a, lub przez inną osobę prawną, nad którą ten zamawiający sprawuje kontrolę, o której mowa w lit. a,

c) w kontrolowanym zamawiającym i w zamawiającym sprawującym kontrolę nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego;”;

2) w lit. d:

a) ust. 8 i 9 otrzymują brzmienie:

„8. Do obliczania procentu działalności, o którym mowa w ust. 1 pkt 12 lit. b, pkt 13 lit. b, pkt 14 lit. b i pkt 15 lit. c, uwzględnia się średni przychód osiągnięty przez osobę prawną lub zamawiającego w odniesieniu do usług, dostaw lub robót budowlanych za 3 lata poprzedzające udzielenie zamówienia.

9. W przypadku gdy ze względu na dzień utworzenia lub rozpoczęcia działalności przez osobę prawną lub zamawiającego lub reorganizację ich działalności dane dotyczące średniego przychodu za 3 lata poprzedzające udzielenie zamówienia są niedostępne lub nieadekwatne, procent działalności, o którym mowa w ust. 1 pkt 12 lit. b, pkt 13 lit. b, pkt 14 lit. b i pkt 15 lit. c, ustala się za pomocą wiarygodnych prognoz handlowych.”;

b) w ust. 10 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie: „Zakazu udziału kapitału prywatnego, o którym mowa w ust. 1 pkt 12 lit. c, pkt 13 lit. c i pkt 14 lit. c, nie stosuje się do:”.

I.1.2. Planowane zmiany przepisów dotyczących zamówień publicznych

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych podjął działania związane z przygotowaniem do opracowania projektu nowej ustawy regulującej udzielanie zamówień publicznych. W grudniu 2016 r. rozpoczęto cykl debat z udziałem przedstawicieli wiodących instytucji w systemie zamówień publicznych, w celu poznania opinii środowisk zaangażowanych w funkcjonowanie rynku zamówień publicznych m.in. zamawiających, wykonawców, instytucji kontrolnych, przedstawicieli świata nauki oraz innych wybitnych ekspertów na temat kierunków oczekiwanych zmian w obszarze zamówień publicznych. Ideą przedsięwzięcia było stworzenie platformy wymiany poglądów, wiedzy, projektów i inspiracji w zakresie działań wskazanych do podjęcia w najbliższej perspektywie.

Przygotowanie nowej, kompleksowej ustawy w miejsce wielokrotnie nowelizowanych przepisów ma umożliwić większą przejrzystość regulacji, ułatwić jej stosowanie, zapobiec powstaniu ewentualnych niespójności czy też sprzeczności wewnętrznych.

I.2. Przepisy wykonawcze do ustawy

W związku ze zmianą ustawy – Prawo zamówień publicznych, która wdrożyła do polskiego prawa postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 65) oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE (Dz. Urz. UE L 94 z 28.03.2014, str. 243) w 2016 r. weszły w życie następujące akty wykonawcze:

- 1) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych** (Dz. U. poz. 2254), które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Rozporządzenie określa kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczania wartości zamówień zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej. Kurs złotego wobec euro wynikający z przeliczenia określonej w komunikacie równowartości progów dyrektyw w złotych wynosi 4,1749. W związku z tym proponuje się określenie takiego samego kursu w rozporządzeniu. Oznacza to, że w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego, w którym średni kurs złotego w stosunku do euro wynosił 4,2249, kurs ten uległ obniżeniu.

- 2) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej** (Dz. U. poz. 2263 oraz z 2016 r. poz. 1386), które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Rozporządzenie określa kwoty wartości zamówień i konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, w wysokości odpowiadającej kwotom określonym w dyrektywach unijnych dotyczących zamówień. W stosunku do dotychczasowego stanu prawnego kwoty wartości zamówień oraz konkursów ulegają podwyższeniu.

3) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2016 r. w sprawie wykazu dokumentów publicznych i druków o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 1089), które weszło w życie z dniem 28 lipca 2016 r.

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego, które zostało dodane do Pzp ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 1020) w art. 4aa. Upoważnienie zobowiązuje Radę Ministrów do określenia wykazu dokumentów i druków, o których mowa w art. 4 pkt 5c lit. a i b Pzp (tj. dokumentów publicznych i ich personalizacji oraz druków o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa), mając na względzie konieczność zapewnienia bezpieczeństwa produkcji oraz obrotu tymi dokumentami i drukami, a także ochronę podstawowych interesów bezpieczeństwa państwa. Oczekiwany efektem rozporządzenia jest zagwarantowanie wpływu państwa na poziom bezpieczeństwa dokumentów objętych rozporządzeniem przez możliwość zlecenia ich produkcji poza systemem zamówień publicznych. Uwzględniając kierunek zmiany ustawy Pzp, w treści rozporządzenia, przewidziano dokumenty najważniejsze dla bezpieczeństwa państwa ze względu na funkcje jakie wypełniają, posiadające jednocześnie, na podstawie przepisów stanowiących podstawę do ich wydawania, stosowne zabezpieczenia.

4) Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. poz. 1126), które weszło w życie z dniem 28 lipca 2016 r.

Regulacje rozporządzenia odpowiadają zasadniczo regulacjom dotychczas obowiązującego rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane, uwzględniając jednak nowe regulacje przewidziane w dyrektywach 2014/24/UE i 2014/25/UE i w nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych z 22 czerwca 2016 r..

Nowe rozwiązania wynikają z konieczności uwzględnienia nowych regulacji ustawy nowelizującej, wdrażającej regulacje unijne w przedmiocie dokumentów, jakich może żądać zamawiający w celu dokonania weryfikacji podmiotowej wykonawcy w zakresie: spełniania przez niego warunków udziału w postępowaniu, braku podstaw do wykluczenia z postępowania oraz spełniania przez wykonawcę kryteriów selekcji, a także spełniania przez oferowane dostawy, usługi lub roboty budowlane wymagań określonych przez zamawiającego, oraz z konieczności ujednolicenia nazewnictwa rozporządzenia do nazewnictwa znowelizowanej ustawy Pzp, w tym w postępowaniach w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa. Specyfika tych ostatnich zamówień uzasadnia rozszerzenie zakresu żądanych przez zamawiającego dokumentów o dokumenty pozwalające dokonać wyboru wykonawcy, który zapewni odpowiednią ochronę informacji niejawnych i bezpieczeństwo dostaw, również w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej, w tym wojny. Katalog dokumentów dotyczących spełniania warunków udziału w postępowaniu przewidziany rozporządzeniem odpowiada warunkom określonym generalnie w przepisach znowelizowanej ustawy Pzp, które to warunki zamawiający w każdym indywidualnym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego będzie mógł określić na zasadach ustawowych mając na względzie przede wszystkim ocenę zdolności wykonawcy do należytego wykonania zamówienia.

Istotne rozwiązania zawarte w rozporządzeniu obejmują również sposób weryfikacji zdolności innych podmiotów, na zasobach których wykonawca polega w postępowaniu, na zasadach określonych w art. 22a Pzp. Rozporządzenie w zasadniczej mierze powieli dotychczasowe regulacje w tym zakresie uzupełniając je kompleksowo o informacje pozwalające na potwierdzenie faktycznej realizacji zamówienia przez inny podmiot co do robót budowlanych i usług. Rozporządzenie przewiduje również regulacje dotyczące weryfikacji podwykonawców, którzy nie są podmiotami udostępniającymi wykonawcy

swoje zdolności, co jest konsekwencją wdrożenia w tym zakresie uregulowań wynikających z dyrektyw 2014/24/UE i 2014/25/UE. Rozporządzenie obok katalogu dokumentów jakich zamawiający może żądać od wykonawców wprowadza także uregulowania mające na celu uelastycznienie i odformalizowanie procesu udzielania zamówienia publicznego w szczególności poprzez możliwość korzystania z dokumentów znajdujących się w ogólnie dostępnych i bezpłatnych bazach danych a także dokumentów będących w dyspozycji zamawiającego.

5) Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 1127), które weszło w życie z dniem 28 lipca 2016 r.

Rozporządzenie określa wzory ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych z uwzględnieniem zmian przewidzianych w nowelizacji ustawy Pzp. Zmiany w formularzach wynikają m.in. z potrzeby dostosowania tych wzorów do nowych formularzy ogłoszeń ustanowionych przez Komisję Europejską i zapewnienia spójności pomiędzy treścią formularzy ogłoszeń Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej i Biuletynu Zamówień Publicznych, co umożliwi ich sprawniejsze wypełnianie. Ponadto, do treści formularzy zostały wprowadzone nowe pozycje. Zmiany obejmują wprowadzenie nowych rubryk lub, odpowiednio, modyfikację informacji zawartych w istniejących rubrykach dotyczących w szczególności wprowadzenia nowych regulacji w zakresie nowego trybu – partnerstwa innowacyjnego, prowadzenia postępowań wspólnie z zamawiającymi z innych państw członkowskich Unii Europejskiej, zmian w zakresie dynamicznego systemu zakupów, wprowadzenia możliwości składania ofert w postaci katalogów elektronicznych, maksymalnej liczby części zamówienia, które mogą zostać udzielone jednemu wykonawcy, a także wprowadzenia nowych fakultatywnych przesłanek wykluczania wykonawców z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

6) Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. poz. 1128), które weszło w życie z dniem 28 lipca 2016 r.

Rozporządzenie określa wzór protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz zakres dodatkowych informacji zawartych w protokole, a także sposób oraz formę udostępniania zainteresowanym protokołu zgodnie z postanowieniami nowych dyrektyw dotyczących zamówień publicznych. Rozporządzenie w porównaniu do dotychczas obowiązujących przepisów wprowadza przede wszystkim zmiany we wzorach protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w zakresie poszczególnych trybów, uwzględniając w tym zakresie zmiany wynikające z nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw.

7) Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wykazu robót budowlanych (Dz. U. poz. 1125), które weszło w życie z dniem 28 lipca 2016 r.

Rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia nowych dyrektyw 2014/24/UE i 2014/25/UE. W załączniku do rozporządzenia określony został wykaz robót budowlanych wynikający z przepisów ww. dyrektyw. Rozporządzenie stanowi zasadniczo, powtórzenie dotychczas obowiązującego rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu robót budowlanych, w związku z faktem, że nowe dyrektywy zasadniczo nie wprowadziły zmian w wykazie robót budowlanych obowiązującym na gruncie poprzednich dyrektyw 2004/18/WE i 2004/17/WE. Rozporządzenie uwzględnia również, wynikającą z nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, zmianę organu właściwego do

wydania rozporządzenia, zastępując Prezesa Rady Ministrów ministrem właściwym do spraw gospodarki.

8) Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie wykazu usług w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym (Dz. U. poz. 1135), które weszło w życie z dniem 28 lipca 2016 r.

Rozporządzenie dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniającej dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE. W załącznikach do rozporządzenia określony został wykaz usług w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym wynikający z przepisów ww. dyrektywy. W związku z faktem, że ww. dyrektywa nie została zmieniona, a jej postanowienia w zakresie wykazu usług o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym zostały wdrożone do polskiego porządku prawnego dotychczas obowiązującym rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu usług w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym, rozporządzenie stanowi bezpośrednio powtórzenie tego rozporządzenia.

Wydanie rozporządzenia wiązało się z wprowadzeniem przez nowelizację ustawy Pzp w art. 131bb ust. 2, nie jak dotychczas w art. 2b, ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych upoważnienia do wydania rozporządzenia. Mimo, iż brzmienie upoważnienia ustawowe było tożsame z upoważnieniem przewidzianym w art. 2b dotychczas obowiązującej ustawowej, w związku ze zmianą jednostki redakcyjnej, w której zawarte jest upoważnienie do wydania rozporządzenia, a w konsekwencji w związku ze zmianą podstawy prawnej do jego wydania, nie było możliwe zachowanie w mocy dotychczas obowiązującego rozporządzenia, mimo że nie zaszły zmiany w materii regulowanej dotychczasowym rozporządzeniem (wykaz usług o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym nie uległ zmianie)..

9) Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 22 sierpnia 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 1386), które weszło w życie z dniem 8 września 2016 r.

Rozporządzenie wprowadza zmianę merytoryczną polegającą na dodaniu w § 1 kolejnego punktu 5 określającego kwoty wartości dla zamówień społecznych i innych szczególnych usług w wysokości odpowiadającej kwotom wskazanym w dyrektywach 2014/24/UE i 2014/25/UE.

10) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz. U. poz. 2038), które weszło w życie z dniem 30 grudnia 2016 r.

Rozporządzenie zachowuje w dużej mierze regulacje określone w dotychczasowym rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania. Zawarty w rozporządzeniu zakres informacji uwzględnia jednak dodatkowe obowiązki statystyczne państw członkowskich Unii Europejskiej wobec Komisji Europejskiej wynikające z postanowień dyrektyw 2014/24/UE i 2014/25/UE. Wzór sprawozdania stanowiący załącznik do rozporządzenia odpowiada wymogom sprawozdania określonym w przepisach dyrektyw. Określony rozporządzeniem nowy wzór sprawozdania jest oparty na dotychczas obowiązującym wzorze, z uwzględnieniem różnic wynikających z nowych dyrektyw. Zakres informacji wskazany w rozporządzeniu ma zapewnić pozyskanie przez Urząd Zamówień Publicznych danych niezbędnych do właściwego monitorowania krajowego systemu zamówień publicznych oraz do

przygotowania przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych sprawozdania o funkcjonowaniu systemu zamówień.

Ponadto, w 2016 r. zostało opublikowane obwieszczenie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie wykazu aktów prawnych wdrażających przepisy określone w załączniku II do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE (M.P. poz. 722).

Wykaz wszystkich obowiązujących aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych obowiązujących w roku 2016 zawiera Załącznik nr 1 do niniejszego Sprawozdania.

I.3. Inne regulacje

I.3.1. Ustawa – o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi

Ustawa z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1920), która weszła w życie z dniem 14 grudnia 2016 r. w miejsce uchylonej ustawy z dnia 9 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2015 r. poz. 113), ustanowiła Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych organem właściwym w sprawach umowy koncesji. Ustawa ta tworzy obok ustawy – Prawo zamówień publicznych podstawę formalnoprawną funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce w 2016 r. Celem uchwalenia ustawy była implementacja do polskiego porządku prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji, a w następstwie wprowadzenie jasnych i przejrzystych zasad oraz procedur udzielania zamówień w drodze umów koncesji na roboty budowlane lub usługi.

Ustawa ta reguluje następujące zagadnienia:

- 1) zasady i tryb udzielania zawierania umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi (art. 1-51 ustawy);
- 2) organy właściwe w sprawach uregulowanych w ustawie:
 - a) Prezes Urzędu Zamówień Publicznych (art. 52 ustawy);
 - b) Krajowa Izba Odwoławcza (art. 53 ustawy);
- 3) środki ochrony prawnej (art. 54-56 ustawy).

I.4. Regulacje i dokumenty dotyczące zamówień publicznych i koncesji na roboty budowlane i usługi w Unii Europejskiej

I.4.1. Akty prawne

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi na poziomie unijnym zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych są dyrektywy, rozporządzenia oraz decyzje.

Wykaz unijnych aktów prawnych obowiązujących w tym obszarze w 2016 r. oraz aktów prawnych powiązanych z zamówieniami publicznymi zawiera Załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania.

Dyrektywy w sprawie zamówień publicznych wyznaczają pewne minimalne wymogi proceduralne, których przestrzeganie państwa członkowskie powinny zapewnić w ustawodawstwie krajowym. Należą do nich m.in. zasady szacowania wartości zamówienia, opisu przedmiotu zamówienia, kwalifikacji podmiotowej wykonawców, procedury udzielania zamówień, kryteria oceny ofert itp. W 2016 r. w uregulowaniach unijnych zaszły istotne zmiany. Od dnia **18 kwietnia 2016 r.** przestały obowiązywać przepisy dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi oraz przepisy dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującej procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, a zaczęły obowiązywać przepisy:

- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady **2014/24/UE** z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE oraz
- dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady **2014/25/UE** z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE.

Od dnia **18 kwietnia 2016 r.** zaczęły także obowiązywać przepisy dyrektywy **2014/23/UE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji.

Nowe regulacje wprowadziły szereg zmian, które w założeniu ustawodawcy unijnego mają przyczynić się do uproszczenia procesu udzielania zamówień publicznych oraz jego odformalizowania. Uelastyczniono m.in. przesłanki zastosowania procedury konkurencyjnej z negocjacjami (tryb negocjacji z ogłoszeniem) oraz uspołniono je z przesłankami zastosowania dialogu konkurencyjnego. Ponadto, skorzystanie z procedury dialogu konkurencyjnego umożliwiono także zamawiającym sektorowym. W celu ułatwienia udzielania zamówień publicznych na innowacyjne produkty, usługi lub roboty budowlane wprowadzono nową procedurę – partnerstwo innowacyjne. Skodyfikowane zostały także zasady dotyczące tzw. zamówień *in-house* wypracowane w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE. Istotne zmiany zaszły także w przepisach dotyczących kwalifikacji podmiotowej wykonawców, w których m.in. doprecyzowano zasady powoływania się na zasoby podmiotów trzecich. Zamawiający zostali ponadto zobowiązani do akceptowania na potrzeby weryfikacji spełniania warunków udziału w postępowaniu i braku podstaw do wykluczenia, oświadczeń własnych wykonawcy, zawartych w Jednolitym Europejskim Dokumentie Zamówienia. Możliwość żądania dokumentów potwierdzających co do zasady została ograniczona jedynie do wykonawcy, którego oferta została oceniona jako najkorzystniejsza. Nowe dyrektywy wprowadziły także zmiany w sposobie komunikacji zamawiającego z wykonawcami. Zgodnie z nowymi regulacjami najpóźniej od 18 kwietnia 2018 r., a w przypadku centralnych zamawiających od 18 kwietnia 2017 r. komunikacja w ramach procedury udzielania zamówienia publicznego powinna odbywać się w formie elektronicznej. W zakresie kryteriów udzielenia zamówienia, nowe dyrektywy odeszły od dotychczasowej typologii kryteriów przewidzianej na gruncie dyrektywy 2004/18/WE i dyrektywy 2004/17/WE: najniższej ceny oraz oferty najkorzystniejszej ekonomicznie. Zgodnie z nową regulacją, instytucje zamawiające mają udzielać zamówienia na podstawie oferty najkorzystniejszej ekonomicznie z punktu widzenia zamawiającego. Oferta najkorzystniejsza ekonomicznie może obejmować najlepszą relację jakości do ceny lub kosztu, którą ocenia się na podstawie kryteriów obejmujących aspekty jakościowe, ekologiczne lub społeczne związane z przedmiotem zamówienia. W nowych dyrektywach skodyfikowano również oraz rozwinięto dotychczas obowiązujące zasady dotyczące modyfikacji umów o zamówienia publiczne, wynikające z orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE. Duży nacisk w nowych regulacjach został położony również na umożliwienie szerszego wykorzystania zamówień publicznych na potrzeby realizacji celów innych polityk w tym polityki społecznej, polityki ochrony środowiska czy zwiększanie udziału

MŚP w zamówieniach publicznych. W nowej, odrębnej dyrektywie wprowadzone zostały osobne procedury dla zamówień udzielanych w formie koncesji.

Kwestie takie jak wysokość kwot progowych, od których uzależniony jest obowiązek zastosowania procedur określonych w dyrektywach, Wspólny Słownik Zamówień, wzory formularzy ogłoszeń na potrzeby publikacji w Dzienniku Urzędowym UE itp. regulowane są aktami wykonawczymi do dyrektyw. W 2016 r. weszły w życie regulacje zmieniające kwoty progowe oraz ustanawiające nowe formularze ogłoszeń.

Kwoty progowe, obowiązujące w odniesieniu do dyrektyw w sprawie zamówień publicznych z 2004 r. i dyrektywy obronnej określone zostały w niżej wymienionych aktach prawnych:

- Rozporządzenie Komisji (UE) **2015/2340** z dnia 15 grudnia 2015 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień
- Rozporządzenie Komisji (UE) **2015/2341** z dnia 15 grudnia 2015 r. zmieniające dyrektywę 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień
- Rozporządzenie Komisji (UE) **2015/2342** z dnia 15 grudnia 2015 r. zmieniające dyrektywę 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień

Ponadto, Komisja Europejska opublikowała Komunikat określający równowartość progów określonych w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/17/WE, 2004/18/WE i 2009/81/WE (2015/C 418/01), wskazując ich wartość w PLN, która kształtuje się następująco:

- 80 000 EUR - 333 992 PLN
- 135 000 EUR - 563 612 PLN
- 209 000 EUR - 872 554 PLN
- 418 000 EUR - 1 745 108 PLN
- 750 000 EUR - 3 131 175 PLN
- 5 225 000 EUR - 21 813 853 PLN

Natomiast, **kwoty progowe obowiązujące w odniesieniu do dyrektyw w sprawie zamówień publicznych z 2014 r.** zostały określone w następujących aktach prawnych:

- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) **2015/2170** z dnia 24 listopada 2015 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) **2015/2171** z dnia 24 listopada 2015 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) **2015/2172** z dnia 24 listopada 2015 r. zmieniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień

Opublikowany został także komunikat określający równowartość progów określonych w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/23/UE, 2014/24/UE i 2014/25/UE (2015/C 392/01), wskazujący następujące ich wartości w PLN:

- 80 000 EUR - 333 992 PLN
- 135 000 EUR - 563 612 PLN
- 209 000 EUR - 872 554 PLN
- 418 000 EUR - 1 745 108 PLN
- 750 000 EUR - 3 131 175 PLN
- 1 000 000 EUR - 4 174 900 PLN

- 5 225 000 EUR - 21 813 853 PLN

Wyżej wymienione rozporządzenia weszły w życie w dniu 1 stycznia 2016 r.

Natomiast **18 kwietnia 2016 r.** weszło w życie Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) **2015/1986** z dnia 11 listopada 2015 r. ustanawiające standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 842/2011.

W 2016 r. przyjęto także:

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/7 z dnia 5 stycznia 2016 r. ustanawiające **standardowy formularz jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia**,
- Decyzję wykonawczą KE (UE) 2016/1804 z dnia 10 października 2016 r. dotyczącą **szczegółowych zasad stosowania art. 34 i 35 dyrektywy** Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych oraz
- Decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2016/1195 z dnia 4 lipca 2016 r. **wyłączającą usługi kurierskie i usługi inne niż usługi pocztowe w Polsce z zakresu stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE** w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającą dyrektywę 2004/17/WE

I.4.2. Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości UE

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w 2016 r. wydał w trybie prejudycjalnym dwadzieścia dwa orzeczenia w sprawach z zakresu zamówień publicznych, w tym w dwóch z wniosku polskich sądów w rozumieniu art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, tj. Krajowej Izby Odwoławczej (sprawa C-324/14) oraz Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie (sprawa C-406/14):

1) Wyrok z dnia 14 stycznia 2016 r. w sprawie C-234/14 „Ostas celnieks” SIA przeciwko Talsu novada pašvaldība i Iepirkumu uzraudzības birojs, ECLI:EU:C:2016:6

Sprawa dotyczyła nałożonego przez zamawiającego na wykonawców obowiązku zawarcia umowy spółki z podwykonawcą w celu ograniczenia ryzyka niewykonania zamówienia. W wyroku Trybunał uznał, że przepisy dyrektywy 2004/18/WE sprzeciwiają się temu, aby instytucja zamawiająca mogła w specyfikacji istotnych warunków zamówienia nałożyć na oferenta, który polega na zdolnościach innych podmiotów, obowiązek zawarcia z tymi podmiotami umowy o partnerstwie lub utworzenia z nimi spółki przed udzieleniem zamówienia.

2) Wyrok z dnia 28 stycznia 2016 r. w sprawie C-50/14 *Conorzio Artigiano Servizio Taxi e Autonoleggio (CASTA) i in. przeciwko Azienda sanitaria locale di Ciriè, Chivasso e Ivrea (ASL TO4) i Regione Piemonte*, ECLI:EU:C:2016:56

Pytania włoskiego sądu dotyczyły dopuszczalności na gruncie prawa unijnego praktyki polegającej na udzielaniu stowarzyszeniom wolontariackim, bez przeprowadzenia konkurencyjnego postępowania, zamówienia na usługi z zakresu służby zdrowia. Trybunał stwierdził, że traktatowe zasady swobody świadczenia usług i swobody przedsiębiorczości nie sprzeciwiają się uregulowaniom krajowym przewidującym taką możliwość w zakresie, w jakim przyczynia się to do realizacji celów solidarności społecznej oraz efektywności budżetowej.

3) Wyrok z dnia 5 kwietnia 2016 r. w sprawie C-689/13 Puligienica Facility Esco SpA (PFE) przeciwko Airgest SpA, ECLI:EU:C:2016:199

Sprawa, w której zapadł ten wyrok, dotyczyła zgodności z prawem unijnym utrwalonej w orzecznictwie włoskich sądów reguły pierwszeństwa rozpatrzenia odwołania wzajemnego oraz uprawnienia poszczególnych izb sądu do występowania do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniami prejudycjalnymi. Trybunał stwierdził, że reguła pierwszeństwa rozpatrzenia skargi wzajemnej jest sprzeczna z przepisami dyrektywy 89/665/EWG. Ponadto Trybunał uznał, że izba sądu orzekającego w ostatniej instancji nie może zostać pozbawiona możliwości wystąpienia z odesłaniem prejudycjalnym do Trybunału.

4) Wyrok z dnia 7 kwietnia 2016 r. w sprawie C-324/14 PARTNER Apelski Dariusz przeciwko Zarządowi Oczyszczania Miasta, ECLI:EU:C:2016:214

W tej sprawie Krajowa Izba Odwoławcza zwróciła się do Trybunału z dziesięcioma pytaniami prejudycjalnymi dotyczącymi przede wszystkim zasad, na jakich wykonawca może polegać na zdolnościach innych podmiotów, a także możliwości uwzględnienia przez zamawiającego wniosku wykonawcy, który złożył ofertę dotyczącą całego zamówienia, o wzięcie pod uwagę jego oferty do celów udzielenia wyłącznie niektórych części tego zamówienia, jak również aukcji elektronicznej oraz dopuszczalności dokonywania wykładni dyrektywy 2004/18/WE w świetle przepisów dyrektywy 2014/24/UE przed upływem terminu transpozycji tej ostatniej i w zakresie, w jakim przepisy dyrektywy 2014/24/UE nie są sprzeczne z przepisami dyrektywy 2004/18/WE.

W wyroku Trybunał stwierdził w pierwszej kolejności, odpowiadając łącznie na pytania od pierwszego do trzeciego, piąte i szóste, że prawo wykonawcy do polegania, w przypadku konkretnego zamówienia, na zdolnościach innych podmiotów, niezależnie od charakteru łączących go z tymi podmiotami powiązań, może być ograniczone w szczególnych okolicznościach z uwagi na przedmiot danego zamówienia, a także jego cele; jest tak w szczególności w przypadku, gdy kandydat lub oferent nie może polegać na zdolnościach podmiotu trzeciego niezbędnych do wykonania tego zamówienia, chyba że podmiot trzeci osobiście i bezpośrednio uczestniczy w wykonaniu zamówienia. W odpowiedzi na pytanie czwarte, Trybunał stwierdził, że instytucja zamawiająca, uwzględniając przedmiot danego zamówienia i jego cele, może w szczególnych okolicznościach do celów prawidłowego wykonania tego zamówienia wskazać wyraźnie w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia szczegółowe zasady, zgodnie z którymi wykonawca może polegać na zdolnościach innych podmiotów, pod warunkiem że te zasady są związane z przedmiotem i celami tego zamówienia oraz względem nich proporcjonalne. Na pytanie siódme Trybunał odpowiedział, iż zasady równego i niedyskryminacyjnego traktowania wykonawców w okolicznościach takich jak w postępowaniu głównym sprzeciwiają się temu, aby instytucja zamawiająca po otwarciu ofert uwzględniła wniosek wykonawcy, który złożył ofertę dotyczącą całego zamówienia, o wzięcie pod uwagę jego oferty wyłącznie do celów udzielenia niektórych części tego zamówienia. Na pytania ósme i dziewiąte łącznie Trybunał odpowiedział, że zasady równego i niedyskryminacyjnego traktowania wykonawców wymagają unieważnienia i powtórzenia aukcji elektronicznej, do udziału w której nie został zaproszony wykonawca, który złożył dopuszczalną ofertę, także w przypadku gdy nie można stwierdzić, czy udział pominiętego wykonawcy zmieniłby wynik tej aukcji. Wreszcie w odpowiedzi na dziesiąte pytanie Trybunał uznał, że w okolicznościach takich jak w postępowaniu głównym art. 48 ust. 3 dyrektywy 2004/18/WE nie mógł być interpretowany w świetle art. 63 ust. 1 dyrektywy 2014/24/UE.

5) Wyrok z dnia 24 maja 2016 r. w sprawie C-396/14 MT Højgaard A/S i Züblin A/S przeciwko Banedanmark, ECLI:EU:C:2016:347

Wniosek duńskiego sądu dotyczył zakazu zmian w składzie konsorcjum po złożeniu wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, a przed upływem terminu

składania ofert. W ocenie Trybunału pozwolenie jednemu z dwóch wykonawców, którzy wchodzili w skład dopuszczonego do udziału w postępowaniu konsorcjum, które następnie zostało rozwiązane, na dalszy udział w tym postępowaniu we własnym imieniu nie narusza zasady równego traktowania wykonawców, o ile ten wykonawca spełnia warunki udziału, a jego udział w postępowaniu nie skutkuje pogorszeniem sytuacji konkurencyjnej innych wykonawców.

6) Wyrok z dnia 26 maja 2016 r. w sprawach połączonych C-260/14 i C-261/14 *Județul Neamț i Județul Bacău przeciwko Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice*, ECLI:EU:C:2016:360

W tych sprawach rumuński sąd zwrócił się do Trybunału z pytaniami dotyczącymi wykładni przepisów rozporządzeń nr 2988/95 i nr 1083/2006, w tym w szczególności tego, czy nieprzestrzeganie przez instytucję zamawiającą, która korzysta z pomocy z funduszy strukturalnych, przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych w odniesieniu do zamówienia na realizację subwencionowanego działania o szacunkowej wartości niższej niż próg przewidziany w art. 7 lit. a) dyrektywy 2004/18/WE, stanowi „nieprawidłowość” w rozumieniu art. 1 rozporządzenia nr 2988/95 lub „nieprawidłowość” w rozumieniu art. 2 pkt 7 rozporządzenia nr 1083/2006.

W wyroku Trybunał stwierdził, że takie naruszenie może stanowić „nieprawidłowość” w rozumieniu przytoczonych przepisów, pod warunkiem że naruszenie to spowodowało lub mogło spowodować powstanie szkody dla ogólnego budżetu Unii poprzez obciążenie nieuzasadnionym wydatkiem. Ponadto Trybunał uznał, że stosowanie przez państwo członkowskie korekt finansowych na podstawie krajowego aktu normatywnego, który wszedł w życie po zaistnieniu domniemanego naruszenia przepisów w dziedzinie zamówień publicznych, nie jest sprzeczne z zasadami pewności prawa i ochrony uzasadnionych oczekiwań, pod warunkiem że chodzi o stosowanie nowych przepisów do przyszłych skutków okoliczności powstałych pod rządami przepisów poprzednio obowiązujących, czego sprawdzenie należy do sądu odsyłającego w oparciu o całokształt istotnych okoliczności faktycznych sprawy w postępowaniu głównym.

7) Wyrok z dnia 2 czerwca 2016 r. w sprawie C-410/14 *Dr. Falk Pharma GmbH przeciwko DAK-Gesundheit*, ECLI:EU:C:2016:399

Pytania niemieckiego sądu dotyczyły definicji zamówienia publicznego w rozumieniu dyrektywy 2004/18/WE. W wyroku Trybunał uznał, że system umów taki jak sporny system w postępowaniu głównym, poprzez który podmiot publiczny zamierza nabyć na rynku towary w drodze zawierania umów w całym okresie ważności tego systemu z każdym wykonawcą zobowiązującym się dostarczać określone towary na z góry ustalonych warunkach, bez dokonywania wyboru spośród zainteresowanych wykonawców i zezwalając im na przystąpienie do tego systemu w całym okresie jego ważności, nie stanowi zamówienia publicznego. Niemniej jednak zdaniem Trybunału w zakresie, w jakim przedmiot postępowania dopuszczającego do takiego systemu ma niewątpliwie znaczenie transgraniczne, postępowanie to powinno być zaplanowane i przeprowadzone zgodnie z podstawowymi zasadami traktatowymi.

8) Wyrok z dnia 2 czerwca 2016 r. w sprawie C-27/15 *Pippo Pizzo przeciwko CRGT Srl*, ECLI:EU:C:2016:404

Wniosek włoskiego sądu dotyczył przede wszystkim, jak znacząca część pytań w sprawie PARTNER Apelski Dariusz, polegania przez wykonawcę na zdolności innych podmiotów w celu potwierdzenia spełniania warunków udziału w postępowaniu, a także dopuszczalności wymagań stawianych wykonawcom w świetle zasad unijnego prawa zamówień publicznych.

W wyroku Trybunał uznał, że przepisy dyrektywy 2004/18/WE nie stoją na przeszkodzie istnieniu przepisów krajowych zezwalających wykonawcy na powołanie się na zdolność jednego lub szeregu innych podmiotów w celu spełnienia minimalnych wymogów udziału w przetargu, które wykonawca ten spełnia jedynie w części. Poza tym

Trybunał stwierdził, że zasady równego traktowania i obowiązek przejrzystości stoją na przeszkodzie wykluczeniu wykonawcy z przetargu publicznego wskutek niedopełnienia przez niego obowiązku, który nie wynika wyraźnie z dokumentacji przetargowej lub z obowiązującej krajowej ustawy, lecz z wykładni tej ustawy i tej dokumentacji, a także z mechanizmu uzupełniania przez krajowe organy administracji lub sądownictwa administracyjnego występujących w tej dokumentacji luk. W tych okolicznościach zasady równego traktowania i proporcjonalności nie stoją na przeszkodzie temu, by umożliwić wykonawcy zaradzenie tej sytuacji i spełnienie przedmiotowego obowiązku w terminie wyznaczonym przez instytucję zamawiającą.

9) Wyrok z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie C-46/15 *Ambisig – Ambiente e Sistemas de Informação Geográfica SA przeciwko AICP – Associação de Industriais do Concelho de Pombal*, ECLI:EU:C:2016:530

Sprawa dotyczyła bezpośredniej skuteczności przepisów dyrektywy 2004/18/WE oraz środków dowodowych na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu w zakresie doświadczenia. W tym wyroku Trybunał stwierdził w szczególności, że art. 48 ust. 2 lit. a) ppkt (ii) tiret drugie dyrektywy 2004/18/WE spełnia przesłanki do tego, by nadawać jednostkom, w braku transpozycji do prawa krajowego, prawa, na które mogą się one powołać przed sądami krajowymi wobec instytucji zamawiającej, o ile ta jest organem publicznym lub na podstawie aktu władzy publicznej i pod jej kontrolą powierzono jej wykonywanie usług użyteczności publicznej i o ile w tym celu dysponuje ona uprawnieniami wykraczającymi poza normy obowiązujące w stosunkach między jednostkami.

10) Postanowienie z dnia 7 lipca 2016 r. w sprawie C-129/15 *H. M. przeciwko Agentsia za darzhavna finansova inspektsia (ADFI)*, ECLI:EU:C:2016:540

W tym postanowieniu Trybunał przypomniał, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem udzielanie zamówień publicznych, które ze względu na swoją wartość nie są objęte zakresem dyrektyw z dziedziny udzielania zamówień publicznych, podlega podstawowym zasadom traktatowym, w szczególności zasadzie równego traktowania i niedyskryminacji z uwagi na przynależność państwową, a także wynikającemu z nich obowiązkowi przejrzystości, o ile dane zamówienie posiada niewątpliwe transgraniczne znaczenie. Trybunał zarazem stwierdził, że sąd odsyłający we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym nie dostarczył żadnych danych umożliwiających Trybunałowi uzyskanie informacji na temat istnienia w postępowaniu głównym niewątpliwego znaczenia transgranicznego, i w konsekwencji uznał wniosek za oczywiście niedopuszczalny.

11) Wyrok z dnia 14 lipca 2016 r. w sprawie C-6/15 *TNS Dimarso NV przeciwko Vlaams Gewest*, ECLI:EU:C:2016:555

W tym wyroku w odpowiedzi na pytanie niderlandzkiego sądu Trybunał stwierdził, że przy zamówieniu publicznym na usługi, które ma być udzielone na podstawie kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie z punktu widzenia instytucji zamawiającej, ta instytucja nie musi podać do wiadomości potencjalnych oferentów w ogłoszeniu o zamówieniu ani specyfikacji warunków zamówienia metody stosowanej przez instytucję zamawiającą w celu dokonania oceny i sklasyfikowania ofert. Metoda ta nie może jednak skutkować zmianą kryteriów udzielenia zamówienia ani ich wagi.

12) Wyrok z dnia 14 lipca 2016 r. w sprawie C-406/14 *Wrocław – Miasto na prawach powiatu przeciwko Ministrowi Infrastruktury i Rozwoju*, ECLI:EU:C:2016:562

W tej sprawie Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie zwrócił się do Trybunału z pytaniem prejudycjalnym dotyczącym dopuszczalności procentowego ograniczenia podwykonawstwa w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na gruncie przepisów dyrektywy 2004/18/WE. W ocenie Trybunału taka klauzula jest niezgodna z dyrektywą 2004/18/WE. Co więcej, posłużenie się taką klauzulą stanowi

„nieprawidłowość” w rozumieniu art. 2 pkt 7 rozporządzenia nr 1083/2006, uzasadniająca konieczność dokonania korekty finansowej na mocy art. 98 tego rozporządzenia, o ile nie można wykluczyć, że uchybienie to miało wpływ na budżet odnośnego funduszu. Kwotę tej korekty należy określić przy uwzględnieniu charakteru stwierdzonej nieprawidłowości, jej wagi oraz straty finansowej poniesionej przez dany fundusz.

13) Wyrok z dnia 7 września 2016 r. w sprawie C-549/14 *Finn Frogne A/S przeciwko Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation*, ECLI:EU:C:2016:634

Wniosek duńskiego sądu dotyczył granic dopuszczalności zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego. W odpowiedzi Trybunał stwierdził, że nie można do zawartej umowy w sprawie zamówienia publicznego wprowadzić istotnej zmiany, nie wszczynając przy tym nowej procedury udzielania zamówień, nawet wówczas, gdy ta zmiana stanowi, obiektywnie rzecz biorąc, rodzaj ugody obejmującej obopólne zrzeczenie się przez strony pewnych uprawnień, mające na celu zakończenie powstałego wskutek trudności związanych z wykonaniem tego zamówienia sporu, którego wynik jest niepewny.

14) Wyrok z dnia 8 września 2016 r. w sprawie C-225/15 *Postępowanie karne przeciwko Domenicowi Politanowi*, ECLI:EU:C:2016:645

Sprawa, w której zapadł ten wyrok, dotyczyła wątpliwości co do zgodności włoskich regulacji w dziedzinie udzielania koncesji na usługi gier hazardowych, w szczególności obowiązku złożenia przez podmiot ubiegający się o przyznanie koncesji zaświadczeń o zdolności ekonomiczno-finansowej wydanych przez dwie instytucje bankowe, z traktatową swobodą świadczenia usług i dyrektywą 2004/18/WE. W wyroku Trybunał stwierdził, że dyrektywa 2004/18/WE nie znajduje zastosowania do przepisów krajowych regulujących przyznawanie koncesji w dziedzinie gier losowych, takich jak rozpatrywane w postępowaniu głównym. Z kolei art. 49 Traktatu nie stoi na przeszkodzie istnieniu przepisu krajowego takiego jak rozpatrywany w postępowaniu głównym, który nakłada na podmioty ubiegające się o przyznanie koncesji w dziedzinie gier i zakładów obowiązek przedstawienia dowodu ich sytuacji ekonomicznej i finansowej w postaci oświadczeń wydanych przez co najmniej dwie instytucje bankowe i który nie zezwala przy tym na wykazanie tej sytuacji w inny sposób, ponieważ taki przepis może spełniać określone w orzecznictwie Trybunału przesłanki proporcjonalności, co powinien sprawdzić sąd odsyłający.

15) Wyrok z dnia 15 września 2016 r. w sprawach połączonych C-439/14 i C-488/14 *SC Star Storage SA i in. przeciwko Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Informatică (ICI) i in.*, ECLI:EU:C:2016:688

W obu sprawach, których dotyczyły wnioski rumuńskich sądów, podstawowym problemem były wątpliwości co do zgodności z prawem unijnym przepisów krajowych, które uzależniają dopuszczalność wszelkich środków zaskarżenia decyzji instytucji zamawiających od wywiązania się przez wnoszącego środek zaskarżenia z obowiązku ustanowienia na rzecz instytucji zamawiającej tzw. „gwarancji należytego postępowania”. Trybunał uznał w wyroku, że przepisy art. 1 ust. 1–3 dyrektywy 89/665/EWG i art. 1 ust. 1–3 dyrektywy 92/13/EWG w świetle art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej nie stoją one na przeszkodzie takim przepisom krajowym, jeżeli przedmiotowa gwarancja jest zwracana wnoszącemu środek zaskarżenia niezależnie od wyniku postępowania w przedmiocie środka zaskarżenia.

16) Wyrok z dnia 6 października 2016 r. w sprawie C-318/15 *Tecnoedi Costruzioni Srl przeciwko Comune di Fossano*, ECLI:EU:C:2016:747

Wniosek włoskiego sądu dotyczył zgodności włoskich przepisów w zakresie automatycznego odrzucania ofert z zasadami traktatowymi. Podobnie jak w omówionym wyżej postanowieniu w sprawie C-129/15 H.M. (ECLI:EU:C:2016:540) w wyroku w tej sprawie Trybunał stwierdził, że sąd krajowy nie przedstawił wystarczających informacji co

do transgranicznego znaczenia sprawy będącej przedmiotem odesłania, i uznał wniosek za niedopuszczalny.

17) Wyrok z dnia 27 października 2016 r. w sprawie C-292/15 *Hörmann Reisen GmbH przeciwko Stadt Augsburg i Landkreis Augsburg*, ECLI:EU:C:2016:817

Wniosek sądu niemieckiego został złożony w ramach sporu powstałego w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego na usługi publiczne drogowego transportu pasażerskiego podlegającego przepisom rozporządzenia nr 1370/2007. W wyroku Trybunał stwierdził w szczególności, że art. 4 ust. 7 tego rozporządzenia nie stoi na przeszkodzie temu, by instytucja zamawiająca ustaliła na poziomie 70% udział samodzielnego świadczenia usługi przez podmiot odpowiedzialny za prowadzenie i realizację świadczenia usługi publicznej autobusowego transportu pasażerskiego, takiej jak ta rozpatrywana w postępowaniu głównym.

18) Wyrok z dnia 10 listopada 2016 r. w sprawie C-199/15 *Ciclat Soc. Coop. przeciwko Consip SpA i Autorità per la Vigilanza sui Contratti Pubblici di lavori, servizi e forniture*, ECLI:EU:C:2016:853

W sprawie, której dotyczył wniosek włoskiego sądu, podstawowym problemem były wątpliwości co do zgodności z dyrektywą 2004/18/WE przepisów włoskiego prawa krajowego, które w ramach postępowania przetargowego zobowiązują zamawiającego do wykluczenia wykonawcy z powodu naruszenia obowiązków w zakresie płatności składek na ubezpieczenia społeczne, stwierdzonego w zaświadczeniu, o które wystąpił z urzędu zamawiający i które zostało wydane przez zakład ubezpieczenia społecznego, o ile naruszenie to istniało w chwili przystąpienia do przetargu, nawet wówczas, gdy nie istniało już ono w chwili udzielenia zamówienia lub kontroli przeprowadzonej z urzędu przez zamawiającego. Trybunał w tym wyroku stwierdził, że art. 45 dyrektywy 2004/18/WE nie sprzeciwiał się uregulowaniu krajowemu takiemu jak w postępowaniu głównym.

19) Wyrok z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie C-553/15 *Undis Servizi Srl przeciwko Comune di Sulmona*, ECLI:EU:C:2016:935

Wniosek włoskiego sądu dotyczył zasad, na jakich jednostka samorządu terytorialnego może udzielać zamówień bezpośrednio podmiotom, nad którymi sprawuje kontrolę analogiczną do sprawowanej nad własnymi służbami i które wykonują zasadniczą część swojej działalności na jej rzecz (zamówienia typu *in-house*). Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału wyrażonym w tym wyroku, w celu ustalenia, czy podmiot, któremu udzielono zamówienia, wykonuje zasadniczą część działalności na rzecz instytucji zamawiającej, w szczególności na rzecz będących jego współnikami i kontrolujących go jednostek samorządu terytorialnego, działalność zleconą temu podmiotowi przez organ administracji publicznej niebędący jego współnikiem na rzecz jednostek samorządu terytorialnego, które również nie są współnikami tego podmiotu ani nie sprawują nad nim żadnej kontroli, należy uznać za działalność wykonywaną na rzecz osób trzecich. Zarazem w ocenie Trybunału w celu ustalenia, czy podmiot, któremu udzielono zamówienia, wykonuje zasadniczą część swojej działalności na rzecz jednostek samorządu terytorialnego, które są jego współnikami i które sprawują nad nim łącznie kontrolę analogiczną do tej, jaką sprawują nad własnymi służbami, należy wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności danej sprawy, wśród których może znajdować się działalność, jaką podmiot, któremu udzielono zamówienia, wykonywał dla tych samych jednostek samorządu terytorialnego, zanim taka łączna kontrola stała się skuteczna.

20) Wyrok z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie C-171/15 *Connexion Taxi Services BV przeciwko Staat der Nederlanden i in.*, ECLI:EU:C:2016:948

W sprawie, której dotyczył wniosek niderlandzkiego sądu, podstawowym problemem były wątpliwości co do zgodności z dyrektywą 2004/18/WE przepisów prawa krajowego, które wymagają, by zastosowanie którejkolwiek z tzw. fakultatywnych przesłanek

wykluczenia, w tym wykluczenie wykonawcy winnego poważnego wykroczenia zawodowego, poprzedzone było analizą zgodności takiego wykluczenia wykonawcy z zasadą proporcjonalności. W ocenie Trybunału art. 45 dyrektywy 2004/18/WE nie stał na przeszkodzie temu, by krajowe przepisy takie jak te rozpatrywane w postępowaniu głównym zobowiązywały instytucję zamawiającą do zbadania z zastosowaniem zasady proporcjonalności, czy faktycznie należy wykluczyć z udziału w postępowaniu wykonawcę, który popełnił poważne wykroczenie zawodowe. Zarazem Trybunał uznał, że przepisy dyrektywy 2004/18/WE w świetle zasady równego traktowania oraz wynikającego z niej obowiązku przejrzystości stały na przeszkodzie temu, by instytucja zamawiająca podjęła decyzję o udzieleniu zamówienia wykonawcy, który popełnił poważne wykroczenie zawodowe, ze względu na to, że jego wykluczenie z postępowania byłoby nieproporcjonalne, mimo że zgodnie z warunkami zamówienia w tym postępowaniu oferent, który popełnił poważne wykroczenie zawodowe, miał obowiązkowo zostać wykluczony, bez brania pod uwagę proporcjonalności tej sankcji.

21) Wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie C-51/15 *Remondis GmbH & Co. KG Region Nord przeciwko Region Hannover*, ECLI:EU:C:2016:985

Pytania niemieckiego sądu odsyłającego dotyczyły definicji zamówienia publicznego na gruncie przepisów dyrektywy 2004/18/WE w kontekście współpracy publiczno-publicznej oraz przekazania kompetencji. W omawianym wyroku Trybunał dostarczył wskazówek, jak odróżnić instytucję przekazania kompetencji, do którego nie znajdują zastosowania przepisy regulujące udzielanie zamówień publicznych, od zamówienia publicznego. Trybunał uznał, że przekazanie kompetencji w zakresie realizacji zadań publicznych następuje wyłącznie wówczas, gdy dotyczy ono jednocześnie obowiązków związanych z przekazanymi kompetencjami oraz towarzyszących im uprawnień, tak aby nowy kompetentny organ władzy publicznej miał autonomię decyzyjną i finansową, co powinien sprawdzić sąd odsyłający.

22) Wyrok z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie C-355/15 *Bietergemeinschaft Technische Gebäudebetreuung GesmbH und Caverion Österreich GmbH przeciwko Universität für Bodenkultur Wien i VAMED Management und Service GmbH & Co KG in Wien*, ECLI:EU:C:2016:988

Wniosek sądu austriackiego dotyczył wykładni dyrektywy 89/665/EWG (odwoławczej). W wyroku Trybunał stwierdził, że dyrektywa odwoławcza nie sprzeciwia się temu, aby oferentowi wykluczonemu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na mocy ostatecznej decyzji instytucji zamawiającej można było odmówić dostępu do umożliwiającego stwierdzenie nieskuteczności umowy środka odwoławczego, jeżeli oferty złożyli tylko ten wykluczony oferent i wybrany oferent, nawet jeśli zdaniem wykluczonego oferenta oferta wybranego oferenta powinna być zostać odrzucona.

I.5. Umowy międzynarodowe określające zasady dostępu do zamówień publicznych

I.5.1. Porozumienie w sprawie Zamówień Rządowych (GPA)

Zrewidowane Porozumienie w sprawie Zamówień Rządowych, które weszło w życie 6 kwietnia 2014 r., określa zasady i zakres wzajemnego dostępu do rynków zamówień publicznych stron tego Porozumienia.

W 2016 r. do zrewidowanego Porozumienia w sprawie Zamówień Rządowych, przystąpiły Ukraina (18.05.2016 r.) i Mołdawia (14.07.2016 r.). Obecnie stronami GPA jest 19 podmiotów, obejmujących łącznie 46 państw członków WTO, w tym Unię Europejską z jej 28

państwami członkowskimi. Poza Ukrainą, Mołdawią oraz państwami członkowskimi UE stronami GPA są dodatkowo: Armenia, Czarnogóra, Hong-Kong, Islandia, Izrael, Japonia, Kanada, Korea, Lichtenstein, Holandia w odniesieniu do Aruby, Norwegia, Nowa Zelandia, Singapur, Szwajcaria, Tajwan oraz USA. Obecnie w trakcie są negocjacje dotyczące przystąpienia do GPA Australii, Kirgistanu, Tadżykistanu i Chin.

W dniu 23 czerwca 2016 r. Komitet do spraw Zamówień Rządowych, działający na podstawie Porozumienia GPA przyjął Decyzję w sprawie procedur arbitrażowych, na podstawie art. XIX ust. 8 zrewidowanego GPA. Decyzja Komitetu określa szczegółowe procedury mające zastosowanie w przypadkach sporu między stronami GPA, które mogą powstać w związku z wprowadzaniem zmian do zakresu zobowiązań stron GPA.

I.5.2. Inne umowy

Dnia 1 stycznia 2016 r. rozpoczął się proces wdrażania postanowień dotyczących wolnego handlu zawartych w Umowie Stowarzyszeniowej UE z Ukrainą. Część ekonomiczna tej Umowy – Pogłębiona i Kompleksowa Umowa o Wolnym Handlu przewiduje harmonogram zbliżania ukraińskich regulacji prawnych m.in. w dziedzinie zamówień publicznych do regulacji unijnych oraz stopniowe otwieranie rynków zamówień publicznych.

Dnia 1 kwietnia 2016 r. wszedł w życie Układ o Stabilizacji i Stowarzyszeniu między Unią Europejską a Kosowem. Układ zawiera ogólne zobowiązania wzajemne dotyczące zapewnienia dostępu do rynków zamówień publicznych stron Układu.

Dnia 1 maja 2016 r. rozpoczęło się tymczasowe stosowanie Umowy o Wzmocnionym Partnerstwie i Współpracy Unii z Kazachstanem, zawierającej wzajemne zobowiązania stron do udostępnienia zamówień publicznych.

Dnia 1 lipca 2016 r. weszły w życie stosowane tymczasowo od 1 października 2014 r., Umowy Stowarzyszeniowe UE z Gruzją i Mołdawią. Rozdziały ekonomiczne tych umów określają harmonogram i zakres zbliżania uregulowań tych państw m.in. w dziedzinie zamówień publicznych do regulacji unijnych oraz stopniowe otwieranie rynków zamówień publicznych.

W dniu 30 października 2016 r. UE i Kanada podpisały Kompleksową Umowę Gospodarczo-Handlową (CETA). Postanowienia rozdziału tej umowy dotyczącego zamówień publicznych przewidują rozszerzenie gwarantowanego dostępu do zamówień publicznych stron umowy w stosunku do Porozumienia GPA.

II. RYNEK ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

II.1. Charakterystyka rynku zamówień publicznych

II.1.1. Wielkość rynku

Z danych zawartych w rocznych sprawozdaniach o zamówieniach udzielonych w roku 2016 przekazanych przez zamawiających Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych na podstawie art. 98 ustawy – Prawo zamówień publicznych wynika, że wartość zamówień udzielanych na

podstawie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych w roku 2016 wyniosła 107,4 mld zł (w roku 2015 – 116,3 mld zł, w 2014 -133,2 mld zł, w 2013 – 143,2 mld zł)¹.

Wartości polskiego rynku zamówień publicznych za lata 2013 – 2016 przedstawia wykres stanowiący Załącznik nr 3 do niniejszego Sprawozdania.

Oszacowana wartość rynku zamówień publicznych stanowiła ok. 5,80% produktu krajowego brutto (PKB) z roku 2016².

W przypadku postępowań o wartości od najniższego progu ustawowego do progów unijnych, wykazana przez zamawiających w rocznych sprawozdaniach kwota zamówień publicznych wyniosła 31,5 mld zł (w roku 2015 – 33,1 mld zł; w 2014 – 40,0 mld zł; w 2013 – 41,0 mld zł).

W odniesieniu do postępowań o wartości powyżej progów unijnych szacunki oparte o treść rocznych sprawozdań pozwalają na określenie sumy zakontraktowanych kwot na poziomie ok. 75,2 mld zł (w roku 2015 – 83,2 mld zł; w 2014 – 93,2 mld zł; w 2013 – 102,2 mld zł).

Dodatkowo rok 2016 był pierwszym rokiem, w którym zaczęły obowiązywać przepisy dotyczące udzielania zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi. Jak wynika z rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach w roku 2016 takich zamówień udzielono na kwotę 703,6 mln zł.

Natomiast z przekazanych sprawozdań wynika, iż w roku 2016 na podstawie wyłączeń obowiązku stosowania Pzp określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138 udzielono zamówień na kwotę ok. 66,9 mld zł (w roku 2015 – 88,0 mld zł; w 2014 – 97,2 mld zł a w roku 2013 – 74,7 mld zł), z tego 34,2 mld zł (w roku 2015 – 31,2 mld zł; w 2014 – 28,3 mld zł a w roku 2013 – 23,8 mld zł) wydatkowano na zamówienia, których wartość nie przekraczała wyrażonej w złotych równowartości najniższego progu ustawowego (30 000 euro).

Liczba i wartość zamówień udzielonych na podstawie niektórych wyłączeń przepisów Pzp określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138 przedstawia Załącznik nr 4 do niniejszego Sprawozdania.

Uwzględniając dane będące w posiadaniu Urzędu Zamówień Publicznych w odniesieniu do zamówień udzielanych w procedurach określonych ustawą jak i na podstawie wyłączeń obowiązku stosowania ustawy Pzp można wskazać, że przybliżona wartość rynku zamówień publicznych w roku 2016 wyniosła 174,3 mld zł.

¹ Wskazane wartości zamówień publicznych obejmują wartości zamówień:

- klasycznych o wartości przekraczającej wyrażoną w złotych równowartość kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, i mniejszej od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp,
- w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa na roboty budowlane o wartości przekraczającej wyrażoną w złotych równowartość kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, i mniejszej od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp,
- klasycznych, sektorowych i w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa o wartości równej lub przekraczającej kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp,
- na usługi społeczne i inne szczególne usługi, o wartości mniejszej, równej lub przekraczającej kwoty określone w art. 138g ust. 1 ustawy Pzp,

natomiast nie obejmują wartości zamówień udzielanych na podstawie wyłączeń określonych w przepisach ustawy Pzp w art. 4, art. 4b, art. 4d, art. 4 pkt. 8, art. 131b, art. 133 ust. 1, art. 136, art. 137, art. 138 oraz art. 138a.

Wartości zamówień publicznych podawane są w kwotach bez podatku od towarów i usług.

² Według wstępnych szacunków GUS produkt krajowy brutto (PKB) w 2016 r. kształtował się na poziomie 1 851,2 mld zł (Biuletyn Statystyczny Nr 4/2017).

II.1.2. Zamawiający

Podmiotami zobowiązanymi do stosowania procedur udzielania zamówień publicznych na podstawie ustawy Pzp są jednostki sektora finansów publicznych, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, podmioty prawa publicznego, związki tych jednostek lub podmiotów oraz przedsiębiorstwa działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych.

Biorąc pod uwagę ogólną liczbę rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach, przekazywanych przez zamawiających Prezesowi Urzędu zgodnie z art. 98 ustawy Pzp, można przyjąć, że w roku 2016 liczba zamawiających wyniosła 35 116 (w roku 2015 – 35 641 a w roku 2014 – 36 796). Z tego 13 113 zamawiających wskazało, że udzielało zamówień na podstawie procedur określonych w ustawie – Prawo zamówień publicznych (w roku 2015 – 14 152; w 2014 – 16 106). Pozostała część zamawiających (22 003) udzielała zamówień tylko na podstawie wyłączeń ustawowych bądź korzystając z przepisów dotyczących udzielania zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi.

Podobnie jak w latach ubiegłych największą grupę zamawiających stanowiły instytucje samorządowe: administracja samorządowa (31,20% zamawiających) oraz jednostki organizacyjne administracji samorządowej (24,88%). Następną grupę stanowiły instytucje określające się jako inne, niż jednostka sektora finansów publicznych, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (5,73%). Około 2,62% zamawiających stanowiły podmioty prawa publicznego, 2,60% – administracja rządowa terenowa a 1,48% stanowili zamawiający udzielający zamówień sektorowych. Następnie 0,60% zamawiających stanowiła administracja rządowa centralna; 0,30% - zamawiający, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp a 0,10% stanowiły związki podmiotów, o których mowa w art. 3 ust 1 pkt 1 i 2 lub podmiotów, o których mowa w pkt 3 ustawy Pzp. Pozostałe 30,49% zamawiających określiło się jako podmioty inne lub nie wskazały w sprawozdaniu żadnej opcji dotyczącej rodzaju zamawiającego.

Należy tutaj zwrócić uwagę, na zmienioną w stosunku do sprawozdania za 2015 r. systematykę podziału zamawiających wynikającą z nowego wzoru sprawozdania wprowadzonego rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz.U. poz. 2038).

II.1.3. Struktura rynku

Z danych zawartych w rocznych sprawozdaniach o udzielonych zamówieniach wynika, że – podobnie jak w roku 2015 – w roku 2016 utrzymała się zmieniona struktura rodzaju udzielonych zamówień ze względu na wartość.

W przeciwieństwie do lat ubiegłych, w których największą kwotę zamówień publicznych stanowiły dostawy, w roku 2016 największą wartość środków wydatkowano na dostawy – 36% ogólnej kwoty zamówień. Roboty budowlane pochłonęły 34% wartości a usługi 30%.

Dla porównania w roku 2015 wydatki na dostawy stanowiły 35% wartości (w 2014 – 31% a w 2013 – 30%), na roboty budowlane – 33% (w 2014 – 40% a w 2013 – 38%) natomiast na usługi – 32% wartości udzielonych zamówień (w 2014 – 29% a w 2013 – 32%).

Struktura postępowań ze względu na liczbę udzielonych zamówień w największym odsetku również dotyczyła dostaw – 41% (rok 2015 także 41%; 2014 – 39%; 2013 – 40%).

Zamówienia na usługi to 32% (rok 2015 – 33%; 2014 – 35%; 2013 – 37%) a roboty budowlane – 27% ogólnej liczby zamówień (w latach 2015-2014 – 26%; w 2013 – 23%).

Strukturę postępowań w podziale na rodzaj zamówienia przedstawiają wykresy stanowiące Załącznik nr 5 do niniejszego Sprawozdania.

Jak wynika z danych, dostawy najczęściej zamawiały podmioty prawa publicznego – ok. 62% ogółu zamówień udzielonych przez tę grupę zamawiających.

Roboty budowlane zlecane były najczęściej przez administrację samorządową – 45% zamówień udzielonych przez tę grupę zamawiających (w roku 2015 – 39%).

Natomiast w przypadku zamówień na usługi od kilku lat najczęstszym ich odbiorcą jest centralna administracja rządowa. W roku 2016 zamówienia na usługi stanowiły 51% ogółu przetargów w tej grupie zamawiających (w roku 2015 – 52%). Ten sam odsetek przetargów na usługi (51%) wykazali zamawiający, którzy określili się w sprawozdaniach jako związki podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 lub podmiotów, o których mowa w pkt 3 ustawy.

Strukturę liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających przedstawia wykres stanowiący Załącznik nr 6 do niniejszego Sprawozdania.

II.1.4. Zamówienia sektorowe

Specyficzną częścią rynku zamówień publicznych są zamówienia udzielane przez przedsiębiorstwa działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, zwane zamówieniami sektorowymi

Niewielka grupa podmiotów ma tutaj znaczący udział w ogólnej wartości rynku, a średnia wartość przetargów „sektorowych” jest wyraźnie wyższa niż średnia wartość wszystkich przetargów. Wynika to przede wszystkim z przepisów dotyczących obowiązku stosowania przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych do zamówień sektorowych. W roku 2016 obowiązkowi takiemu podlegały zamówienia, których wartość przekraczała wyrażoną w złotych równowartość kwoty 418 000 euro dla dostaw i usług oraz kwotę 5 225 000 euro dla robót budowlanych.

Zamawiający udzielający zamówień sektorowych stanowili 1,48% (518 sprawozdań) ogółu zamawiających, którzy złożyli roczne sprawozdania o udzielonych zamówieniach w roku 2016.

Z danych zawartych w sprawozdaniach wynika, że w roku 2016 na podstawie przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych udzielono 1 961 zamówień sektorowych (w roku 2015 – 2 431; w 2014 – 2 581 a w 2013 – 2 826). Wartość tych zamówień wyniosła w 2016 roku 18,861 mld zł (w roku 2015 – 24,534 mld zł; 2014 – 36,710 mld zł a w 2013 – 34,033 mld zł).

Zamówienie o największej wartości (ponad 602 mln zł) zostało udzielone przez Miejskie Zakłady Autobusowe Sp. z o.o. z Warszawy i dotyczyło dostaw oleju napędowego przez okres 4 lat w ilości 188 500 m³.

Największą kwotę zamówień wydatkowano w sektorze elektroenergetycznym – 6,362 mld zł. Przedsiębiorstwa działające w sektorze poszukiwania i wydobywania węgla i innych paliw stałych wydatkowały ponad 3,526 mld zł, a w sektorze usług kolejowych – 3,087 mld zł. Kolejnymi pod względem wartości udzielonych zamówień były sektory: miejskiego transportu kolejowego, tramwajowego, trolejbusowego lub autobusowego – 2,255 mld zł; produkcji, transportu oraz dystrybucji gazu i energii cieplnej – 1,378 mld zł; sektor wodny – 0,955 mld zł oraz sektor wydobywania gazu i ropy naftowej – 0,735 mld zł. W pozostałych trzech sektorach

(usługi pocztowe, działalność dotycząca portów lotniczych oraz działalność dotycząca portów wodnych) w sumie wydatkowano 0,563 mld zł.

Najwięcej zamówień sektorowych ze względu na liczbę udzielono na usługi – 50% zamówień (w roku 2015 – 44%; w 2014 – 43%; w 2013 – 44%). Dostawy stanowiły 43% zamówień (w roku 2015 – 45%; w 2014 – 45%; w 2013 – 47%). Pozostałe 7% zamówień dotyczyło robót budowlanych (w roku 2015 – 11%; w 2014 – 12%; w 2013 – 9%).

Natomiast ze względu na wartość struktura zamówień sektorowych kształtowała się inaczej. W roku 2016 najwięcej środków wydatkowano na dostawy 45% a następnie na usługi – 42%. Roboty budowlane stanowiły pozostałe 13% środków. Dla porównania w latach ubiegłych struktura wydatków w zamówieniach sektorowych wyglądała następująco: dostawy w roku 2015 – 42% (rok 2014 – 30%; 2013 – 35%); usługi w roku 2015 – 42% (rok 2014 – 35%; 2013 – 37%); roboty budowlane w roku 2015 – 16% (rok 2014 – 35%; 2013 – 28%).

Podobnie jak w przypadku ogółu udzielanych zamówień, zamówienia sektorowe udzielane były przede wszystkim w trybie przetargu nieograniczonego. W roku 2016 w tym trybie udzielono 77% zamówień (w roku 2015 – 76%; w 2014 – 78%; w 2013 – 79%). Tryb zamówienia z wolnej ręki zastosowano w 12% postępowań (w roku 2015 i 2014 – 8%; w 2013 – 10%). Z przetargu ograniczonego korzystano w 10% postępowań (w roku 2015 – 14%; w 2014 – 11%; w 2013 – 8%) a pozostały 1% stanowiły negocjacje z ogłoszeniem oraz negocjacje bez ogłoszenia (podobnie w latach 2015-2013).

II.1.5. Zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa

Jak wynika z danych zawartych w rocznych sprawozdaniach w roku 2016 udzielono 216 zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa (w roku 2015 – 173; w 2014 – 166; w 2013 – 52) na łączną kwotę 3,224 mld zł (w roku 2015 – 3,026 mld zł; w 2014 – 3,894 mld zł; w 2013 – 1,075 mld zł)³.

Największą część zamówień obronnych stanowiły dostawy – 45% liczby i 62% wartości zamówień (w roku 2015 odpowiednio – 42% i 41%). Usługi zamówiono w 38% postępowań na 33% wartości zamówień obronnych (w roku 2015 odpowiednio – 56% i 56%) a na roboty budowlane wydatkowano 5% środków organizując 17% postępowań (w roku 2015 odpowiednio – 3% i 2%).

Zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielano przede wszystkim w trybie przetargu ograniczonego, który, obok negocjacji z ogłoszeniem, jest podstawowym trybem w tego rodzaju zamówieniach. Zamówienia w tym trybie stanowiły 56% postępowań (w roku 2015 – 53%; w 2014 – 59%; w 2013 – 56%). Kolejnym trybem stosowanym w zamówieniach w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa był tryb zamówienia z wolnej ręki – 42% postępowań (w roku 2015 również 42%; w 2014 – 31%; w 2013 – 36%), a następnie tryb negocjacji z ogłoszeniem – 2% (w roku 2015 – 4%; w 2014 – 2%; w 2013 – 8%). W roku 2016 nie zastosowano pozostałych trybów udzielenia zamówienia.

Ze względu na wartość zamówień najwięcej środków wydatkowano w trybie zamówienia z wolnej ręki 64% ogólnej wartości zamówień (w roku 2015 – 62%; w 2014 – 33%; w 2013 – 27%) i w trybie przetargu ograniczonego – 32% (w roku 2015 – 29%; w 2014 – 21%; w 2013 – 33%). W trybie negocjacji z ogłoszeniem wydatkowano 4% środków (w roku 2015 – 8%; w 2014 – 44%; w 2013 – 40%).

³ Dane dotyczące zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa obejmują zamówienia udzielane na podstawie przepisów Działu III Rozdziału 4a ustawy – Prawo zamówień publicznych; nie obejmują zamówień udzielanych na podstawie wyłączeń z art. 4 ust. 5b i art. 4b ust. 1a ustawy Pzp.

II.2. Funkcjonowanie rynku

II.2.1. Tryby stosowane w zamówieniach publicznych

Dane z rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach w roku 2016 pokazują, że w trybie przetargu nieograniczonego udzielono zamówień w 82% przypadków. Szczegółowa struktura trybów, w jakich udzielano zamówień w roku 2016 w porównaniu do lat ubiegłych przedstawia się następująco:

Tryb zamówienia	Lata / odsetek liczby zamówień			
	2013	2014	2015	2016
Przetarg nieograniczony	81,00%	82,19%	83,39%	81,80%
Przetarg ograniczony	0,56%	0,74%	0,83%	0,70%
Negocjacje z ogłoszeniem	0,10%	0,08%	0,07%	0,05%
Dialog konkurencyjny	0,03%	0,01%	0,01%	0,01%
Negocjacje bez ogłoszenia	0,16%	0,21%	0,13%	0,10%
Zamówienie z wolnej ręki	14,73%	13,42%	11,75%	13,42%
Zapytanie o cenę	3,16%	3,14%	3,55%	3,59%
Partnerstwo innowacyjne	-	-	-	0,00%
Licytacja elektroniczna	0,26%	0,21%	0,27%	0,33%

Jak wynika z danych, w roku 2016 nastąpił nieznaczny spadek odsetka zamówień udzielanych w trybie przetargu nieograniczonego oraz nieznacznie wzrósł odsetek zamówień udzielanych w trybie z wolnej ręki. Jednocześnie nadal odsetek postępowań zapewniających wykonawcom niedyskryminacyjny dostęp do zamówień publicznych (postępowania, w których wymagana jest publikacja ogłoszenia o zamówieniu) utrzymywał się na poziomie zbliżonym do lat ubiegłych i wynosił prawie 83% wszystkich zamówień.

Przedstawiona powyżej struktura trybów została zaprezentowana na wykresie w Załączniku nr 7 do niniejszego Sprawozdania.

Natomiast ze względu na wartość, struktura udzielonych zamówień w poszczególnych latach w podziale na tryby udzielonych zamówień przedstawia się następująco:

Tryb zamówienia	Lata / odsetek wartości zamówień			
	2013	2014	2015	2016
Przetarg nieograniczony	80,42%	75,75%	75,21%	78,71%
Przetarg ograniczony	5,54%	8,11%	13,40%	10,64%
Negocjacje z ogłoszeniem	2,27%	6,24%	0,93%	0,41%
Dialog konkurencyjny	3,08%	0,17%	0,15%	0,04%
Negocjacje bez ogłoszenia	0,28%	0,24%	0,32%	0,34%
Zamówienie z wolnej ręki	8,02%	9,13%	9,63%	9,55%
Zapytanie o cenę	0,31%	0,28%	0,29%	0,26%
Partnerstwo innowacyjne	-	-	-	0,00%
Licytacja elektroniczna	0,07%	0,08%	0,07%	0,05%

W przypadku struktury udzielonych zamówień ze względu na wartość, dane z rocznych sprawozdań wskazują na wzrost odsetka wartości udzielonych zamówień w trybie

przetargu nieograniczonego. Podobnie jak w przypadku struktury ilościowej odsetek wartości zamówień udzielonych w 2016 r. w trybach konkurencyjnych (poprzedzonych ogłoszeniem o zamówieniu) był zbliżony do lat poprzednich i wyniósł prawie 90%.

W 2016 r. zastosowanie trybu przetargu nieograniczonego w postępowaniach o wartości poniżej progów unijnych wyniosło 80,72% zamówień – odsetek ten zmalał w porównaniu do roku 2015 (82,45%).

W tego rodzaju postępowaniach (o wartości poniżej progów unijnych) wzrósł natomiast udział zamówień udzielanych w trybie zamówienia z wolnej ręki do poziomu 14,27% (w roku 2015 – 12,58%). Zamówienia udzielane w trybie zapytania o cenę utrzymały się na zbliżonym do roku 2015 poziomie – 4,14% (w roku 2015 – 4,17%).

Podobnie jak w poprzednich latach trzy wyżej wymienione tryby najczęściej wykorzystywano przy udzielaniu zamówień publicznych o wartości poniżej progów unijnych. Pozostałe tryby udzielania zamówień (tj. przetarg ograniczony, negocjacje z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny, negocjacje bez ogłoszenia, partnerstwo innowacyjne oraz licytacja elektroniczna) zastosowano w 0,87% postępowań.

Dane z rocznych sprawozdań za rok 2016 wskazują na utrzymywanie się od kilku lat w zamówieniach o wartości powyżej progów unijnych prymatu trybu przetargu nieograniczonego. Zastosowano go w 89,02% przypadków (w roku 2015 – 88,78%).

Odsetek zamówień udzielanych w trybie zamówienia z wolnej ręki był nieco wyższy niż w 2015 r. i wyniósł 7,77% (w roku 2015 – 6,99%). Spadł natomiast odsetek zamówień udzielanych w trybie przetargu ograniczonego – 2,81% w stosunku do 3,68% w roku 2015. Pozostałe tryby (tzn. negocjacje z ogłoszeniem, dialog konkurencyjny, negocjacje bez ogłoszenia oraz partnerstwo innowacyjne) stanowiły 0,40% postępowań.

II.2.2. Czas trwania postępowania

Zasady udzielania zamówień publicznych w trybach przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego, negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego, partnerstwa innowacyjnego oraz (w przypadku zamówień o wartości poniżej progów unijnych) licytacji elektronicznej umożliwiły określenie czasu trwania postępowania, który liczono od daty publikacji ogłoszenia o zamówieniu do daty zawarcia umowy wskazanej w ogłoszeniu o udzieleniu zamówienia.

Jak wynika z ogłoszeń opublikowanych przez zamawiających w Biuletynie Zamówień Publicznych średni czas trwania postępowania o zamówienie o wartości nie przekraczającej progów UE w roku 2016 wyniósł 36 dni (w roku 2015 – 35 dni, w 2014 – 34 dni a w 2013 – 32 dni).

Przeciętny czas trwania postępowań o wartości nie przekraczającej progów UE przedstawia wykres stanowiący Załącznik nr 8 do niniejszego Sprawozdania.

Czas trwania postępowania w zależności od trybu udzielanego zamówienia wynosił:

- przetarg nieograniczony – 36 dni (2015 – 35 dni; 2014 – 33; 2013 – 32),
- przetarg ograniczony – 73 dni (2015 – 71 dni; 2014 – 67; 2013 – 62),
- negocjacje z ogłoszeniem – 105 dni (2015 – 72 dni; 2014 – 92; 2013 – 93),
- dialog konkurencyjny – 237 dni (2015 – 144 dni; 2014 – 162; 2013 – 131),
- licytacja elektroniczna – 34 dni (2015 – 32 dni; 2014 – 32; 2013 – 31).

W przypadku trybu partnerstwa innowacyjnego (tryb wprowadzony w połowie roku 2016 nowelizacją ustawy Pzp) w roku 2016 nie udzielono zamówień o wartości poniżej progów unijnych.

Z przytoczonych powyżej danych wynika, że w roku 2016, w postępowaniach o wartości poniżej progów UE, średnio najkrócej trwała procedura udzielenia zamówienia przy wykorzystaniu trybu licytacji elektronicznej – 34 dni oraz przy wykorzystaniu trybu przetargu nieograniczonego – 36 dni. Najdłużej zaś trwały procedury udzielenia zamówienia w trybie dialogu konkurencyjnego – 237 dni oraz negocjacji z ogłoszeniem – 105 dni.

Generalnie, średni czas udzielenia zamówienia w roku 2016 w porównaniu do lat ubiegłych uległ wydłużeniu; w przypadku jednak najbardziej popularnych trybów wydłużenie to było nieznaczne – o 1-2 dni.

Poniżej dane dotyczące średniego czasu trwania postępowań w zależności od rodzaju i trybu udzielenia zamówienia:

Tryb zamówienia	Średni czas trwania postępowania (w dniach, ogłoszenia w BZP)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Średnio
Przetarg nieograniczony	41	35	35	36
Przetarg ograniczony	85	58	63	73
Negocjacje z ogłoszeniem	76	68	121	105
Dialog konkurencyjny	312	90	236	237
Licytacja elektroniczna	38	31	35	34
Średnio	41	35	35	36

W przypadku zamówień o wartościach poniżej progów UE, w roku 2016 średnio najkrócej trwały zamówienia na dostawy udzielane w trybie licytacji elektronicznej – 31 dni a najdłużej zamówienia na roboty budowlane realizowane w trybie dialogu konkurencyjnego – 312 dni.

Należy tutaj zwrócić uwagę, że tryb dialogu konkurencyjnego był zastosowany w 6 przypadkach, co powoduje, że statystyka dotycząca czasu udzielenia zamówienia w tym trybie jest zaburzona.

Generalnie procedury udzielania zamówień o wartościach poniżej progów UE, bez względu na rodzaj zamówienia, realizowane w trybach licytacji elektronicznej i przetargu nieograniczonego trwały najkrócej. W przypadku dostaw i usług w obu tych trybach średni czas udzielenia zamówienia był krótszy od średniej dla wszystkich rodzajów zamówień.

II.2.3. Kryteria oceny ofert

Nowelizowane w ostatnich latach przepisy dotyczące zamówień publicznych w zakresie stosowania kryteriów oceny ofert miały na celu między innymi ograniczenie stosowania przez zamawiających ceny jako jedyne kryterium oceny ofert.

Znaczne ograniczenie stosowania ceny jako jedyne kryterium oceny ofert miało miejsce w nowelizacji z roku 2014 (wejście w życie dnia 19.10.2014 r.). Zmiany polegające na dodaniu w art. 91 ust. 2a ustawy Pzp miały na celu ograniczenie stosowania przez zamawiających ceny jako jedyne kryterium wyboru najkorzystniejszej oferty tylko do tych zamówień, których przedmiot był powszechnie dostępny oraz miał ustalone standardy jakościowe. W przypadku pozostałych zamówień zamawiający zobowiązany był do zastosowania – obok ceny – jeszcze co najmniej jednego kryterium oceny ofert spośród wymienionych w art. 91 ust. 2 ustawy Pzp lub innych, związanych z przedmiotem zamówienia.

Jednakże, jak pokazały dane, pomimo istotnego wzrostu zastosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert w dalszym ciągu kryteria, które miałyby istotny wpływ na jakość były stosowane w stosunkowo niewielkiej liczbie postępowań i nie przyznawano im dużej wagi. Okazało się więc, że założenie ustawodawcy jakim było podniesienie jakości świadczenia realizowanego na podstawie ustawy Pzp nie zostało w pełni osiągnięte.

Kolejna nowelizacja ustawy Pzp ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (wejście w życie dnia 28.07.2016 r.) wprowadziła doprecyzowanie i wzmocnienie przepisów o stosowaniu pozacenowych kryteriów oceny ofert. I tak, zamawiający, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz ich związki kryterium ceny mogą zastosować jako jedyne kryterium oceny ofert lub kryterium o wadze przekraczającej 60%, jeżeli określą w opisie przedmiotu zamówienia standardy jakościowe odnoszące się do wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia oraz wykażą w załączniku do protokołu w jaki sposób zostały uwzględnione w opisie przedmiotu zamówienia koszty cyklu życia, z wyjątkiem art. 72 ust. 2 i art. 80 ust. 3.

Zmiany tych przepisów miały ogromny wpływ na strukturę stosowanych kryteriów oceny ofert.

Jak wynika z ogłoszeń publikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych, w postępowaniach o wartościach poniżej progów unijnych, w roku 2016 cenę jako jedyne kryterium oceny ofert zastosowano w 9% postępowań (w roku 2015 – w 12%; w 2014 – w 84%; w latach wcześniejszych odsetek ten kształtował się na poziomie powyżej 90%). Najczęściej kryterium ceny jako jedyne kryterium oceny ofert zamawiający zastosowali w postępowaniach na roboty budowlane – 2% postępowań (w roku 2015 – 4%; w 2014 – 92%). W zamówieniach na usługi kryterium ceny jako jedyne zastosowano w 8% postępowań (w roku 2015 – 11%; w 2014 – 76%) a na dostawy – w 17% (w roku 2015 – 19%; w 2014 – 83%).

Natomiast w przypadku postępowań o wartościach powyżej progów unijnych, na podstawie ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, wynika, że w roku 2016 kryterium ceny jako jedyne zostało zastosowane w 14% postępowań (w roku 2015 – 11%; w 2014 – w 75% a w 2013 – w 85% postępowań).

W postępowaniach tych najczęściej kryterium ceny jako jedyne kryterium oceny ofert stosowano w przypadku zamówień na roboty budowlane – 9% przypadków (w roku 2015 – 15%; w 2014 – 76%), następnie w zamówieniach na usługi – 10% przypadków (w roku 2015 także 10%; w 2014 72%) oraz na dostawy – 16% przypadków (w roku 2015 – 15%; w 2014 – 76%).

Natomiast wpływ wprowadzonych nowelizacją z dnia 22 czerwca 2016 r. zmian na stosowanie przez zamawiających kryteriów oceny ofert można dostrzec, porównując informacje zawarte w ogłoszeniach o zamówieniu z 2016 r. dotyczących postępowań wszczętych przed wejściem w życie ww. nowelizacji i postępowań wszczętych po wejściu w życie nowelizacji.

W przypadku postępowań o wartości poniżej progów unijnych w roku 2016 przed nowelizacją cenę jako jedyne kryterium oceny ofert stosowano w 7% postępowań natomiast po nowelizacji w 13%. W przypadku postępowań o wartościach powyżej progów unijnych odsetek zamówień, w których stosowano jedynie cenę jako kryterium oceny ofert przed nowelizacją wynosił 9%, a po nowelizacji 20%.

Jak wynika z danych zawartych w ogłoszeniach, po nowelizacji z dnia 22 czerwca 2016 r. zastosowanie ceny jako jedynego kryterium oceny ofert nieznacznie wzrosło w postępowaniach na roboty budowlane (odpowiednio z 2% do 3% w przypadku zamówień poniżej progów UE i z 8% do 10% w przypadku zamówień powyżej progów UE) i na usługi (odpowiednio z 7% do 10% w przypadku zamówień poniżej progów UE i z 7% do 15% w przypadku zamówień powyżej progów UE). Większy wzrost odsetka postępowań z udziałem wyłącznie kryterium ceny odnotowano w zamówieniach na dostawy: z 14% do 22% (w postępowaniach poniżej progów unijnych), z 10% do 25% (w postępowaniach powyżej progów unijnych). Sytuacja powyższa może być spowodowana zmianą w art. 91 ust. 2a

ustawy Pzp, tj. rezygnacją w tej regulacji z odniesienia się do „przedmiotu zamówienia powszechnie dostępnego o ustalonych standardach jakościowych” na rzecz wskazania, że cena może być zastosowana jako jedyne kryterium oceny ofert, jeżeli zamawiający określi w opisie przedmiotu zamówienia standardy jakościowe odnoszące się do wszystkich istotnych cech przedmiotu zamówienia.

W postępowaniach, w których ocenie podlegała cena oferty i inne kryteria, średnio stosowano nieco ponad 2 kryteria oceny ofert. Jednak wyraźnie widać wpływ ostatniej nowelizacji przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

Jak wynika z ogłoszeń publikowanych w Dz.Urz. UE w 2016 roku średnia liczba kryteriów przed nowelizacją z czerwca 2016 r. wynosiła 2,21 kryteria (w roku 2015 – 2,17; w 2014 – 2,22) natomiast po nowelizacji – 2,67 kryteria.

Zmianie uległa również struktura liczby stosowanych kryteriów w przypadku postępowań o wartości powyżej progów unijnych; o ile przed nowelizacją zamawiający dwa kryteria oceny ofert stosowali w 85% postępowań (w roku 2015 – 87%; w 2014 – 82%) o tyle po nowelizacji odsetek ten zmalał do 50% postępowań. Trzy kryteria przed nowelizacją zastosowano w 11% postępowań (rok 2015 – 10%; 2014 – 14%) a po nowelizacji w 38%. Cztery kryteria przed nowelizacją zastosowano w 3% postępowań (w roku 2015 – 2%; w 2014 – 3%) a po nowelizacji w 8%. W pozostałym 1% postępowań przed nowelizacją (po nowelizacji w 4% postępowań) stosowano od 5 do 10 kryteriów oceny ofert.

Zarówno przed jak i po nowelizacji przepisów w roku 2016 w postępowaniach, w których oceniano oferty na podstawie ceny i innych kryteriów, do najczęściej stosowanych dodatkowych kryteriów oceny ofert należały: termin realizacji zamówienia/czas dostawy (w ok. 30% postępowań) oraz warunki gwarancji/rękojmi (w ok. 23%-24% postępowań).

Zmianie uległy wagi kryteriów dodatkowych. O ile przed nowelizacją średnio wagi większości dodatkowych kryteriów wahały się w granicach 10% – 20% o tyle po nowelizacji średnia waga kryteriów dodatkowych zawierała się w przedziale 20% – 30%.

Natomiast w przypadku kryterium ceny można zaobserwować tendencje odwrotną. W postępowaniach o wartościach powyżej progów unijnych przed nowelizacją średnio waga kryterium ceny wynosiła 86% (w roku 2015 – 90%) natomiast po nowelizacji średnia waga kryterium ceny spadła do wartości 63%.

W Załączniku nr 9 do niniejszego Sprawozdania zamieszczono wykresy obrazujące dane dotyczące stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert w roku 2016 przed i po nowelizacji przepisów ustawy Pzp.

II.2.4. Konkurencyjność postępowań

Od lat poziom konkurencyjności na rynku zamówień publicznych ustalany jest poprzez badanie poziomu zainteresowania postępowaniem o zamówienie publiczne potencjalnych wykonawców o czym świadczy liczba ofert składanych w postępowaniu o zamówienie publiczne.

Z danych zawartych w ogłoszeniach o udzieleniu zamówienia opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych wynika, że średnia liczba ofert⁴ składanych w postępowaniach o wartości poniżej progów UE w roku 2016 wyniosła 2,87. Jest to nieznacznie mniej niż w latach ubiegłych: w roku 2015 średnia liczba składanych ofert wyniosła 2,90; w roku 2014 – 2,89 a w roku 2013 – 2,96⁵.

⁴ W przypadku postępowań podzielonych na części liczona jest średnia z poszczególnych części zamówienia.

⁵ Dane dotyczące liczby składanych ofert obejmują wszystkie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego bez względu na zastosowany tryb udzielenia zamówienia.

W zależności od zastosowanego trybu odsetek ten różnił się. Średnio najwięcej ofert składano w postępowaniach realizowanych w trybie licytacji elektronicznej – prawie 8 ofert. Poniżej zestawienie średniej liczby ofert w zależności od zastosowanego trybu udzielenia zamówienia.

Tryb zamówienia	Średnia liczba ofert
Przetarg nieograniczony	2,96
Przetarg ograniczony	2,89
Negocjacje z ogłoszeniem	2,65
Dialog konkurencyjny	2,50
Negocjacje bez ogłoszenia	1,96
Zamówienie z wolnej ręki	1,00
Zapytanie o cenę	2,88
Partnerstwo innowacyjne	-
Licytacja elektroniczna	7,88

Od wielu lat średnio najwięcej ofert wpływa w postępowaniach na roboty budowlane – w roku 2016 było to 4,32 oferty (w roku 2015 – 4,30; w 2014 – 3,90 a w 2013 – 4,36). Na dostawy średnio składano 2,34 oferty (w roku 2015 – 2,35; w 2014 – 2,44 a w 2013 – 2,48) a na usługi średnia liczba ofert kształtowała się na poziomie 2,80 (w roku 2015 -2,96; w 2014 – 2,99 a w 2013 – 2,95).

W roku 2016, podobnie jak w latach ubiegłych, największy odsetek zamówień stanowiły postępowania, w których wykonawcy złożyli tylko jedną ofertę – ogółem było to 39% zamówień (w roku 2015 – 39%; w 2014 – 38% a w 2013 – 39%). Sytuacja ta ma miejsce przede wszystkim w przypadku zamówień na dostawy i usługi. W postępowaniach na roboty budowlane konkurencyjność była znacznie wyższa, gdyż jedną ofertę składano w 19% postępowań (w roku 2015 w 22%) a 5 i więcej ofert – w 36% postępowań (w 2015 w 37%).

Poniżej zamieszczono zestawienie odsetka postępowań z uwzględnieniem liczby składanych ofert oraz rodzaju zamówienia.

Liczba złożonych ofert	Odsetek postępowań, w których wykonawcy składali odpowiednią liczbę ofert (ogłoszenia w BZP)			
	Roboty budowlane	Dostawy	Usługi	Ogółem
1	18,81%	45,14%	41,32%	38,67%
2	16,44%	22,80%	20,69%	20,92%
3	15,47%	14,05%	13,07%	14,09%
4	13,07%	7,83%	8,57%	9,11%
5 i więcej	36,21%	10,18%	16,35%	17,21%
Razem	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Dodatkowo, w przypadku postępowań ogłaszanych w Biuletynie Zamówień Publicznych można ustalić dane dotyczące liczby ofert odrzucanych.

Jak wynika z ogłoszeń o udzieleniu zamówienia opublikowanych w roku 2016, w 19% postępowań dochodziło do odrzucenia ofert (w roku 2015 również 19%). W zamówieniach, w których doszło do odrzucenia ofert, średnio odrzucano 1,73 oferty (w roku 2015 – 1,71; w 2014 – 1,68; 2013 – 1,72). Najwięcej ofert podlegało odrzuceniu w zamówieniach na roboty budowlane – średnio 2,00 oferty (w roku 2014 – 1,93; w 2014 – 1,86; w 2013 – 2,04)

natomiast najmniej w postępowaniach na dostawy – średnio 1,55 oferty (w roku 2015 – 1,51; w 2014 – 1,49; w 2013 – 1,55). W przypadku usług odrzucano średnio 1,70 oferty (w roku 2015 – 1,77; w 2014 – 1,75; w 2013 – 1,68).

II.2.5. Uzyskiwane ceny

W przypadku postępowań o wartościach poniżej progów unijnych, w których wpłynęło minimum dwie oferty, odsetek postępowań, w których zamawiający dokonali wyboru najtańszej oferty w roku 2016 wyniósł 83,20% (w roku 2015 – 83,0%; w 2014 – 85,7%; w 2013 – 86,5%; w 2012 – 86,8%). W 6,82% przypadków różnica pomiędzy ceną oferty wybranej, a ceną oferty najtańszej wynosiła do 10%. W 2,94% przypadków różnica ta wynosiła powyżej 10% do 20%. Większe rozbieżności pomiędzy ceną wybranej oferty a najniższą ceną zaproponowaną w konkretnym postępowaniu obejmowało pozostałe 7,04% przypadków⁶.

Jak wynika z danych, oferty na dostawy były najbardziej zbliżone cenowo (w 28% postępowań różnica między ceną minimalną i maksymalną nie przekroczyła 10%), natomiast w ofertach na usługi, gdzie cena zależy od większej liczby czynników, różnice pomiędzy ceną najtańszą a najdroższą były największe (w 35% postępowań różnica ta wyniosła ponad 100%).

Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty przedstawia wykres stanowiący Załącznik nr 10 do niniejszego Sprawozdania.

II.2.6. Udział polskich przedsiębiorców w rynku europejskim

Z ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w postępowaniach o wartościach powyżej progów unijnych w roku 2016 wynika, że polskim wykonawcom udzielono na rynkach zagranicznych 68 zamówień publicznych i konkursów (w roku 2015 – 72; w 2014 – 82; w 2013 – 89)⁷.

Oferty polskich wykonawców były wybierane w postępowaniach organizowanych przez zamawiających przede wszystkim z Czech (13 kontraktów), Niemiec (12 kontraktów) i Belgii oraz Włoch (po 5 kontraktów). Po cztery zamówienia realizowano w Estonii, Holandii i na Łotwie, po trzy – w Luksemburgu, na Węgrzech i w Wlk. Brytanii, po dwa – w Grecji, na Litwie i w Portugalii, a po jednym zamówieniu – w Chorwacji, Danii, Finlandii, Francji, Irlandii i Rumunii.

Udzielono następujących zamówień: 33 dostawy (w 2015 – 49; w 2014 – 46; w 2013 – 44), 27 usług (w 2015 – 21; w 2014 – 31; w 2013 – 40) oraz 6 robót budowlanych (w 2015 – 2; w 2014 – 5; w 2013 – 4). W roku 2016 polscy wykonawcy otrzymali również nagrody w 2 konkursach.

W przypadku dostaw udzielone zamówienia dotyczyły, podobnie jak w latach ubiegłych, przede wszystkim autobusów i pojazdów specjalnych (np. ratowniczych, strażackich) jak również taboru kolejowego a także sprzętu górniczego wraz z częściami,

⁶ Analizie poddano wszystkie postępowania bez względu na liczbę kryteriów oceny ofert.

⁷ Prezentowane dane dotyczące podmiotów opierają się na założeniu, że podmiot taki identyfikowany jest wyłącznie poprzez miejsce zamieszkania lub siedzibę wykonawcy. Przy rozróżnieniu podmiotu zagranicznego od polskiego wykonawcy nie jest zatem badana struktura własnościowa przedsiębiorców z uwagi na brak informacji w tym zakresie w ogłoszeniach publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

poza tym maszyn przemysłowych, aparatury badawczej i pomiarowej, sprzętu laboratoryjnego i osprzętu elektrycznego oraz wyrobów hutniczych czy dziewiarskich.

W przypadku usług zamawiano głównie usługi inżynierskie i budowlane, usługi z zakresu ochrony a także usługi napraw i konserwacji maszyn przemysłowych i pojazdów oraz usługi szkoleniowe i badawcze i usługi tłumaczeń.

Roboty budowlane dotyczyły budowy budynków i prac remontowych.

W sumie polskim wykonawcom udzielono zamówień na kwotę 324 mln euro (w roku 2015 – 131 mln euro; w 2014 – 309 mln euro; w 2013 – 430 mln euro). Jednak w części ogłoszeń zamawiający nie podali wartości udzielonego zamówienia, dlatego można przyjąć, że faktyczna kwota była większa.

Prezentowane dane odnoszą się do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, których wartość była równa lub przekraczała wartości progów unijnych. Nie uwzględniono zatem ewentualnych zamówień o mniejszej wartości udzielanych na rynku europejskim polskim przedsiębiorcom.

II.2.7. Podmioty zagraniczne na polskim rynku zamówień publicznych

Analiza danych wynikających z ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej wskazuje na określony poziom udziału przedsiębiorców zagranicznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego o dużej wartości (tj. o wartości równej lub przekraczającej progi unijne) prowadzonych przez polskich zamawiających. Przy czym istotne jest, że prezentowane dane dotyczące podmiotów zagranicznych opierają się na założeniu, że podmiot taki identyfikowany jest wyłącznie poprzez miejsce zamieszkania lub siedzibę wykonawcy. Przy rozróżnieniu podmiotu zagranicznego od polskiego wykonawcy nie jest zatem badana struktura własnościowa przedsiębiorców z uwagi na brak informacji w tym zakresie w ogłoszeniach publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Na podstawie danych z ogłoszeń opublikowanych w Dzienniku Urzędowym UE można stwierdzić, że odsetek zamówień publicznych udzielonych podmiotom zagranicznym od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie. W roku 2015 około 5% zamówień (903 przypadki) przypadło wykonawcom zagranicznym.

Ze względu na wartość, odsetek zamówień udzielonych wykonawcom zagranicznym wygląda nieco inaczej; w roku 2016 wyniósł 8% (5,753 mld zł); w roku 2015 wyniósł 18% (15,2 mld zł); w roku 2014 – 14% (13,5 mld zł) a w roku 2013 – 13% (13,6 mld zł).

W roku 2016 w przypadku liczby udzielonych zamówień wykonawcom zagranicznym przeważały dostawy – 84,83% (766) kontraktów, a następnie usługi – 12,07% (109); roboty budowlane stanowiły 2,10% (19) zamówień a konkursy 1,00% (9).

Odmiennie kształtowała się struktura udzielonych zamówień według wartości. Najwięcej środków wydatkowano na roboty budowlane – 51,20% (2,945 mld zł), następnie na dostawy – 30,08% (1,730 mld zł) a na miejscu trzecim znalazły się usługi z odsetkiem 18,49% wartości udzielonych zamówień (1,063 mld zł). Natomiast na konkursy wydatkowano 13,4 mln zł, co stanowiło 0,23% wartości zamówień.

Ze względu na liczbę, w roku 2016 najwięcej zamówień przypadło w udziale przedsiębiorcom z Irlandii (179 kontraktów; 20%), Wielkiej Brytanii (154 kontrakty; 17%) oraz Niemiec (141 kontraktów; 16%). Następnie z Włoch (8%), Czech (6%), Francji i Szwajcarii (po 5%) oraz Belgii (4%). Wykonawcy z Hiszpanii i Holandii otrzymali po 3%, a z Austrii i USA po 2% zamówień. Pozostałe 9% zamówień udzielono zamawiającym z takich krajów, jak: Brazylia, Bułgaria, Chiny, Czarnogóra, Cypr, Dania, Estonia, Finlandia, Izrael, Kanada,

Litwa, Luksemburg, Norwegia, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Szwecja, Tajwan, Turcja, Węgry i Zjednoczone Emiraty Arabskie.

Odmienne natomiast kształtowała się struktura zamówień udzielonych zagranicznym wykonawcom ze względu na wartość. Największa kwota zamówień przypadła przedsiębiorstwom z Włoch (34% wartości kontraktów; ok. 1,982 mld zł). Wykonawcom z Hiszpanii udzielono 14% kwoty zamówień, 13% przypadło w udziale USA, 7% – wykonawcom z Niemiec a 6% – z Czech.

Wysoki odsetek wartości zamówień udzielonych wykonawcom z Włoch i Hiszpanii wynika z tego, że oferty firm z tych krajów były wybierane w postępowaniach na roboty budowlane związane z dużymi inwestycjami infrastrukturalnymi.

Podobnie jak w latach ubiegłych zamówienia udzielane zagranicznym wykonawcom dotyczą najczęściej specyficznych przedmiotów zamówienia np.: zakupu praw licencyjnych do oprogramowania bądź dostępu do baz danych, urządzeń optycznych, precyzyjnych i sprzętu laboratoryjnego czy sprzętu górniczego. Duży odsetek liczby zamówień stanowią zakupy sprzętu medycznego (w tym jednorazowego), lekarstw i odczynników.

W przypadku robót budowlanych to najczęściej zamówienia dotyczące budowy i remontu dróg i autostrad oraz linii kolejowych, natomiast usługi dotyczą dokumentacji projektowej, nadzoru inwestorskiego, usług ubezpieczeniowych, specjalistycznych szkoleń oraz remontów sprzętu górniczego i wydobywczego.

W przypadku robót budowlanych w części zamówień wybierane są oferty konsorcjów, w skład których wchodzi także polscy wykonawcy, natomiast w przypadku dostaw jednorazowego i drobnego sprzętu medycznego firmy zagraniczne najczęściej wygrywają pojedyncze części zamówienia.

II.2.8. Korzystanie ze środków ochrony prawnej

1) Dane statystyczne dotyczące odwołań wnoszonych do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej

W ostatnich latach liczba wnoszonych odwołań przedstawiała się następująco:

- 2013 r. – 3 044 odwołania,
- 2014 r. – 2 836 odwołań,
- 2015 r. – 2 877 odwołań,
- 2016 r. – 2 496 odwołań.

W roku 2016 liczba wniesionych odwołań ukształtowała się na nieco niższym poziomie niż w roku 2015.

Liczbę wniesionych odwołań w latach 2013-2015 w podziale na rodzaj zamówienia przedstawia wykres stanowiący Załącznik nr 11 do niniejszego Sprawozdania.

Odwołania wniesione w formie elektronicznej w 2016 r. stanowiły 19% wszystkich odwołań. Na przestrzeni lat 2013-2015 widać było tendencję wzrostową odsetka odwołań składanych drogą elektroniczną (2013 r. – 16%, 2014 r. – 18%, 2015 r. – 19%).

Większość wniesionych odwołań (79%; 1 977) dotyczyło postępowań o wartościach powyżej progów unijnych, pozostałe 21% (519 odwołań) składano w postępowaniach o wartościach poniżej progów unijnych. Podobnie w roku 2015: 82% odwołań (2 360) dotyczyło postępowań o wartościach powyżej progów unijnych a 18% (517) – o wartościach poniżej progów unijnych.

Spośród odwołań wniesionych w 2016 r. 28 stanowiły odwołania dotyczące zamówień w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa. W porównaniu do roku 2015 (17 odwołań) ich liczba znacząco wzrosła.

Dokumentacja jednej ze spraw dotyczących zamówień w dziedzinie obronności i bezpieczeństwa rozpatrzonych w 2016 r. zawierała informacje o klauzuli „poufne”, zatem tryb jej rozpoznawania był zgodny z ustawą z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1167).

W 2016 r. toczyło się 14 spraw z udziałem biegłych (w tym 4 zostały rozstrzygnięte w 2017 r.). Większość biegłych powoływana była w dziedzinie informatyki, a pozostali m.in. w dziedzinach drogownictwa, elektrotechniki, telekomunikacji oraz kryminalistyki i klasycznego badania dokumentów.

Dla porównania, w roku 2015 toczyły się 3 sprawy z udziałem biegłych z dziedziny kosztorysowania inwestycji budowlanych, utrzymania czystości w obiektach medycznych oraz telekomunikacji i telekomunikacji radiowej.

2) Struktura wyników rozpatrzonych odwołań

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. Krajowa Izba Odwoławcza rozpoznała 2 508 odwołań w następujący sposób:

Odwołania 2016	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Rozpatrzone	2 508	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nie uzupełnienia braków formalnych	222	9%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	390	15%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	492	20%
Odrzucone	99	4%
Oddalone	770	31%
Uwzględnione	535	21%

Dla porównania struktura rozpatrzonych odwołań w 2015 r.:

Odwołania 2015	Liczba ogółem	Odsetek ogółem
Rozpatrzone	2 901	100%
Zwrot z powodu braku wpisu lub nie uzupełnienia braków formalnych	244	8%
Umorzenie postępowania z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego	469	16%
Umorzenie postępowania z powodu cofnięcia odwołania	590	20%
Odrzucone	82	3%
Oddalone	913	32%
Uwzględnione	603	21%

Rozkład procentowy rozstrzygnięć podejmowanych przez Izbę w roku 2016 kształtował się podobnie jak w roku 2015. Różnice procentowe pomiędzy poszczególnymi rodzajami rozstrzygnięć są nieznaczne.

3) Terminowość rozpatrywania odwołań

W 2016 r. średni czas oczekiwania na wydanie orzeczenia w sprawie wniesionego odwołania wynosił 14 dni, czyli tyle samo co w latach 2014-2015.

Ogółem w 2016 r. 68% odwołań zostało rozpatrzonych w terminie ustawowym, tj. w ciągu 15 dni od dnia wniesienia odwołania, jednakże terminowość rozpatrywania odwołań była niższa w stosunku do roku 2015 (74%).

4) Odwołania a rodzaj zamówienia

Odwołania najczęściej składane były w postępowaniach, których przedmiot stanowiły usługi (45%) oraz dostawy (33%), natomiast najmniej odwołań składano w postępowaniach na roboty budowlane (22%).

Dla porównania, w roku 2015 w postępowaniach na usługi zostało złożonych 48% odwołań, na dostawy 34%, a na roboty budowlane – 18%. Zmiany procentowe nastąpiły głównie pomiędzy odwołaniami w postępowaniach na usługi i roboty budowlane.

5) Odwołania a tryb postępowania

W 2 203 przypadkach odwołania składane były w postępowaniach prowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego (co stanowi 88% wszystkich odwołań wniesionych w 2016 r.), a 238 wniesiono w postępowaniach w trybie przetargu ograniczonego (10% wniesionych odwołań).

Ogółem w postępowaniach prowadzonych w trybach innych niż podstawowe złożono 39 odwołań. Wartości te kształtowały się następująco: dialog konkurencyjny – 4 (0,16%), negocjacje z ogłoszeniem – 25 (1%), negocjacje bez ogłoszenia – 3 (0,12%), wolna ręka – 7 (0,28%), 8 odwołań (0,32%) dotyczyło konkursów. Treść 8 spośród wszystkich złożonych odwołań nie umożliwiała identyfikacji przedmiotu zamówienia, ani trybu postępowania, co skutkowało wydaniem przez Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej postanowienia o ich zwrocie.

Dla porównania informacja na temat liczby odwołań w postępowaniach prowadzonych w trybach innych niż podstawowe w 2015 r.: dialog konkurencyjny – 27 (1%), negocjacje z ogłoszeniem – 14 (0,5%), negocjacje bez ogłoszenia – 7 (0,24%), wolna ręka – 7 (0,24%), zapytanie o cenę – 2 (0,07%). Ogółem złożono 57 odwołań w trybach innych niż podstawowe.

Z powyższych danych wynika, iż stosunek odwołań wnoszonych w trybach innych niż tryby podstawowe względem wszystkich złożonych odwołań zmalał.

6) Odwołania w poszczególnych branżach i sektorach rynku

Lp.	Sektor/branża	Liczba	Odsetek
1.	Informatyka	366	14,66%
2.	Budownictwo, w tym:	326	13,06%
	a) budowa lub remonty dróg i autostrad	140	5,61%
	b) budowa lub remonty obiektów sportowych	17	0,68%
	c) budowa lub remonty budynków	157	6,29%
	d) budowa lub remonty placów, parkingów	12	0,48%
3.	Pozostałe (m.in.: obsługa bankowa, usługi ubezpieczeniowe, zarządzanie nieruchomościami, usługi komunalne)	312	12,5%
4.	Sektor medyczny	276	11,06%
5.	Dostawy i usługi dla służb mundurowych	220	8,81%
6.	Sektor kolejowy	147	5,90%
7.	Utrzymanie dróg (oznakowanie, sygnalizacja, parkometry, oczyszczanie, utrzymanie zieleni)	144	5,77%
8.	Sprzątanie	134	5,37%
9.	Sektor energetyczny	119	4,77%
10.	Gospodarka odpadami	92	3,69%
11.	Wodociągi i kanalizacja	59	2,36%
12.	Sektor górniczy	59	2,36%

Lp.	Sektor/branża	Liczba	Odsetek
13.	Wybór inżyniera kontraktu, nadzór budowlany, inwestor zastępczy	47	1,88%
14.	Transport publiczny	42	1,69%
15.	Opracowanie projektów budowlanych	41	1,64%
16.	Radiokomunikacja i telekomunikacja	34	1,36%
17.	Ochrona fizyczna	32	1,28%
18.	Gospodarka wodna (gosp. rzeczna, gosp. morska, zbiorniki retencyjne, przeciwpowodziowe)	29	1,16%
19.	Usługi leśne	17	0,68%
Liczba ogółem wniesionych odwołań w 2016 r.		2 496	100,00%

W roku 2016 nie odnotowano znaczących zmian dotyczących ilości składanych odwołań w największych branżach zawierających się w powyższym zestawieniu. Jak wynika z tabeli, najwięcej odwołań wniesiono w sektorze informatycznym (14,66%), następnie w sektorze budowlanym i medycznym (odpowiednio 13,06% i 11,06%). Podobnie było w latach 2013-2015.

7) Dane dotyczące skarg do sądów okręgowych na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej

W 2016 r. liczba skarg wnoszonych na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej do sądów okręgowych kształtowała się na niższym poziomie niż w 2015 r. Stosunek procentowy liczby skarg względem rozpatrzonych odwołań pozostał jednak podobny (w 2016 r. – 5%, a w 2015 – 6%). Poniżej liczba skarg składanych w ostatnich latach:

- 2012 r. – 152,
- 2013 r. – 144,
- 2014 r. – 133,
- 2015 r. – 179,
- 2016 r. – 130.

W 2016 r. spośród 130 skarg na orzeczenia KIO, 61 skarg (47%) zostało wniesionych przez odwołujących, 24 skargi (19%) – przez zamawiających, a 24 skargi (19%) przez wykonawców przystępujących do postępowania odwoławczego. Prezes Urzędu skierował w 2016 r. 21 skargi na orzeczenia KIO (16%).

Na podstawie przekazanych do Urzędu 91 orzeczeń sądów okręgowych (stan na 26.05.2017 r.), jakie zapadły w wyniku rozpatrzenia skarg, rozstrzygnięcia sądów przedstawiają się następująco:

- 1) Oddalenie skargi – 30 (33%),
- 2) Uchylenie wyroku KIO – 2 (2%),
- 3) Odrzucenie skargi – 29 (32%),
- 4) Umorzenie postępowania skargowego – 8 (9%),
- 5) Zmiana wyroku KIO – 22 (24%),
- 6) Uwzględnienie skargi – 0 (0%).

Dla porównania w 2015 r. wniesiono 179 skarg, czyli 6% w stosunku do liczby rozpatrzonych odwołań (2 901), w tym: 92 skargi (51%) były wniesione przez odwołujących, 41 (23%) wniesione przez zamawiających, 32 (18%) wniesione przez przystępujących i 14 (8%) wniesione przez Prezesa UZP.

W roku 2016 obciążenie sądów sprawami skargowymi rozkładało się, podobnie jak w latach poprzednich, nierównomiernie. Najwięcej skarg zostało skierowanych do sądu okręgowego w Warszawie – 51 (39,2%), w następnej kolejności do sądu okręgowego:

- w Gliwicach – 8 (6,1%),
- w Łodzi – 7 (5,4%),
- w Katowicach – 6 (4,6%),
- w Gdańsku – 6 (4,6%),

- w Poznaniu – 5 (3,8%),
- w Szczecinie – 5 (3,8%),
- w Krakowie – 4 (3%),
- w Bydgoszczy – 3 (2,3%),
- w Olsztynie – 3 (2,3%),
- w Radomiu – 3 (2,3%),
- we Wrocławiu – 3 (2,3%),
- w Białymstoku – 2 (1,5%),
- w Legnicy – 2 (1,5%),
- w Płocku – 2 (1,5%),
- w Rzeszowie – 2 (1,5%),
- w Suwałkach – 2 (1,5%),
- w Tarnobrzegu – 2 (1,5%).

Do pozostałych sądów okręgowych trafiały pojedyncze sprawy skargowe, a do 12 sądów nie wpłynęła żadna skarga na orzeczenie KIO.

II.3. Inne dane dotyczące rynku zamówień publicznych

II.3.1. Ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy

W przypadku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego realizowanych w trybie negocjacji bez ogłoszenia oraz zamówienia z wolnej ręki, a więc trybach najmniej konkurencyjnych, zamawiający na podstawie art. 62 ust. 2a oraz art. 66 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych ma prawo do opublikowania ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy.

W roku 2016 w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz Dzienniku Urzędowym UE opublikowano ogółem 4 124 takie ogłoszenia. W roku 2015 ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy opublikowano 6 056; w roku 2014 – 7 034 a w roku 2013 – 8 517.

II.3.2. Postępowania, w których przewidziano zaliczkowanie

Na podstawie art. 151a ustawy Pzp zamawiający może udzielić zaliczek na poczet wykonania zamówienia, pod warunkiem, że możliwość taka została przewidziana w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Z danych zawartych w ogłoszeniach o zamówieniu opublikowanych w Biuletynie Zamówień Publicznych wynika, że w roku 2016 liczba postępowań, w których przewidziano zaliczkowanie wyniosła 482, co stanowiło 0,45% ogółu postępowań ogłoszonych w BZP. Dla porównania, w roku 2015 liczba takich zamówień wyniosła 593 (0,51% ogółu postępowań), w roku 2014 – 780 (0,54%) a w roku 2013 – 1 362 (0,77%).

W roku 2016 najwięcej ogłoszeń, w których przewidziano zaliczkowanie, dotyczyło zamówień na roboty budowlane (312; co stanowiło 0,83% ogółu ogłoszeń na ten rodzaj zamówienia). W przypadku dostaw było to 94 (0,25%) a usług – 76 zamówień (0,25%).

II.3.3. Postępowania, w których zamawiający zastrzegł, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej oraz wykonawcy, których działalność obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych

Zgodnie z art. 22 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych zamawiający, organizując postępowanie, może zastrzec w ogłoszeniu o zamówieniu, że o udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wyłącznie zakłady pracy chronionej oraz inni wykonawcy, których działalność obejmuje społeczną i zawodową integrację osób będących członkami grup społecznie marginalizowanych.

Jak wynika z ogłoszeń o zamówieniu opublikowanych w roku 2015 w Biuletynie Zamówień Publicznych zamawiający umieścili takie zastrzeżenie w 223 ogłoszeniach, co stanowiło 0,21% ogólnej liczby zamówień. W roku 2015 postępowań z takim zastrzeżeniem było 169 (0,15%), w roku 2014 – 183 (0,13%) a w roku 2013 – 400 (0,23%).

Najwięcej dotyczyło zamówień na usługi – 164 ogłoszenia, następnie zamówień na dostawy – 38 ogłoszeń oraz zamówień na roboty budowlane – 21 ogłoszeń.

II.3.4. Postępowania, w których przewidziano zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty

Regulacje dotyczące zmiany postanowień umowy zawartej po udzieleniu zamówienia publicznego zawarte zostały w art. 144 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych. W 2016 r. nowelizacją z 22 czerwca zmieniono brzmienie tego przepisu, precyzując okoliczności, w których modyfikacja umowy jest dopuszczalna. Do 28 lipca 2016 r. zamawiający nie miał możliwości zmiany postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba, że okoliczność tej zmiany i jej warunki przewidziano w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Po nowelizacji zwolnienie z zakazu dokonywania zmian postanowień zawartej umowy lub umowy ramowej w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, zostało dopuszczone w sytuacji gdy:

- zmiany zostały przewidziane w ogłoszeniu o zamówieniu lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia w postaci jednoznacznych postanowień umownych, które określają ich zakres;
- zmiany będą dotyczyły realizacji dodatkowych dostaw, usług lub robót budowlanych od dotychczasowego wykonawcy, nieobjętych zamówieniem podstawowym, o ile stały się niezbędne i zostały spełnione wskazane w ustawie warunki;
- wykonawcę, któremu zamawiający udzielił zamówienia, ma zastąpić nowy wykonawca;
- zmiany, niezależnie od ich wartości, nie są istotne;
- łączna wartość zmian nie przekracza kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 i jest mniejsza od 10% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie w przypadku zamówień na usługi lub dostawy albo, w przypadku zamówień na roboty budowlane – jest mniejsza od 15% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie;
- zostały spełnione łącznie następujące warunki:
 - a) konieczność zmiany umowy lub umowy ramowej spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należytą starannością, nie mógł przewidzieć,

- b) wartość zmiany nie przekracza 50% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej;

Uwzględniając dane zawarte w ogłoszeniach opublikowanych w roku 2016 w Biuletynie Zamówień Publicznych, zarówno w odniesieniu do stanu prawnego przed i po nowelizacji, ustalono, że zamawiający przewidzieli możliwość dokonania takich zmian w 82 394 przypadkach, co stanowiło 77,53% ogółu ogłoszeń. Dla porównania w roku 2015 możliwość zmian postanowień zawartej umowy wskazano w 86 411 ogłoszeniach (74,53%), w roku 2014 w 102 094 ogłoszeniach (70,30%) a w roku 2013 w 118 255 (66,70%).

Najwięcej takich postępowań dotyczyło robót budowlanych – 32 960 ogłoszeń, następnie dostaw – 25 883 oraz usług – 23 551 ogłoszeń.

II.3.5. Postępowania, w których przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzono dialog techniczny

Z treści opublikowanych w 2016 r. ogłoszeń w BZP wynika, iż zamawiający przeprowadzili 193 postępowania, w których zastosowano dialog techniczny, co stanowiło 0,18% ogółu postępowań poniżej progów unijnych. Dla porównania w roku 2015 dialog techniczny zastosowano w 240 postępowaniach (0,21%) a w roku 2014 – w 275 postępowaniach i podobnie w roku 2013, tj. od momentu obowiązywania przepisów wprowadzających instytucję dialogu technicznego, w BZP ukazała się taka sama liczba ogłoszeń, w których wskazano na zastosowanie dialogu technicznego.

W przypadku zamówień na roboty budowlane postępowań poprzedzonych dialogiem technicznym było 42 (w roku 2015 – 39; w 2014 – 54), w przypadku dostaw – 75 (w roku 2015 – 124; w 2014 – 117) a w przypadku usług – 76 (w roku 2015 – 77; w 2014 – 104).

II.3.6. Ogłoszenia o zmianie umowy

Zgodnie ze znowelizowanym w roku 2016 przepisem art. 144 ustawy Pzp w określonych przypadkach zmiany umowy, zamawiający po dokonaniu tych zmian zamieszcza w Biuletynie Zamówień Publicznych lub przekazuje Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o zmianie umowy.

Jak wynika z danych w roku 2016 zamawiający opublikowali łącznie (zarówno w BZP jak i Dz.Urz. UE) 292 takie ogłoszenia.

III. INSTYTUCJONALNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH W POLSCE

III.1. Kompetencje Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach zamówień publicznych a także organem właściwym w sprawach umowy koncesji.

Zakres kompetencji Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wynikający z ustawy – Prawo zamówień publicznych został określony w art. 154 tej ustawy.

Wśród kompetencji Prezesa Urzędu określonych ustawą – Prawo zamówień publicznych w szczególności należy wymienić:

- opracowywanie projektów aktów normatywnych dotyczących zamówień;
- podejmowanie rozstrzygnięć w indywidualnych sprawach przewidzianych ustawą – Prawo zamówień publicznych;
- przygotowanie przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień;
- dążenie do zapewnienia jednolitego stosowania przepisów o zamówieniach publicznych;
- czuwanie nad przestrzeganiem zasad systemu zamówień publicznych, w szczególności dokonywanie kontroli procesu udzielania zamówień publicznych w zakresie przewidzianym ustawą – Prawo zamówień publicznych,
- wydawanie w formie elektronicznej Biuletynu Zamówień Publicznych;
- prowadzenie działań związanych z informatyzacją systemu zamówień publicznych;
- opracowywanie programów szkoleń, organizowanie oraz inspirowanie szkoleń z zakresu zamówień publicznych,
- prowadzenie współpracy międzynarodowej w sprawach związanych z zamówieniami publicznymi.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy –Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1020) pojawiły się w tym zakresie dodatkowe kompetencje, takie jak:

- przekazywanie co trzy lata Komisji Europejskiej sprawozdania z monitorowania funkcjonowania systemu zamówień oraz sprawozdania statystycznego dotyczącego zamówień, których wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8;
- wydania w szczególności – z urzędu lub na wniosek – opinii, w których Prezes UZP przedstawia interpretację przepisów ustawy budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, przy uwzględnieniu orzecznictwa sądów, Trybunału Konstytucyjnego lub Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Zakres kompetencji Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wynikający z ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz.U. poz. 1920) został określony w art. 52 tej ustawy. Do kompetencji Prezesa Urzędu określonych ustawą – o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi należy:

- opracowywanie, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, oraz opiniowanie projektów aktów normatywnych dotyczących umowy koncesji;
- monitorowanie stosowania zasad zawierania umowy koncesji oraz upowszechnianie wyników monitorowania;
- przekazywanie na żądanie Komisji Europejskiej, nie rzadziej niż co 3 lata, sprawozdania z monitorowania.

III.1.1. Decyzje administracyjne

Zgodnie z art. 154 pkt 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych, Prezes Urzędu podejmuje rozstrzygnięcia w indywidualnych sprawach przewidzianych ustawą. Ustawa – Prawo zamówień publicznych upoważnia Prezesa Urzędu do rozstrzygania w drodze decyzji administracyjnych spraw w zakresie:

- nakładania kary pieniężnej (art. 202 ust. 1 ustawy Pzp),
- wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej, odmowy wpisu lub skreślenia z listy (art. 154a ust. 2 ustawy Pzp).

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. w zakresie nałożenia kary pieniężnej Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wydał łącznie 21 decyzji administracyjnych, tj. 13 decyzji w pierwszej instancji i 7 decyzji w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy oraz 1 decyzję w przedmiocie umorzenia postępowania administracyjnego.

Łączna wysokość kar pieniężnych nałożonych decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Prezesa Urzędu w roku 2016 wyniosła 183 000 zł. Dla porównania, w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wydał łącznie 28 decyzji administracyjnych w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej, tj. 22 decyzje w pierwszej instancji i 6 decyzji w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy. Łączna wysokość kar pieniężnych nałożonych decyzjami administracyjnymi wydanymi przez Prezesa Urzędu w roku 2015 wyniosła 320 000 zł.

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wydał 2 decyzje dotyczące wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej. Nie były wydawane decyzje dotyczące odmowy wpisu lub skreślenia z ww. listy. Dla celów porównawczych wskazać należy, że w roku 2015 nie były wydawane decyzje dotyczące wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej, odmowy wpisu lub skreślenia z tej listy.

1) Decyzje administracyjne o nałożeniu kary pieniężnej

W roku 2016 Prezes UZP prowadził łącznie 24 postępowania administracyjne w sprawie nałożenia kary pieniężnej z tytułu naruszenia przepisów ustawy Pzp, z czego na dzień 31 grudnia 2016 r.:

- 12 spraw zostało zakończonych decyzją pierwszoinstancyjną, w tym od 9 decyzji nie złożono wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy,
- 8 spraw zostało zakończonych decyzją w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy (z czego: 3 sprawy dotyczyły postępowań, w których decyzja pierwszoinstancyjna była wydana w 2016 r., a 5 spraw dotyczyło postępowań, w których decyzja pierwszoinstancyjna wydana była w latach poprzednich),
- 1 sprawę zakończono decyzją o umorzeniu postępowania,
- 3 sprawy pozostawały w toku (nie zostały wydane decyzje kończące postępowanie administracyjne).

Spośród postępowań administracyjnych wszczętych w 2016 r. 9 postępowań było prowadzonych na skutek naruszeń stwierdzonych w toku kontroli lub ustaleń dokonanych przez Prezesa Urzędu, a 9 postępowań w wyniku zawiadomień o stwierdzonych naruszeniach złożonych przez inne podmioty (5 na skutek zawiadomienia dokonanego przez Najwyższą Izbę Kontroli, 3 w wyniku zawiadomienia o stwierdzonych naruszeniach przez Centralne Biuro Antykorupcyjne i jedno wskutek informacji przekazanych przez Prokuraturę).

W sprawach zakończonych w 2016 r. zostały wydane następujące rozstrzygnięcia:

- 1) W 11 postępowaniach administracyjnych decyzją została nałożona kara pieniężna w wysokości 3 000 zł – na skutek wydania 11 decyzji w pierwszej instancji, w wyniku których zostały nałożone kary pieniężne w łącznej kwocie 33 000 zł. W stosunku do 3 z ww. decyzji zostały złożone wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy. W wyniku ww. 3 wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy wydano decyzje utrzymujące w mocy decyzje wydane w pierwszej instancji.
- 2) W 1 postępowaniu administracyjnym decyzją została nałożona kara pieniężna w wysokości 150 000 zł.
- 3) W 2 postępowaniach administracyjnych toczących się w roku 2016 na skutek złożenia wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy, dotyczących decyzji pierwszoinstancyjnych wydanych w 2015 roku, zostały wydane 2 decyzje o utrzymaniu w mocy decyzji nakładających kary w wysokości 30 000 zł każda;

- 4) W 2 postępowaniach administracyjnych toczących się w roku 2016 na skutek złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, dotyczących decyzji pierwszoinstancyjnych wydanych w 2015 r. zostały wydane decyzje o utrzymaniu w mocy decyzji nakładających kary w wysokości 150 000 zł każda.
- 5) W 1 postępowaniu administracyjnym toczącym się w roku 2016 wydano decyzję o umorzeniu postępowania.

Postępowania zakończone decyzjami ostatecznymi o nałożeniu kary pieniężnej, dotyczyły następujących zarzutów:

- a) udzielenia zamówienia z naruszeniem przepisów ustawy określających przesłanki stosowania trybu zamówienia z wolnej ręki i trybu zapytania o cenę (art. 200 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy Pzp),
- b) udzielenia zamówienia bez stosowania ustawy (art. 200 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy Pzp),
- c) dokonania zmian w umowie w sprawie zamówienia publicznego z naruszeniem ustawy Pzp (art. 200 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp),
- d) udzielenia zamówienia bez wymaganego ogłoszenia (art. 200 ust.1 pkt 1 lit. b ustawy Pzp).

2) Decyzje administracyjne w sprawie wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej, odmowy wpisu lub skreślenia z listy

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. wpłynęło 7 wniosków dotyczących wpisu na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej. W wyniku ich rozpatrzenia wydano w 2016 r. 2 decyzje dotyczące wpisu na ww. listę. Jeden wniosek, wobec nieuzupełnienia braków formalnych w terminie, został pozostawiony bez rozpatrzenia. Cztery sprawy pozostawały w toku.

W konsekwencji, na liście organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej na podstawie art. 179 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. znajdowało się 137 podmiotów

III.1.2. Pozwy do sądu o stwierdzenie nieważności umów w sprawie udzielenia zamówienia publicznego

Zadaniem Prezesa Urzędu jako centralnego organu administracji rządowej właściwego w sprawach zamówień publicznych jest czuwanie nad przestrzeganiem zasad systemu zamówień publicznych (art. 154 pkt 11 Pzp). W tym zakresie, poza kompetencją do kontroli udzielania zamówień publicznych, Prezes Urzędu został wyposażony w szczególne uprawnienie polegające na posiadaniu legitymacji procesowej czynnej do wytaczania powództw o unieważnienie umowy w sprawie zamówienia publicznego (art. 144a ust. 1 i art. 146 ust. 6 Pzp). Powyższa kompetencja Prezesa Urzędu dotyczy umów w sprawach zamówień publicznych zawartych z naruszeniem art. 146 ust. 1 i 6 Pzp, jak też części umów zawartych z naruszeniem art. 140 ust. 3 Pzp oraz zmian umów dokonanych z naruszeniem art. 144 ust. 1 Pzp. Uprawnienie przysługujące Prezesowi Urzędu ma charakter szczególny z uwagi na fakt, iż prawo do wytoczenia powództwa o unieważnienie umowy przysługuje podmiotowi (Prezesowi Urzędu), który nie jest stroną stosunku materialnoprawnego (umowy w sprawie zamówienia publicznego). Tym samym, uprawnienie do wytoczenia powództwa o unieważnienie umowy jest niezależne od istnienia interesu prawnego Prezesa Urzędu w ustaleniu nieważności takiej umowy (tak też Sąd Najwyższy na gruncie przepisów obowiązujących przed dniem 29 stycznia 2010 r. w wyroku z dnia 16 września 2009 r., sygn. akt: II CSK 104/09 – LEX nr 527136). Prezes Urzędu wytaczając powództwo o unieważnienie umowy w sprawie zamówienia publicznego występuje w ochronie interesu

publicznego polegającego na zapewnieniu przestrzegania zasad systemu zamówień publicznych określonych w Pzp.

W 2016 roku Prezes Urzędu wniósł jeden pozew o unieważnienie umowy w sprawie zamówienia publicznego, który dotyczył dostawy pistoletów maszynowych. Podstawą prawną powództwa był przepis art. 146 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp. W pozwie wskazano na naruszenie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp i art. 93 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp.

Ponadto, w roku 2016 r. prowadzonych było 7 spraw sądowych, w których pozwy zostały wniesione w latach wcześniejszych, a postępowania sądowe w ww. 2016 roku nie zostały zakończone, tj. w sprawach dotyczących:

- 1) nieuzasadnionego podziału zamówienia na części w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy Pzp oraz braku wykazania przesłanek zastosowania trybu z wolnej ręki – wnioski o stwierdzenie nieważności umów oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 1, 5 i 6 ustawy Pzp; powództwo oparto na zarzucie naruszenia art. 7 ust. 1, art. 10 ust. 1, art. 32 ust. 2 i 4 ustawy Pzp przy udzieleniu zamówienia na dostarczanie oprogramowania aplikacyjnego systemu informatycznego, rozbudowę i implementację systemu informatycznego oraz na zarzucie udzielania zamówień w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a) i b) ustawy Pzp bez wykazania spełnienia przesłanek zastosowania tego niekonkurencyjnego trybu udzielania zamówień;
- 2) braku stosowania ustawy Pzp przy udzieleniu zamówienia na najem i budowę budynków użyteczności publicznej na potrzeby wymiaru sprawiedliwości z niezasadnym powołaniem się na wyłączenie stosowania ustawy Pzp przy nabywaniu własności nieruchomości oraz innych praw do nieruchomości – wnioski o stwierdzenie nieważności umowy najmu nieruchomości oraz o unieważnienie umowy najmu nieruchomości i umowy sprzedaży nieruchomości oparto na podstawie art. 146 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 146 ust. 1 pkt 1, 5 i 6 ustawy Pzp w brzmieniu obowiązującym przed dniem 29 stycznia 2010 r., a także na podstawie art. 144a ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 168 pkt 3 w zw. z art. 146 ust. 1 pkt 2 oraz na podstawie art. 168 pkt 3 w zw. z art. 146 ust. 6 ustawy Pzp; powództwo oparto na zarzucie naruszenia przez zamawiającego art. 7 ust. 1 i 3 w zw. z art. 40 ust. 3 ustawy Pzp w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 2 pkt 12 ustawy Pzp oraz w zw. z art. 2 pkt 13 w zw. z art. 2 pkt 2 ustawy Pzp i art. 2 pkt 8 ustawy Pzp.
- 3) udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki w sytuacji niespełnienia przesłanek zastosowania tego trybu – wnioski o stwierdzenie nieważności umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp; powództwo oparto na zarzucie udzielenia zamówienia w trybie z wolnej ręki na wykonanie projektów architektury wnętrz trybun stadionu miejskiego, w sytuacji braku wykazania spełnienia przesłanek zastosowania tego trybu wymienionych w art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. b) ustawy Pzp;
- 4) udzielenia zamówienia publicznego wykonawcy, którego oferta złożona w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę nowych, oryginalnych kompletów pistoletów samopowtarzalnych, winna była zostać odrzucona na podstawie art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp, a postępowanie winno być zostać unieważnione na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp – wnioski o stwierdzenie nieważności umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 5 i 6 ustawy Pzp;
- 5) nieuzasadnione zastosowanie trybu zapytania o cenę przy udzieleniu zamówienia publicznego na wykonanie modernizacji serwisu internetowego i serwisu intranetowego sądu – wnioski o unieważnienie umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 6 oraz art. 146 ust. 6 ustawy Pzp; powództwo oparto na zarzucie naruszenia przez zamawiającego art. 10 ust. 2 w zw. z art. 70 ustawy Pzp;
- 6) opisanie przedmiotu zamówienia w sposób naruszający uczciwą konkurencję – wnioski o unieważnienie umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 6 ustawy Prawo zamówień publicznych; powództwo oparto na zarzucie dokonania wyboru najkorzystniejszej oferty z naruszeniem art. 29 ust. 2 w zw. z art. 7 ust. 1 ustawy Pzp poprzez opisanie przedmiotu zamówienia na dostawę samochodu osobowego w sposób wskazujący na producenta określonej marki samochodów;

- 7) udzielenia zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki w sytuacji niespełnienia przesłanek stosowania tego trybu – wniosek o stwierdzenie nieważności umowy oparto na podstawie art. 146 ust. 1 pkt 1 i 6 ustawy Pzp; powództwo oparto na zarzucie udzielenia zamówienia w trybie z wolnej ręki na roboty dodatkowe przy budowie kompleksu dydaktyczno-sportowego w sytuacji braku wykazania spełnienia przesłanek zastosowania tego trybu na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b) ustawy Pzp;

W 2016 roku prawomocnie zakończono jedną sprawę o unieważnienie umowy w sprawie zamówienia publicznego, w której powództwo zostało wniesione w latach poprzednich. Sprawa dotyczyła dostawy samochodów osobowych z naruszeniem art. 29 ust. 2 ustawy Pzp. Wyrokiem z dnia 8 lipca 2016 r. Sąd Apelacyjny w Białymstoku (sygn. akt I ACa 15/16) oddalił apelację zamawiającego od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 23 października 2015 r. (sygn. akt I C 565/14) uwzględniającego powództwo Prezesa Urzędu.

III.1.3. Skargi do sądu na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej

W roku 2016 Prezes Urzędu działając na podstawie przysługujących mu kompetencji wniósł 21 skarg do sądów okręgowych na orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej.

Spośród 21 wniesionych skarg, 5 zostało rozpoznanych w 2016 roku poprzez wydanie orzeczeń kończących postępowanie w następujących sprawach:

- 1) skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 20 czerwca 2016 r. (sygn. akt KIO 958/16) – sprawa dotyczyła odrzucenia przez Izbę odwołania na podstawie art. 189 ust. 2 pkt 7 ustawy Pzp w zw. z § 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie *regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań* (Dz. U. z 2010 r. Nr 48 poz. 280). Izba uznała, że odwołujący nie przesłał zamawiającemu kopii odwołania, zgodnie z art. 180 ust. 5 ustawy Pzp. Izba ustaliła, że odwołujący przesłał do zamawiającego treść odwołania bez załącznika wskazanego w odwołaniu jako załącznik nr 5, będącego kartą katalogową oferowanego produktu. Izba uznała, że przedmiotowy załącznik był integralną częścią odwołania o charakterze merytorycznym. W ocenie Izby powyższy załącznik miał istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, bowiem miał na celu potwierdzenie merytorycznego zarzutu odnoszącego się do oferowanego produktu. Izba wskazała, że brak ww. załącznika pozbawił zamawiającego możliwości merytorycznego wypowiedzenia się odnośnie zarzutów odwołania. W zaskarżonym postanowieniu Izba odwołała się również do przepisu § 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie *regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań*, wskazując, że w niniejszej sprawie dowód towarzyszący przytaczanym okolicznościom faktyczno-prawnym nie został przez Odwołującego przesłany Zamawiającemu w ramach odwołania. Z tego względu, w ocenie Izby należało przyjąć, że wystąpiła przesłanka z art. 189 ust. 2 pkt. 7 ustawy Pzp, uzasadniająca odrzucenie odwołania. W skardze na powyższe postanowienie Izby zarzucono naruszenie art. 189 ust. 2 pkt 7 ustawy Pzp w zw. z § 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie *regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań* (Dz. U. z 2010 r. Nr 48 poz. 280) poprzez odrzucenie odwołania, w sytuacji, w której nie zostały spełnione przesłanki odrzucenia odwołania określone w przepisie art. 189 ust. 2 pkt 7 ustawy Pzp, bowiem Odwołujący, prawidłowo i w terminie przekazał Zamawiającemu kopię odwołania. Wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2016 r. (sygn. akt IV Ca 1273/16) Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie uwzględnił skargę Prezesa Urzędu, orzekając o zmianie zaskarżonego postanowienia i oddaleniu odwołania.

- 2) skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 7 września 2016 r. (sygn. akt: KIO 1576/16) – sprawa dotyczyła orzeczenia przez Izbę co do zarzutu zaniechania wykluczenia wykonawcy z udziału w postępowaniu z powodu złożenia nieprawdziwych informacji mających wpływ na wynik postępowania, który to zarzut nie był zawarty w odwołaniu, problematyki uzupełnienia dokumentów w związku z przyjęciem przez Izbę, że zamawiający nie ma obowiązku wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentów potwierdzających spełnienie warunku udziału w postępowaniu, w sytuacji w której dokument mający na celu potwierdzenie spełnienia przez wykonawcę warunku udziału w postępowaniu został przez niego fizycznie złożony, jednak nie potwierdza spełniania wymogów zamawiającego, a także zagadnienia bankowej gwarancji wadialnej, gwarancji wadialnej dla wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego. Postanowieniem z dnia 10 listopada 2016 r. (sygn. akt: X Ga 458/16) Sąd Okręgowy w Gliwicach umorzył postępowanie sądowe wywołane skargą;
- 3) skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 15 września 2016 r. (sygn. akt KIO: 1674/16) – sprawa dotyczyła wykładni przesłanki „*wyboru najkorzystniejszej oferty*” umożliwiającej wnoszenie odwołań w postępowaniach poniżej progów unijnych, w sytuacji zakwestionowania przez wykonawcę wadliwego wyboru najkorzystniejszej oferty polegającego na zaniechaniu wykluczenia przez zamawiającego wykonawcy, który taką ofertę złożył oraz zaniechaniu odrzucenia oferty uznanej za najkorzystniejszą. Wyrokiem z dnia 21 grudnia 2016 r. (sygn. akt: IX Ga 502/16) Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił zaskarżone postanowienie poprzez uwzględnienie odwołania i stwierdzenie naruszenia przepisów ustawy;
- 4) skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 29 września 2016 r. (sygn. akt KIO: 1750/16) dotyczyła wykładni przesłanki „*wyboru najkorzystniejszej oferty*” umożliwiającej wnoszenie odwołań w postępowaniach poniżej progów unijnych, w sytuacji zakwestionowania przez wykonawcę wadliwego wyboru najkorzystniejszej oferty polegającego na zaniechaniu wykluczenia przez zamawiającego wykonawcy, który taką ofertę złożył oraz zaniechaniu odrzucenia oferty uznanej za najkorzystniejszą. Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2016 r. (sygn. akt: V Ga 325/16) Sąd Okręgowy w Olsztynie umorzył postępowanie sądowe wywołane wniesieniem skargi;
- 5) skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 4 października 2016 r. (sygn. akt KIO: 1810/16) – sprawa dotyczyła wykładni przesłanki „*wyboru najkorzystniejszej oferty*” umożliwiającej wnoszenie odwołań w postępowaniach poniżej progów unijnych, w sytuacji zakwestionowania przez wykonawcę wadliwego wyboru najkorzystniejszej oferty polegającego na zaniechaniu wykluczenia przez zamawiającego wykonawcy, który taką ofertę złożył oraz zaniechaniu odrzucenia oferty uznanej za najkorzystniejszą. Wyrokiem z dnia 22 grudnia 2016 r. (sygn. akt: II Ca 1461/16) Sąd Okręgowy w Szczecinie zmienił zaskarżone postanowienie i oddalił odwołanie.

Następujące sprawy ze skarg Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, wniesione w 2016 r. nie zostały w 2016 r. zakończone:

- 1) skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 27 stycznia 2016 r. (sygn. akt KIO 60/16) – sprawa dotyczyła interpretacji i stosowania szeregu przepisów regulujących postępowanie odwoławcze przed Izbą, mianowicie: przystąpienia do postępowania odwoławczego, sprzeciwu co do uwzględnienia przez zamawiającego zarzutów odwołania, rozpoznania zarzutów odwołania, umorzenia postępowania odwoławczego wobec uwzględnienia zarzutów odwołania oraz rozliczenia kosztów postępowania odwoławczego. W przedmiotowej skardze zarzucono naruszenie następujących przepisów: (1) art. 185 ust. 2 ustawy Pzp poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że możliwe jest zgłoszenie przystąpienia do postępowania odwoławczego prowadzonego przed Krajową Izbą Odwoławczą w ograniczonym zakresie, podczas, gdy literalna wykładnia ww. przepisu prowadzi do wniosku, że możliwe jest tylko przystąpienie do postępowania odwoławczego jako „całości”, przystąpienie polega bowiem na przyłączeniu się do wskazanej w przystąpieniu strony postępowania; (2) art. 186 ust. 3 ustawy Pzp w zw. z art. 186 ust. 1 i 2 ustawy Pzp poprzez ich błędną

wykładnię polegającą na uznaniu, że przystępujący do postępowania odwoławczego przed Krajową Izbą Odwoławczą po stronie zamawiającego, w sytuacji, w której zamawiający, na zasadzie art. 186 ust. 1 i 2 ustawy Pzp uznał w całości zarzuty odwołania, może wnieść sprzeciw co do części z zarzutów uwzględnionych przez zamawiającego w ww. trybie, podczas, gdy prawidłowa wykładnia ww. przepisu prowadzi do wniosku, że możliwe jest jedynie wniesienie sprzeciwu wobec uwzględnienia w całości zarzutów podniesionych w odwołaniu; (3) art. 186 ust. 4 ustawy Pzp poprzez jego niezastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy i zaniechanie rozpoznania odwołania w całości, mimo, że spełnione zostały przesłanki zastosowania ww. przepisu, bowiem zamawiający uznał w całości zarzuty odwołania, a przystępujący do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego wniósł sprzeciw od ww. uznania przez zamawiającego zarzutów; (4) art. 186 ust. 2 ustawy Pzp poprzez jego zastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy, podczas, gdy brak było podstaw do jego zastosowania, a to z tego powodu, że po stronie zamawiającego skutecznie przystąpił wykonawca; (5) art. 186 ust. 2 ustawy Pzp poprzez przyjęcie, że na podstawie tego przepisu dopuszczalne jest umorzenie postępowania odwoławczego w części, podczas, gdy z literalnej wykładni ww. przepisu wynika, że w stanie faktycznym opisanym w tym przepisie dopuszczalne jest tylko umorzenie postępowania w całości, a nie w części; (6) art. 192 ust. 1 ustawy Pzp poprzez zawarcie w wyroku orzeczenia o umorzeniu postępowania, podczas, gdy z treści ww. przepisu wynika, że wyrok może zostać wydany tylko w przedmiocie oddalenia bądź uwzględnienia odwołania, a nie w kwestiach formalnych; (7) art. 192 ust. 1 ustawy Pzp poprzez wydanie orzeczenia merytorycznego jedynie co do wskazanej w sentencji zaskarżonego wyroku oferty, podczas, gdy w świetle ww. przepisu Izba była zobowiązana do wydania orzeczenia co do całego odwołania; (8) art. 186 ust. 6 pkt 3 lit. a ustawy Pzp w zw. z art. 186 ust. 4 ustawy Pzp poprzez jego niezastosowanie w stanie faktycznym niniejszej sprawy, mimo, że zostały spełnione przesłanki do rozliczenia kosztów postępowania odwoławczego na zasadzie określonej w tym przepisie.

- 2) skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 23 września 2016 r. (sygn. akt KIO 1676/16) – sprawa dotyczyła problematyki dopuszczalności badania przez Izbę na etapie postępowania odwoławczego prawidłowości czynności szacowania wartości przedmiotu zamówienia, a to w kontekście dopuszczalności odwołania. W przedmiotowej sprawie Izba odrzuciła odwołanie uznając, że - wbrew twierdzeniom zamawiającego, który prowadził postępowanie w reżimie właściwym dla postępowań powyżej tzw. progów unijnych – przedmiotowe postępowanie jest tzw. zamówieniem podprogowym. W skardze zarzucono m.in.: (1) naruszenie art. 189 ust. 2 pkt 6 ustawy Pzp w zw. z art. 189 ust. 4 ustawy Pzp poprzez odrzucenie odwołania w sytuacji, w której nie zostały spełnione przesłanki odrzucenia odwołania określone w ww. przepisie, bowiem – przeciwnie niż to uznała Izba - przedmiotowe odwołanie wniesione zostało w postępowaniu o wartości zamówienia większej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Pzp, a w konsekwencji zaniechanie skierowania odwołania do rozpoznania na rozprawie i nierozpoznanie merytorycznych zarzutów odwołania; (2) naruszenie art. 189 ust. 2 pkt 6 ustawy Pzp poprzez błędne uznanie, że w ramach badania, czy zachodzi przesłanka odrzucenia odwołania, o której mowa w ww. przepisie, Izba jest uprawniona do badania prawidłowości dokonanej przez zamawiającego czynności szacowania wartości zamówienia i przyjętych przez zamawiającego zasad szacowania wartości zamówienia, podczas, gdy z żadnego przepisu ustawy Pzp nie wynika, aby Izba miała takie uprawnienie, a kognicja Izby w zakresie przepisu art. 189 ust. 2 pkt 6 ustawy Pzp ogranicza się jedynie do ustalenia, jaką wartość szacunkową zamówienia ustalił zamawiający.
- 3) skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 11 października 2016 r. (sygn. akt KIO 1779/16) - sprawa dotyczyła odrzucenia przez Izbę odwołania na podstawie art. 189 ust. 2 pkt 3 i 7 ustawy Pzp. Izba uznała, że odwołujący nie przesłał zamawiającemu kopii odwołania, zgodnie z art. 180 ust. 5 ustawy Pzp, tj. przed upływem terminu do wniesienia odwołania, w taki sposób, żeby mógł on zapoznać się z jego

treścią przed upływem terminu za pomocą jednego ze sposobów określonych w art. 27 ust. 2 ustawy Pzp. Izba ustaliła, że zamawiający otrzymał kopię odwołania nie zawierającą strony oznaczonej numerem 4, podczas oryginał odwołania skierowany do Prezesa Izby zawierał stronę 4 i dodatkowo nadmiarową kopię strony nr 4 (łącznie dwie strony oznaczone numerem 4). W tej sytuacji Izba uznała, że nie zachodziła tożsamość treści (tj. zachodziła niezgodność merytoryczna) pomiędzy egzemplarzem odwołania złożonego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej, a kopią odwołania przesłaną do zamawiającego. W skardze zarzucono: (1) naruszenie art. 189 ust. 2 pkt 7 ustawy Pzp poprzez odrzucenie odwołania w sytuacji, w której nie zaszła przesłanka odrzucenia odwołania, o której mowa w ww. przepisie, bowiem odwołujący przesłał zamawiającemu kopię odwołania, zgodnie z art. 180 ust. 5 ustawy Pzp; (2) naruszenie art. 182 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 182 ust. 1 pkt. 1 ustawy Pzp poprzez odrzucenie odwołania w sytuacji, gdy nie zaszła przesłanka odrzucenia odwołania, o której mowa w ww. przepisie, bowiem odwołanie zostało wniesione w terminie; (3) naruszenie art. 187 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Pzp poprzez zaniechanie rozpoznania odwołania w sytuacji, w której Izba powinna odwołanie rozpoznać, bowiem nie zawierało ono braków formalnych i uiszczono wpis;

- 4) skarga na postanowienie Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 17 listopada 2016 r. (sygn. akt KIO 2125/16) w przedmiocie zwrotu odwołania. Prezes zwrócił odwołanie z powodu nieuzupełnienia w terminie braku formalnego odwołania w postaci braku pełnomocnictwa do wniesienia odwołania. W skardze zarzucono naruszenie art. 187 ust. 6 w zw. z art. 187 ust. 3 ustawy Pzp oraz § 9 i § 4 ust. 2 pkt 3 *rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań* (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 964) poprzez dokonanie zwrotu odwołania, w sytuacji, gdy nie było ku temu podstaw, bowiem odwołujący prawidłowo i w terminie uzupełnił brak formalny odwołania;
- 5) 12 skarg na następujące postanowienia Krajowej Izby Odwoławczej: z dnia 5 września 2016 r. (sygn. akt KIO: 1599/16), z dnia z dnia 21 września 2016 r. (sygn. akt: KIO 1696/16), z dnia 13 października 2016 r. (sygn. akt: KIO 1862/16), z dnia 18 października 2016 r. (sygn. akt: KIO 1910/16), z dnia 2 listopada 2016 r. (sygn. akt KIO: 2015/16), z dnia 8 listopada 2016 r. (sygn. akt KIO: 2026/16), z dnia 7 listopada 2016 r. (sygn. akt: KIO 2059/16), z dnia 16 listopada 2016 r. (sygn. akt KIO: 2084/16), z dnia 17 listopada 2016 r. (sygn. akt: KIO 2128/16), z dnia 29 listopada 2016 r. (sygn. akt: KIO 2162/16), z dnia 30 listopada 2016 r. (sygn. akt KIO: 2232/16) oraz z dnia 7 grudnia 2016 r. (sygn. akt KIO: 2203/16). Skargi te zostały wniesione na postanowienia KIO o odrzuceniu odwołań wnoszonych w oparciu o przesłankę wyboru najkorzystniejszej oferty w postępowaniach poniżej progów unijnych w sytuacji zakwestionowania przez odwołującego wadliwego wyboru takiej oferty, polegającego na zaniechaniu zamawiającego wykluczenia wykonawcy, który taką ofertę złożył lub na zaniechaniu odrzucenia oferty wybranej jako najkorzystniejsza.

W 2016 roku rozpoznane zostały następujące skargi Prezesa Urzędu, które wniesione zostały w 2015 roku:

- 1) skarga na postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 25 czerwca 2015 r. (sygn. akt KIO 1264/15) w przedmiocie zwrotu odwołania. Sprawa dotyczyła problematyki upływu terminu do wniesienia odwołania w sobotę. W skardze zarzucono m.in. naruszenie art. 182 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp oraz art. 3 ust. 4 w zw. z art. 3 ust. 2 lit. b) w zw. z art. 2 ust. 2 *rozporządzenia Rady (EWG, EURATOM) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r. określającego zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów* (Dz. U. UE. L. 1971.124.1 ze zm.), poprzez błędne uznanie, że termin do wniesienia odwołania upłynął w dniu 13 czerwca 2015 r. - w sobotę, podczas, gdy termin do wniesienia odwołania upłynął dnia 15 czerwca 2015 r. - w poniedziałek, albowiem uległ przedłużeniu do końca następnego dnia roboczego, po sobocie i niedzieli. Wyrokiem z dnia 20 lipca 2016 r. (sygn. akt VI Ca 276/16) Sąd Okręgowy w Częstochowie oddalił skargę.
- 2) skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 8 października 2015 r. (sygn. akt: KIO 2067/15, KIO 2069/15, KIO 2071/15) – sprawa dotyczyła problematyki gwarancji

wadialnej, bankowej i ubezpieczeniowej dla wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego. W skardze zarzucono błędne uznanie, że brak wskazania w treści gwarancji wszystkich wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego oznacza brak zabezpieczenia oferty wadium, co skutkuje wykluczeniem wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego z powodu niewniesienia wadium przed upływem terminu składania ofert. Wyrokiem z dnia 30 marca 2016 r. (sygn. akt: V Ga 205/15) Sąd Okręgowy w Olsztynie oddalił skargę;

- 3) skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 22 października 2015 r. (sygn. akt KIO 2207/15) – sprawa dotyczyła problematyki prawa opcji. W skardze podniesiono m.in. zarzuty naruszenia art. 34 ust. 5 ustawy Pzp poprzez uznanie, że „prawo opcji”, o którym mowa w ww. przepisie może być zastosowane tylko w przypadku usług lub dostaw powtarzających się okresowo, podczas, gdy taki wniosek nie wynika z brzmienia ww. przepisu, nadto brak jest podstaw prawnych nie tylko w przepisie art. 34 ust. 5 ustawy Pzp, ale również w innych przepisach ustawy Pzp do ograniczania możliwości stosowania prawa opcji wyłącznie do usług i dostaw powtarzających się okresowo. Wyrokiem z dnia 13 stycznia 2016 r. (sygn. akt XXIII Ga 1923/15) Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił skargę Prezesa Urzędu, zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.
- 4) skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 15 października 2015 r. (sygn. akt KIO 2142/15) – sprawa dotyczyła problematyki zasobów podmiotów trzecich. W skardze postawiono następujące zarzuty: (1) naruszenia art. 26 ust. 2b ustawy Pzp poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji uznanie, że ww. przepis uprawnia wykonawcę do polegania na zasobach należących do podmiotu trzeciego wyłącznie w celu wykazania spełnienia minimalnych warunków udziału w postępowaniu w sprawie zamówienia publicznego, podczas, gdy prawidłowa interpretacja ww. przepisu prowadzi do wniosku, że dopuszczalne jest posłużenie się przez wykonawcę zasobami udostępnionymi przez podmioty trzecie w celu wykazania nie tylko minimalnych warunków udziału w postępowaniu, ale też w przypadku, gdy miałyby to skutkować uzyskaniem wyższej punktacji przy ocenie spełniania warunków udziału w postępowaniu, a tym samym zwiększeniu szans wykonawcy w uzyskaniu zaproszenia do złożenia oferty, (2) art. 26 ust. 2b ustawy Pzp poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu przez Izbę, że charakter przedmiotu zamówienia może wykluczać możliwość uwzględniania przy kwalifikacji wykonawców zasobów podmiotów trzecich w stopniu wyższym, niż potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu, podczas, gdy brzmienie ww. przepisu nie pozwala na wyłączenie możliwości uwzględnienia przy kwalifikacji zasobów podmiotów trzecich w stopniu wyższym niż wykazanie spełniania warunków udziału w postępowania zarówno co do zasady, jak i z uwagi na specyfikę przedmiotu zamówienia, (3) naruszenie 26 ust. 2b ustawy Pzp w zw. z art. 7 ustawy Pzp poprzez ich błędną interpretację, polegającą na uznaniu przez Izbę, że działania Zamawiającego polegające na dopuszczeniu posłużenia się przez wykonawcę zasobami udostępnionymi przez podmioty trzecie w celu wykazania nie tylko minimalnych warunków udziału w postępowaniu, ale też w celu uzyskania wyższej punktacji przy ocenie spełniania warunków udziału w postępowaniu naruszały zasady uczciwej konkurencji, podczas, gdy ww. działanie Zamawiającego było zgodne z przepisami ustawy Pzp i zapewniało konkurencję w postępowaniu w jak największym zakresie, (4) art. 192 ust. 2 ustawy Pzp poprzez uwzględnienie odwołania i błędne stwierdzenie przez Izbę, że Zamawiający naruszył przepisów ustawy, tj. art. 7 w zw. z art. 51 ust. 1 i 2 w zw. z art. 26 ust. 2b ustawy Pzp, poprzez bezpodstawne przyznanie wykonawcom punktów za dostawy wykazane na podstawie zobowiązań do udostępnienia zasobów niezbędnych do realizacji zamówienia w stopniu wyższym niż tylko mającym na celu potwierdzenie spełniania warunków w postępowaniu, w sytuacji gdy do takiego naruszenia nie doszło; (5) art. 190 ust. 7 ustawy Pzp poprzez błędną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, przejawiającą się uznaniem przez Izbę, wbrew jednoznacznym oświadczeniom podmiotu i Zamawiającego odnośnie zakresu współdziałania podmiotu

- trzeciego w realizacji zamówienia, że ww. podmiot nie zamierza brać udziału w realizacji zamówienia, podczas, gdy ww. podmiot deklarował, że będzie brał bezpośredni udział w realizacji zamówienia. Powyższe błędne ustalenia miało taki wpływ na wynik postępowania, że Izba uznała, iż przyznawanie wykonawcy jakichkolwiek punktów za potencjał podmiotu trzeciego, który nie zamierza w ogóle brać udziału w realizacji części zamówienia, mija się z celem systemu prekwalfikacji. Wyrokiem z dnia 5 stycznia 2016 r. (sygn. akt XXIII Ga 1894/16) Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił skargę Prezesa Urzędu w ten sposób, że zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie w całości.
- 5) skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 2 listopada 2015 r. (sygn. akt: KIO 2287/15) – sprawa dotyczyła problematyki gwarancji bankowej dla wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego. W skardze zarzucono błędne uznanie, że brak wskazania w treści gwarancji wszystkich wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego oznacza brak zabezpieczenia oferty wadium, co skutkuje wykluczeniem wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego z powodu niewniesienia wadium przed upływem terminu składania ofert. Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2016 r. (sygn. akt: XXIII Ga 2031/15) Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił skargę Prezesa Urzędu, zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie w całości.
- 6) skarga na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 9 listopada 2015 r. (sygn. akt KIO 2361/15) – sprawa dotyczyła problematyki zasobów podmiotów trzecich. W skardze podniesiono zarzuty: (1) naruszenia art. 26 ust. 2b ustawy Pzp poprzez uznanie, że ww. przepis uprawnia wykonawcę do polegania na zasobach należących do podmiotu trzeciego wyłącznie w celu wykazania spełnienia minimalnych warunków udziału w postępowaniu w sprawie zamówienia publicznego, podczas, gdy prawidłowa interpretacja ww. przepisu prowadzi do wniosku, że dopuszczalne jest posłużenie się przez wykonawcę zasobami udostępnionymi przez podmioty trzecie w celu wykazania nie tylko minimalnych warunków udziału w postępowaniu, ale też w przypadku, gdy miałyby to skutkować uzyskaniem wyższej punktacji przy ocenie spełniania warunków udziału w postępowaniu, a tym samym zwiększeniu szans wykonawcy w uzyskaniu zaproszenia do złożenia oferty; (2) naruszenie art. 26 ust. 2b ustawy Pzp w zw. z art. 7 ustawy Pzp poprzez uznanie, że działania Zamawiającego polegające na dopuszczeniu posłużenia się przez wykonawcę zasobami udostępnionymi przez podmioty trzecie w celu wykazania nie tylko minimalnych warunków udziału w postępowaniu, ale też w celu uzyskania wyższej punktacji przy ocenie spełniania warunków udziału w postępowaniu naruszały zasady uczciwej konkurencji, podczas, gdy ww. działanie Zamawiającego było zgodne z przepisami ustawy Pzp i zapewniało konkurencję w postępowaniu w jak największym zakresie; (3) naruszenie art. 192 ust. 2 ustawy Pzp poprzez uwzględnienie odwołania i błędne stwierdzenie przez Izbę, że zamawiający naruszył art. 7 w zw. z art. 51 ust. 1 i 2 w zw. z art. 26 ust. 2b ustawy Pzp, poprzez uznanie, że umożliwienie wykazywania przez wykonawców „pożyczonego” doświadczenia w ramach prekwalfikacji wykonawców narusza zasadę uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców w postępowaniu, a tak sformułowany opis sposobu dokonywania oceny wykonawców jest nieobiektywny i dyskryminujący w odniesieniu do wykonawców posiadających doświadczenie własne, podczas gdy do naruszenia takiego nie doszło i w świetle obowiązujących przepisów ustawy Pzp sformułowanie opisu sposobu dokonywania oceny wykonawców w ww. sposób było dopuszczalne. Wyrokiem z dnia 17 marca 2016 r. (sygn. akt XXIII Ga 2113/15) Sąd Okręgowy w Warszawie uwzględnił skargę Prezesa Urzędu, zmienił wyrok w zaskarżonej części i oddalił odwołanie.

W 2016 r. Prezes Urzędu przystąpił do jednego postępowania toczącego się wskutek wniesienia skargi. Przystąpienie zgłoszono w postępowaniu prowadzonym przed Sądem Okręgowym w Warszawie (sygn. akt XXIII Ga 345/16), dotyczącym skargi na wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 26 stycznia 2016 r. (sygn. akt KIO 39/16). Przyłączając się do ww. postępowania skargowego Prezes Urzędu podniósł, że w postępowaniu dotyczącym

odwołania wniesionego w sprawie oznaczonej sygn. akt KIO 39/16, Krajowa Izba Odwoławcza naruszyła przepis art. 192 ust. 2 w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy Pzp, które polegało na nieuwzględnieniu odwołania w części dotyczącej zarzutu bezpodstawnego zaniechania odtajnienia zobowiązania podmiotu trzeciego do udostępnienia zasobów, mimo, że Izba ww. zarzut uznała za uzasadniony, a naruszenie to mogło mieć istotny wpływ na wynik postępowania.

W 2016 r. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 11 lutego 2016 r. (sygn. akt V CZ 90/15) uwzględnił zażalenie Prezesa Urzędu na postanowienie Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 1 września 2015 r. (sygn. akt VI Ca 720/15) w przedmiocie odrzucenia skargi wniesionej przez Prezesa Urzędu.

W 2016 r. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 grudnia 2016 r. (sygn. akt: I CSK 19/16) uwzględnił skargę kasacyjną Prezesa Urzędu od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 9 kwietnia 2015 r. (sygn. akt: VI Ga 62/15) dotyczącą zagadnień procesowych, tj. problematyki zmiany okoliczności zaistniałej po wydaniu wyroku przez Krajową Izbę Odwoławczą i jej wpływu na postępowanie sądowe zainicjowane skargą na orzeczenie Izby.

W 2016 r. Prezes Urzędu wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 22 stycznia 2016 r. (sygn. akt: XII Ga 697/15) w przedmiocie gwarancji wadialnej dla wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego. Wskazana skarga kasacyjna nie została rozpoznana w 2016 r.

III.1.4. Wydawanie opinii

W 2016 r. do Urzędu wpłynęło 990 zapytań dotyczących interpretacji przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych i przepisów wykonawczych do ustawy. Wydane zostały 1 222 opinie i stanowiska. Przedstawione dane uwzględniają również zapytania i odpowiedzi przesłane drogą elektroniczną.

Dla porównania, w 2015 r. wpłynęło 894 zapytań, natomiast zostało wydanych 739 opinii i stanowisk.

Najczęściej poruszane zagadnienia w opiniach w 2016 r.:

- 1) Kwalifikacja podmiotowa wykonawców po nowelizacji ustawy Pzp;
- 2) Podmiot prawa publicznego w świetle nowelizacji ustawy Pzp;
- 3) Zamówienia typu in house – udzielanie przez jednostki samorządu terytorialnego zamówień publicznych własnym jednostkom organizacyjnym oraz spółkom prawa handlowego;
- 4) Przesłanki dopuszczalności zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego, w oparciu o art. 144 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych;
- 5) Zamówienia dodatkowe i zamówienia uzupełniające w przepisach przejściowych;
- 6) Przygotowanie przez zamawiających planu postępowań o udzielenie zamówień.

III.1.5. Realizacja zadania przygotowywania i upowszechniania przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień

Zgodnie z treścią art. 154 pkt 10 ustawy Pzp Prezes Urzędu przygotowuje i upowszechnia przykładowe wzory umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych

dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień. W celu przygotowania wzorów dokumentów, a także wyselekcjonowania dobrych praktyk stosowanych przy udzielaniu zamówień publicznych, w 2016 r. Prezes Urzędu podjął szereg czynności, mających na celu realizację ww. kompetencji, mianowicie:

1) Powołanie zespołu do spraw przygotowania i upowszechniania wzorcowych dokumentów i praktyk stosowanych przy udzielaniu zamówień publicznych

Na mocy zarządzenia Prezesa Urzędu, w Urzędzie Zamówień Publicznych powołany został zespół zadaniowy – *Zespół do spraw przygotowania i upowszechniania wzorcowych dokumentów i praktyk stosowanych przy udzielaniu zamówień publicznych*. Zespół działa pod kierownictwem Prezesa Urzędu i składa się z przedstawicieli wszystkich departamentów Urzędu Zamówień Publicznych. Zadaniem Zespołu jest w szczególności:

- dokonanie identyfikacji potrzeb uczestników rynku zamówień publicznych w zakresie wzorów: umów, klauzul umownych, regulaminów i innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień,
- dokonanie analizy obszarów związanych z procedurą udzielania zamówień, wymagających stworzenia dobrych praktyk, i stworzenie przykładowych dobrych praktyk w ww. zakresie,
- przygotowanie przykładowych wzorów: umów i klauzul umownych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień w celu ich upowszechnienia,
- inspirowanie działań, mających na celu przygotowanie przykładowych wzorów: umów i klauzul umownych, regulaminów i innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień,
- dokonanie oceny pod kątem zgodności z ustawą Pzp propozycji dotyczących przykładowych wzorów umów, klauzul umownych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień, zgłaszanych przez inne instytucje i podmioty w związku z przygotowaniem przez Zespół ww. dokumentów.

W celu realizacji wyznaczonych zadań, a także w celu przygotowania przygotowujących dokumentów, które będą mogły efektywnie zostać wykorzystane przez uczestników rynku -Zespół współpracuje nie tylko z poszczególnymi departamentami Urzędu Zamówień Publicznych, ale także z podmiotami zewnętrznymi – instytucjami i podmiotami wyspecjalizowanymi w ramach obszaru tematycznego związanego z bieżącymi pracami Zespołu. Współpraca dotyczy również obszaru dobrych praktyk w zamówieniach publicznych.

W 2016 r. przedstawiciel Zespołu ds. wzorcowych dokumentów brał udział z głosem doradczym w pracach zespołu utworzonego w Ministerstwie Cyfryzacji, który przygotowuje wzory klauzul w umowach IT, w pracach Rady Ekspertów do spraw działań mających na celu optymalizację procesu realizacji inwestycji drogowych przy Ministrze Infrastruktury i Budownictwa oraz w pracach Grupy Roboczej Kryteria Wyboru działającej w ramach Forum Inwestycyjnego.

2) Analiza ustawy nowelizującej i przygotowanie wzorów dokumentów dotyczących znowelizowanych przepisów

Z uwagi na fakt, że nowelizacja ustawy Pzp, dokonana ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o *zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych i niektórych innych ustaw* (Dz. U. z 2016 r. poz. 1020) była tematem szczególnie istotnym dla uczestników rynku zamówień publicznych, Prezes Urzędu w ramach swojej kompetencji, o której mowa w art. 154 pkt 10 ustawy Pzp w pierwszej kolejności podjął działania mające na celu stworzenie wzorcowych dokumentów, które stanowiłyby ułatwienie przy stosowaniu nowych i zmienionych przepisów ustawy Pzp.

W pierwszej kolejności przeprowadzona została kompleksowa analiza znowelizowanych przepisów ustawy Pzp w kontekście sygnałów otrzymywanych przez Urząd Zamówień Publicznych od uczestników rynku zamówień publicznych, między innymi

pod kątem wyboru wzorów dokumentów, które powinny zostać przygotowane w pierwszej kolejności.

W 2016 r. przygotowano i opublikowano do ogólnego użytku następujące wzory dokumentów, dotyczących znowelizowanych przepisów ustawy Pzp:

- oświadczenie z art. 17 ust. 2 ustawy Pzp,
- oświadczenie z art. 17 ust. 2a ustawy Pzp,
- oświadczenie z art. 25a ust. 1 ustawy Pzp (warunki udziału – postępowanie jednoetapowe),
- oświadczenie z art. 25a ust. 1 ustawy Pzp (warunki udziału – postępowanie dwuetapowe),
- oświadczenie z art. 25 a ust. 1 ustawy Pzp (podstawy wykluczenia)

Dla ułatwienia korzystania z zasobów wzorcowych dokumentów, przygotowanych przez Urząd Zamówień Publicznych, na stronie internetowej Urzędu, prowadzonej pod adresem: www.uzp.gov.pl, w zakładce *Repozytorium wiedzy- Wzorcowe dokumenty*, utworzona została nowa zakładka: *Wzory oświadczeń i dokumentów z zakresu znowelizowanych przepisów ustawy Pzp*, w której na bieżąco upowszechniane są przygotowane wzory dokumentów. O zamieszczeniu nowych wzorów użytkownicy strony internetowej Urzędu powiadamiani są za pośrednictwem notek w dziale Aktualności.

Przygotowanie i udostępnienie ww. dokumentów zostało odebrane przez rynek zamówień publicznych bardzo pozytywnie. Przygotowane przez Prezesa Urzędu wzory dokumentów mają walor nie tylko szkoleniowy, ale także praktyczny, stanowią bowiem pomoc w prowadzonych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Przygotowane wzory i klauzule są wykorzystywane przez zamawiających w postępowaniach o udzielenia zamówienia publicznego. Jak wynika ze spływających do Urzędu Zamówień Publicznych uwag, szczególnie cenna dla uczestników rynku zamówień publicznych okazała się klauzula dotycząca zatrudnienia na podstawie umowy o pracę – art. 29 ust. 3a ustawy Pzp. Wskazać w tym miejscu należy, że z uwagi na charakter zagadnienia związanego z wymogiem zatrudniania na podstawie umowy o pracę oraz kontrolą spełniania przez wykonawcę wymagań, o których mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp, związanego z koniecznością przetwarzania danych osobowych, przed przygotowaniem klauzul, o których mowa w art. 36 ust. 2 pkt 8a ustawy Pzp, konieczne było uzyskanie stanowiska właściwego organu w tym zakresie, tj. Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych. Przygotowane przykładowe zapisy SIWZ dotyczące zatrudnienia na podstawie umowy o pracę uwzględniają ww. stanowisko.

3) Udostępnienie adresu e-mail

W celu dokonania identyfikacji potrzeb uczestników rynku zamówień publicznych, dotyczących zapotrzebowania na wzory dokumentów stosowanych w postępowaniu o udzielenie zamówienia, a także wzorcowych praktyk, udostępniony został dedykowany adres e-mail: wzorcowedokumenty@uzp.gov.pl, na który można zgłaszać propozycje dokumentów, których wzory mogłyby zostać opracowane, a także przysyłać propozycje dokumentów, które mogłyby służyć do stworzenia dobrych praktyk w procesie udzielania zamówień publicznych.

Powyższa inicjatywa spotkała się z dużym odzewem ze strony uczestników rynku zamówień publicznych - wpłynęło wiele propozycji i sugestii w ww. zakresie. Przesłane do Urzędu Zamówień Publicznych e-maile zostały przeanalizowane i między innymi na podstawie zgłoszonych w ten sposób propozycji dokonano wyboru wzorów dokumentów, które zostały przygotowane w 2016 r. i będą przygotowane w latach kolejnych.

4) Sporządzenie planu sposobu wykonania zadań Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych określonych w art. 154 pkt 10 ustawy Pzp oraz przygotowanie publikacji

W związku z realizacją kompetencji, o której mowa w art. 154 pkt 17a ustawy Pzp, sporządzono Plan sposobu wykonania zadań Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w zakresie przygotowywania i upowszechniania przykładowych wzorów umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień. Kompetencja Prezesa Urzędu, o której wyżej mowa, nie była realizowana od czasu wejścia w życie ww. przepisu, tj. od października 2014 r. Przygotowany Plan jest zatem pierwszym i kompleksowym opracowaniem obejmującym katalog wzorów dokumentów, które zostaną sporządzone przez Prezesa Urzędu w okresie od 1 listopada 2016 r. do 31 grudnia 2019 r. W ww. dokumencie uwzględniono również planowane działania Prezesa Urzędu w obszarze tworzenia i upowszechniania dobrych praktyk stosowanych przy udzielaniu zamówień publicznych, a także identyfikacji potrzeb w tym zakresie. Plan ten stanowi zatem pełne opracowanie merytoryczne uwzględniające aktualne praktyczne problemy związane z prowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, jak i z ubieganiem się o zamówienie. Zgodnie z dyspozycją art. 154 pkt 17a ustawy Prawo zamówień publicznych Plan został przedstawiony Ministrowi Rozwoju i Finansów.

W oparciu o ww. Plan przygotowana została publikacja – „Wzorcowe dokumenty. Plan sposobu wykonania zadań Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych określonych w art. 154 pkt 10 ustawy Pzp w okresie od 1 listopada 2016 r. do 31 grudnia 2019 r.”.

5) Inne działania związane tworzeniem wzorów dokumentów

W związku z nowelizacją ustawy Pzp, dokonano analizy wzorów i dokumentów udostępnionych na stronie Urzędu Zamówień Publicznych w poprzednim stanie prawnym i sporządzono plan dokumentów do aktualizacji.

III.1.6. Kontrola udzielania zamówień publicznych

W 2016 r. Prezes Urzędu zakończył łącznie 264 kontrole zamówień publicznych (w 2015 r. – 231), w tym:

- 140 kontroli doraźnych,
- 101 kontroli uprzednich obligatoryjnych,
- 23 kontrole doraźne z zawiadomień o wszczęciu postępowania w trybie niekonkurencyjnym oraz kontroli doraźnych postępowań w trybie z wolnej ręki, o wartości nieprzekraczającej obowiązku przekazywania zawiadomień.

Ponadto zakończono 573 postępowania wyjaśniające (w 2015 r. – 533).

Całkowita wartość szacunkowa zamówień objętych kontrolą w badanym okresie wyniosła prawie 26 mld złotych, w tym: wartość zamówień poddanych kontroli uprzedniej obligatoryjnej – ponad 25 mld zł, wartość zamówień poddanych kontroli doraźnej – ponad 334 mln zł, wartość zamówień kontroli zawiadomień oraz kontroli postępowań w trybie z wolnej ręki o wartości nieprzekraczającej progu, od którego zachodzi obowiązek przekazywania zawiadomień – ponad 51 mln zł. Łączna wartość zamówień objętych kontrolą Prezesa Urzędu była więc w 2016 r. o ok. 23 mld zł niższa od wartości zamówień skontrolowanych w 2015 r. (w 2015 r. – ponad 49,8 mld zł).

1) Wnioski o kontrolę

W 2016 r. do Prezesa Urzędu wpłynęło 697 wniosków o kontrolę (w roku 2015 – 818 wniosków). Prezes Urzędu rozpatrzył 664 wnioski o kontrolę (w 2015 r. – 733 wnioski). Wnioski te kierowali do Prezesa Urzędu przede wszystkim wykonawcy oraz instytucje zaangażowane we wdrażanie funduszy unijnych w Polsce, ale także m.in. organy ścigania

oraz podmioty nie uczestniczące w danych postępowaniach o udzielenie zamówień (np. osoby prywatne, społeczne komitety protestacyjne, radni, organizacje zrzeszające przedstawicieli określonych zawodów).

W wyniku rozpatrzenia ww. wniosków Prezes Urzędu wszczął 82 kontrole doraźne (przy czym zostały one wszczęte na podstawie 83 wniosków o kontrolę, ponieważ w 1 przypadku dwaj różni wnioskodawcy wnioskowali o wszczęcie kontroli tego samego postępowania), natomiast w 581 sprawach odmówił wszczęcia kontroli podając szczegółowe uzasadnienie faktyczne i prawne odnoszące się do zarzutów wnioskodawców. Dodatkowo odmowa wszczęcia kontroli w 291 sprawach poprzedzona została przeprowadzeniem postępowania wyjaśniającego.

Niezależnie od powyższego, w 2016 r. przeprowadzono także 199 postępowań wyjaśniających wszczętych z urzędu, w wyniku których wszczęto 72 kontrole doraźne.

2) Kontrole doraźne

W 2016 r. zakończonych zostało 140⁸ kontroli doraźnych. 74 z ww. zakończonych kontroli doraźnych (53%) zostało wszczętych z urzędu, natomiast pozostałe 66 kontroli doraźnych (47%) zostało wszczętych na wniosek głównie wykonawców (18 kontroli), ponadto: instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów unijnych (11 kontroli), organów ścigania (26 kontroli), zamawiających (3 kontrole) oraz innych podmiotów (8 kontroli).

Postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, które zostały poddane kontroli doraźnej były przeprowadzone przede wszystkim przez jednostki sektora finansów publicznych – 136 kontroli (97% wszystkich kontroli doraźnych). Pozostałe skontrolowane postępowania zostały wszczęte przez podmioty prawa publicznego (4 kontrole - 3% wszystkich kontroli doraźnych).

115 zamówień objętych kontrolą doraźną było współfinansowanych ze środków UE. Dofinansowane były one głównie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – 39 kontroli (34%), PO Kapitał Ludzki – 26 kontroli (22,5%), Regionalnych Programów Operacyjnych – 20 kontroli (17,5%), PO Infrastruktura i Środowisko – 14 kontroli (12%) oraz PO Innowacyjna Gospodarka – 7 kontroli (6%). Ponadto skontrolowano po 3 zamówienia z PO Rozwój Polski Wschodniej, programów z Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz PO Ryby (łącznie 8%).

O wynikach kontroli doraźnych zamówień współfinansowanych ze środków UE informowane były instytucje, na wniosek których wszczęto kontrolę, przy czym zawsze informowana była także właściwa instytucja zarządzająca i instytucja pośrednicząca, a w przypadku regionalnych programów operacyjnych - właściwa instytucja zarządzająca.

Przeprowadzone w 2016 r. kontrole doraźne oraz kontrole zawiadomień, z wyjątkiem jednej, dotyczyły postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych przed wejściem w życie przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1020).

W 12⁹ (8,5% ze 140) kontrolach doraźnych nie stwierdzono żadnych naruszeń ustawy Prawo zamówień publicznych. Pozostałych 128 kontroli (91,5%) wykazało naruszenia, w tym w 74 kontrolach (53 % ze 140) stwierdzono naruszenia mające lub mogące mieć wpływ na wynik postępowania.

⁸ Część kontroli została wszczęta na podstawie wniosków o kontrolę, które wpłynęły do Urzędu przed 2016 r. lub po przeprowadzeniu z urzędu postępowań wyjaśniających wszczętych przed 2016 r.

⁹ W sprawozdaniu przedstawiono ostateczne wyniki kontroli, po rozpatrzeniu zastrzeżeń.

Stwierdzone w toku kontroli doraźnych naruszenia mające lub mogące mieć wpływ na wynik postępowania polegały m.in. na:

- udzieleniu zamówienia bez stosowania ustawy w sytuacji, gdy zachodziły przesłanki jej zastosowania,
- udzieleniu zamówienia w trybie z wolnej ręki bez zachowania przesłanek zastosowania tego trybu,
- zaniechaniu stosowania przepisów właściwych dla łącznej wartości szacunkowej poszczególnych części zamówienia, w wyniku czego nie zostało zamieszczone ogłoszenie o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych lub Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,
- niezasadnym wykluczeniu wykonawcy, który złożył ofertę najkorzystniejszą,
- niezasadnym odrzuceniu oferty najkorzystniejszej,
- niezasadnym zaniechaniu wykluczenia wykonawcy, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą;
- niezasadnym zaniechaniu odrzucenia oferty uznanej za najkorzystniejszą;
- opisie warunku udziału w postępowaniu w sposób ograniczający uczciwą konkurencję,
- opisie przedmiotu zamówienia w sposób utrudniający uczciwą konkurencję,
- nieprawidłowym opisie kryteriów oceny ofert,
- niedopuszczalnej zmianie umowy.

Naruszenia nie mające wpływu na wynik postępowania dotyczyły najczęściej:

- nieprawidłowej metody ustalania wartości szacunkowej zamówienia,
- wadliwej treści ogłoszeń o zamówieniu lub siwz, szczególnie w zakresie żądanych od wykonawców dokumentów, w tym żądania od wykonawców przedłożenia określonych dokumentów z jednoczesnym zaniechaniem opisanego warunków udziału w postępowaniu, którego spełnianie miałyby one potwierdzać,
- braku wewnętrznej spójności ogłoszeń o zamówieniu oraz siwz, szczególnie w zakresie żądanych od wykonawców dokumentów,
- ustalenia wyłącznie kryterium ceny, bez zachowania przesłanek dopuszczających ustalenie jedynie takiego kryterium,
- zaniechania zmiany ogłoszenia o zamówieniu po zmianie specyfikacji istotnych warunków zamówienia,
- zaniechania wezwania wykonawcy do uzupełnienia dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu lub złożenia wyjaśnień dotyczących złożonej oferty, jeżeli nie dotyczyło to najkorzystniejszej oferty,
- zaniechania wezwania do wyjaśnienia ceny rażąco niskiej, jeżeli zaniechanie to nie dotyczyło oferty najkorzystniejszej,
- zaniechanie odrzucenia oferty wykonawcy, który nie złożył wyjaśnień pozwalających na ustalenie, że cena nie jest rażąco niska, jeżeli nie dotyczyło to oferty najkorzystniejszej,
- nieproporcjonalnego do przedmiotu zamówienia opisu sposobu spełniania warunków udziału w postępowaniu,
- zaniechaniu prawidłowego dokumentowania przeprowadzonego postępowania, w szczególności rzetelnego prowadzenia protokołu postępowania,
- zaniechaniu opublikowania ogłoszenia o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych lub w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej,
- zaniechaniu złożenia przez osoby wykonujące czynności w postępowaniu oświadczeń o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy Pzp.

Zamawiający w 2016 r. zgłosili zastrzeżenia do wyniku 61 kontroli doraźnych. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w całości uwzględnił zastrzeżenia od wyniku 4 kontroli (6,5% z 61). W pozostałych przypadkach Prezes Urzędu Zamówień Publicznych uwzględnił zastrzeżenia w części lub ich nie uwzględnił i przekazał do rozpatrzenia Krajowej Izby Odwoławczej. Krajowa Izba Odwoławcza w całości uwzględniła 4 zastrzeżenia od wyniku

kontroli¹⁰ (6,5% z 61), 4 – uwzględniła w części (6,5% z 61) i nie uwzględniła 49 zastrzeżeń (80,5% z 61), podtrzymując tym samym stanowisko Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

3) Kontrole uprzednie obligatoryjne

W 2016 r. Prezes Urzędu przeprowadził 101 obligatoryjnych kontroli uprzednich (przed zawarciem umowy z wykonawcą) zamówień współfinansowanych ze środków UE o wartościach przekraczających 10 mln euro dla dostaw i usług oraz 20 mln euro dla robót budowlanych.

53 skontrolowane postępowania (52,5%) zostały wszczęte przez jednostki sektora finansów publicznych, zaś 48 postępowań (47,5%) – przez zamawiających udzielających zamówień sektorowych.

Zamówienia objęte kontrolą uprzednią były współfinansowane przede wszystkim w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – 50 postępowań (49,5%) oraz Regionalnych Programów Operacyjnych - 31 postępowań (30,5%). Ponadto kontrolą objęto 10 postępowań (10%) współfinansowanych w ramach Instrumentu CEF „Łącząc Europę”, 6 postępowań (6%) – w ramach PO Polska Wschodnia, 2 postępowania (2%) w ramach PO Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 oraz po jednym postępowaniu w ramach PO Inteligentny Rozwój i PO Polska Cyfrowa (łącznie 2%).

Spośród 101 kontroli uprzednich, 93 dotyczyły postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych przed wejściem w życie przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1020), natomiast 8 dotyczyło postępowań wszczętych po dniu wejścia ww. przepisów.

W 65 kontrolach uprzednich obligatoryjnych (64%) nie stwierdzono żadnych naruszeń ustawy Prawo zamówień publicznych.

Odsetek kontroli uprzednich obligatoryjnych, w których nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych przedstawia wykres stanowiący Załącznik nr 12 do niniejszego Sprawozdania.

W 28 kontrolach uprzednich obligatoryjnych (28%) stwierdzono naruszenia nie mające wpływu na wynik postępowania. Naruszenia te dotyczyły najczęściej:

- wadliwej treści ogłoszeń o zamówieniu lub siwz, szczególnie w zakresie żądanych od wykonawców dokumentów,
- zaniechania wezwania wykonawców, którzy nie złożyli najkorzystniejszych ofert, do uzupełnienia lub wyjaśnienia dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu,
- zaniechania odrzucenia oferty wykonawcy, który nie złożył wyjaśnień pozwalających na ustalenie, że cena nie jest rażąco niska, jeżeli nie dotyczyło to oferty najkorzystniejszej,
- niezasadnego wykluczenia z postępowania wykonawcy lub zaniechania wykluczenia wykonawcy, którego oferta nie była najkorzystniejsza,
- przekazania Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia o zamówieniu na niewłaściwym formularzu.

Ponadto w 8 kontrolach (8%) stwierdzono naruszenia mające wpływ na wynik postępowania, których usunięcie było niezbędne dla zawarcia ważnej umowy w sprawie zamówienia publicznego. W związku z tym wydano zalecenia pokontrolne polegające na

¹⁰ Uwzględnienie zastrzeżeń od wyniku kontroli nie musi oznaczać, że ostatecznie kontrola zakończyła się brakiem stwierdzenia naruszeń, ponieważ część zamawiających wnosi zastrzeżenia tylko do niektórych stwierdzonych naruszeń.

powtórzeniu oceny ofert w zakresie oceny spełniania przez wykonawców warunków udziału w postępowaniu. Wszystkie zalecenia Prezesa Urzędu zostały wykonane.

Zamawiający w 2016 r. zgłosili zastrzeżenia do wyniku 7 kontroli uprzednich obligatoryjnych. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w całości uwzględnił zastrzeżenia w odniesieniu do 1 kontroli (14,5% z 7). W 5 przypadkach natomiast Prezes Urzędu nie uwzględnił zastrzeżeń, zaś w jednym przypadku – uwzględnił je w części i ww. 6 spraw przekazał do zaopiniowania Krajowej Izbie Odwoławczej. Krajowa Izba Odwoławcza w całości uwzględniła 2 zastrzeżenia (28% z 7) od wyniku kontroli, 1 (14,5% z 7) – uwzględniła w części i nie uwzględniła 3 zastrzeżeń (43% z 7), dzieląc tym samym stanowisko Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

4) Kontrole zawiadomień

Na gruncie obowiązujących przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych obowiązek przekazywania zawiadomień Prezesowi UZP dotyczy wszczęcia postępowania w trybie z wolnej ręki, negocjacji bez ogłoszenia oraz zamiaru zawarcia umowy (w tym ramowej) na okres dłuższy niż 4 lata. Obowiązek ten dotyczy sytuacji, gdy wartość zamówienia jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszeń o zamówieniach na dostawę lub usługi.

W okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. do Prezesa UZP wpłynęło ogółem 1 350 zawiadomień.

Spośród 1 350 nadesłanych zawiadomień 957 (70,9%) dotyczyło usług, 269 (19,9%) dostaw, 124 (9,2%) robót budowlanych.

Zawiadomienia przesłane przez zamawiających dotyczyły:

- trybu zamówienia z wolnej ręki – 1235 (91,5%);
- trybu negocjacje bez ogłoszenia – 38 (2,8%);
- zamiaru zawarcia umowy na okres dłuższy niż 4 lata – 77 (5,7%).

Na podstawie analizy przesłanych zawiadomień Prezes UZP przeprowadził 19 kontroli, w tym 2 kontrole uprzednie (przed zawarciem umowy). Spośród przeprowadzonych kontroli wszystkie dotyczyły legalności wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki. W 11 kontrolach przedmiot zamówienia stanowiły usługi, w 5 roboty budowlane i w 3 dostawy.

W wyniku przeprowadzenia przez Prezesa UZP 19 kontroli zawiadomień:

- w 3 kontrolach (15,8%) nie stwierdzono naruszeń ustawy;
- w 16 kontrolach (84,2%) stwierdzono naruszenia ustawy.

Spośród 19 przeprowadzonych przez Prezesa UZP kontroli zawiadomień zamawiający wskazywali jako podstawę prawną:

- w 7 przypadkach – art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a) lub b);
- w 7 przypadkach – art. 67 ust. 1 pkt 3;
- w 2 przypadkach – art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. a) lub b);
- w 2 przypadkach – art. 67 ust. 1 pkt 6;
- w 1 przypadku – art. 67 ust. 1 pkt 2.

Odnośnie kontroli zawiadomień przeprowadzonych przez Prezesa UZP w 2016 r. w 14 przypadkach wniesiono zastrzeżenia od wyniku kontroli. W żadnej sprawie Prezes Urzędu nie uwzględnił wniesionych zastrzeżeń, tym samym w 14 przypadkach zastrzeżenia były przedmiotem rozstrzygnięcia Krajowej Izby Odwoławczej, która nie uwzględniła zastrzeżeń zamawiającego.

Oдноśnie przeprowadzonych 2 kontroli uprzednich z zawiadomień Prezes Urzędu zalecił unieważnienie przedmiotowych postępowań na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 7 ustawy. Zamawiający wykonali zalecenia Prezesa Urzędu i unieważnili postępowania.

Szacunkowa wartość wszystkich postępowań, które zostały poddane kontroli wyniosła około 49,5 mln zł. Natomiast w zakresie kontroli, w których stwierdzono naruszenia przepisów ustawy (w tym podtrzymane przez Krajową Izbę Odwoławczą) wartość ta wyniosła około 43 mln zł.

W 2016 r. zakończono 86 postępowań wyjaśniających z zawiadomienia, wszczęto natomiast 82. W postępowaniach tych zwrócono się z prośbą o dodatkowe wyjaśnienia, dotyczące informacji przedstawionych w zawiadomieniach albo też o wyjaśnienia wraz z dokumentacją z prowadzonych postępowań. Analiza przesłanych przez zamawiającego wyjaśnień oraz dokumentów była podstawą wszczęcia kontroli.

5) Kontrole doraźne postępowań w trybie z wolnej ręki, których wartość nie przekraczała progu, od którego zachodził obowiązek przekazywania zawiadomienia o wyborze trybu z wolnej ręki

Prezes UZP przeprowadził 4 kontrole postępowań w trybie z wolnej ręki, których wartość nie obligowała przesłanie Prezesowi UZP zawiadomienia o wyborze tego trybu.

W wyniku przeprowadzenia przez Prezesa UZP 4 kontroli we wszystkich stwierdzono naruszenia ustawy. W 2 kontrolach przedmiot zamówienia stanowiły dostawy, w 2 roboty budowlane.

W przeprowadzonych kontrolach zamawiający wskazywali jako podstawę prawną:

- w 2 przypadkach – art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a) lub b);
- w 2 przypadkach – art. 67 ust. 1 pkt 3.

Oдноśnie ww. 4 kontroli przeprowadzonych przez Prezesa UZP w 2016 r., w których stwierdzono naruszenia ustawy, w 4 przypadkach wniesiono zastrzeżenia od wyniku kontroli. Wszystkie wniesione zastrzeżenia były przedmiotem rozstrzygnięcia Krajowej Izby Odwoławczej, która nie uwzględniła zastrzeżeń.

Szacunkowa wartość wszystkich postępowań, które zostały poddane kontroli wyniosła około 2 mln zł.

6) Zawiadomienia rzeczników dyscypliny finansów publicznych i wyniki tych zawiadomień

W przypadku wykrycia w toku kontroli lub postępowań wyjaśniających nieprawidłowości stanowiących naruszenie ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 168 ze zm.), Prezes Urzędu zawiadamiał o stwierdzonym naruszeniu właściwego rzecznika dyscypliny finansów publicznych. Zawiadomienia do rzecznika dyscypliny finansów publicznych skierowano w odniesieniu do 105 postępowań objętych w 2016 r. kontrolą oraz 4 postępowań objętych postępowaniem wyjaśniającym (łącznie 109 zawiadomień). Najczęściej zawiadamiano rzecznika o stwierdzeniu naruszeń dyscypliny finansów publicznych polegających na wadliwym określeniu kryteriów oceny ofert, w tym niezasadnym stosowaniu wyłącznie kryterium ceny (49 zawiadomień), wadliwej ocenie ofert (22 zawiadomienia) oraz opisanu przedmiotu zamówienia w sposób utrudniający uczciwą konkurencję (23 zawiadomienia). Ponadto zawiadamiano także o bezpodstawnym odstąpieniu od stosowania ustawy Pzp na skutek wadliwego szacowania wartości zamówienia lub niedozwolonego udzielenia nowego zamówienia w drodze aneksu do umowy lub na skutek zaniechania stosowania przepisów

ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2013 r., poz. 1399 ze zm.) nakazującej stosowanie trybu przetargu do udzielenia zamówienia na odbieranie albo odbieranie i zagospodarowanie odpadów. Zawiadomienia dotyczyły też niezasadnego stosowania trybu z wolnej ręki lub negocjacji bez ogłoszenia, opisywania warunków udziału w postępowaniu w sposób nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia, zaniechania unieważnienia postępowania bądź bezpodstawnego unieważnienia, niedozwolonej zmiany umowy oraz zaniechania przekazania ogłoszenia o zmianie ogłoszenia o zamówieniu lub zaniechania zamieszczenia ogłoszenia o udzieleniu zamówienia.¹¹

W wyniku rozpatrzenia 25 zawiadomień rzecznik poinformował Prezesa Urzędu o skierowaniu wniosku o ukaranie osoby obwinionej do komisji orzekającej z powodu naruszeń dotyczących zastosowania wyłącznie kryterium ceny (15 kontroli), utrudniającego uczciwą konkurencję opisu przedmiotu zamówienia (4 kontrole), nieproporcjonalnego do przedmiotu zamówienia opisu warunków udziału w postępowaniu (3 kontrole), niezasadnego stosowania trybu zamówienia z wolnej ręki (1 kontrola), wadliwej oceny ofert (3 kontrola), braku stosowania ustawy Pzp (1 kontrola), braku publikacji ogłoszenia o zmianie ogłoszenia o zamówieniu (2 kontrole), nieuzasadnionego unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia (1 kontrola) oraz niedopuszczalnego podziału zamówienia na części (1 kontrola).

W 37 sprawach rzecznicy dyscypliny finansów publicznych odmówili wszczęcia postępowania wyjaśniającego albo je umorzyli. W 11 przypadkach rzecznicy odmówili wszczęcia postępowania wyjaśniającego ze względu na przedawnienie karalności czynu. W 11 przypadkach rzecznicy odmówili wszczęcia postępowania wyjaśniającego z uwagi na zastosowanie ustawy względniejszej dla obwinionego, co wynikało głównie z faktu podniesienia progu stosowania ustawy Pzp do 30.000 euro i w związku z tym – braku obowiązku stosowania tej ustawy w czasie orzekania przez rzecznika. W 3 przypadkach rzecznicy umorzyli postępowania wyjaśniające ze względu na brak winy po stronie obwinionego. W 11 przypadkach rzecznicy uzasadniali wydane przez siebie postanowienia o umorzeniu lub odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego brakiem znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych lub niską szkodliwością społeczną czynu, zaś w 1 przypadku postępowanie wyjaśniające zostało umorzone z uwagi na uznanie przez rzecznika, że zamawiający nie jest podmiotem ponoszącym odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

W 13 przypadkach umorzenia lub odmowy wszczęcia przez rzecznika postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu złożył zażalenie do Głównego Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych. Zażalenia te zostały złożone w sprawach, w których rzecznicy uzasadniali wydane przez siebie postanowienia brakiem znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych, niską szkodliwością społeczną czynu, uznaniem, że zamawiający nie jest podmiotem ponoszącym odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz upływem okresu karalności czynu w sytuacji, gdy okres ten upłynął w czasie zawieszenia postępowania wyjaśniającego przez rzecznika. Główny Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych dotychczas nie wydał rozstrzygnięcia w sprawach, w których Prezes Urzędu wniósł zażalenie.

W zakresie 47 pozostałych zawiadomień rzecznicy nie poinformowali jeszcze Prezesa Urzędu o sposobie załatwienia sprawy.

7) Nieprawidłowości ujawnione w toku kontroli

Na podstawie przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu w 2016 r. kontroli można wymienić kilka kategorii najczęściej ujawnianych lub najpoważniejszych naruszeń ustawy Pzp.

Analogicznie do lat poprzednich liczną grupę naruszeń stanowiły naruszenia dotyczące oceny ofert. Zamawiający w szczególności nie wzywają wykonawców do

¹¹ Łączna liczba naruszeń dyscypliny finansów publicznych jest większa niż liczba zawiadomień, gdyż w jednym zawiadomieniu może być opisanych kilka różnych naruszeń.

uzupełnienia lub wyjaśnienia niezłożonych lub wadliwych dokumentów mających na celu potwierdzenie spełnienia warunków udziału w postępowaniu, a następnie przedwcześnie wykluczają wykonawców z postępowania lub dokonują wyboru oferty najkorzystniejszej złożonej przez wykonawcę, który nie wykazał spełnienia warunków. Przeprowadzone kontrole wykazały też, że zamawiający często dopuszczają się naruszenia art. 90 ust. 1 lub 3 ustawy Pzp, polegającego albo na zaniechaniu wezwania wykonawców do wyjaśnienia ceny oferty, która wydaje się rażąco niska albo na zaniechaniu odrzucenia oferty wykonawcy, który nie wyjaśnił w wystarczający sposób, że cena jego oferty nie jest rażąco niska. Należy zauważyć, że zarówno zaniechanie weryfikacji wykonawcy pod kątem spełnienia warunków, jak i zaniechanie weryfikacji realności ceny jego oferty, może mieć negatywny wpływ na sposób realizacji zamówienia.

Kolejną kategorią dość częstych naruszeń w 2016 r. były naruszenia dotyczące opisu przedmiotu zamówienia w sposób utrudniający uczciwą konkurencję. Najczęściej naruszenia te polegały na opisanu przedmiotu zamówienia za pomocą parametrów, cech technicznych wskazujących na konkretny produkt. Przy czym możliwość zaoferowania produktów równoważnych – o ile jest dopuszczona – ma zwykle charakter pozorny, gdyż szczegółowość opisu przedmiotu zamówienia wyklucza w praktyce wszelkie inne produkty na rynku. W efekcie w postępowaniu złożona była najczęściej jedna oferta lub kilka ofert, ale z jednym i tym samym produktem. Zamawiający naruszali również art. 29 ust. 1 ustawy Pzp poprzez niejednoznaczny i niespójny opis istotnych elementów zamówienia, który uniemożliwiał wykonawcom przygotowanie oferty odpowiadającej SIWZ i rzetelną kalkulację ceny i prowadził w rezultacie do braku porównywalności złożonych ofert.

Ponadto kontrole wykazały, że zamawiający opisywali niekiedy warunki udziału w postępowaniu w sposób nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia. O ile samo opisywanie warunków pod kątem wymaganego od wykonawcy m.in. doświadczenia, kadry czy sytuacji finansowej, należy uznać za pożądane w celu wyboru wykonawcy zapewniającego należytą realizację zamówienia, o tyle wymogi zawarte w opisie warunku nie mogą wykraczać poza poziom, który jest do tego rzeczywiście niezbędny. Przykładem wymogu niezwiązanego z przedmiotem zamówienia jest wymóg posiadania doświadczenia w budowie dróg, podczas gdy przedmiotem zamówienia była budowa jedynie chodnika przy drodze. Natomiast przykładem warunku nieproporcjonalnego do przedmiotu zamówienia jest wymaganie, by wykonawca wykazał się doświadczeniem w świadczeniu usług odbioru odpadów w ilości znacznie przekraczającej deklarowaną przez zamawiającego ilość, będącą przedmiotem udzielanego zamówienia, jak również wymóg posiadania doświadczenia w zakresie rekultywacji składowisk odpadów o powierzchni większej niż powierzchnia składowiska, którym dysponuje zamawiający. Z kolei przykładem warunku finansowego nieproporcjonalnego do przedmiotu zamówienia może być wymóg, aby sytuację finansową (środki własne lub zdolność kredytową) wykazywali wyłącznie ci spośród członków konsorcjum, którzy jednocześnie wykazują zdolność ekonomiczną (przychód), co w żadnym razie nie może być uznane za niezbędne do należytego wykonania zamówienia, gdyż w ramach konsorcjum wykonawcy mogą w różny sposób dzielić się obowiązkiem wykazania ww. zdolności.

Prezes Urzędu poddał również kontroli kwestię udzielania zamówienia obejmującego opracowanie muzycznej strategii rozwoju miasta w trybie z wolnej ręki w oparciu o art. 67 ust.1 pkt 1 lit c) ustawy. W wyniku kontroli wykazano, że tak opisany przedmiot zamówienia nie stanowi dzieła ani działalności artystycznej, której wykonanie było uzależnione od indywidualnych cech wykonawcy, a tym samym nie było możliwe zlecenie jego wykonania w trybie z wolnej ręki. Podkreślić bowiem należy, że każdy przejaw działalności twórczej podlega ochronie jako utwór, ale nie każdy produkt dostarczony przez wykonawcę jest przejawem działalności twórczej, której można przypisać cechy oryginalnego i zindywidualizowanego dzieła uzależnionego od osobistych cech danego twórcy, do którego odnosi się przesłanka wskazana w art. 67 ust.1 pkt 1 lit. c) ustawy Pzp (obecnie przesłanka wskazana w art. 67 ust.1a ustawy).

8) Nowe podejście do kontroli – kontrola „systemowa”

W ramach prowadzonych w 2016 r. kontroli doraźnych przeprowadzono też kontrole systemowe, tj. kontrole wszczęte przez Prezesa UZP z urzędu pod kątem zbadania prawidłowości stosowania przez zamawiających określonych przepisów ustawy Pzp. Zbadano przy tym przestrzeganie przepisów w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1020). Kontrolami systemowymi objęto prowadzone w 2014 r. i 2015 r. postępowania, w których zamawiający odstąpili od stosowania ustawy Pzp z powołaniem się na art. 4 pkt 13 ustawy Pzp oraz postępowania, w których zamawiający zastosowali wyłącznie kryterium ceny. W tym celu wszczęto łącznie ponad 160 postępowań wyjaśniających mających na celu ustalenie, w przypadku których postępowań o udzielenie zamówienia publicznego zasadne było wszczęcie kontroli doraźnej.

W sprawach dotyczących art. 4 pkt 13 ustawy Pzp większość postępowań wyjaśniających wykazała, że zamawiający – głównie jednostki samorządu terytorialnego – bezpodstawnie powoływali się na art. 4 pkt 13 ustawy Pzp odstępując od jej stosowania, niemniej jednak mimo to byli uprawnieni do pominięcia procedur przewidzianych w ustawie Pzp z uwagi na dopuszczalność udzielenia zamówień w procedurze in house. Jedynie w 4 przypadkach wszczęto kontrole doraźne z uwagi na brak podstaw do niestosowania ustawy Pzp. Kontrole te dotyczyły zamówień na odbiór albo odbiór i zagospodarowanie odpadów, w przypadku których ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2013 r., poz. 1399 ze zm.) nakazuje stosowanie trybu przetargu, co oznacza, że niedopuszczalne jest odstąpienie od stosowania przepisów ustawy Pzp zarówno na podstawie art. 4 pkt 13, jak i w procedurze in house. Kontroli poddano także udzielenie przed 28 lipca 2016 r. zamówienia obejmującego odbiór i zagospodarowanie odpadów z pominięciem trybów wskazanych w ustawie Pzp, z powołaniem się na dopuszczalność udzielania zamówienia in house bezpośrednio w oparciu o art. 12 dyrektywy 2014/24/UE.

Z kolei w sprawach dotyczących stosowania wyłącznie kryterium ceny ostatecznie przeprowadzono 55 kontroli doraźnych (w tym 53 kontrole systemowe), z których 48 (w tym 46 kontroli systemowych) wykazało naruszenie art. 91 ust. 2a ustawy Pzp w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 29 sierpnia 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1232). W szczególności w toku kontroli stwierdzano, że zamawiający błędnie uznają określone rodzaje zamówień za powszechnie dostępne i o ustalonych standardach jakościowych, ponadto najczęściej nie sporządzają załącznika do protokołu postępowania, w którym należałoby wykazać, w jaki sposób zostały uwzględnione w opisie przedmiotu zamówienia koszty ponoszone w całym okresie korzystania z przedmiotu zamówienia.

9) Kontrola postępowań wszczętych po wejściu w życie nowelizacji ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r.

Ponadto Prezes Urzędu przeprowadził pierwsze kontrole postępowań wszczętych od 28 lipca 2016 r., tj. od wejścia w życie ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1020), implementującej nowe dyrektywy unijne 2014/24/UE i 2014/25/UE. Postępowania te, z uwagi na współfinansowanie ze środków UE i wartość przekraczającą 10 mln euro dla dostaw i usług oraz 20 mln euro dla robót budowlanych, były w większości (8 postępowań) objęte kontrolą obligatoryjną uprzednią. Przeprowadzono też jedną kontrolę doraźną postępowania wszczętego po 28 lipca 2016 r. Naruszenia wykryte w ramach tych kontroli dotyczyły przede wszystkim dokumentów żądanych na potwierdzenie spełniania warunków udziału w postępowaniu i braku podstaw wykluczenia. W szczególności zamawiający niezasadnie żądali dokumentów potwierdzających spełnianie fakultatywnych przesłanek wykluczenia z postępowania, których nie przewidzieli w ogłoszeniu o zamówieniu lub siwz. Ponadto część zamawiających dopuszczała się uchybienia art. 41 pkt 7a ustawy Pzp, poprzez brak zamieszczania w ogłoszeniu o zamówieniu publikowanym na stronie internetowej lub w

siedzibie wykazu oświadczeń lub dokumentów potwierdzających spełnianie warunków i brak podstaw wykluczenia, jak też nie przekazywała Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenia o zamówienia na właściwym, tj. przewidzianym w nowym akcie wykonawczym Komisji Europejskiej, formularzu. Kontrole wykazały też pojedyncze naruszenia dotyczące zawartej w siwz instrukcji wypełniania JEDZ-a, stosowania procedury odwróconej oraz braku właściwego określenia w opisie przedmiotu zamówienia czynności, których wykonanie w ramach realizacji zamówienia wymaga zatrudnienia personelu na podstawie umowy o pracę. W przypadku jednej kontroli doraźnej stwierdzono też nieuprawnione zastosowanie trybu zamówienia z wolnej ręki z powołaniem się na art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a) i b) ustawy Pzp. W przypadku kontroli uprzednich obligatoryjnych wykryte naruszenia dotyczące postępowań wszczętych od 28 lipca 2016 r., nie miały wpływu na wynik postępowań i nie skutkowały wydaniem zaleceń pokontrolnych.

III.1.7. Wydawanie Biuletynu Zamówień Publicznych

W związku z wejściem w życie w dniu 28 lipca 2016 r. ustawy o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw Urząd Zamówień Publicznych umożliwił zamawiającym skorzystanie w Biuletynie Zamówień Publicznych z dwóch grup formularzy dostosowanych do stanu prawnego, w oparciu o który prowadzone jest postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego.

Biuletyn Zamówień Publicznych podzielony został na *BZP przed nowelizacją* i *BZP po nowelizacji*.

W *BZP po nowelizacji* zamawiający miał możliwość zamieszczenia ogłoszeń na formularzach stanowiących załączniki do Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz.U. z dnia 27 lipca 2016 r., poz. 1127), właściwych w przypadku postępowań wszczętych od dnia 28 lipca 2016 r.

W *BZP przed nowelizacją* zamawiający miał możliwość zamieszczania ogłoszeń na formularzach stanowiących załączniki do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz.U. Nr 12, poz. 69 z dnia 28 stycznia 2010 r.) oraz do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 lutego 2013 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz.U. z dnia 1 marca 2013 r. poz. 279), właściwych w przypadku postępowań wszczętych przed dniem 28 lipca 2016 r.

W 2016 roku w Biuletynie Zamówień Publicznych zamieszczono 216 239 ogłoszeń, w tym:

- ogłoszeń o zamówieniu – 92 240,
- ogłoszeń o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa / na podwykonawstwo – 89,
- ogłoszeń o zamiarze zawarcia umowy – 1 152,
- ogłoszeń o udzieleniu zamówienia – 88 518,
- ogłoszeń o konkursie – 80,
- ogłoszeń o wyniku konkursu – 69,
- ogłoszeń o zmianie ogłoszenia – 31 772,
- ogłoszeń o zmianie umowy – 228,
- ogłoszeń o koncesji na usługi – 26,
- ogłoszeń o zmianie umowy koncesji – 225,
- uproszczonych ogłoszeń o zamówieniu objętych dynamicznym system zakupów – 5,
- ogłoszeń o zamówieniu w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa / o zamówieniu na podwykonawstwo – 1 835

Na koniec 2016 roku w systemie publikacji ogłoszeń BZP zarejestrowanych było ponad 55 622 użytkowników (zamawiających).

III.1.8. Informatyzacja systemu zamówień publicznych

1) Narzędzia elektroniczne udostępniane przez Urząd Zamówień Publicznych

Zgodnie z art. 154 pkt 20 ustawy Prawo zamówień publicznych, Prezes Urzędu prowadzi działania związane z informatyzacją systemu zamówień publicznych. Działania te przejawiają się m.in. w opracowywaniu przepisów umożliwiających korzystanie ze środków elektronicznych w procesie udzielania zamówień publicznych, jak również w udostępnianiu różnego rodzaju bezpłatnych narzędzi przewidzianych w ustawie Pzp.

Urząd za pośrednictwem sieci Internet udostępnia Portal centralny (strona internetowa UZP), Biuletyn Zamówień Publicznych, platformę aukcji i licytacji elektronicznych, Elektroniczną Skrzynkę Podawczą Urzędu i KIO, narzędzia do nawigacji po katalogu kodów CPV i CPC oraz narzędzie do przekazywania informacji dotyczących stosowania zaleceń **w sprawie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych.**

Na **Portalu centralnym** można znaleźć informacje dotyczące funkcjonowania Urzędu i zadań przez niego realizowanych, repozytorium wiedzy, w którym zamieszczane są materiały o charakterze informacyjno-edukacyjnym, opinie prawne, orzecznictwo KIO, sądów okręgowych, Trybunału Sprawiedliwości UE, wyniki kontroli, analizy systemowe, dobre praktyki. Praktycy biorący udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego mają możliwość skorzystania z dobrych wzorców w zakresie różnego rodzaju dokumentów jak np. umów na wykonanie robót budowlanych, instytucji dialogu technicznego, regulaminu komisji przetargowej, regulaminu udzielania zamówień publicznych poniżej progu stosowania ustawy Pzp oraz dobrych praktyk w zakresie zielonych i społecznych zamówień publicznych a także pozacenowych kryteriów oceny ofert.

W 2016 roku w **Biuletynie Zamówień Publicznych** oprócz publikacji ogłoszeń udostępniona była także usługa subskrypcji ogłoszeń zamieszczonych w BZP. Usługa ta jest skierowana do wykonawców zainteresowanych codziennym otrzymywaniem pocztą elektroniczną wyników wyszukiwania informacji o wszczętych postępowaniach o zamówienie publiczne.

W związku z art. 98 ustawy Pzp, który nakłada na zamawiających obowiązek przekazywania Prezesowi Urzędu rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach, Urząd udostępnia elektroniczny **System** umożliwiający wypełnienie tego obowiązku. Roczne sprawozdania za rok 2016 przekazało 35 116 zamawiających. Dnia 30 grudnia 2016 roku weszło w życie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania. W związku z nowym brzmieniem rozporządzenia i wprowadzeniem nowego wzoru formularza dokonano też zmian w elektronicznym narzędziu dotyczącym tego systemu.

Zgodnie z ustawą z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów w sprawie sporządzania i doręczania dokumentów elektronicznych oraz udostępniania formularzy, wzorów i kopii dokumentów elektronicznych, UZP udostępnia **Elektroniczną Skrzynkę Podawczą**. Za pośrednictwem Elektronicznej Skrzynki Podawczej w 2016 r. wpłynęły do Urzędu 1 563 pisma.

W 2016 r. na udostępnianej przez UZP **Platformie aukcji elektronicznych** przeprowadzono 298 aukcji, zorganizowanych przez 38 zamawiających (w 2015 – 615 aukcji). Wartość wszystkich wygranych w 2016 r. aukcji wyniosła 271 025 889,89 zł. Dzięki zastosowaniu aukcji przy wyborze najkorzystniejszej oferty zamawiający uzyskali oferty w sumie o 39 244 162,85 zł. tańsze od ofert pisemnych składanych podczas postępowania (w 2015 r. – tańsze o 78 092 547,63 zł), przy czym największe oszczędności uzyskane ww sposób w jednej z aukcji wynosiły 12 537 743,24 zł.

Na **Platformie licytacji elektronicznych** w roku 2016 zostało przygotowanych 309 licytacji przez 106 zamawiających (w 2015 r. – 369 przez 146 zamawiających). Wartość wszystkich wygranych w 2016 r. licytacji wyniosła 84 518 856,99 zł. Suma oszczędności, liczonych od pierwszej oferty złożonej w postępowaniu do ceny oferty najkorzystniejszej, wyniosła 31 171 126,67 zł (w 2015 r. – 19 494 461,84 zł). Największe oszczędności uzyskane ww sposób w licytacji wynosiły 4 500 000,00 zł.

W sieci internetowej Urząd udostępnia **Elektroniczną Platformę Katalogów Produktów – eKatalogi** (www.ekatalogi.uzp.gov.pl), świadczącą bezpłatną usługę elektroniczną, umożliwiającą zamawiającym przeprowadzenie procedury zakupu produktów o wartości poniżej progów stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych. System został zrealizowany w ramach projektu „Elektroniczna Platforma Katalogów Produktów – eKatalogi” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka 2007-2013, 7 oś priorytetowa – Społeczeństwo Informacyjne – Budowa Elektronicznej Administracji. Platforma eKatalogi jest obecnie w fazie utrzymania trwałości projektu.

W 2016 r. na Platformie eKatalogi uruchomiono 215 naborów, w ramach których wykonawcy mogą zamieszczać oferty m.in.: z branży IT, urządzeń i sprzętu medycznego, sprzętu radiowego, telewizyjnego, komunikacyjnego, telekomunikacyjnego i podobnego, odnawialnych źródeł energii, produktów włókienniczych, sprzętu sportowego, drobnego sprzętu AGD, chemii gospodarczej, materiałów budowlanych, artykułów żywnościowych, artykułów jednorazowego użytku, materiałów i artykułów sanitarnych, wyposażenia placów zabaw, promocji, reklamy, marketingu. Uruchomiono również nabory z zakresu świadczenia usług szkoleniowych, prawniczych, księgowych, audytorskich, podatkowych, tłumaczeń ustnych, pisemnych, gastronomicznych, hotelarskich, konserwacyjnych, naprawczych, ochroniarskich, sprzątania.

W 2016 r. na Platformie eKatalogi zarejestrowało się 184 zamawiających i 281 wykonawców, którzy złożyli w sumie ok. 4 tys. ofert.

Urząd Zamówień Publicznych udostępnia również **narzędzie do nawigacji po katalogu kodów CPV i CPC**, które ułatwia wyszukiwanie niezbędnych informacji i pozwala na szybsze kwalifikowanie nabywanych przez zamawiających dostaw, usług oraz robót budowlanych. Wspólny Słownik Zamówień stanowi jednolity system klasyfikacji udzielanych zamówień publicznych, którego celem jest standaryzacja terminologii wykorzystywanej przy dokonywaniu opisu przedmiotu zamówienia przez instytucje zamawiające. Obowiązek posługiwania się słownikiem w procesie opisu przedmiotu zamówienia publicznego wynika bezpośrednio z brzmienia art. 30 ust. 7 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W związku z obowiązkiem sprawozdawczym wynikającym z przyjętych przez Radę Ministrów w dniu 28 lipca 2015 r. „Zaleceń w sprawie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych” Urząd udostępnił narzędzie do przekazywania informacji dotyczących stosowania klauzul społecznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych przed dniem wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1020, z późn. zm.), tj. przed dniem 28 lipca 2016 r.

W świetle ww. dokumentu, kierownicy jednostek administracji rządowej zostali zobowiązani do przekazywania do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych corocznej informacji o stosowaniu klauzul społecznych przy udzielaniu zamówień publicznych.

2) Działania Urzędu zmierzające do informatyzacji procesu udzielania zamówień publicznych

Informatyzacja zamówień publicznych jest istotnym procesem w całej procedurze udzielania zamówień. Pomocne w tym są rozwiązania przewidziane w przepisach ustawy Prawo zamówień publicznych, umożliwiające wykorzystanie środków elektronicznych do prowadzenia lub wspomagania postępowań. W celu wypełnienia obowiązków wynikających z nowych dyrektyw unijnych dotyczących zamówień publicznych w zakresie komunikacji elektronicznej w roku 2016 roku podjęte zostały działania dotyczące uruchomienia projektu *e-Zamówienia – elektroniczne zamówienia publiczne*. Projekt *e-Zamówienia* zakłada zbudowanie efektywnego, spełniającego potrzeby i oczekiwania interesariuszy systemu zamówień publicznych w Polsce.

Projekt obejmuje:

- Budowę Platformy *e-Zamówienia* podległej administracji rządowej z Centralnym Repozytorium Danych, udostępniającej bezpłatnie Usługę Monitorowania i Analiz, Biuletyn Zamówień Publicznych, zabezpieczenia składanych ofert i wniosków, aukcji i licytacji elektronicznej.
- Wystandaryzowanie usług, pozwalających na przeprowadzenie całego procesu udzielenia zamówienia publicznego. Platforma udostępni zestandaryzowane API pozwalające na wymianę danych i dokumentów oraz umożliwiające integrację usług w procesie.

Platforma ma zapewnić kompletność i spójność informacji o funkcjonowaniu rynku zamówień publicznych w Polsce umożliwiając skuteczne i efektywne sprawowanie funkcji nadzorczych i sprawozdawczych poprzez funkcjonalność zbierania i udostępniania danych dotyczących procesu udzielania zamówień publicznych z portali oferujących e-usługi w tym obszarze.

W wyniku realizacji Projektu podstawowymi środkami komunikacji i wymiany informacji na wszystkich etapach postępowania o udzielenie zamówienia będą środki komunikacji elektronicznej. Projekt obejmuje elektroniczność nowych usług, bądź poprawę funkcjonalności oraz e-dojrzałości istniejących usług w obszarze zamówień publicznych.

Zamawiający i wykonawcy będą mogli realizować proces udzielania zamówień publicznych na dowolnej platformie własnej lub udostępnionej przez inny podmiot, jednakże poprzez koncepcję centralnego Repozytorium zapewniony zostanie dostęp do niezbędnych danych i dokumentów niezależnie od miejsca rejestracji interesariusza procesu. Planowany moduł Monitorowania i Analiz pozwoli na bieżące śledzenie procesu zarówno przez Prezesa UZP (obowiązek ustawowy), jak i przez zamawiających – własne postępowania. Moduł BI pozwoli na przekrojowe analizy danych zagregowanych.

W roku 2016 prowadzone były uzgodnienia dotyczące przygotowania porozumienia Urzędu Zamówień Publicznych z Ministerstwem Cyfryzacji i Ministerstwem Rozwoju w celu nawiązania stałej i systematycznej współpracy, zmierzającej do wspólnej realizacji projektu budowy platformy elektronicznych zamówień publicznych.

Finansowanie budowy Platformy planowane jest ze środków UE w ramach ogłoszonego przez centrum Projektów Polska Cyfrowa konkursu w ramach II Osi priorytetowej POPC 2014-2020 Działania 2.1 „Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych (I komponent)”.

III.1.9. Programy edukacyjne i szkoleniowe realizowane przez Urząd

1) Działalność edukacyjno-informacyjna Urzędu Zamówień Publicznych

Działania związane z nowelizacją ustawy – Prawo zamówień publicznych z dnia 22 czerwca 2016 r.

W związku z nowelizacją ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1020) w ramach wsparcia uczestników systemu zamówień publicznych, wychodząc naprzeciw ich oczekiwaniom i dużemu zainteresowaniu przedsięwzięciami edukacyjnymi, Urząd Zamówień Publicznych w 2016 r. przeprowadził szereg działań informacyjno-edukacyjnych.

Zorganizowano **7 konferencji** regionalnych pt. **„Zmiany ustawy Prawo zamówień publicznych uwzględniające nowe dyrektywy UE i ich wpływ na praktykę udzielania zamówień”** w Poznaniu, Sopocie, Wrocławiu, Krakowie, Lublinie, Olsztynie i Warszawie, skierowanych do zainteresowanych tymi zagadnieniami uczestników systemu zamówień publicznych, przede wszystkim osób zaangażowanych w proces udzielania zamówień. W konferencjach wzięło udział ok. 2 300 uczestników. Przedsięwzięcia te przeprowadzono we współpracy z ośrodkami naukowymi: Uniwersytetem im Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetem Gdańskim, Uniwersytetem Wrocławskim i Uniwersytetem Ekonomicznym we Wrocławiu, Uniwersytetem Jagiellońskim oraz Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie.

Ponadto 30 czerwca 2016 r. w Warszawie miała miejsce konferencja poświęcona nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych adresowana do wykonawców zainteresowanych pozyskiwaniem publicznych kontraktów pt. **„Zamówienia publiczne dla MSP w świetle nowelizacji ustawy Pzp”**. Konferencja została zorganizowana przez Urząd Zamówień Publicznych we współpracy Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Ministerstwem Rozwoju w trosce o zapewnienie wsparcia wykonawcom, biorącym udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. W przedsięwzięciu wzięło udział ok. 200 przedsiębiorców, zaś dzięki transmisji konferencji on-line każdy zainteresowany przedsiębiorca miał szansę pozyskania wiedzy na temat nowych, zmienionych reguł ubiegania się o udzielenie zamówienia publicznego.

Optymalizacja efektów kontroli postępowań realizowanych z zastosowaniem Prawa zamówień publicznych oraz podnoszenia poziomu wiedzy i wymiany doświadczeń w tym obszarze wśród instytucji kontrolnych była celem konferencji pt. **„Nowelizacja ustawy Prawo Zamówień Publicznych”**, która odbyła się **8 lipca 2016 r. w Krakowie**. Było to przedsięwzięcie współorganizowane przez Urząd Zamówień Publicznych oraz Regionalną Izbę Obrachunkową w Krakowie i Uniwersytet Jagielloński. Wzięło w nim udział około 300 osób, reprezentujących podmioty prowadzące kontrole zamówień publicznych. Podczas konferencji zaprezentowano spostrzeżenia i propozycje na najbliższą perspektywę dla osób zajmujących się badaniem poprawności zlecenia zamówień publicznych.

W miesiącach lipiec – wrzesień 2016 r. Urząd Zamówień Publicznych zorganizował **10 szkoleń centralnych**, dotyczących nowelizacji ustawy Pzp. Wzięło w nich udział łącznie blisko 700 osób – głównie przedstawiciele zamawiających zaangażowanych w proces udzielania zamówień publicznych. Oprócz zasadniczej treści merytorycznej szkoleń ich cennym elementem był końcowy blok pytań i dyskusja podsumowująca każde ze spotkań, co dało uczestnikom możliwość podzielenia się swoimi wątpliwościami oraz uzyskania wyjaśnień i opinii ekspertów Urzędu odnośnie kwestii wymagających szerszego komentarza.

30 listopada 2016 r. w Warszawie odbyła się konferencja pt. **„Udzielanie zamówień publicznych na roboty budowlane po nowelizacji ustawy Prawo zamówień publicznych”**, współorganizowana przez Urząd Zamówień Publicznych i Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa.

Konferencja adresowana była do osób zaangażowanych w udzielanie zamówień publicznych na roboty budowlane w zakresie realizacji inwestycji po nowelizacji ustawy Pzp. W przedsięwzięciu wzięło udział ok. 150 przedstawicieli systemu zamówień publicznych. Konferencja stworzyła uczestnikom doskonałą okazję do pogłębienia wiedzy na temat udzielania zamówień na roboty budowlane w oparciu o znowelizowane przepisy ustawy Pzp. Wpłynęła też na lepsze przygotowanie inwestora i wykonawcy do realizacji zamówienia poprzez pogłębienie znajomości procedur, przyczyniając się tym samym do poprawy efektywności kontraktów publicznych na roboty budowlane.

Inne działania edukacyjno – informacyjne

W dniu 15 lutego 2016 r. pomiędzy Prezesem Urzędu Zamówień Publicznych, Prezesem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie i Dziekanem Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego zostało zawarte Porozumienie dotyczące współpracy w celu zorganizowania **Konkursu na najlepszą pracę magisterską z zakresu zamówień publicznych**. W założeniu konkurs będzie odbywał się w cyklu rocznym, adresowany do absolwentów uczelni krajowych i zagranicznych, którzy w roku ogłoszenia konkursu oraz w ciągu dwóch lat kalendarzowych poprzedzających ten rok obronili prace magisterskie. Celem tej inicjatywy jest dbanie o stały wzrost poziomu wiedzy i popularyzowanie tematyki z zakresu zamówień publicznych i finansów publicznych oraz współpraca zmierzająca do podejmowania przedsięwzięć korzystnych dla systemu i praktyki w tych obszarach.

W 2016 r. w odpowiedzi na ogłoszenie o konkursie nadesłano 20 prac magisterskich, które zostały poddane analizie formalnej i merytorycznej oraz ocenie członków Kapituły Konkursu. Spośród 19 zakwalifikowanych prac przyznano dwie nagrody, nagrodę II za pracę pt. „Kryteria kwalifikacji wykonawców w prawie Unii Europejskiej (na przykładzie Polski i Niemiec) oraz nagrodę III za pracę „Prawne instrumenty wsparcia mikro-, małych i średnich przedsiębiorców w systemie zamówień publicznych” (nagrody I nie przyznano). Ogłoszenie wyników i uroczyste wręczenie nagród miało miejsce 19 grudnia 2016 r. w Krakowie podczas konferencji „Zmiany w systemie zamówień publicznych – w kierunku odpowiedzialnego rozwoju”.

Działania związane z planowanymi zmianami w systemie zamówień publicznych

W dniach **19-20 grudnia 2016 r. w Krakowie** odbyła się konferencja pt. **„Zmiany w systemie zamówień publicznych – w kierunku odpowiedzialnego rozwoju”**. Przedsięwzięcie zostało zorganizowane we współpracy Urzędu Zamówień Publicznych, Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Regionalnej Izby Obrachunkowej w Krakowie. Uczestniczyło w nim ok. 200 osób – znakomitych przedstawicieli świata nauki i praktyków zajmujących się zamówieniami publicznymi. Inspiracją i głównym motywem spotkania była próba podjęcia szerokiej, systemowej analizy rynku zamówień publicznych oraz rządzących nim reguł i norm prawnych jako punktu wyjścia do przygotowania gruntu pod nową regulację – kompleksowe i spójne Prawo zamówień publicznych, które będzie stanowić narzędzie efektywnego gospodarowania środkami publicznymi oraz posłuży do pobudzenia przedsiębiorczości, wzrostu innowacyjności, kształtowania pożądaných procesów społecznych.

Przedsięwzięcie to, oprócz stworzenia platformy wymiany poglądów i wiedzy w zakresie właściwych kierunków zmian w systemie zamówień publicznych, było jednocześnie miejscem uhonorowania laureatów **Konkursu na najlepszą pracę magisterską z zakresu zamówień publicznych**, zorganizowanego wspólnie przez Urząd Zamówień Publicznych, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Regionalną Izbę Obrachunkową w Krakowie.

Ponadto w 2016 r. odbyły się pierwsze dwie z cyklu sześciu **debat pt. „System zamówień publicznych – projektowane kierunki zmian i perspektywy rozwoju”** – spotkanie przedstawicieli środowiska naukowego 1 grudnia 2016 r. oraz spotkanie ekspertów i praktyków zamówień publicznych 8 grudnia 2016 r. Spotkania wypełnione były owocną dyskusją wokół ważnych zagadnień, dotyczących uregulowań rynku zamówień publicznych, stanowiąc cenny wkład w proces przygotowywania projektów zmian w najbliższej przyszłości.

Działania związane z popularyzacją zamówień zrównoważonych

Wzorem lat ubiegłych Urząd Zamówień Publicznych realizował działania edukacyjne w zakresie zielonych i społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych w ramach *Krajowego Planu Działań w zakresie Zrównoważonych Zamówień Publicznych na lata 2013-2016*.

W dniach **24 oraz 27 października 2016 r.** odbyły się szkolenia dotyczące uwzględniania aspektów społecznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego dedykowane instytucjom wydającym środki publiczne w ramach procedur udzielania zamówień publicznych. W szkoleniach wzięło udział około 80 uczestników reprezentujących polskie instytucje zamawiające różnego typu. Omówiono prawne regulacje ustawodawstwa unijnego i krajowego umożliwiające uwzględnianie aspektów społecznych na poszczególnych etapach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz zasady związane z praktycznym stosowaniem społecznych zamówień publicznych. Mając również na uwadze wprowadzone nowelizacją ustawy Pzp obowiązki związane z określeniem wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności w zakresie realizacji zamówienia, przybliżono także uczestnikom cechy stosunku pracy kwalifikujące wykonywanie określonych czynności jako zatrudnienie na podstawie umowy o pracę.

W dniach **7 i 10 listopada 2016 r.** odbyły się szkolenia poświęcone tematyce zielonych zamówień publicznych, w których uczestniczyło 80 osób. Uczestnicy uzyskali informacje nt. unijnych kryteriów środowiskowych dostępnych dla wybranych grup produktowych oraz powiązanych z zielonymi zamówieniami przepisów opublikowanych w dniu 28.03.2014 r. nowych dyrektyw w zakresie zamówień publicznych. Przybliżono też kierunkowe przepisy nowelizacji *ustawy Pzp*, wskazując główne obszary zmian i rozszerzenia regulacji krajowych. Zaprezentowano również uczestnikom tematykę efektywności energetycznej w ramach zamówień publicznych, przykłady zielonych zamówień oraz zagadnienie systemu zarządzania środowiskowego na przykładzie unijnego systemu EMAS.

24 listopada 2016 r. w Warszawie odbyła się kolejna z serii konferencji, poświęcona społecznym zamówieniom publicznym pt. **„Społeczne zamówienia publiczne – potrzeba synergii w wymiarze strategicznym i praktycznym”**, w której wzięło udział 120 uczestników. W ramach tegorocznej konferencji podkreślona została potrzeba synergii w realizacji celów społecznych w zamówieniach publicznych, która realizowana jest poprzez uwzględnienie społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych w dokumentach strategicznych i programowych przyjmowanych przez poszczególne instytucje oraz w wymiarze praktycznym poprzez stosowanie przewidzianych prawem możliwości i obowiązków w zakresie społecznych zamówień publicznych w konkretnych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

6 grudnia 2016 r. w Warszawie odbyła się **X doroczna konferencja „Zielone zamówienia publiczne”**. Głównym celem wydarzenia było upowszechnienie informacji na temat środowiskowych aspektów powiązanych z tematyką zamówień publicznych, a także prezentacja konkretnych studiów przypadku (case studies). W konferencji udział wzięło ok. 120 osób - przedstawicieli polskich organów administracji publicznej odpowiedzialnych za zamówienia publiczne w macierzystych jednostkach.

Ponadto pracownicy Urzędu Zamówień Publicznych brali aktywny udział w **konferencjach i seminariach organizowanych przez podmioty zewnętrzne**. W 2016 roku w tego rodzaju przedsięwzięciach edukacyjnych z udziałem prelegentów Urzędu Zamówień Publicznych uczestniczyło łącznie ok. 2 500 osób.

2) Przedsięwzięcia edukacyjno-informacyjne objęte patronatem przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych

W 2016 r. do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wpłynęło 21 wniosków o objęcie patronatem przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych. Prezes Urzędu objął patronatem 12 z nich, tj.:

1. „Odzież służbowa dla transportu kolejowego”, 20-21 stycznia 2016, Warszawa, organizator: Polska Izba Producentów Urządzeń i Usług na Rzecz Kolei.
2. „Aktualne Problemy Zamówień i Partnerstwa Publiczno-Prywatnego w Polsce”, 13-14 czerwca 2016 r., Katowice, organizator: Uniwersytet Śląski w Katowicach.
3. „III Forum Zamówień Publicznych na Roboty Budowlane”, 29 lutego – 2 marca 2016 r., Toruń, organizator: Miesięcznik „Przetargi Publiczne”.
4. „X Ogólnopolska konferencja zamówień publicznych”, 18.04.2016 r., organizator: Forum Media Polska Sp. z o.o.
5. „Ogólnopolska Konferencja Samorządowa ‘Po prostu Smart City’”, 20 maja 2016 r., organizator: Burmistrz Miasta Brzeziny.
6. „Zamówienia teleinformatyczne po nowelizacji”, Warszawa, 10 maja 2016 r., organizator: Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji.
7. „Kongres Infrastruktury Polskiej 2016”, Warszawa. 22 czerwca 2016 r., organizator: Zespół Doradców Gospodarczych TOR.
8. XII konferencja naukowo-techniczna „Cena lub koszt cyklu życia – nowe uwarunkowania w zamówieniach publicznych na roboty budowlane”, Ciechocinek, 5-7 października 2016 r., organizator: Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno-Organizacyjnych Budownictwa PROMOCJA Sp. z o.o.
9. III Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Reforma Prawa Zamówień Publicznych. Strategiczne zamówienia publiczne”, 29-30 września 2016 r., Łódź, organizator: Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Łódzki.
10. „Podkarpacie dla Biznesu”, 22 września 2016 r., Rzeszów, organizator: ZUS oddział w Rzeszowie.
11. „XI Forum Zamówień Publicznych”, 10-12 października 2016 r., Jachranka, organizator: „Przetargi Publiczne”.
12. Kampania Edukacyjna „Czy cena czyni cuda?” 2016-2017, organizator: ZIPSEE „Cyfrowa Polska”.

3) Publikacje Urzędu Zamówień Publicznych

W ramach działalności wydawniczej Urzędu Zamówień Publicznych w 2016 r. opracowana i udostępniona została publikacja pt. **„Wzorcowe dokumenty. Plan sposobu wykonania zadań Urzędu Zamówień Publicznych określonych w art. 154 pkt 10 ustawy Pzp w okresie od 1 listopada 2016 r. do 31 grudnia 2019 r.”**. Publikacja dotyczy planowanych do przygotowania wzorów dokumentów dotyczących przygotowania postępowania, opisu przedmiotu zamówienia, prowadzenia postępowania, realizacji zamówienia, wzorów dokumentów dotyczących środków ochrony prawnej oraz z zakresu postępowania skargowego. W publikacji zawarto plan opracowany przez Prezesa UZP na podstawie artykułu 154 pkt. 10 ustawy Prawo zamówień publicznych. Jest to pierwszy plan przygotowany przez Prezesa UZP i przekazany ministrowi właściwemu do spraw gospodarki tj. Ministrowi Rozwoju i Finansów. Dokonując wyboru dokumentów do planu kierowano się

zamiarem stworzenia takich wzorów, które stanowiłyby merytoryczne wsparcie dla uczestników rynku zamówień publicznych i jednocześnie byłyby użyteczne dla podmiotów stosujących ustawę Pzp.

W związku z nowelizacją ustawy Pzp dokonaną ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, która wprowadziła do polskiego systemu prawnego szereg nowych uregulowań, a także zmian, wynikających z implementacji przepisów dyrektyw unijnych, wydana została publikacja „**Ustawa Prawo zamówień publicznych po nowelizacji z dnia 22 czerwca 2016 r. Tekst ujednolicony.**”.

W 2016 r. Urząd Zamówień Publicznych opracował także i udostępnił „**Wyniki przeprowadzonych w 2015 r. przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych kontroli zamówień współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej**”. W publikacji wskazano błędy skutkujące nieprawidłowościami przy wydatkowaniu środków publicznych, co może służyć jako przydatne źródło wiedzy dla uczestników procesu udzielania zamówień. Zakres prezentowanych przykładów naruszeń obejmuje m.in. takie zagadnienia, jak: szacowanie wartości zamówienia, stosowanie trybów niekonkurencyjnych, ocena ofert, omyłki i braki w kosztorysie ofertowym, udostępnianie doświadczenia, zasobów finansowych i ekonomicznych przez podmiot trzeci, warunki udziału w postępowaniu, opis przedmiotu zamówienia, kryteria oceny ofert.

Opracowana i udostępniona została również publikacja pt. „**Opinie prawne Urzędu Zamówień Publicznych dotyczące ustawy Prawo zamówień publicznych po nowelizacji**”. W publikacji szczegółowo omówiono wiele zagadnień dotyczących m.in. przygotowania, wszczęcia i przebiegu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, warunków udziału w postępowaniu, wyboru najkorzystniejszej oferty, zasad zawarcia umowy, udzielania zamówień na usługi niepriorytetowe, zasad sporządzania sprawozdań rocznych. Publikacja porusza także kwestie podmiotów zobowiązanych do stosowania przepisów ustawy Pzp oraz właściwego stosowania trybów o udzielenie zamówienia publicznego.

Urząd kontynuował wydawanie cyklicznej publikacji pt. „**Zamówienia publiczne w orzecznictwie. Zeszyty orzecznicze**”. W roku 2016we współpracy z Krajową Izbą Odwoławczą opracowano i udostępniono Zeszyt nr 22, 23, 24.

Ponadto opracowano i opublikowano w serwisie internetowym Urzędu Zamówień Publicznych cztery numery „Informatora Urzędu Zamówień Publicznych”.

Wszystkie publikacje, oprócz dystrybucji wersji papierowej wśród zamawiających i wykonawców, zostały udostępnione szerokiemu gronu odbiorców w wersji elektronicznej za pośrednictwem strony internetowej Urzędu.

4) Działania edukacyjne i promocyjne Elektronicznej Platformy Katalogów Produktów – eKatalogi

2016 rok był kolejnym rokiem prowadzenia przez Urząd Zamówień Publicznych działań edukacyjno-promocyjnych dotyczących Elektronicznej Platformy Katalogów Produktów – eKatalogi. Kierowane one były zarówno do wykonawców, jak i zamawiających – czyli do obu stron postępowania o udzielenie zamówienia publicznego korzystających z Platformy.

Urząd Zamówień Publicznych rozesłał informacje dotyczące Platformy do wszystkich zamawiających poprzez pisma (prawie 3 tysiące odbiorców jednostek samorządu terytorialnego) oraz informacje mailowe (ponad 35 tysięcy odbiorców). Komunikaty

dotyczące eKatalogów rozsyłane również były do szerokiego grona odbiorców poprzez Polską Agencję Prasową w Serwisie Samorządowym, kanałach biznes oraz Centrum Prasowe Ogólne. Łącznie przez PAP rozesłano 22 informacje.

W wyniku współpracy z ogólnopolskimi dziennikami informacje o eKatalogach ukazały się w prasie. Mogli się z nimi zapoznać zróżnicowani odbiorcy, bowiem ukazywały się one między innymi w dodatkach kierowanych do zamawiających i wykonawców. Bieżące informacje o Platformie przesyłane były również do redakcji oraz portali zajmujących się tematyką zamówień publicznych, małych i średnich przedsiębiorstw, oraz branż, które mogą wystawiać swoją ofertę na eKatalogach. Efektem tych działań było 90 artykułów dotyczących eKatalogów.

Nawiązana została również współpraca z izbami zrzeszającymi przedsiębiorców. Po uruchomieniu naboru w danej branży do izb wysyłane były materiały informacyjno-promocyjne eKatalogów (m. in. Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji, Ogólnopolska Izba Gospodarcza Producentów Mebli, Związek Pracodawców Przemysłu Odzieżowego i Tekstylnego, Polska Izba Firm Szkoleniowych).

Urząd Zamówień Publicznych informował o funkcjonalnościach Platformy również podczas przedsięwzięć organizowanych przez podmioty zewnętrzne. 22 września w czasie konferencji „Podkarpacie dla Biznesu” uczestnicy mogli zapoznać się z korzyściami, jakie daje to narzędzie. W czasie Otwartych Dni Północnej Izby Gospodarczej w Świnoujściu wystawione zostało stoisko informacyjno-promocyjne, przy którym uczestnicy tego wydarzenia mogli zapoznać się z zasadami funkcjonowania Platformy. 10 i 11 października w czasie Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Katowicach Platforma eKatalogi promowana była bezpośrednio do sektora MSP.

W październiku 2016 r. zaprezentowano narzędzie na Forum Izby Przedsiębiorców Branży Biurowo - Szkolnej. W ramach tego wydarzenia Urząd udostępnił swoje stoisko, na którym osoby zainteresowane mogły zapoznać się z funkcjonalnościami Platformy oraz otrzymać materiały promocyjne, w tym ulotki, poradnik użytkownika.

W drugim kwartale 2016 roku wprowadzono Dni Otwarte eKatalogów. Było to osiem comiesięcznych spotkań z zamawiającymi i wykonawcami przedstawiające funkcjonalności eKatalogów, dające możliwość indywidualnego wsparcia przy korzystaniu z Platformy oraz zapoznania się z prezentacją *„Wyszukaj, porównaj, kup. Zaprezentuj, sprzedaj. Korzyści wynikające z zastosowania Platformy eKatalogi”*.

W ramach działań informacyjno – promocyjnych przeprowadzono także kampanię w Internecie obejmującą emisję reklam w wyszukiwarce Google.pl na wybrane słowa lub frazy, kampanię wizerunkową na wybranych portalach biznesowych wyświetlającą banery reklamowe eKatalogów. Kampania miała na celu zachęcenie przedsiębiorców do rejestrowania się na Platformie i zamieszczania tam swojej oferty, a zamawiających do dokonywania tam zakupów. Kampania była bardzo efektywna – filmy instruktażowe obejrzone zostały ponad 32 tysiące razy, banery eKatalogów zostały wyświetlone ponad 4 miliony razy.

Na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych na bieżąco zamieszczano i regularnie aktualizowano informacje dotyczące Platformy, w tym o nowych naborach bądź wprowadzonych zmianach funkcjonalnych. Materiały te były również publikowane w profilu eKatalogów na portalu Facebook.

Informację o Elektronicznej Platformie Katalogów Produktów zamieszczono w biuletynie Euro Info – bezpłatnym piśmie dla małych i średnich przedsiębiorstw, publikowanym raz w miesiącu przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości.

III.1.10. Działania podejmowane w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych

Zrównoważone zamówienia publiczne to najogólniej mówiąc taki sposób organizacji postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, który uwzględnia aspekty środowiskowe i/lub społeczne, co przekłada się na charakter udzielanego zamówienia, przy jednoczesnym zapewnieniu celowego, racjonalnego i oszczędnego wydatkowania środków publicznych. W definicji tej mieszczą się więc zarówno tzw. zielone zamówienia publiczne jak również społeczne bądź inaczej - społecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne.

Urząd Zamówień Publicznych prowadzi działalność mającą na celu promowanie uwzględniania aspektów środowiskowych w zamówieniach publicznych już od 2007 r., zaś od 2010 r., tj. od czasu wprowadzenia do ustawy Prawo zamówień publicznych tzw. klauzul społecznych, podejmuje także działania ukierunkowane na upowszechnienie uwzględniania aspektów społecznych w postępowaniach przetargowych.

Także w 2016 r. zrealizowano szereg działań w tym zakresie.

1) Krajowy Plan Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2013-2016

Działania mające na celu popularyzację zrównoważonych zamówień publicznych realizowane są przede wszystkim w ramach okresowych Planów Działań przyjmowanych na szczeblu rządowym. W 2016 r. UZP zakończył działania przewidziane w ramach trzeciego z nich, tj. *Krajowego Planu Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2013-2016*.

Powyższy dokument został przyjęty w dniu 3 kwietnia 2013 r. przez Komitet do Spraw Europejskich. Krajowy Plan Działań na lata 2013-2016 przewidywał działania, które wpisywały się w realizację celów strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu [KOM (2010) 2020], wspierając gospodarkę efektywniej korzystającą z zasobów, bardziej przyjazną środowisku oraz gospodarkę o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającą spójność społeczną i terytorialną. Ponadto, wpisywał się w realizację celów „Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.”, „Strategii - Sprawne Państwo 2020”, „Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki na lata 2012-2020 - Dynamiczna Polska” oraz „Strategii Rozwój Kapitału Społecznego”.

W 2016 r. UZP zrealizowano poniższe działania określone w Krajowym Planie Działań, które miały na celu promowanie zielonych i społecznych zamówień publicznych.

a) Szkolenia i konferencje poświęcone społecznie odpowiedzialnym oraz zielonym zamówieniom publicznym

W dniach 24 oraz 27 października 2016 r. odbyły się dwa szkolenia dot. uwzględniania aspektów społecznych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Natomiast, w dniach 7 oraz 10 listopada 2016 r. odbyły się szkolenia poświęcone tematyce zielonych zamówień publicznych. W każdym ze szkoleń wzięło udział ok. 40 osób reprezentujących polskie instytucje zamawiające różnego typu oraz instytucje kontrolne.

Podczas szkoleń poświęconych społecznie odpowiedzialnym zamówieniom publicznym omówiono unijne oraz krajowe regulacje prawne umożliwiające uwzględnianie aspektów społecznych na poszczególnych etapach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz zasady związane z praktycznym stosowaniem społecznych zamówień publicznych. Ponadto, z uwagi na wprowadzone ostatnią nowelizacją Pzp obowiązki związane z określeniem wymogu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności w zakresie realizacji zamówienia, które polegają na wykonywaniu

pracy w sposób zdefiniowany w art. 22 par. 1 ustawy Kodeks pracy, program szkolenia obejmował także omówienie cech stosunku pracy kwalifikujących wykonywanie określonych czynności jako zatrudnienie na podstawie umowy o pracę.

W ramach szkoleń poświęconych zielonym zamówieniom publicznym omówiono kierunkowe przepisy nowych dyrektyw w zakresie zamówień publicznych oraz regulacje znowelizowanej w 2016 r. ustawy Prawo zamówień publicznych umożliwiające uwzględnianie aspektów środowiskowych w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Osobny blok szkoleń poświęcono zagadnieniu efektywności energetycznej w kontekście zamówień publicznych. Wskazano wybrane przepisy unijnych aktów prawnych powiązanych z zielonymi zamówieniami (w tym rozporządzenie nr 106/2008 Energy Star, dyrektywę 2009/33/WE w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego oraz dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej), które nakładają na wybrane jednostki administracji publicznej obowiązki w zakresie realizowanych postępowań przetargowych. Ponadto, przybliżono uczestnikom szkolenia zagadnienie systemu zarządzania środowiskowego na przykładzie unijnego systemu EMAS oraz zaprezentowano przykłady zielonych zamówień Ministerstwa Środowiska, wskazując przy tym przykładowe zapisy dokumentacji przetargowej.

W dniu 24 listopada 2016 r. w Warszawie odbyła się ostatnia z serii konferencji organizowanych w ramach *Krajowego Planu Działań w zakresie Zrównoważonych Zamówień Publicznych na lata 2013-2016* poświęcona społecznym zamówieniom publicznym. Celem konferencji było podkreślenie potrzeby synergii w realizacji celów społecznych w zamówieniach publicznych, która realizowana jest poprzez uwzględnienie społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych w dokumentach strategicznych i programowych przyjmowanych przez poszczególne instytucje oraz w wymiarze praktycznym poprzez stosowanie przewidzianych prawem możliwości i obowiązków w zakresie społecznych zamówień publicznych w konkretnych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. W konferencji wzięło udział ok. 120 osób - przedstawiciele polskich organów administracji publicznej odpowiedzialnych za zamówienia publiczne w macierzystych jednostkach.

Podczas konferencji omówiono regulacje zawarte w ustawie Prawo zamówień publicznych umożliwiające uwzględnianie aspektów społecznych na poszczególnych etapach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, omówiono wyniki monitoringu realizacji "Zaleceń Rady Ministrów dotyczących stosowania klauzul społecznych przez administrację rządową przy udzielaniu zamówień publicznych" oraz kolejnych edycji "Krajowych Planów Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych". Zwrócono także uwagę na potrzebę stosowania aspektów społecznych w zamówieniach publicznych prowadzonych w ramach realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych oraz na zapisy odnoszące się do przedmiotowej kwestii w wytycznych horyzontalnych. W kolejnej części konferencji swoimi doświadczeniami w zakresie wdrażania społecznych zamówień publicznych na poziomie strategicznym i praktycznym podzielili się przedstawiciele instytucji zamawiających (Urząd Miasta Łodzi, Urząd Miasta Częstochowa, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego). Uczestnicy konferencji mieli również okazję zapoznać się z doświadczeniami podmiotu ekonomii społecznej (Fundacja Chrześcijańska „Adullam”) wynikającymi ze współpracy z samorządem terytorialnym, która obejmowała także ubieganie się o zamówienia publiczne.

W dniu 6 grudnia 2016 r. w Warszawie odbyła się X doroczna konferencja dotycząca zielonych zamówień publicznych. Głównym celem wydarzenia było upowszechnienie informacji na temat środowiskowych aspektów powiązanych z tematyką zamówień publicznych, a także prezentacja przykładów dobrych praktyk. W konferencji wzięło udział ok. 120 osób - przedstawiciele polskich organów administracji publicznej odpowiedzialnych za zamówienia publiczne w macierzystych jednostkach.

Podczas konferencji omówiono możliwości uwzględniania aspektów środowiskowych w świetle znowelizowanej ustawy Prawo zamówień publicznych, w tym m.in. przeanalizowano przepisy dotyczące obligatoryjnych i fakultatywnych podstaw wykluczenia wykonawcy z udziału w postępowaniu, opisu przedmiotu zamówienia, warunków realizacji

zamówienia oraz kryteriów oceny ofert. Ponadto, zaproszeni prelegenci przedstawili m.in. obowiązki jednostek sektora publicznego związane z podejmowaniem inicjatyw ograniczających zużycie energii w świetle nowej ustawy o efektywności energetycznej, zagadnienie poprawy charakterystyki energetycznej budynków celem osiągnięcia standardu „budynku o niskim zużyciu energii”, systemy certyfikacji budynków, w tym LEED i BREEAM, oraz przykłady obiektów budowlanych poddanych takim certyfikacjom, zagadnienia rolnictwa ekologicznego oraz sposób identyfikacji aspektów środowiskowych na przykładzie normy ISO 14001:2015, do których zamawiający mogą się odnieść w ramach organizowanych postępowań przetargowych. Swoimi doświadczeniami w zakresie postępowań przetargowych o zielonym charakterze podzielili się przedstawiciele Urzędu Miasta Łodzi, Komendy Głównej Policji oraz Narodowego Banku Polskiego.

b) Działalność informacyjna na stronie internetowej UZP

W związku z uruchomieniem przez Urząd Zamówień Publicznych w 2015 r. nowej strony internetowej, dotychczasowe zakładki „Zielone zamówienia publiczne” oraz „Społeczne zamówienia publiczne” zostały ustrukturyzowane w zakładce „Zrównoważone zamówienia publiczne” dostępnej z poziomu „Repozytorium wiedzy”. UZP na bieżąco aktualizuje zawarte tam informacje, w szczególności dokonał kompleksowej aktualizacji zakładki „Społeczne zamówienia publiczne” w zakresie przepisów prawnych, opinii prawnych oraz przydatnych dokumentów w związku z wejściem w życie ustawy nowelizującej Prawo zamówień publicznych w dniu 28 lipca 2016 r. Rozbudowano także dział dotyczący orzecnictwa Krajowej Izby Odwoławczej oraz utworzono nowe działy dotyczące zagadnienia dostępności portali internetowych administracji publicznej dla wszystkich użytkowników, w tym dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Podobnie, utworzono i na bieżąco aktualizuje się osobną zakładkę pn. „Dobre praktyki”, w której odnaleźć można zarówno przykłady zastosowania aspektów środowiskowych, jak i społecznych w postępowaniach przetargowych na szczeblu krajowym. Dotychczas opublikowano w niej 10 przykładów dobrych praktyk w zakresie społecznych zamówień, wśród których przykładowo można wskazać:

- Zamówienie na usługi – Przedmiot zamówienia: Świadczenie usług związanych z utrzymaniem terenów zielonych na terenie gminy / w mieście i na terenie sołectw/ oraz parków, klombów i placów zabaw - Dodatkowe wymagania społeczne w opisie przedmiotu zamówienia, dotyczące zatrudnienia przy realizacji zamówienia osób, o których mowa w ustawie o zatrudnieniu socjalnym;
- Zamówienie na dostawy – Przedmiot zamówienia: Dostawa niskopodłogowych fabrycznie nowych autobusów komunikacji miejskiej - Opis przedmiotu zamówienia – dostawa autobusów do transportu publicznego - uwzględniający dostępność przedmiotu zamówienia dla osób niepełnosprawnych;
- Zamówienie na usługi – organizacja eventów plenerowych – wymagania dot. przystosowania miejsca eventów do osób niepełnosprawnych, zapewnienie bezpieczeństwa w miejscach prowadzenia eventów;

oraz 10 przykładów dobrych praktyk w zakresie zielonych zamówień publicznych, m. in.:

- Zamówienie na usługi - Opracowanie Planu Efektywności Energetycznej;
- Zamówienie na dostawy - dostawa 5 sztuk fabrycznie nowych niskopodłogowych autobusów miejskich zasilanych paliwem metanowym LNG przeznaczonych do komunikacji miejskiej;
- Zamówienie na roboty budowlane - budowa oświetlenia miejsc publicznych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii (lampy hybrydowe).

c) Monitoring poziomu uwzględniania aspektów społecznych i środowiskowych w zamówieniach publicznych

Urząd Zamówień Publicznych w całym okresie obowiązywania *Krajowego Planu Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2013-2016* prowadził roczne analizy stopnia uwzględniania aspektów społecznych i środowiskowych w zamówieniach publicznych w oparciu o określoną próbę losową ogłoszeń o zamówieniu zamieszczanych w krajowym publikatorze – Biuletynie Zamówień Publicznych oraz publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

W związku z przyjęciem *Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania*, od 2016 r. przyjęto odmienną metodę badań w postaci kompleksowych źródeł danych pozyskiwanych z corocznie składanych przez zamawiających sprawozdań z udzielonych zamówień publicznych. Nowe informacje wymagane w oparciu o znowelizowane ustawy Pzp z 22 czerwca 2016 r. wymagane były do złożenia w pełnym zakresie co do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych od dnia wejścia w życie nowelizacji, tj. od 28 lipca 2016 r. Z uwagi na powyższe, zamawiający zobowiązani do składania rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach w nowo dodanej części VIII formularza sprawozdania rocznego pn. *Zamówienia, do których stosuje się przepisy ustawy, uwzględniające aspekty społeczne* wskazują informacje dotyczące uwzględniania aspektów społecznych w prowadzonych przez siebie postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, m.in. poprzez:

- wskazanie udzielonych zamówień zastrzeżonych, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp;
- odwołanie się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp;
- odwołanie się do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem, w ramach wymogów związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp.

Ponadto, w części VII formularza pn. *Zamówienia na usługi społeczne i inne szczególne usługi, o wartości mniejszej, równej lub przekraczającej kwoty określone w art. 138g ust. 1 ustawy oraz w art. 138o ustawy* zamawiający informują o zamówieniach zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp.

Z kolei pozyskanie informacji dotyczących udzielonych zielonych zamówień publicznych umożliwia nowo dodana część IX formularza pn. *Zamówienia, do których stosuje się przepisy ustawy, uwzględniające aspekty środowiskowe i innowacyjne*, w której zamawiający wskazują m.in.:

- odwołanie do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu;
- zastosowanie kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp;
- aspekty innowacyjne:
 - wymagania dotyczące realizacji zamówienia związane z innowacyjnością zawarte w opisie przedmiotu zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp;
 - uwzględnienie aspektów związanych z innowacyjnością w ramach kryteriów oceny ofert.

2) Działania niewynikające z Krajowego Planu Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2013-2016

W 2016 r., niezależnie od wskazanych wyżej działań w zakresie upowszechniania wiedzy nt. zrównoważonych zamówień publicznych, Urząd Zamówień Publicznych podejmował również inne działania w tym obszarze, które nie były realizowane w ramach *Krajowego Planu Działań w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych na lata 2013-2016*. W tym miejscu należy wskazać m.in. opisane poniżej zadania.

a) Monitoring realizacji Zaleceń Rady Ministrów

Na podstawie pkt 10 *Zaleceń Rady Ministrów w sprawie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych*, przyjętych w 2015 r., na Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych nałożony został obowiązek prowadzenia monitoringu realizacji zaleceń w oparciu o coroczne informacje przygotowywane przez jednostki administracji rządowej oraz przedstawienia jego wyników Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Monitoring realizacji zaleceń prowadzony był w oparciu o narzędzie elektroniczne udostępnione przez UZP na stronie: <http://klauzule.uzp.gov.pl>.

Wyniki przeprowadzonego w 2016 r. monitoringu zostały zawarte w raporcie zbiorczym pn. *Wyniki monitoringu stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych za 2015 r.*, przekazanym Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w dniu 30.05.2016 r. Oprócz danych w zakresie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych, raport zawierał również wnioski i rekomendacje dotyczące przedmiotowej materii, w tym w szczególności propozycję usprawnienia sposobu gromadzenia danych na temat stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych. Na podstawie raportu opracowanego przez UZP Kancelaria Prezesa Rady Ministrów przygotowała informację na temat wyników monitoringu realizacji Zaleceń RM w formie dokumentu pn. *Podsumowanie i wnioski wynikające z realizacji Zaleceń w sprawie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych*, który Rada Ministrów przyjęła w dniu 25 lipca 2016 r.

b) Aktualizacja Zaleceń Rady Ministrów

Na podstawie zaakceptowanego przez Radę Ministrów dokumentu pn. *Podsumowanie i wnioski wynikające z realizacji Zaleceń w sprawie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych* Urząd Zamówień Publicznych został zobowiązany do opracowania projektu zrewidowanych Zaleceń Rady Ministrów. Projekt zaktualizowanego dokumentu pn. *Zalecenia Rady Ministrów w sprawie uwzględniania przez administrację rządową aspektów społecznych w zamówieniach publicznych* został opracowany w 2016 r. Uwzględniono w nim zmiany prawne wynikające z wejścia w życie ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1020, z późn. zm.). Doprecyzowany został także zakres podmiotowy jednostek objętych Zaleceniami Rady Ministrów przy jednoczesnym rozszerzeniu obowiązku sprawozdawczego na wszystkich kierowników jednostek administracji rządowej.

Ponadto, w projekcie zaktualizowanych Zaleceń Rady Ministrów wskazano nowy sposób przekazywania przez jednostki administracji rządowej informacji o udzielonych zamówieniach uwzględniających aspekty społeczne. Realizacja obowiązku sprawozdawczego zgodnie z projektem zaktualizowanych Zaleceń Rady Ministrów będzie się odbywać w ramach rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach, o którym mowa w art. 98 ustawy Pzp, co z jednej strony pozwoli na bardziej efektywny monitoring tego zagadnienia, a z drugiej strony wpłynie na zmniejszenie obciążeń administracyjnych po stronie zamawiających (likwidacja podwójnego raportowania).

c) Opracowanie projektu nowego rozporządzenia Ministra Rozwoju w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach

Na podstawie przekazanego przez Ministra Rozwoju upoważnienia, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych przygotował projekt *rozporządzenia Ministra Rozwoju w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania*¹², którego integralną część stanowi nowy wzór rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach. Przeprowadził w tym zakresie również proces konsultacji i uzgodnień dotyczących projektu tego rozporządzenia.

We wzorze nowego formularza rozszerzono obowiązek sprawozdawczy m.in. o strategiczne polityki w dziedzinie zamówień, co obejmuje zamówienia społeczne, środowiskowe i innowacyjne. Umożliwia tym samym, wypełnienie przez jednostki administracji rządowej również obowiązku sprawozdawczego z realizacji zaktualizowanych Zaleceń Rady Ministrów.

d) Przygotowanie wzorcowych dokumentów dot. znowelizowanych przepisów ustawy Pzp

W celu realizacji kompetencji, o której mowa w art. 154 pkt 10 ustawy Pzp, w dniu 26 sierpnia 2016 r., w Urzędzie Zamówień Publicznych został powołany *Zespół do spraw przygotowania i upowszechniania wzorcowych dokumentów i dobrych praktyk stosowanych przy udzielaniu zamówień publicznych*. Jednym z celów działania Zespołu jest opracowanie wzorów dokumentów, które będą mogły być wykorzystywane w prowadzonych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego oraz przygotowanie i upowszechnianie propozycji dobrych praktyk dotyczących udzielania zamówień publicznych. W tym celu Zespół współpracuje zarówno z innymi departamentami Urzędu jak również z instytucjami i podmiotami zewnętrznymi, wyspecjalizowanymi w ramach poszczególnych obszarów tematycznych. Wśród zadań dotychczas zrealizowanych przez Zespół, wpisujących się jednocześnie w działania mające na celu upowszechnianie zrównoważonych zamówień publicznych, wymienić należy w szczególności opracowanie przykładowych zapisów specyfikacji istotnych warunków zamówienia w zakresie klauzuli dotyczącej zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o której mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp, wprowadzonej przez nowelizację ustawy Pzp.

e) Działania mające na celu wdrożenie efektywnej kontroli stosowania do zamówień publicznych Kodeksu pracy.

W 2016 r. Urząd Zamówień Publicznych podjął również działania zmierzające do zapewnienia efektywnego stosowania wymogów dotyczących zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w oparciu o art. 29 ust. 3a ustawy Pzp. W tym celu, w związku ze wskazywanymi Urzędowi Zamówień Publicznych przez zamawiających problemami z weryfikowaniem zatrudniania przez wykonawców pracowników na podstawie umowy o pracę, z inicjatywy Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych wypracowane zostało wspólnie z Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych rozwiązanie zapewniające skuteczną weryfikację obowiązku nałożonego przepisami art. 29 ust. 3a i art. 36 ust. 2 pkt 8a ustawy Pzp, które uwzględnia przy tym zasady wynikające z ustawy o ochronie danych osobowych.

W oparciu o analizę ww. regulacji wypracowane zostało stanowisko, zgodnie z którym dla realizacji celów określonych w art. 29 ust. 3a i art. 36 ust. 2 pkt 8a ustawy Pzp zamawiający jest uprawniony do żądania od wykonawców lub podwykonawców oświadczeń i dokumentów potwierdzających zatrudnienie na podstawie umowy o pracę. Dla skutecznej

¹² Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz. U. poz. 2038) weszło w życie 30 grudnia 2016 r.

weryfikacji obowiązku określonego we wskazanych wyżej przepisach, zamawiający może pozyskiwać następujące dane osobowe pracowników: imię i nazwisko, data zawarcia umowy, rodzaj umowy o pracę oraz wymiar etatu.

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych, biorąc pod uwagę wskazane wyżej ustalenia, przygotował i udostępnił na stronie internetowej Urzędu Zamówień Publicznych:

- przykładowe postanowienia specyfikacji istotnych warunków zamówienia dotyczące wymogów w zakresie art. 29 ust. 3a i art. 36 ust. 2 pkt 8a ustawy Pzp oraz
- opinię dotyczącą art. 29 ust. 3a ustawy Pzp uwzględniającą wspólne stanowisko Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych oraz Generalnego Inspektora Danych Osobowych z dnia 28 kwietnia 2017 r.

Dodatkowo, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych wystąpił do Głównego Inspektora Pracy (pismem z dnia 6 października 2016 r. pismo znak KW-7340/16) z wnioskiem o objęcie kontrolą Państwowej Inspekcji Pracy przestrzegania przepisów Kodeksu Pracy przez wykonawców i podwykonawców realizujących zamówienia publiczne. Kontrola miałaby dotyczyć tych wykonawców i podwykonawców, którzy na etapie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w odpowiedzi na postawiony przez zamawiającego wymóg z art. 29 ust. 3a ustawy Pzp, zadeklarowali zatrudnienie pracowników na podstawie umowy o pracę.

Główny Inspektor Pracy przychylnie odniósł się do wniosku Prezesa UZP, deklarując w tym zakresie prowadzenie przez Państwową Inspekcję Pracy kontroli z urzędu.

f) Udział w przedsięwzięciach organizowanych przez inne instytucje i organizacje

W 2016 r. przedstawiciele Urzędu Zamówień Publicznych brali aktywny udział w wydarzeniach promujących zrównoważone zamówienia publiczne, organizowanych przez inne podmioty. W tym celu przedstawiciele UZP m.in. przeprowadzili następujące szkolenia:

- szkolenie dotyczące społecznych zamówień publicznych na potrzeby Ministerstwa Rozwoju;
- szkolenie dotyczące zrównoważonych zamówień publicznych na potrzeby Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w Katowicach;
- szkolenie dla Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego pn. „Partnerstwo w projektach, zielone zamówienia publiczne i klauzule społeczne”;
- szkolenie pn. „Kwestie jakościowe, innowacyjne i społeczne w projekcie nowelizacji ustawy Prawo Zamówień Publicznych: nowe ujęcie kryteriów wyboru oferty najkorzystniejszej (cena, koszt, najlepsza relacja jakości do ceny/kosztu), nowe możliwości uwzględniania elementów innowacyjnych, nowe prospołeczne obowiązki zamawiających” w ramach I Szkolenia „Odzież w transporcie” organizowanego przez Polską Izbę Kolei, 23 - 24 czerwca 2016 r.

Ponadto, przedstawiciele UZP wygłosili referaty dotyczące zrównoważonych zamówień publicznych m.in. podczas konferencji Związku Miast Polskich w Brzezinach (wystąpienie na temat społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych), podczas konferencji „Innowacyjna Gmina” w Warszawie organizowanej przez Warsaw Voice (wystąpienie na temat zielonych i społecznych zamówień publicznych), podczas I Konferencji pn. „Odzież służbowa dla transportu publicznego” organizowanej przez Polską Izbę Kolei w dniach 20 - 21 stycznia 2016 r. w Smardzewicach (wykład pt. „Co pozwalają uwzględniać przepisy z zakresu zamówień publicznych? Kwestie jakościowe, społeczne i innowacyjne”). Przedstawiciele Urzędu brali także udział w debacie „Zrównoważone Zamówienia Publiczne – dobre praktyki i rekomendacje” organizowanej wspólnie przez Fundację Kupuj Odpowiedzialnie i Miasto Stołeczne Warszawa oraz w konferencji „Wsparcie dla podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w Polsce” w dniu 21 kwietnia 2016 r. w

MRPiPS. Z kolei podczas konferencji pt. „Zmiany w systemie zamówień publicznych – w kierunku odpowiedzialnego rozwoju”, zorganizowanej wspólnie przez Urząd Zamówień Publicznych, Uniwersytet Jagielloński oraz Regionalną Izbę Obrachunkową w Krakowie, która odbyła się w dniach 19-20 grudnia 2016 r. w Krakowie, przedstawiciele UZP wygłosili referaty m.in. na temat proinnowacyjnych instytucji zamówień publicznych oraz na temat prospołecznych i prośrodowiskowych narzędzi zamówień publicznych.

XXVI Forum Ekonomiczne w Krynicy

W dniu 7 września 2016 r. w ramach XXVI Forum Ekonomicznego „Europa w obliczu wyzwań – zjednoczeni czy podzieleni?” w Krynicy-Zdrój odbyły się dwa panele dyskusyjne dotyczące aspektów społecznych w zamówieniach publicznych, w których uczestniczyła Pani Małgorzata Stręciwilk, Prezes Urzędu Zamówień Publicznych.

Pierwsza debata panelowa pt. „**Korzyści ekonomiczne i społeczne z zarządzania bezpieczeństwem pracy w procesie inwestycyjnym**” została zorganizowana przez Fundację Instytut Studiów Wschodnich. W ramach panelu omówiono temat kompleksowego zarządzania bezpieczeństwem jako wskaźnika dojrzałości organizacji i instytucji, a co za tym idzie gospodarki danego kraju. Uczestnicy panelu dyskutowali nad działaniami, jakie należy podjąć w poszczególnych obszarach celem podniesienia bezpieczeństwa pracowników zatrudnionych przy realizacji inwestycji. W ramach wniosków odnotowali, iż zapewnienie bezpieczeństwa pracy staje się obecnie jednym z celów biznesowych organizacji. Podkreślili także, że strategia zarządzania bezpieczeństwem pracy ma swoje uzasadnienie społeczne i ekonomiczne, przynosi długofalowe efekty oraz wpływa na rozwój i sprawne funkcjonowanie organizacji.

Drugi panel dyskusyjny „**Klauzule społeczne w zamówieniach publicznych - jakie korzyści dla firm, instytucji publicznych i obywateli wynikają z ich stosowania?**” zorganizował Instytutu Spraw Obywatelskich (INSPRO). Podczas dyskusji panelowej poruszono kwestię poziomu stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych w ujęciu krajowym jak i na poziomie poszczególnych instytucji oraz omówiono korzyści wynikające ze stosowania klauzul społecznych dla przedsiębiorstw, instytucji publicznych i obywateli. Uczestnicy panelu zastanawiali się również nad formą działań, jaka najlepiej motywuje instytucje zamawiające do stosowania klauzul społecznych oraz dyskutowali nad działaniami, jakie powinny zostać podjęte, aby w przyszłości wzmocnić pozytywne rezultaty stosowania aspektów społecznych w zamówieniach publicznych.

Forum Ekonomii Społecznej w Jastrzębiu-Zdroju

W dniu 6 października 2016 roku przedstawicielka Urzędu Zamówień Publicznych brała udział w Forum Ekonomii Społecznej w Jastrzębiu-Zdroju organizowanym przez Prezydenta Miasta Jastrzębie-Zdrój oraz Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS. Celem forum była promocja ekonomii społecznej jako jednego z najskuteczniejszych narzędzi w zakresie integracji społeczno-zawodowej grup najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne. Spotkania eksperckie w trakcie forum pozwoliły na integrację podmiotów ekonomii społecznej, instytucji wspierających ekonomię społeczną, samorządu oraz lokalnego biznesu. Uczestnikami forum byli przedstawiciele wszystkich trzech sektorów: urzędnicy odpowiadający za realizację zamówień publicznych, przedsiębiorcy chcący rozpocząć działalność lub już działający w sektorze ekonomii społecznej: fundacje, stowarzyszenia, spółdzielnie socjalne, Centra Integracji Społecznej (CIS), Kluby Integracji Społecznej (KIS), Zakłady Aktywności Zawodowej (ZAZ) i inne przedsiębiorstwa społeczne. Przedstawicielka Urzędu Zamówień Publicznych w swoim wystąpieniu podczas forum zaprezentowała temat klauzul społecznych jako jednego z narzędzi realizacji polityki społecznej przez jednostki samorządu terytorialnego.

g) Udział w pracach Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych jest jednym z organów administracji rządowej, które wchodzi w skład **Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej**, funkcjonującego na mocy *Zarządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie powołania Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej*.

Komitet jest organem pomocniczym Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Stanowi instytucjonalizację dialogu obywatelskiego w dziedzinie ekonomii społecznej, umożliwiając tworzenie rozwiązań w sposób partycypacyjny, w porozumieniu z teoretykami i praktykami, reprezentującymi administrację rządową i samorządową, sektor ekonomii społecznej, środowiska naukowe, partnerów społecznych oraz instytucje finansowe. Przewodniczącym Komitetu jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. W skład Komitetu wchodzi dziewięciu przedstawicieli organów administracji rządowej i jednostek im podległych lub przez nie nadzorowanych, ośmiu przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego (Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, Konwent Marszałków Województw Rzeczypospolitej Polskiej, Konwent Dyrektorów Regionalnych Ośrodków Polityki Społecznej), ośmiu przedstawicieli sektora otoczenia ekonomii społecznej (Rada Działalności Pożytku Publicznego, Krajowa Rada Spółdzielcza, Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych, samorządowe organizacje banków i instytucji finansowych, szkoły wyższe realizujące programy edukacyjne zawierające zagadnienia dotyczące ekonomii społecznej), dwunastu przedstawicieli sektora ekonomii społecznej wybieranych spośród zgłoszeń co najmniej 10 organizacji pozarządowych lub podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego lub osoby prawnej nieprowadzącej w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczającej całość dochodu na realizację celów statutowych, zrzeszającej co najmniej 10 organizacji pozarządowych lub podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 przywołanej ustawy lub spółdzielni, o których mowa w ustawie z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze, oraz członków wspierających. Inauguracyjne posiedzenie Komitetu odbyło się 4 października 2016 roku.

Komitet prowadzi prace w ramach pięciu grup roboczych (do spraw strategicznych i programowych, prawnych, finansowych, edukacyjnych, monitorowania i ewaluacji) powołanych na podstawie *Uchwały Nr 3 Krajowego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej z dnia 4 października 2016 r. w sprawie powołania grup tematycznych Komitetu*.

Przedstawiciele Urzędu Zamówień Publicznych w 2016 roku wzięli udział w trzech spotkaniach eksperckich w ramach prac grupy roboczej do spraw strategicznych i programowych (21 października, 4 listopada oraz 12 grudnia 2016 roku) oraz w jednym posiedzeniu grupy do spraw prawnych, które odbyło się dnia 7 listopada 2016 roku. W ramach prac przedmiotowych grup tematycznych, Urząd Zamówień Publicznych aktywnie uczestniczył w konsultacjach oraz zgłaszał uwagi do wstępnych założeń do ustawy o zasadach udziału podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej.

3) Analiza zrównoważonych zamówień

a) Wprowadzenie

Analiza poziomu zrównoważonych zamówień publicznych za 2016 r. była po raz pierwszy prowadzona w oparciu o informacje uzyskane przez Urząd Zamówień Publicznych w ramach rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach, przekazywanych przez zamawiających na podstawie art. 98 ustawy Pzp.

W związku ze zmianą w 2016 r. *rozporządzenia w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania* (Dz.U. poz. 2038), wypełniając obowiązek sprawozdawczy zamawiający przekazują dodatkowo informacje m.in. w zakresie zastosowanych aspektów

środowiskowych, społecznych oraz innowacyjnych w zamówieniach publicznych udzielonych w roku poprzednim.

Należy jednak podkreślić, iż prezentowane zbiorcze dane statystyczne w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych za rok 2016 obejmują jedynie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wszczęte od dnia 28 lipca ub.r., tj. postępowania o udzielenie zamówienia przeprowadzone na podstawie znowelizowanych w 2016 r. przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania, w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach za rok 2016, zamawiający nie ujmowali informacji dotyczących m.in. aspektów społecznych, środowiskowych czy też innowacyjnych w odniesieniu do postępowań o udzielenie zamówienia wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1020, ze zm.).

W formularzu rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach w tabeli VIII ujmowane są zamówienia, do których stosuje się przepisy ustawy Pzp, uwzględniające aspekty społeczne. Zamawiający wymieniają postępowania zakończone udzieleniem zamówienia wskazując przy tym:

- informację czy zamówienie udzielono jako zamówienie zastrzeżone, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp,
- aspekty społeczne określone w opisie przedmiotu zamówienia, w tym odwołania do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy, odwołania do aspektów społecznych związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy, w tym związanych z zatrudnieniem, odwołania do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników, o których mowa w art. 29 ust. 5 ustawy, lub odwołania do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy, związanego z aspektami społecznymi,
- aspekty społeczne określone w kryteriach oceny ofert, w tym odwołania do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy, oraz odwołania do innych aspektów społecznych,

a także informację czy postępowanie, w którym uwzględniono aspekty społeczne, zostało unieważnione.

Dodatkowo, w tabeli VII formularza rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach obejmującej zamówienia na usługi społeczne i inne szczególne usługi, o wartości mniejszej, równej lub przekraczającej kwoty określone w art. 138g ust. 1 ustawy oraz w art. 138o ustawy Pzp, zamawiający informują czy postępowanie zakończone udzieleniem zamówienia stanowiło zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne oraz kulturalne, o którym mowa w art. 138p ust. 1 ustawy Pzp.

Z kolei, w tabeli IX formularza rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach zamawiający wskazują zamówienia, do których stosuje się przepisy ustawy Pzp, uwzględniające aspekty środowiskowe lub innowacyjne. Sporządzając wykaz postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia, zamawiający informują o:

- odwołaniu się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu,
- aspektach środowiskowych określonych w opisie przedmiotu zamówienia, w tym odwołaniu się do aspektów środowiskowych związanych z realizacją zamówienia, o którym mowa w art. 29 ust. 4 ustawy i odwołania do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy, związanego z aspektami środowiskowymi,
- aspektach środowiskowych określonych w kryteriach oceny ofert, w tym odwołaniu się do oznakowania związanego z aspektami środowiskowymi, o którym mowa w art. 30a ustawy, przez zastosowanie kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku

kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy, przez odwołanie się do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia,

- wymaganiach dotyczących aspektów związanych z innowacyjnością zawartych w opisie przedmiotu zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy,
- uwzględnieniu aspektów związanych z innowacyjnością w ramach kryteriów oceny ofert,

a także wskazują, czy postępowanie, w którym uwzględniono aspekty środowiskowe lub innowacyjne, zostało unieważnione.

Analiza poziomu zrównoważonych zamówień publicznych prowadzona w oparciu o informacje przekazywane przez zamawiających w ramach rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach umożliwia Urzędowi Zamówień Publicznych uzyskanie bardziej kompleksowych i miarodajnych danych statystycznych w porównaniu z dotychczasową metodologią (tj. analizą próby losowej 4% ogółu ogłoszeń o zamówieniu w danym roku referencyjnym pod kątem zastosowanych aspektów środowiskowych i społecznych). Badanie zrównoważonych zamówień publicznych realizowane począwszy od 2016 r. pozwala tym samym na dokonanie oceny rzeczywistego poziomu zastosowania aspektów społecznych i środowiskowych w zamówieniach publicznych w Polsce. Analiza za 2016 r. ma jednak węższy charakter z uwagi na objęcie nią tylko postępowań o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonych w oparciu o znowelizowane przepisy ustawy Pzp. Dotyczy ona zatem jedynie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych od 28 lipca 2016 r.

Wyniki analizy przeprowadzonej w 2016 r. w zakresie zrównoważonych zamówień publicznych prezentują poniższe zestawienia.

b) Społeczne zamówienia publiczne

Dane ogólne	
Liczba zamawiających, którzy udzieliли zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne	1 373
Liczba udzielonych zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne	5 412
Wartość udzielonych zamówień publicznych uwzględniających aspekty społeczne	5 487 205 457,04 zł (wartość bez VAT)
Liczba unieważnionych postępowań o udzielenie zamówienia (w tym unieważnionych części postępowań)	767
Wartość unieważnionych postępowań o udzielenie zamówienia (w tym unieważnionych części postępowań), o ile podana przez zamawiających	45 623 393,85 zł (wartość bez VAT)
Liczba zamawiających, którzy udzieliли zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	28
Liczba zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	48
Wartość zamówień zastrzeżonych na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	12 831 245,01 zł (wartość bez VAT)

Zamówienie udzielone jako zamówienie zastrzeżone, o którym mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp

Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	90
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone, o których mowa w art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	24 490 616,43 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	7	2 501 819,81 zł
Roboty budowlane	8	3 924 907,01 zł
Usługi	75	18 063 889,61 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	4 371
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, o którym mowa w art. 29 ust. 3a ustawy Pzp	4 494 061 232,69 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	43	80 490 811,30 zł
Roboty budowlane	2 195	2 404 246 440,28 zł
Usługi	2 133	2 009 323 981,11 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem, w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem, w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	518
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów społecznych lub związanych z zatrudnieniem, w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	725 989 665,79 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	27	70 358 826,68 zł
Roboty budowlane	178	161 402 092,06 zł
Usługi	313	494 228 747,05 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	609
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp	1 361 408 055,85 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	58	12 282 304,57 zł
Roboty budowlane	305	1 264 383 008,29 zł

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Usługi	246	84 742 742,99 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	26
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	30 608 743,29 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	5	2 562 503,75 zł
Roboty budowlane	13	22 981 081,06 zł
Usługi	8	5 065 158,48 zł

Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	23
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami społecznymi	24 167 043,42 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	2	328 846,00 zł
Roboty budowlane	8	898 599,83 zł
Usługi	13	22 939 597,59 zł

Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów społecznych

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów społecznych	807
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów społecznych	829 601 238,69 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	28	14 792 535,72 zł
Roboty budowlane	146	173 663 161,13 zł
Usługi	633	641 145 541,84 zł

Zamówienia zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp

Liczba zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	48
Wartość zamówień udzielonych jako zamówienie zastrzeżone na usługi zdrowotne, społeczne lub kulturalne, o których mowa w art. 138p ustawy Pzp	13 060 025,49 zł (wartość bez VAT)

Liczbę i wartość zamówień, w których zastosowano odpowiednie klauzule społeczne przedstawiają wykresy stanowiące Załącznik nr 13 do niniejszego Sprawozdania.

W zdecydowanej większości udzielonych zamówień publicznych o charakterze społecznym zamawiający zastosowali klauzulę społeczną z art. 29 ust. 3a ustawy Pzp. Wymóg zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę uwzględniono również w społecznych zamówieniach publicznych o największej wartości. Społeczne kryteria oceny ofert stanowiło drugie, najczęściej stosowane przez zamawiających rozwiązanie prospołeczne. Zamawiający często odwoływali się także w opisie przedmiotu zamówienia do dostępności dla osób niepełnosprawnych lub projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników. Zastosowanie przez zamawiających wymogu z art. 29 ust. 5 z art. 29 ust. 5 ustawy Pzp stanowiło drugi co do wartości aspekt społeczny. Zamówienia publiczne ze społecznymi kryteriami oceny ofert zajęły z kolei trzecie co do wartości miejsce.

W zakresie społecznych zamówień publicznych, Urząd Zamówień Publicznych przeprowadził ponadto dodatkową analizę danych za 2016 r., do przeprowadzenia której Prezes Urzędu Zamówień Publicznych został zobowiązany przyjętymi w 2015 r. *Zaleceniami Rady Ministrów w sprawie stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych*. Z uwagi na zakres podmiotowy i przedmiotowy obowiązku sprawozdawczego dotyczącego realizacji *Zaleceń RM* analiza ta ograniczona została jedynie do jednostek administracji rządowej objętych obowiązkiem sprawozdawczym¹³ oraz tylko do instrumentów prawnych określanych jako klauzule społeczne, tj. do zamówień zastrzeżonych oraz społecznych warunków realizacji zamówienia.

Jednocześnie, z uwagi na istotną zmianę regulacji prawnych odnoszących się do stosowania klauzul społecznych w zamówieniach publicznych, wprowadzonych ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, analiza danych dotyczących realizacji w 2016 r. *Zaleceń RM* dokonana została w sposób dwutorowy:

- w odniesieniu do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych przed dniem wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, tj. przed dniem 28 lipca 2016 r., oraz
- w odniesieniu do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego wszczętych od dnia wejścia w życie znowelizowanych przepisów, tj. od dnia 28 lipca 2016 r.

Na podstawie analizy informacji przekazanych w tym zakresie przez jednostki administracji rządowej ustalono, iż w 2016 r. spośród 473 podmiotów, które wywiązały się z obowiązku sprawozdawczego, **395** zamawiających udzieliło zamówień publicznych z klauzulami społecznymi.

¹³ Zgodnie z *Zakresem informacji o stosowaniu przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych* określonym przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i przekazanym jednostkom administracji rządowej pismem z dnia 22 września 2015 r., obowiązek sprawozdawczy dotyczył:

- ministrów w zakresie urzędu obsługującego ministra;
- kierowników jednostek podległych lub nadzorowanych przez ministrów, **jeżeli jednostki te zobowiązane są do prowadzenia audytu wewnętrznego na podstawie art. 274 ust. 2 lub art. 274 ust. 4-6 ustawy o finansach publicznych** (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.);
- kierowników następujących jednostek podległych lub nadzorowanych przez Prezesa Rady Ministrów: Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Polskiej Agencji Kosmicznej, Urzędu Regulacji Energetyki, Rządowego Centrum Legislacji, Polskiej Akademii Nauk oraz urzędów zapewniających obsługę Komisji Nadzoru Finansowego i Rzecznika Praw Pacjenta;
- wojewodów w zakresie urzędu obsługującego wojewodę;
- dyrektorów instytucji gospodarki budżetowej w administracji rządowej.

Liczba zamawiających będących jednostkami administracji rządowej, którzy udzieli zamówień publicznych z klauzulami społecznymi w oparciu przepisy ustawy Pzp sprzed nowelizacji z 2016 r.	117
Liczba zamawiających będących jednostkami administracji rządowej, którzy udzieli zamówień publicznych z klauzulami społecznymi w oparciu przepisy ustawy Pzp po nowelizacji z 2016 r.	321
Łączna liczba zamawiających będących jednostkami administracji rządowej, którzy udzieli zamówień publicznych z klauzulami społecznymi w 2016 r.	395

Klauzule społeczne zostały uwzględnione w **1 855** zamówieniach publicznych udzielonych przez ww. jednostki administracji rządowej, a ich łączna wartość wyniosła **2 104 553 254,71 zł** (bez podatku od towarów i usług). Szczegółowe dane w tym zakresie obrazuje poniższe zestawienie.

Liczba zamówień publicznych z klauzulami udzielonych w oparciu przepisy ustawy Pzp sprzed nowelizacji z 2016 r.	428
Wartość zamówień publicznych z klauzulami udzielonych w oparciu przepisy ustawy Pzp sprzed nowelizacji z 2016 r.	994 686 495,13 zł *
Liczba zamówień publicznych z klauzulami udzielonych w oparciu przepisy ustawy Pzp po nowelizacji z 2016 r.	1 427
Wartość zamówień publicznych z klauzulami udzielonych w oparciu przepisy ustawy Pzp po nowelizacji z 2016 r.	1 109 866 759,58 zł *
DANE ŁĄCZNE ZA 2016 R.	
Liczba zamówień publicznych z klauzulami udzielonych w 2016 r.	1 855
Wartość zamówień publicznych z klauzulami udzielonych w 2016 r.	2 104 553 254,71 zł *

* na podstawie wartości umów bez podatku od towarów i usług

Najczęściej stosowaną klauzulą był wymóg zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, w dalszej kolejności pod względem częstotliwości stosowania plasowała się w 2016 r. klauzula społeczna obejmująca wymóg zatrudnienia do realizacji zamówienia osób defaworyzowanych, natomiast najrzadziej stosowane były tzw. zamówienia zastrzeżone.

Klauzula	Łączna liczba klauzul społecznych	Udział % w ogólnej liczbie zastosowanych klauzul	Udział % w ogólnej liczbie zamówień uwzględniających klauzule społeczne
Wymóg zatrudnienia przy realizacji zamówienia na podstawie umowy o pracę	1 571	78,75%	84,69%
Wymóg określenia aspektów społecznych związanych z realizacją zamówienia, w tym związanych z zatrudnieniem przy realizacji zamówienia osób defaworyzowanych	358	17,94%	19,30%
Zamówienie zastrzeżone – art. 22 ust. 2 ustawy Pzp	66	3,31%	3,56%
SUMA	1 995	100%	107,55%

UWAGA: Łączna liczba zastosowanych klauzul społecznych jest większa niż łączna ilość zamówień publicznych uwzględniających klauzule społeczne, wskazana w powyższych zestawieniach, ze względu na przypadki zastosowania więcej niż jednej klauzuli w jednym zamówieniu.

Szczegółowe dane w tym zakresie zostały zawarte w dokumencie pn. *Wyniki monitoringu stosowania przez administrację rządową klauzul społecznych w zamówieniach publicznych za 2016 r.*, przekazanym Szefowi Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zgodnie z wymogiem określonym w pkt. 10 *Zaleceń RM*.

c) Zielone zamówienia publiczne

Dane ogólne	
Liczba zamawiających, którzy udzielili zamówień publicznych o charakterze środowiskowym	209
Liczba udzielonych zamówień uwzględniających aspekty środowiskowe	599
Wartość udzielonych zamówień uwzględniających aspekty środowiskowe	1 039 687 628,18 zł (wartość bez VAT)
Liczba unieważnionych postępowań (w tym unieważnionych części postępowań)	70
Wartość unieważnionych postępowań (w tym unieważnionych części postępowań), o ile podana przez zamawiających	5 196 950,36 zł (wartość bez VAT)

Odwołanie się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu

Liczba zamówień publicznych, w których odwołano się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu	54
Wartość zamówień publicznych, w których odwołano się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu	225 919 745,79 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	2	294 990,19 zł
Roboty budowlane	4	19 980 145,46 zł
Usługi	48	205 644 610,14 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	199
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	230 665 340,58 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	52	41 111 801,92 zł
Roboty budowlane	68	67 827 328,96 zł
Usługi	79	121 726 209,70 zł

Odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	116
---	-----

Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2016 r.

Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	104 636 242,81 zł (wartość bez VAT)
--	--

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	91	54 221 535,52 zł
Roboty budowlane	12	44 763 643,13 zł
Usługi	13	5 651 064,16 zł

Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	45
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do oznakowania, o którym mowa w art. 30a ustawy Pzp, związanego z aspektami środowiskowymi	54 144 793,14 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	13	6 126 272,52 zł
Roboty budowlane	5	15 946 594,26 zł
Usługi	27	32 071 926,36 zł

Zastosowanie kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których zastosowano kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp	7
Wartość zamówień publicznych, w których zastosowano kryterium kosztu z wykorzystaniem rachunku kosztów cyklu życia, o którym mowa w art. 91 ust. 3b ustawy Pzp	38 703 380,56 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	4	5 296 226,02 zł
Roboty budowlane	2	32 539 969,44 zł
Usługi	1	867 185,10 zł

Odwołanie się w kryteriach oceny ofert do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia	200
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert odwołano się do innych aspektów środowiskowych, w tym efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia	374 677 791,01 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	81	79 262 243,42 zł
Roboty budowlane	26	157 349 449,23 zł
Usługi	93	138 066 098,36 zł

d) Zamówienia innowacyjne

Odwołanie się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp

Liczba zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	12
Wartość zamówień publicznych, w których w opisie przedmiotu zamówienia odwołano się do aspektów związanych z innowacyjnością w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia, o których mowa w art. 29 ust. 4 ustawy Pzp	18 299 912,20 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	2	1 071 100,00 zł
Roboty budowlane	8	16 426 508,20 zł
Usługi	2	802 304,00 zł

Uwzględnienie aspektów związanych z innowacyjnością w ramach kryteriów oceny ofert

Liczba zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert uwzględniono aspekty związane z innowacyjnością	13
Wartość zamówień publicznych, w których w kryteriach oceny ofert uwzględniono aspekty związane z innowacyjnością	24 755 446,84 zł (wartość bez VAT)

Rodzaj zamówienia	Liczba	Wartość (bez VAT)
Dostawy	2	1 071 100,00 zł
Roboty budowlane	2	264 856,24 zł
Usługi	9	23 419 490,60 zł

Liczbę i wartość zamówień, w których odwołano się do odpowiednich aspektów środowiskowych i innowacyjnych przedstawiają wykresy stanowiące Załącznik nr 14 do niniejszego Sprawozdania.

W największej liczbie udzielonych zamówień publicznych o charakterze środowiskowym zamawiający odwołali się w kryteriach oceny ofert do aspektów środowiskowych, w tym do efektywności energetycznej przedmiotu zamówienia. Środowiskowe kryteria oceny ofert zastosowane zostały również w zielonych zamówieniach publicznych o największej wartości. Zamawiający równie często odwoływali się w opisie przedmiotu zamówienia do aspektów środowiskowych w ramach wymagań związanych z realizacją zamówienia. Zastosowanie przez zamawiających wymogu z art. 29 ust. 4 ustawy Pzp stanowiło przy tym drugi co do wartości aspekt środowiskowy. Trzecim, najczęściej stosowanym przez zamawiających aspektem środowiskowym było odwołanie się w opisie przedmiotu zamówienia do oznakowania ekologicznego na podstawie art. 30a ustawy Pzp, który w przypadku łącznej wartości zielonych zamówień publicznych zajął czwarte miejsce. Trzecim z kolei co do wartości aspektem środowiskowym w zamówieniach publicznych było odwołanie się do systemów i środków zarządzania środowiskowego w ramach warunków udziału w postępowaniu (czwarte miejsce pod względem liczby zielonych zamówień publicznych).

III.1.11. Współpraca międzynarodowa

1) Udział w pracach unijnych komitetów i grup roboczych

W roku 2016 przedstawiciele UZP uczestniczyli w posiedzeniu Statystycznej i Ekonomicznej Grupy Roboczej (SEWG) przy Komisji Europejskiej w dniu 1 czerwca 2016 r., w dwóch posiedzeniach Grupy Ekspertckiej ds. Zamówień Publicznych (EXPP) przy Komisji (posiedzenia w dniach 8 marca i 6 czerwca 2016 r.) oraz w posiedzeniu zespołu redakcyjnego eCertis, internetowego repozytorium zaświadczeń i dokumentów wymaganych od wykonawców zamówień publicznych, w dniu 7 czerwca 2016 r.

Ponadto, w 2016 r. Urząd Zamówień Publicznych uczestniczył w procesie wypracowywania stanowisk Polski w kwestiach wspólnej polityki handlowej w zakresie zamówień publicznych na potrzeby udziału przedstawiciela Polski w posiedzeniach Komitetu Polityki Handlowej (TPC). Komitet doradza i pomaga Komisji przy negocjowaniu i zawieraniu umów handlowych z państwami trzecimi lub organizacjami międzynarodowymi. Jest także jednym z organów przygotowawczych uczestniczących w procesie decyzyjnym Rady w ramach unijnej polityki handlowej. Zajmuje się także bieżącymi kwestiami związanymi z funkcjonowaniem umów międzynarodowych, w tym Porozumienia ws. Zamówień Rządowych (GPA). Jednym z negocjowanych obecnie obszarów umów handlowych są zasady i zakres gwarantowanego dostępu do rynków zamówień publicznych państw trzecich. W 2016 r. odbyły się w sumie 42 posiedzenia Komitetu Polityki Handlowej. Przedstawiciel UZP wziął ponadto udział w 2 spotkaniach technicznych z Komisją poświęconych negocjacjom ze Stanami Zjednoczonymi umowy Transatlantyckiego Partnerstwa Handlowo-Inwestycyjnego w zakresie zamówień publicznych.

W 2016 r. odbyło się także 10 spotkań Grupy Roboczej ds. Handlu Rady UE poświęconych pracom nad projektem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie dostępu towarów i usług z państw trzecich do rynku wewnętrznego Unii w zakresie zamówień publicznych oraz procedur wspierających negocjacje dotyczące dostępu unijnych towarów i usług do rynków zamówień publicznych państw trzecich. Urząd uczestniczył w procesie wypracowywania stanowisk na potrzeby udziału przedstawiciela Polski w spotkaniach tej grupy.

2) Udział w inicjatywach międzynarodowych

Warsztaty w Kijowie

W dniach 11-12 lutego 2016 r. w Kijowie odbyły się warsztaty pn. "*Commercial Opportunities for Ukrainian Companies Created by the WTO GPA*" zorganizowane przez Program Rozwoju Prawa Handlowego (CLDP) Departamentu Handlu USA oraz Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego i Handlu Ukrainy. Warsztaty były adresowane do ukraińskich przedsiębiorstw, konsultantów, ukraińskich urzędników państwowych zajmujących się zamówieniami lub dwustronnymi relacjami handlowymi. Wśród uczestników byli także przedstawiciele instytucji rządowych zajmujących się zamówieniami w takich państwach jak Tadżykistan, Afganistan, Kirgistan i Kazachstan oraz przedstawiciele stowarzyszeń gospodarczych. W ramach programu, przedstawiciel UZP przedstawił prezentację pt. „*Procurement Opportunities in Poland under the GPA*” oraz uczestniczył w indywidualnych konsultacjach z uczestnikami warsztatów, dotyczących funkcjonowania systemu zamówień publicznych w Polsce.

Polish-Swiss Innovation Day

23 marca 2016 r. przedstawiciel Urzędu uczestniczył w Polish-Swiss Innovation Day organizowanym przez Ambasadę Szwajcarii w Polsce oraz Polsko-Szwajcarską Izbę Gospodarczą we współpracy z polskim Ministerstwem Rozwoju i Ministerstwem Nauki i

Szkolnictwa Wyższego. Przedstawiciel Urzędu wziął udział w panelu i dyskusji dot. polskich regulacji i przypadków innowacyjnych zamówień publicznych.

III Międzynarodowa Konferencja z cyklu Reforma prawa zamówień publicznych – strategiczne zamówienia publiczne

Przedstawiciel Urzędu wziął udział i wygłosił referat na III Międzynarodowej Konferencji z cyklu Reforma prawa zamówień publicznych – strategiczne zamówienia publiczne, która odbyła się w dniach 29–30 września 2016 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego.

Public Procurement Week

W dniach 4–7 października 2016 przedstawiciel Urzędu uczestniczył w Public Procurement Week organizowanym w Paryżu przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). Wydarzenie to obejmowało: warsztaty nt. czynników wspierających wydajność w zamówieniach publicznych (Workshops on Efficiency Enablers, 4.10.2016), Forum Innowacyjnych Zamówień (Forum on Procurement for Innovation, 5.10.2016), oraz okresowe spotkanie Grupy Roboczej OECD ds. zamówień publicznych (Meeting of the Working Party of the Leading Practitioners on Public Procurement, 6-7.10.2016). Wydarzenia te powiązane były ze zbliżającą się publikacją Raportu OECD dotyczącego innowacji w zamówieniach publicznych, w przygotowaniu którego Urząd Zamówień Publicznych uczestniczył. Przedstawiciel Urzędu wziął udział w panelu konferencyjnym Forum Innowacyjnych Zamówień prezentując ramy prawne, instytucjonalne oraz polskie przypadki proinnowacyjnych.

EU Innovation Procurement Event

W dniach 18–19 października 2016 w Atenach przedstawiciel Urzędu wziął udział w EU Innovation Procurement Event organizowanym przez Komisję Europejską za pośrednictwem inicjatywy EAFIP (European Assistance for Innovation Procurement) – Europejskie Spotkanie dot. Innowacyjnych Zamówień. Spotkanie służyło promowaniu i wspieraniu implementacji innowacyjnych rozwiązań przewidzianych w nowych dyrektyw zamówieniowych.

Wizyta Kierownictwa Urzędu Zamówień Publicznych na Ukrainie

W dniach 24 i 25 listopada 2016 roku Prezes Urzędu Zamówień Publicznych Małgorzata Stręciwilk wraz z Dyrektorem Generalnym Urzędu Sebastianem Szaładzińskim oraz Dyrektorem Departamentu Prawnego Bogdanem Artymowiczem przebywała w Kijowie. Pierwszego dnia wizyty odbyło się robocze spotkanie przy udziale Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Rozwoju Mariusza Haładyja z przedstawicielami Ministerstwa Rozwoju Gospodarczego i Handlu Ukrainy. Tematem rozmów były przede wszystkim doświadczenia związane z informatyzacją systemu zamówień publicznych. Podczas spotkania przedstawiciele Ministerstwa Rozwoju Gospodarczego i Handlu Ukrainy zaprezentowali elektroniczny system zamówień publicznych ProZorro. W drugiej części spotkania z udziałem ukraińskich przedsiębiorców obok prezentacji systemu zamówień publicznych w Polsce przedstawione zostały rekomendacje dla ukraińskiego biznesu w świetle polskich regulacji prawnych i praktyki udzielania zamówień publicznych. Drugiego dnia wizyty przedstawiciele Urzędu uczestniczyli w V Forum Międzynarodowym Dzień Polskiego Biznesu, odbywającym się pod patronatem Ambasady RP w Kijowie z udziałem m.in. Ambasadora RP na Ukrainie Jana Piekło, Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Rozwoju Mariusza Haładyja, Wiceministra Rozwoju Gospodarczego i Handlu Ukrainy Maksyma Niefiodowa oraz Prezesa Polsko - Ukraińskiej Izby Gospodarczej Jacka Piechoty. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych Małgorzata Stręciwilk w sesji panelowej poświęconej atrakcyjności inwestycyjnej Polski oraz rządowemu wsparciu inwestorów i eksporterów wskazała na perspektywy i kierunki wejścia ukraińskiego biznesu na rynek polski.

Warsztaty dotyczące profesjonalizacji w zamówieniach publicznych

12 grudnia 2016 r. Urząd Zamówień Publicznych wspólnie z Komisją Europejską zorganizował skierowane do przedstawicieli Państw Członkowskich UE warsztaty dotyczące profesjonalizacji w zamówieniach publicznych. Warsztaty składają się na szerszą inicjatywę prowadzoną w ramach Forum Jednolitego Rynku 2016/2017, a warszawskie spotkanie było pierwszym spośród czterech zaplanowanych do realizacji w Państwach Członkowskich. Spotkanie w całości poświęcono tematyce narzędzi w zakresie profesjonalizacji jakimi są wytyczne, wzorcowe dokumenty oraz sprofilowane szkolenia.

3) Inne projekty

Wizyta studyjna przedstawicieli Niezależnej Komisji ds. Rozpatrywania Odwołań oraz Departamentu Zamówień Publicznych Ministerstwa Finansów Republiki Kirgistanu

W dniach 17 i 18 listopada 2016 r. UZP gościł przedstawicieli Niezależnej Komisji ds. Rozpatrywania Odwołań oraz Departamentu Zamówień Publicznych Ministerstwa Finansów Republiki Kirgistanu. Delegaci zostali zapoznani ze strukturą instytucjonalną i zasadami funkcjonowania polskiego systemu zamówień publicznych. Omówiono także system środków ochrony prawnej w zamówieniach publicznych w Polsce oraz przedstawiono rolę oraz sposób funkcjonowania Krajowej Izby Odwoławczej, w szczególności jej strukturę i kompetencje. Goście wzięli także udział - w charakterze obserwatorów - w rozprawie.

Badania prowadzone przez instytucje międzynarodowe

W 2016 r. Urząd Zamówień Publicznych uczestniczył w szeregu badań prowadzonych przez instytucje międzynarodowe udzielając wywiadów, dostarczając danych ilościowych i jakościowych oraz opracowując treść materiałów na potrzeby finalnych publikacji takich jak m.in.:

- OECD 2016 Economic Review of Poland,
- European Commission / OECD International Survey on Science, Technology and Innovation Policies 2016,
- 2016 Global Review of Sustainable Public Procurement of the United Nations Environment Programme (UNEP),
- Stock-taking of administrative capacity, systems and practices across the EU to ensure the compliance and quality of public procurement involving European Structural and Investment (ESI) Funds. Final Report by European Commission Directorate-General for Regional and Urban Policy,
- 2016 OECD Survey on Public Procurement – secondary policy objectives, e-procurement and central purchasing bodies,
- OECD structural mission to Poland 28 November to 2 December 2016 – in preparation for 2018 Economic Survey of Poland.

III.1.12. Realizacja Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019

W styczniu 2016 roku Najwyższa Izba Kontroli zakończyła kontrolę Wdrożenia Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019 (dalej RPPK), przeprowadzoną w Urzędzie Zamówień Publicznych za okres od 2014 do stycznia 2016 roku. W wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła nieprawidłowości w realizacji działań określonych w I celu RPPK w zakresie, za który Urząd odpowiada jako realizator wiodący. NIK nie sformułowała również wniosków pokontrolnych.

W ramach Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji na lata 2014-2019 Urząd Zamówień Publicznych realizował:

- 1) Zadania stałe.
- 2) Zadania wspólne (realizowane przez kilka resortów), dla których Szefem grup roboczych jest:
 - a. Prezes Urzędu Zamówień Publicznych (zadanie 3 oraz działania 11.4 i 11.5),
 - b. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (10.2) oraz
 - c. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji (1.2, 1.3, 2.3, 12.2 i 15.3).

W ramach Zadań stałych w 2016 roku Urząd aktualizował i monitorował zdiagnozowane w 2015 roku zagrożenia i ryzyka związane z korupcją i konfliktem interesów. Analizowano również informacje dotyczące funkcjonowania Urzędu. W badanym okresie nie odnotowano informacji o nieprawidłowościach dotyczących szeroko rozumianej korupcji w kontekście funkcjonowania Urzędu.

Dzięki uzyskanym środkom z rezerwy celowej MSWiA pn.: „Środki na realizację przedsięwzięć związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem korupcji, ograniczaniem przestępczości gospodarczej oraz przeciwdziałaniem zagrożeniom terrorystycznym” w październiku i listopadzie 2016 roku zorganizowano dwa szkolenia dla pracowników Urzędu. Pierwsze (w którym uczestniczyło 78 osób), z zakresu etyki i przeciwdziałania korupcji oraz drugie poświęcone przeciwdziałaniu konfliktowi interesów (w którym przeszkolono 45 pracowników Urzędu).

W listopadzie 2016 r., zostało podpisane Zarządzenie nr 231 Prezesa UZP ws Wytycznych w zakresie zapobiegania korupcji oraz postępowania w przypadku zaistnienia sytuacji korupcyjnych lub zachowań niepożądanych w UZP. Wytyczne określają sposób zachowania w przypadku otrzymania propozycji korupcyjnej, podejrzenia korupcji, bycia świadkiem zdarzenia o charakterze korupcyjnym oraz definiują co jest zachowaniem niepożądany w UZP. Wskazują też zakres zadań Koordynatora ds. przeciwdziałania korupcji oraz tryb powołania i zadania Doradcy do spraw etyki w UZP. Głównym celem ww Wytycznych jest przeciwdziałanie zagrożeniom korupcyjnym na terenie Urzędu.

W 2016 r. zapowiedziane zostały zmiany zarówno w zakresie zadań RPPK jak i Przewodniczącego Międzyresortowego Zespołu ds. Koordynacji Wdrażania RPPK . Kontynuowano współpracę między UZP i Centralnym Biurem Antykorupcyjnym. Jej efektem m.inn. było udostępnienie uczestnikom szkoleń i konferencji organizowanych przez UZP, ponad 1000 broszur dotyczących przeciwdziałania korupcji opracowanych przez CBA w ramach RPPK.

W ramach Zadania 3 (tj. wzmocnienia przejrzystości, konkurencyjności i obiektywności procesu udzielania zamówień publicznych, gospodarowania mieniem i środkami publicznymi oraz prywatyzacji), realizowane były przez Prezesa UZP działania związane ze współudziałem, z głosem eksperckim, w procesie legislacyjnym prowadzonym przez Ministerstwo Rozwoju. Efektem tych działań legislacyjnych było uchwalenie ustawy o zmianie ustawy prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1020), która uwzględnia postulaty dotyczące zwiększenia przejrzystości i przeciwdziałania korupcji w zamówieniach publicznych oraz wnioski de lege ferenda zgłaszane przez NIK.

Zadanie 3.1 RPPK nakłada na Prezesa UZP obowiązek informowania o ujawnianych przez Urząd nieprawidłowościach. Obowiązek ten jest realizowany poprzez zamieszczanie stosownych informacji w Sprawozdaniach o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych (zob. rozdział III.1.5 niniejszego Sprawozdania). Informacje o ujawnianych nieprawidłowościach publikowane są również w wydawanych przez Urząd „Wynikach przeprowadzonych przez Prezesa UZP kontroli zamówień współfinansowanych ze środków unijnych”, które dostępne są na stronie: <https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/publikacje/publikacje-uzp-wg-kategorii-tematycznych/kontrola-zamowien-publicznych>.

Na swojej stronie internetowej Urząd publikuje też przykłady wzorcowych dokumentów i dobrych praktyk, które mają zapobiegać niepożądanym działaniom. W 2016 r. m.in. zamieszczono na stronie internetowej 2 wzory oświadczeń dotyczących oceny konfliktu interesów w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

W realizację Zadania 3 RPPK wpisuje się również cykl debat zainicjowany przez Prezesa Urzędu w 2016 roku. W debatach organizowanych pod wspólnym tytułem: „System zamówień publicznych – projektowane kierunki zmian i perspektywy rozwoju”, uczestniczyli przedstawiciele środowiska eksperckiego, naukowego, rządowego i samorządowego. Wnioski z debat będą wykorzystane przy tworzeniu przyszłego kształtu systemu zamówień publicznych w Polsce. Organizowano też konferencje i szkolenia dotyczące nowelizacji ustawy podczas których informowano o stosowaniu nowych przepisów dotyczących badania konfliktu interesów oraz eliminowaniu z postępowań o zam. publiczne wykonawców stosujących nieuczciwe praktyki.

Ponieważ jednym z działań Zadania 3 jest prowadzenie bieżącej analizy prawa zamówień publicznych w zakresie zagrożeń korupcyjnych oraz praktyki stosowania tego prawa, w 2016 roku Urząd kontynuował współpracę z Fundacją im. St. Batorego w zakresie budowy narzędzia diagnozującego nieprawidłowości i ryzyka w zamówieniach publicznych - tzw.: „Barometru ryzyka nadużyć w zamówieniach publicznych” .

Aktywność grupy roboczej w ramach Zadania 11.4 i 11.5 RPPK, czyli przeprowadzenia analizy możliwości oraz korzyści/zagrożeń z wdrażania do największych postępowań dot. zamówień publicznych i prywatyzacji tzw. Paktów uczciwości (Integrity Pacts) – realizowane były przez UZP poprzez udostępnienia przetłumaczonego dokumentu na stronie <https://www.uzp.gov.pl/baza-wiedzy/projekty/rzadowy-program-przeciwdzialania-korupcji-na-lata-2014-2019> . Tam też, za pośrednictwem skrzynki mailowej Koordynatora ds. przeciwdziałania korupcji, Urząd umożliwił zgłaszanie uwag dotyczących przydatności Paktów uczciwości w zamówieniach publicznych. Dodatkowo, w ramach realizacji działania 11.4 Urząd monitorował zaawansowanie prac pilotażowego projektu Komisji Europejskiej i Transparency International dot. wykorzystania Paktów uczciwości w największych zamówieniach publicznych współfinansowanych ze środków UE . Urząd obserwuje wpływ Paktu uczciwości stosowanego w polskim przetargu objętym pilotażem KE, w którym zamawiającym jest spółka PKP PLK, a obserwatorem Fundacja im. St. Batorego . Na podstawie analizy przebiegu, przygotowania, przeprowadzenia i wdrożenia tego postępowania będzie można ustalić czy Pakty uczciwości sprawdzają się przy realizacji największych postępowań przetargowych w Polsce.

UZP jest również członkiem grupy roboczej dla Zadania 10.2 (tzw. osłony antykorupcyjnej), gdzie Szefem grupy roboczej jest Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Działania te realizowane były od 2014 r. Sposób realizacji tych zadań w 2016 roku obrazuje poniższa tabela.

Działanie 10.2 RPPK Przedstawianie podmiotowi realizującemu znaczące przetargi, informacji na temat zagrożeń wyst. w tych przetargach	Działania Prezesa UZP prowadzone w ramach kontroli postępowań	2016 r.
10.2.5* Przekazywanie informacji o stwierdzonych naruszeniach	Przekazanie podmiotom realizującym przetargi informacji o wynikach kontroli.	264
10.2.6** Kierowanie zawiadomień	Skierowanie do prokuratury zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.	-
10.2.7** Wszczęcie/prowadzenie postępowań wyjaśniających i kontroli na wniosek:	Prokuratury	1 kontrolę oraz 7 postępow. wyjaśniających
	CBA	2 kontrole oraz 6 postępowań wyjaśniających
	Policji	- 2 postępow. wyjaśniające

* Dane wskazane w punkcie 10.2.5 zawierają informacje o liczbie kontroli zakończonych w danym roku, a tym samym liczbie przekazanych podmiotom realizującym przetargi „Informacji o wynikach kontroli”, które są sporządzane pod kątem zgodności postępowania przetargowego z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych (kontrola pod względem legalności).

** Działania Urzędu Zamówień Publicznych, które zostały wpisane do zadania 10.2 RPPK w punktach od 5 do 7, są zadaniami statutowymi Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, uwzględniają reakcje na zagrożenia korupcyjne (w szczególności 10.2 pkt 6 i 7), ale wykraczają poza zakres osłony antykorupcyjnej i nie wyszczególniają postępowań objętych tą osłoną.

W zakresie zadań, dla których Szefem grup roboczych jest przedstawiciel Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji czyli działań 1.2.1, 1.3.2, 2.3, 12.2 oraz 15.3 Urząd w 100 % zrealizował działania zaplanowane na 2016 rok. UZP współpracował z Komendą Główną Policji w tym m.in. przy zorganizowanej pod koniec roku I Konferencji Antykorupcyjnej pt.: „Zwalczanie korupcji w Polsce, prewencja czy represja”. Ponadto, Urząd organizował spotkanie z przedstawicielami litewskiego Urzędu Zamówień Publicznych, które było podstawą wymiany doświadczeń w zakresie wykrywania nieprawidłowości w zamówieniach publicznych oraz informacjami na temat podejmowanych działań w zakresie zapobiegania korupcji w zamówieniach publicznych.

W 2016 r. UZP aktywnie włączył się w realizację działania 15.3 polegającego na organizowaniu spotkań i konferencji w celu wzmocnienia działań prewencyjnych i edukacyjnych. Oprócz udziału przedstawicieli Urzędu w spotkaniach i konferencjach organizowanych przez inne instytucje i resorty, Urząd, na własnych konferencjach i szkoleniach, prezentował aspekty antykorupcyjne zawarte w znowelizowanej w 2016 roku ustawie Prawo zamówień publicznych.

III.2. Krajowa Izba Odwoławcza

III.2.1. Rozpatrywanie odwołań

Podstawową rolą Krajowej Izby Odwoławczej zgodnie z art. 172 ustawy Pzp jest rozpoznawanie odwołań wnoszonych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

W 2016 r. do KIO wpłynęło 2 496 odwołań (w roku 2015 – 2 877), a rozstrzygnięto ich 2 508 (w roku 2015 – 2 901) – co oznacza, iż część rozpatrzonych odwołań pochodziła z lat poprzednich. Spośród wszystkich rozpatrzonych odwołań 52% stanowiły rozpoznane przez KIO merytorycznie (31% oddalonych i 21% uwzględnionych). Pozostałe rozstrzygnięcia kształtowały się następująco: 20% – umorzenie z powodu wycofania odwołania, 15% – umorzenie z powodu uwzględnienia zarzutów odwołania przez zamawiającego, 9% – zwrot z powodu braku wpisu lub nie uzupełnienia braków formalnych, 4% – odrzucenie odwołania. W porównaniu do roku poprzedniego wskaźniki te zmieniły się w minimalnym stopniu (53% spraw rozpatrzonych merytorycznie, 20% umorzeń z powodu wycofania odwołania, 16% umorzeń postępowania ze względu na uwzględnienie zarzutów przez zamawiającego, 8% zwrotów z powodu braku wpisu lub braków formalnych oraz 3% postanowień o odrzuceniu odwołania).

III.2.2. Wnioski o uchylenie zakazu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego

W 2016 r. do KIO wpłynęło 21 wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy. Rozpatrzone zostały 22 wnioski (1 z roku 2015). Rozstrzygnięcia w przedmiocie złożonych wniosków przedstawiały się następująco:

Rozstrzygnięcie	Liczba	Odsetek
Uchylenie zakazu	3	13%
Odmowa uchylenia zakazu	14	64%
Umorzenie postępowania	5	23%

Dla porównania w 2015 r. do KIO wpłynęło 39 wniosków o uchylenie zakazu zawarcia umowy, a rozpoznanych zostało 40 (1 z roku poprzedniego). Rozstrzygnięcia w przedmiocie złożonych wniosków przedstawiały się następująco: w 24 przypadkach (60%) odmówiono uchylenia zakazu, w 7 przypadkach (17,5%) uchylono zakaz, a w 9 (22,5%) umorzono postępowanie. Z powyższych danych wynika zatem, że w 2016 r. wniesiono mniej wniosków niż w 2015 r., a stosunek postanowień odmawiających uchylenia zakazu zawarcia umowy do postanowień uchylających zakaz zawarcia umowy wzrósł.

III.2.3. Opinie KIO dotyczące zastrzeżeń wniesionych przez zamawiającego wobec informacji o wyniku kontroli

W 2016 r. do KIO wpłynęło 79 zastrzeżeń do wyników kontroli Prezesa UZP. W tym samym okresie wydanych zostało 77 uchwał zawierających opinię w sprawie zastrzeżeń.

Rozstrzygnięcia w tym przedmiocie obrazuje tabela poniżej.

Sposób rozpatrzenia zastrzeżeń	Kontrola doraźna		Kontrola uprzednia		Ogółem	
	Liczba	Odsetek	Liczba	Odsetek	Liczba	Odsetek
Nieuwzględnione	59	77%	3	4%	62	81%
Częściowo uwzględnione	8	11%	1	1%	9	12%
Uwzględnione	5	6%	1	1%	6	7%
Ogółem	72	94%	5	6%	77	100%

Dla porównania w 2015 r. do Krajowej Izby Odwoławczej wpłynęły 73 zastrzeżenia, a wydane zostały 83 uchwały.

III.3. Struktura organizacyjna i budżet Urzędu Zamówień Publicznych

Obsługę Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych oraz Krajowej Izby Odwoławczej zapewnia Urząd Zamówień Publicznych, którego statut z 2008 r. w roku 2016 nie został zmieniony. W skład Urzędu Zamówień Publicznych w 2016 r. wchodziło siedem komórek organizacyjnych: Departament Prawny, Departament Kontroli Doraźnej, Departament Kontroli Zamówień Współfinansowanych ze Środków Unii Europejskiej, Departament Unii Europejskiej i Współpracy Międzynarodowej, Departament Informacji, Edukacji i Analiz Systemowych, Departament Odwołań, Biuro Organizacyjno-Finansowe oraz Samodzielne stanowisko ds. audytu wewnętrznego.

1) Zatrudnienie

W 2016 r. średnioroczne zatrudnienie w Urzędzie Zamówień Publicznych wyniosło 169 etatów, w tym w Krajowej Izbie Odwoławczej – 36 etatów. W porównaniu do roku 2015 średnioroczne przeciętne zatrudnienie pozostawało na zbliżonym poziomie (zmniejszenie o 1 etat). W 2016 r. z pracy w Urzędzie Zamówień Publicznych zrezygnowało 23 osoby (w

2015 r. – 23). W tym samym okresie do pracy w UZP przyjęto 33 osoby. Stan zatrudnienia w KIO w 2016 r. zmniejszył się o 4 osoby.

2) Wykonanie budżetu Urzędu Zamówień Publicznych za 2016 r.

Prezes Urzędu jest dysponentem głównym 49 części budżetu państwa. W 2016 r. dochody budżetowe zostały wykonane w kwocie 21 899,2 tys. zł, tj. 78,2% kwoty określonej w ustawie budżetowej (28 000 tys. zł), oraz 91,5% kwoty dochodów wykonanych w 2015 r. (23 940 tys. zł).

Wydatki zrealizowano na ogólną kwotę 29 022,1 tys. zł., co stanowi 91,7% planu po zmianach budżetu państwa na 2016 r. (31 663,4 tys. zł) oraz w wysokości 93,8% ustawy budżetowej (30 954 tys. zł).

W ramach współfinansowania projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w 2016 roku Urząd poniósł wydatki kwalifikowalne przeznaczone na realizację następujących projektów:

- **Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020:**

Działanie 1.1. – *Finansowanie kosztów zatrudnienia pracowników Urzędu Zamówień Publicznych wykonujących zadania związane z realizacją polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020 w 2016 roku.* W ramach działania Urząd poniósł wydatki kwalifikowalne w kwocie 2 804,9 tys. zł tj. 88,1% planu po zmianach (3 184 tys. zł).

Działanie 1.2. – *Wsparcie stanowisk pracy pracowników w Urzędzie Zamówień Publicznych zaangażowanych w realizację polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020 w latach 2015-2017.* W ramach działania Urząd poniósł wydatki kwalifikowalne w kwocie 607,2 tys. zł tj. 72,5% planu po zmianach (838 tys. zł).

Działanie 2.1. – *Wsparcie Urzędu Zamówień Publicznych w związku z wykonywaniem zadania związanego z realizacją polityki spójności w perspektywie finansowej 2014-2020 w latach 2015-2017.* W ramach działania Urząd poniósł wydatki kwalifikowalne w kwocie 152,3 tys. zł tj. 95,8% planu po zmianach (159 tys. zł).

- **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich**

„Współfinansowanie w ramach PROW wynagrodzeń osób zajmujących się prowadzeniem kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, które są współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w okresie programowania 20014-2020”. W ramach Programu Urząd poniósł wydatki kwalifikowalne w kwocie 139,9 tys. zł tj. 50,0% planu po zmianach (280 tys. zł).

III.4. Zamówienia publiczne w publikacjach prasowych

III.4.1. Informacje statystyczne

Analizą objęto 26 356¹⁴ materiałów dotyczących zamówień publicznych, opublikowanych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. w tytułach prasowych o zasięgu ogólnopolskim i regionalnym, czasopismach branżowych, portalach internetowych oraz w RTV i TV.

¹⁴ Od 1 czerwca 2016 r. nastąpiła zmiana wykonawcy świadczącego usługę monitoringu mediów, co może mieć wpływ na przytoczone w powyższym zestawieniu dane liczbowe.

W prasie zamieszczono łącznie 7 608 materiałów, średnio w miesiącu publikowano 634 artykułów, jednakże zdecydowanie więcej odnotowano w marcu, kwietniu, październiku i w listopadzie. Najwięcej artykułów w prasie ogólnopolskiej o systemie zamówień publicznych zamieszczono w Dzienniku Gazecie Prawnej – 648, Rzeczpospolitej – 622, Gazecie Wyborczej (z dodatkami regionalnymi) – 389 oraz Pulsie Biznesu – 221. Incydentalnie pojawiały się artykuły m.in. w tygodnikach: Polityka, Wprost, Newsweek Polska, Uważam Rze, w Sieci.

W prasie branżowej najwięcej artykułów o tematyce zamówień publicznych publikowały: Miesięcznik Przetargi Publiczne – 326, oraz miesięcznik Zamówienia Publiczne Doradca – 196.

Na portalach internetowych zamieszczono w sumie 16 194 materiałów, średnio 1 350 miesięcznie. W marcu, czerwcu i listopadzie odnotowano najwięcej zamieszczonych artykułów, a najbardziej poczytne portale to: Polski Serwer Prawa, Gazeta Prawna, Polska prasa, Rzeczpospolita, Monet.pl, Bankier.pl, Lex.com.pl, Forsal.pl.

Tematy związane z zamówieniami publicznymi poruszane były podczas audycji radiowych i telewizyjnych łącznie w 2554 audycjach, średnio 213 miesięcznie. Najczęściej audycje pojawiały się w stacjach TV: Polsat News, TVP Info, TVP Regionalna, Superstacja oraz rozgłośniach radiowych: TOK FM, regionalne stacje Polskiego Radia – Kraków, Rzeszów, Gdańsk, Opole.

III.4.2. Analiza treści publikacji prasowych

W materiałach prasowych, na portalach internetowych, audycjach radiowych i telewizyjnych informowano o najważniejszych zagadnieniach dotyczących zmiany przepisów, praktyki stosowania prawa zamówień publicznych oraz o nieprawidłowościach w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego. Publikowane materiały najczęściej miały charakter informacyjny oraz edukacyjny. W sposób czytelny i najczęściej poprawny merytorycznie wyjaśniano konkretne przepisy prawne oraz rozwiązania, prezentując konkretnie przykłady. Szczególnie dwa dzienniki o zasięgu ogólnopolskim – Rzeczpospolita i Dziennik Gazeta Prawna odegrały niezwykle ważną rolę informacyjno – edukacyjną. Publikowane materiały koncentrowały się głównie na zagadnieniach związanych z implementacją do polskiego systemu prawnego dwóch unijnych dyrektyw: sektorowej i klasycznej oraz nowelizacją ustawy Prawo zamówień publicznych.

Szczegółowo informowano o proponowanym zakresie przygotowywanych przez Ministerstwo Rozwoju zmian nowelizacyjnych przepisów i kolejnych etapach procesu legislacyjnego. Opisywano i komentowano na łamach prasy regulacje zawarte w nowych przepisach Prawa zamówień publicznych, m.in. prawo zamawiającego do przeprowadzenia tzw. „procedury odwróconej”, zmiany związane z kryteriami oceny ofert, obowiązkowej komunikacji elektronicznej między zamawiającym a wykonawcami, w szczególności elektroniczne składanie ofert – która ma być sukcesywnie wdrażana do 18 października 2018 r., obowiązek każdorazowego rozważenia przez zamawiającego podziału zamówienia na części; nowe przesłanki trybu zamówienia z wolnej ręki (ułatwienie zawierania umów publiczno-publicznych) oraz nowe wyłączenia stosowania procedur zamówieniowych. Omawiano nowe rozwiązania, które wzbudziły żywe zainteresowanie wśród komentatorów jak: obowiązek postawienia w opisie przedmiotu zamówienia wymogu zatrudnienia przez wykonawcę oraz podwykonawcę osób w oparciu o umowę o pracę, nowe zasady wykluczenia wykonawcy z postępowania, w tym rozbudowany katalog fakultatywnych podstaw wykluczenia, a także procedura tzw. „samooczyszczania” wykonawcy, procedura udzielania zamówień na usługi społeczne i inne szczególne usługi - nowa, szczególna procedura udzielania zamówień publicznych, zastępująca dotychczas istniejący podział na tzw. usługi priorytetowe i niepriorytetowe, obejmującą usługi, których wykaz stanowi załącznik XIV do dyrektywy 2014/24/UE. Ważną zmianą, która wywołała duże zainteresowanie w odbiorze były zapisy dotyczące umożliwienia samorządom

przekazywania w drodze bezprzetargowej zleceń należącym do nich spółkom, czyli wprowadzenie tzw. zamówień in house. Szczegółowo wyjaśniono zasady wypełniania nowego dokumentu – Jednolitego Europejskiego Dokumentu Zamówienia oraz nowe możliwości w zakresie stosowania klauzul społecznych.

Część artykułów publikowanych na łamach prasy branżowej jak i ogólnopolskiej miała charakter poradników, w których omawiano jak prowadzić postępowanie o zamówienie publiczne, jak przygotować ofertę, jak skorzystać z uprawnienia do wnoszenia środków ochrony prawnej, czy też jak stosować pozacenowe kryteria oceny ofert.

Powyższe zagadnienia były prezentowane w wielu tytułach prasowych, w tym najobszerniej w Rzeczpospolitej i Dzienniku Gazecie Prawnej oraz prasie branżowej: Miesięczniku Przetargi Publiczne oraz Zamówienia Publiczne Doradca.

Na początku roku ważnym wydarzeniem opisywanym na łamach prasy jak również na portalach internetowych było powołanie Pani Małgorzaty Stręciwiłk na Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. Podkreślano istotną rolę, jaką odgrywa prezes UZP w systemie zamówień publicznych. Dziennikarze informowali o działaniach informacyjno – szkoleniowych podjętych z inicjatywy Pani Prezes w związku z nowelizacją Prawa zamówień publicznych z dnia 22 czerwca 2016 r. – 7 konferencji regionalnych oraz cykl 10 szkoleń centralnych, które miały wspomóc uczestników rynku zamówień publicznych w pozyskiwaniu wiedzy na temat zmieniających się regulacji.

W publikowanych materiałach opisywano konkretne zamówienia publiczne i nieprawidłowości towarzyszące procedurze ich udzielania. Informacje zamieszczano w Gazecie Wyborczej - dodatkach regionalnych, Dzienniku Gazecie Prawnej, Rzeczpospolitej, Pulsie Biznesu. Zauważono, iż znaczna część zamawiających czekając na wprowadzenie znowelizowanych przepisów Prawa zamówień publicznych wstrzymywała się z ogłaszaniem postępowań przetargowych, co wiązało się z zastojem na rynku zamówień publicznych, szczególnie w budownictwie. Dziennikarze zajmowali się ważnymi dla lokalnej społeczności planowanymi i realizowanymi inwestycjami oraz zasadami i trybem wyłaniania wykonawców. Często informowano o remontach i budowach dróg, mostów, wiaduktów, lokalnych modernizacjach jak np. budowa II linii metra w Warszawie, czy wybór miejskiego roweru w Warszawie i Szczecinie. Podawano do wiadomości informacje dotyczące prowadzonych inwestycji kolejowych – remont torów, modernizacja dworców, dostawa taboru. Szczególnym zainteresowaniem dziennikarzy cieszyły się duże zamówienia dla armii, w tym postępowanie przetargowe na zakup śmigłowców wielozadaniowych Caracal, które zostało unieważnione bez wyboru oferty.

Dziennikarze informowali także o działaniach Urzędu Zamówień Publicznych, w zakresie prowadzonych kontroli postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, analizy danych, stosowania narzędzi elektronicznych. Zauważono nowopowstałą stronę internetową UZP, dostosowaną do możliwości percepcyjnych osób z niepełnosprawnością. Chwalono jej przejrzystość, czytelność oraz aktualność informacji. Często dziennikarze korzystali z komunikatów zamieszczanych w aktualnościach powołując się na nie swoich materiałach. Śledzono z zainteresowaniem funkcjonowanie udostępnionej przez Urząd Platformy Katalogów Produktów eKatalogi. Redaktorzy podawali do wiadomości o nowych naborach na Platformie, a także o cyklicznie organizowanych dniach otwartych zachęcających użytkowników do stosowania tego nowatorskiego narzędzia.

Monitoring prasy z 2016 r. wykazał duże zainteresowanie orzecznictwem Krajowej Izby Odwoławczej, czego dowodem były zamieszczane cyklicznie w Rzeczpospolitej oraz Dzienniku Gazecie Prawnej, a także w barażowych pismach informacje dotyczące orzecznictwa KIO. W innych tytułach prasowych wyroki arbitrów pojawiały się przy okazji opisu konkretnych postępowań. W materiałach prasowych wielokrotnie powoływano się na analizy Urzędu Zamówień Publicznych dotyczące liczby odwołań oraz wyników kontroli przeprowadzanych przez Prezesa UZP.

Do kategorii publikacji informacyjnych należały komunikaty zawierające dane statystyczne dotyczące zmian na rynku zamówień publicznych: liczbę ogłoszeń publikowanych w BZP, prowadzonych postępowań, odwołań wnoszonych do Krajowej Izby Odwoławczej. Ponadto publikowano informacje o ogłaszanych postępowaniach, wyborze

ofert oraz zawartych umowach. Podkreślano sukcesy polskich firm w ubieganiu się o zamówienia publiczne na rynku europejskim.

W 2016 r. udzielono odpowiedzi na 73 zapytania skierowane przez przedstawicieli mediów do Urzędu Zamówień Publicznych. Przekazano dziennikarzom 45 komunikatów i informacji prasowych. W 6 przypadkach zareagowano na upublicznianie przez media nieprawdziwych, błędnych informacji przekazując sprostowania lub prośby o wyjaśnienia.

IV. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Wnioski

W świetle danych przedstawionych w niniejszym Sprawozdaniu sformułowano następujące wnioski:

1. Wartość rynku zamówień publicznych w roku 2016 wyniosła 107,4 mld zł. i zmniejszyła się w stosunku do roku 2015 o 8,9 mld zł (7,65%). Do zmniejszenia kwoty udzielonych zamówień przyczynił się w znacznej mierze spadek inwestycji zamawiających działających w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (rok 2016 – 18,861 mld zł, rok 2015 – 24,534 mld zł, czyli spadek o 5,673 mld zł) co przełożyło się na spadek wartości zamówień udzielanych powyżej progów unijnych. Wpływ na spadek tej wartości miał również niezakończony proces kontraktowania środków dotyczących dużych inwestycji strukturalnych w ramach nowej perspektywy unijnej 2014-2020.
2. W 2016 r. odnotowano wzrost do 34,2 mld zł, z poziomu 31,2 mld zł w 2015 r., wartości wydatków realizowanych z pominięciem procedur udzielania zamówień publicznych, tj. do progu zobowiązującego do stosowania przepisów ustawy Pzp (do 30 000 euro). Od 2014 r., kiedy ustawowo podwyższono próg, od którego istnieje obowiązek stosowania procedur udzielenia zamówienia publicznego określonych w ustawie Pzp z wartości 14 000 euro do 30 000 euro zaobserwowano znaczny wzrost wartości realizowanych wydatków poza procedurami przewidzianym w ustawie Pzp o ponad 6 mld zł (2014 r. – 28,3 mld zł). Powyższe może świadczyć o zwiększeniu potrzeb realizacji wydatków o mniejszej wartości. Może jednak też wskazywać na niebezpieczną tendencję podziału zamówienia w celu omięcia stosowania ustawy Pzp.
3. Najczęściej stosowany tryb udzielania zamówienia publicznego w 2016 r. to tryb przetargu nieograniczonego – 81,81% (83,39% w 2015 r.). Pozostałe tryby inicjowane ogłoszeniem o zamówieniu wykorzystywano w 1,10% przypadków (1,18% w 2015). Małe zainteresowanie wskazanymi wyżej trybami jest m.in. wypadkową czasu trwania procedury udzielania zamówienia. Z BZP wynika, iż średni czas trwania postępowania organizowanego w trybie przetargu ograniczonego wynosił 73 dni, w trybie negocjacji z ogłoszeniem – 105 dni, w trybie dialogu konkurencyjnego – 237 dni, natomiast w przypadku przetargu nieograniczonego – 36 dni.
4. Wprowadzone nowelizacją ustawy Pzp z roku 2016 regulacje odnoszące się do kryteriów oceny ofert stosowanych w postępowaniach o zamówienie publiczne utrzymały tendencję niskiego poziomu stosowania ceny jako jedyne kryterium oceny ofert, choć odnotowano nieznaczny wzrost w tym zakresie. Ten nieznaczny wzrost można zaobserwować w zamówieniach na dostawy, gdzie najczęściej przedmiot zamówienia jest opisany szczegółowo konkretnymi parametrami wskazującymi na jakość produktu, co pozwala na odejście od stosowania kryteriów pozacenowych. W przypadku postępowań o wartości poniżej progów unijnych przed nowelizacją cenę jako jedyne kryterium oceny ofert stosowano w 7% postępowań natomiast po nowelizacji w 13%. W przypadku postępowań o wartościach powyżej progów unijnych odsetek zamówień, w których stosowano jedynie cenę jako kryterium oceny ofert przed nowelizacją wynosił 9%, a po nowelizacji 20%.
5. W ubiegłym roku zaobserwowano korzystną zmianę dotyczącą struktury stosowanych kryteriów. Średnia liczba kryteriów przed nowelizacją wynosiła 2,21 kryteria,

natomiast po nowelizacji – 2,67 kryteria. Od 28 lipca 2016 r. wagi kryteriów dodatkowych wahały się w granicach 20%-30%, co stanowi wzrost w stosunku do średnich z pierwszej połowy roku (10%-20%). W 2016 r. zaobserwowano większe zainteresowanie po stronie zamawiających stosowaniem kryteriów pozacenowych. Czemu skutkiem jest tak poszukiwanie nowych kryteriów oceny ofert odnoszących się do przedmiotu zamówienia i stosowaniem tych kryteriów w większej ilości w ramach jednego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, jak i stosowaniem większych wag procentowych oceny ofert dla kryteriów pozacenowych. Powyższe jest bezpośrednim skutkiem nowelizacji ustawy Pzp z 2016 r.

6. W 2016 r. wzrosła wartość zamówień na rynku europejskim udzielanych w zamówieniach powyżej progów UE polskim wykonawcom poza granicami kraju z wartości 131 mln euro w 2015 r. do 324 mld euro w 2016 r. Dane zebrane przez Urząd Zamówień Publicznych wskazują, że choć ilościowo polscy przedsiębiorcy uzyskali w 2016 r. nieznacznie mniej zamówień (2016 – 68, 2015 – 72), to znacząco zwiększyła się wartość tych zamówień.
7. W 2016 r. zaobserwowano również, że znacząco zmniejszyła się wartość zamówień udzielanych w Polsce wykonawcom zagranicznym z wartości 15,2 mld zł w 2015 r. do wartości 5,753 mld zł w 2016 r. Powyższe może być wynikiem zmniejszenia się ilości dużych wartościowo postępowań o zamówienie publiczne, szczególnie w sektorze infrastrukturalnym, prowadzonych przez polskich zamawiających, jak również generalnym zmniejszeniem wartości rynku zamówień publicznych w 2016 r.
8. Konkurencyjność w postępowaniach o zamówienie publiczne w 2016 r. utrzymywała się na stosunkowo niskim poziomie. Z ogłoszeń opublikowanych w BZP wynika, że średnio w przypadku postępowań na roboty budowlane złożono 4,32 oferty (w 2015 r. - 4,30), na dostawy – 2,34 (w 2015 – 2,35), a na usługi – 2,80 oferty (w 2015 – 2,96). Podobnie jak w latach ubiegłych największy odsetek zamówień stanowiły postępowania, w których wykonawcy złożyli tylko jedną ofertę – ogółem 39% zamówień. Największa konkurencyjność miała miejsce w przypadku robót budowlanych: więcej niż jedną ofertę składano w 81% postępowań, w tym w 36% postępowań składano 5 i więcej ofert. Dane dotyczące konkurencyjności na rynku zamówień na roboty budowlane wskazują, że jest ona na optymalnym poziomie. Z pewnością zaś konkurencyjność na rynku dostaw nie jest zadowalająca. Powyższe może być jednak wynikiem specyfiki zamawianego w publicznych postępowaniach przedmiotu zamówienia, o ile opis przedmiotu zamówienia w konkretnych warunkach nie narusza czy utrudnia uczciwej konkurencji.

Rekomendacje

Uwzględniając wnioski wynikające z danych przedstawionych w Sprawozdaniu podejmowane w przyszłości działania powinny koncentrować się przede wszystkim na osiągnięciu następujących celów:

- I. Ograniczenie liczby zamówień udzielanych bez obowiązku stosowania regulacji ustawy Prawo zamówień publicznych.
- II. Korzystanie przez zamawiających z kryteriów innych niż cena adekwatnych do celu udzielanego zamówienia.
- III. Zwiększenie konkurencyjności w zamówieniach.
- IV. Dążenie do podniesienia jakości udzielanych zamówień.
- V. Upowszechnianie wiedzy z zakresu zamówień publicznych.

Realizacja powyższych celów powinna następować w głównej mierze poprzez:

1. Monitorowanie wartości rynku zamówień publicznych, w tym podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia wydatków realizowanych poza rygorami ustawy Prawo zamówień publicznych, w tym objęcie kontrolą prawidłowości korzystania przez zamawiających z wyłączeń obowiązku stosowania przepisów ustawy Pzp;
2. Zachęcanie zamawiających do stosowania procedur, które w optymalny sposób umożliwią osiągnięcie założonego celu zamówienia oraz będą sprzyjały rozwojowi innowacyjności oraz aspektów ekologicznych i społecznych;
3. Zwiększenie konkurencyjności na rynku zamówień publicznych poprzez podniesienie wiedzy i świadomości przedsiębiorców potencjalnie zainteresowanych rynkiem zamówień publicznych, w tym w szczególności MSP, oraz odformalizowanie procedur udzielania zamówień publicznych; działania te powinny mieć pozytywny wpływ na optymalizację publicznych zakupów;
4. Zachęcanie zamawiających do korzystania z instrumentów wskazanych w ustawie Prawo zamówień publicznych, które umożliwiają wykonawcom z sektora MŚP ubieganie się o publiczne kontrakty; takimi instrumentami mogą być podział zamówień na części oraz formułowanie warunków udziału w postępowaniu, które zabezpieczają prawidłowość realizacji przedmiotu zamówienia, a jednocześnie nie zniechęcają do ubiegania się o zamówienie przez MŚP;
5. Kształtowanie właściwej polityki zakupowej zamawiających, zmierzającej do uzyskania dobrego jakościowo produktu, m.in. poprzez promowanie kryteriów pozacenowych adekwatnych do przedmiotu zamówienia i potrzeb zamawiającego oraz wskazywanie korzyści wynikających z ich stosowania;
6. Przygotowanie i upowszechnianie wzorcowych dokumentów i dobrych praktyk związanych z procesem udzielania zamówień publicznych oraz wskazujących na znaczenie stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert dla jakości zamówienia;
7. Inicjowanie i organizację zróżnicowanych działań informacyjno – edukacyjnych skierowanych do osób zaangażowanych w proces udzielania zamówień publicznych i ich kontroli; z uwagi na duży udział jednostek samorządowych w strukturze zamawiających działania edukacyjno-informacyjne powinny być adresowane w głównej mierze do tej grupy;
8. Kontynuację oraz intensyfikację działań promocyjno – edukacyjnych, mających na celu popularyzację zielonych i społecznych zamówień publicznych w Polsce co wpisuje się w cele krajowej polityki w dziedzinie ochrony środowiska oraz polityki społecznej. Ponadto takie działania służy wsparciu realizacji krajowych zintegrowanych strategii i programów, a także przyczynia się do osiągnięcia celów określonych w Planie i Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju;
9. Kontynuowanie podjętej w 2016 roku dyskusji z przedstawicielami różnych środowisk (m.in. naukowców, radców prawnych, zamawiających, wykonawców i kontrolerów zamówień publicznych), dotyczącej kształtu nowych regulacji dotyczących zamówień publicznych.

V. ZAŁĄCZNIKI

Spis załączników

1. Wykaz aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych obowiązujących w 2016 r.
2. Wykaz aktów prawnych obowiązujących w 2016 r. regulujących zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych na szczeblu wspólnotowym
3. Wartość polskiego rynku zamówień publicznych w latach 2013 – 2016
4. Liczba i wartość zamówień udzielonych na podstawie niektórych wyłączeń przepisów Pzp określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138
5. Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia
6. Struktura liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających
7. Udział procentowy poszczególnych trybów w latach 2013 – 2016
8. Przeciętny czas trwania postępowania o wartości nie przekraczającej progów UE
9. Dane dotyczące stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert w roku 2016 przed i po nowelizacji przepisów ustawy Pzp
10. Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty
11. Liczba wnoszonych odwołań w latach 2013 – 2016
12. Odsetek kontroli uprzednich obligatoryjnych, w których nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych
13. Liczba i wartość zamówień, w których zastosowano odpowiednie klauzule społeczne
14. Liczba i wartość zamówień, w których odwołano się do odpowiednich aspektów środowiskowych i innowacyjnych.
15. Zbiorcze zestawienie danych dotyczących udzielonych zamówień publicznych z wykorzystaniem procedur określonych w Pzp w latach 2013 – 2016

**Wykaz aktów wykonawczych do ustawy – Prawo zamówień publicznych
obowiązujących w 2016 r.**

1. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu robót budowlanych (Dz. U. poz. 1372). *Utraciło moc z dniem 28 lipca 2016 r., w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wykazu robót budowlanych (Dz. U. poz. 1125);*
2. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wykazu robót budowlanych (Dz. U. poz. 1125);
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2016 r. w sprawie wykazu dokumentów publicznych i druków o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 1089);
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2013 r. w sprawie trybu postępowania w zakresie oceny występowania podstawowego interesu bezpieczeństwa państwa (Dz. U. poz. 233);
5. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1481). *Utraciło moc z dniem 28 lipca 2016 r., na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 1127);*
6. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie wzorów ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 1127);
7. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie kwot wartości zamówień oraz konkursów, od których jest uzależniony obowiązek przekazywania ogłoszeń Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 2263 oraz z 2016 r. poz. 1386);
8. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, oraz form, w jakich te dokumenty mogą być składane (Dz. U. poz. 231). *Utraciło moc z dniem 28 lipca 2016 r. w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. poz. 1126);*
9. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie rodzajów dokumentów, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia (Dz. U. poz. 1126);
10. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. poz. 1389);
11. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1129);
12. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2015 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 2254);
13. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie innych niż cena obowiązkowych kryteriów oceny ofert w odniesieniu do niektórych rodzajów zamówień publicznych (Dz. U. poz. 559);

14. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. poz. 1458). *Utraciło moc z dniem 28 lipca 2016 r., na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. poz. 1128);*
15. Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. poz. 1128);
16. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie zakresu informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz. U. poz. 1530). *Utraciło moc z dniem 28 lipca 2016 r., na podstawie art. 22 ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1020, 1579 i 1920);*
17. Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie informacji zawartych w rocznym sprawozdaniu o udzielonych zamówieniach, jego wzoru oraz sposobu przekazywania (Dz. U. poz. 2038);
18. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 3 grudnia 2012 r. w sprawie wykazu usług w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym (Dz. U. poz. 1361). *Utraciło moc z dniem 28 lipca 2016 r., na podstawie art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1020, 1579 i 1920);*
19. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 lipca 2016 r. w sprawie wykazu usług w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym (Dz. U. poz. 1135);
20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 2006 r. w sprawie organów właściwych do występowania do Komisji Europejskiej z wnioskiem o stwierdzenie prowadzenia działalności na rynku konkurencyjnym, do którego dostęp nie jest ograniczony (Dz. U. poz. 1063);
21. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2004 r. w sprawie wysokości wynagrodzenia przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i pozostałych członków Rady Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 470);
22. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2007 r. w sprawie wielokrotności kwoty bazowej stanowiącej podstawę ustalenia wynagrodzenia zasadniczego Prezesa, wiceprezesa oraz pozostałych członków Krajowej Izby Odwoławczej (Dz. U. poz. 885);
23. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 lipca 2007 r. w sprawie trybu przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na członków Krajowej Izby Odwoławczej, sposobu powoływania komisji kwalifikacyjnej, a także szczegółowego zakresu postępowania kwalifikacyjnego (Dz. U. poz. 820);
24. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie regulaminu postępowania przy rozpoznawaniu odwołań (Dz. U. z 2014 r. poz. 964);
25. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania oraz rodzajów kosztów w postępowaniu odwoławczym i sposobu ich rozliczania (Dz. U. poz. 238);
26. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2010 r. w sprawie wykazu usług o charakterze priorytetowym i niepriorytetowym (Dz. U. poz. 68). *Utraciło moc z dniem 28 lipca 2016 r., na podstawie art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1020, 1579 i 1920).*

Ponadto, obowiązywały następujące zarządzenia:

1. Zarządzenie Nr 110 Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 2004 r. w sprawie nadania statutu Urzędowi Zamówień Publicznych (M.P. Nr 52, poz. 886, z 2007 r. Nr 12, poz. 122 oraz z 2008 r. Nr 31, poz. 275);
2. Zarządzenie Nr 11 Ministra Finansów z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na dostawę papieru kserograficznego na rzecz określonych izb celnych (Dz. Urz. MF Nr 3 poz. 9);
3. Zarządzenie Nr 10 Ministra Finansów z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług ubezpieczeń majątkowych i komunikacyjnych na rzecz określonych izb celnych (Dz. Urz. MF Nr 3 poz. 8);
4. Zarządzenie Nr 19 Ministra Finansów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie wyznaczenia izb celnych w Poznaniu i Wrocławiu do przeprowadzania niektórych postępowań oraz udzielania zamówień publicznych na rzecz określonych izb celnych (Dz. Urz. MF Nr 9, poz. 50);
5. Zarządzenie Nr 40/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia Inspektoratu Uzbrojenia do przygotowania i przeprowadzenia postępowania oraz zawarcia umowy ramowej w zakresie świadczenia usług celno- spedycyjnych na rzecz określonych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej (Dz. Urz. MON poz. 211);
6. Zarządzenie Nr 105/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 20 września 2012 r. w sprawie wyznaczenia jednostki wojskowej upoważnionej do przeprowadzenia zamówienia publicznego na rzecz jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej (Dz. Urz. MON poz. 362);
7. Zarządzenie Nr 7 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 marca 2014 r. w sprawie wskazania jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowań i udzielenia zamówień publicznych na uruchomienie i utrzymanie usługi transmisji danych oraz uruchomienie i utrzymanie dostępu do publicznej sieci telefonicznej (PSTN) dla Straży Granicznej i Urzędu do Spraw Cudzoziemców (Dz. Urz. MSW poz. 13);
8. Zarządzenie Nr 41 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wskazania zamawiającego właściwego do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i udzielenia zamówienia publicznego na usługi przyjmowania wniosków wizowych oraz wniosków o zezwolenie uprawniające do małego ruchu granicznego na rzecz polskich placówek zagranicznych na Ukrainie (Dz. Urz. MSW poz. 51);
9. Zarządzenie Nr 37 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na zakup 500 sztuk licencji oprogramowania IPsec VPN Client CERTIFIED EAL3+ (THEGREENBOW) (Dz. Urz. MSZ poz. 47);
10. Zarządzenie Nr 3 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 27 stycznia 2016 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych na terenie Chińskiej Republiki Ludowej (Dz. Urz. poz. 3);
11. Zarządzenie Nr 27 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na "Zakup urządzeń na potrzeby prowadzonej modernizacji sieci LAN/WAN" na rzecz polskich placówek zagranicznych (Dz. Urz. MSZ poz. 29);
12. Zarządzenie Nr 13 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych w Republice Białorusi (Dz. Urz. MSZ poz. 13);

13. Zarządzenie Nr 23 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 12 września 2014 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych na terenie Chińskiej Republiki Ludowej (Dz. Urz. MSZ poz. 24);
14. Zarządzenie Nr 18 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 12 czerwca 2014 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przyjmowania wniosków wizowych na rzecz polskich placówek zagranicznych na terenie Republiki Turcji (Dz. Urz. MSZ poz. 19);
15. Zarządzenie Nr 4 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 6 marca 2013 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na świadczenie usług przyjmowania wniosków wizowych oraz wniosków o zezwolenie uprawniające do małego ruchu granicznego na rzecz polskich placówek zagranicznych na terenie Ukrainy (Dz. Urz. MSZ poz. 10);
16. Zarządzenie Nr 30 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie wyznaczenia Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Federacji Rosyjskiej do przeprowadzenia postępowania oraz udzielenia zamówienia publicznego na rzecz polskich placówek zagranicznych w Federacji Rosyjskiej (Dz. Urz. MSZ poz. 34);
17. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie wyznaczenia zamawiającego do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na dostawę samochodów na rzecz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz Instytutu Ekspertyz Sądowych (Dz. Urz. MS poz. 180);
18. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 sierpnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia zamawiającego do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na usługi ubezpieczeniowe na rzecz jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz. Urz. MS poz. 143);
19. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 września 2014 r. w sprawie wskazania zamawiającego do przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, udzielania zamówień oraz zawierania umów ramowych na rzecz sądów powszechnych (Dz. Urz. MS poz. 153);
20. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 lipca 2007 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na dostawę samochodów na rzecz sądów powszechnych (Dz. Urz. MS Nr 5, poz. 24);
21. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na rzecz sądów powszechnych oraz Ministerstwa Sprawiedliwości (Dz. Urz. MS Nr 8, poz. 130);
22. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 2006 r. w sprawie wyznaczenia jednostki upoważnionej do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia publicznego na rzecz sądów powszechnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich (Dz. Urz. MS Nr 7, poz. 126);
23. Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów Nr 10 z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie wskazania centralnego zamawiającego do przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, udzielania zamówień oraz zawierania umów ramowych na potrzeby jednostek administracji rządowej.

Wykaz aktów prawnych obowiązujących w 2016 r. regulujących zagadnienia z dziedziny zamówień publicznych na szczeblu wspólnotowym

Dyrektywy

1. Dyrektywa **2004/18/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (tzw. *dyrektywa klasyczna, co do zasady bezpośrednio stosowana do dnia 17 kwietnia 2016 r.*);
2. Dyrektywa **2014/24/UE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (tzw. *nowa dyrektywa klasyczna, co do zasady bezpośrednio stosowana od dnia 18 kwietnia 2016 r., wdrożona ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw*);
3. Dyrektywa **2004/17/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (tzw. *dyrektywa sektorowa, co do zasady bezpośrednio stosowana do dnia 17 kwietnia 2016 r.*);
4. Dyrektywa **2014/25/UE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE (tzw. *nowa dyrektywa sektorowa, co do zasady bezpośrednio stosowana od dnia 18 kwietnia 2016 r., wdrożona ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw*);
5. Dyrektywa **2014/23/UE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania koncesji (tzw. *dyrektywa koncesyjna, co do zasady bezpośrednio stosowana od dnia 18 kwietnia 2016 r., wdrożona ustawą z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw*);
6. Dyrektywa **2009/81/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE (tzw. *dyrektywa obronna*);
7. Dyrektywa **2007/66/WE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniająca dyrektywy Rady 89/665/EWG i 92/13/EWG w zakresie poprawy skuteczności procedur odwoławczych w dziedzinie udzielania zamówień publicznych (tzw. *dyrektywa odwoławcza*);
8. Dyrektywa **2014/55/UE** Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie fakturowania elektronicznego w zamówieniach publicznych (*termin implementacji do krajowego ustawodawstwa: 27 listopada 2018 r.*);

Rozporządzenia

1. Rozporządzenie Komisji (UE) nr **1336/2013** z dnia 13 grudnia 2013 r. zmieniające dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/17/WE, 2004/18/WE i 2009/81/WE w odniesieniu do progów obowiązujących w zakresie procedur udzielania zamówień (obowiązuje od dnia 1 stycznia 2014 r.) (*dot. wysokości wartości progowych*);
2. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) **2015/1986** z dnia 11 listopada 2015 r. ustanawiające standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień

- publicznych i uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 842/2011 (*dot. wzorów formularzy*);
3. Rozporządzenie Komisji (WE) nr **213/2008** z dnia 28 listopada 2007 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) oraz dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące procedur udzielania zamówień publicznych w zakresie zmiany CPV (*dot. Wspólnego Słownika Zamówień*);
 4. Rozporządzenie Komisji (WE) nr **213/2008** z dnia 28 listopada 2007 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV) oraz dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące procedur udzielania zamówień publicznych w zakresie zmiany CPV (*dot. Wspólnego Słownika Zamówień*);
 5. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) **2015/1986** z dnia 11 listopada 2015 r. ustanawiające standardowe formularze do publikacji ogłoszeń w dziedzinie zamówień publicznych i uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) nr 842/2011 (*nowe formularze*);
 6. Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) **2016/7** z dnia 5 stycznia 2016 r. ustanawiające standardowy formularz jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia (*jednolity europejski dokument zamówienia*);

Decyzje

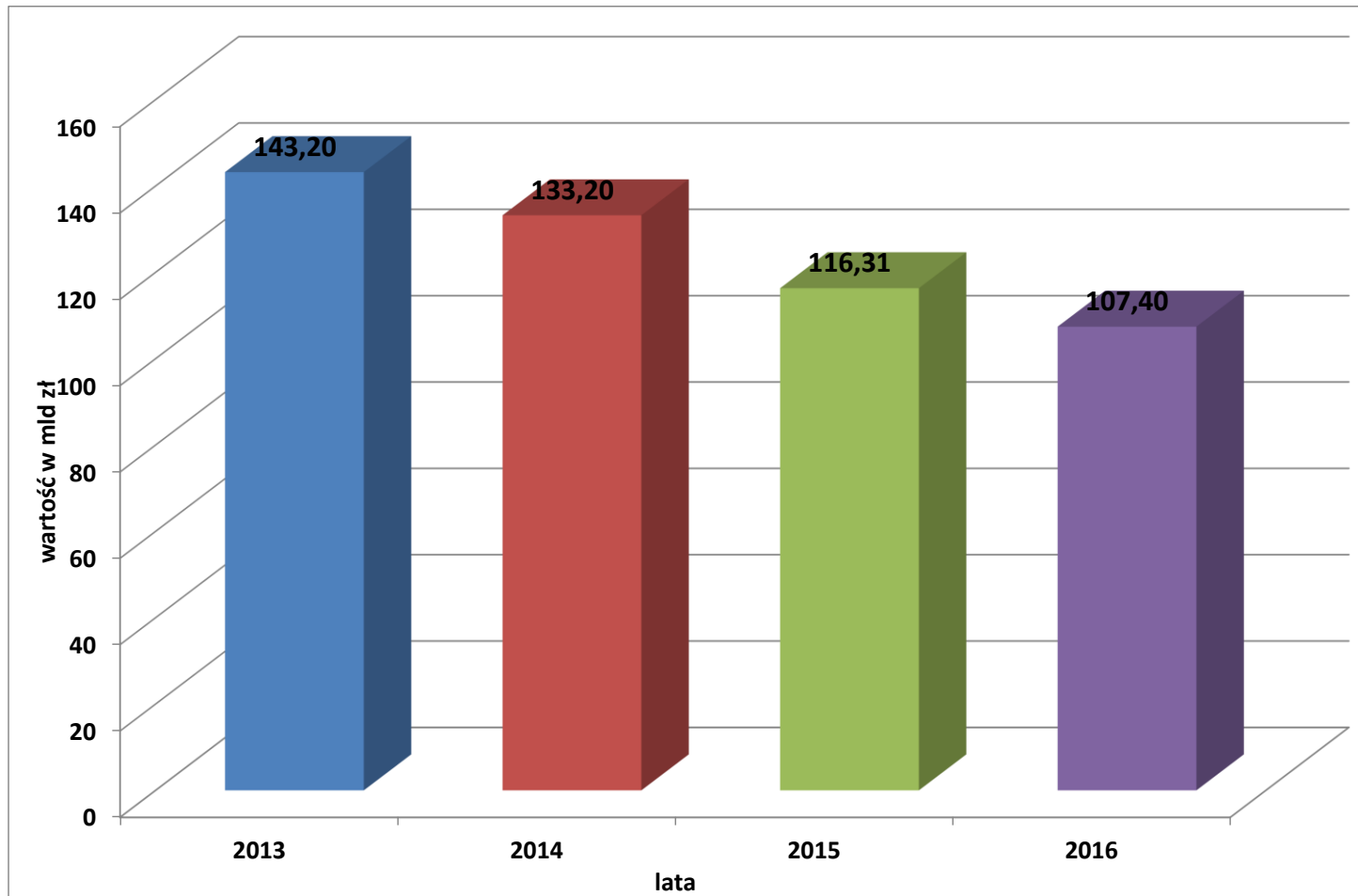
1. Decyzja wykonawcza Komisji (UE) **2016/1195** z dnia 4 lipca 2016 r. wyłączająca usługi kurierskie i usługi inne niż usługi pocztowe w Polsce z zakresu stosowania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylającej dyrektywę 2004/17/WE;
2. Decyzja wykonawcza Komisji (UE) **2016/1804** z dnia 10 października 2016 r. dotycząca szczegółowych zasad stosowania art. 34 i 35 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych.
3. Decyzja Komisji z dnia 11 września 2008 r. stanowiąca, że art. 30 ust. 1 dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującej procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych nie ma zastosowania w odniesieniu do wytwarzania i sprzedaży hurtowej energii elektrycznej w Polsce (**2008/741/WE**).

Unijne akty prawne powiązane z zamówieniami publicznymi

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE;
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/36/UE z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zapobiegania handlowi ludźmi i zwalczania tego procederu oraz ochrony ofiar, zastępująca decyzję ramową Rady 2002/629/WSiSW;
3. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/31/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie charakterystyki energetycznej budynków;
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią;

5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/33/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego;
6. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE;
7. Dyrektywa 96/71/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 1996 r. dotycząca delegowania pracowników w ramach świadczenia usług;
8. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 174/2013 z dnia 5 lutego 2013 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 106/2008 w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych;
9. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE (nowe rozporządzenie Ecolabel);
10. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1221/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie dobrowolnego udziału organizacji w systemie ekozarządzania i audytu we Wspólnocie (EMAS), uchylające rozporządzenie nr 761/2001 (nowe rozporządzenie EMAS);
11. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 106/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie wspólnotowego programu znakowania efektywności energetycznej urządzeń biurowych (Energy Star);
12. Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i 1107/70.

Wartość polskiego rynku zamówień publicznych w latach 2013 – 2016

Liczba i wartość zamówień udzielonych na podstawie niektórych wyłączeń przepisów Pzp określonych w art. 4, art. 4b, art. 4d oraz art. 136-138

Lp.	Wyłączenie procedur określonych przepisami ustawy z uwagi na wartość zamówienia		Łączna wartość [w tys. zł]
1	zamówienia, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty, o której mowa w art. 4 pkt 8 ustawy		34 178 386
2	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielone na usługi, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy		73 572
3	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielone na dostawy, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza od kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy		136 141
	Razem poz. 1-3		34 388 100
	Wyłączenie procedur określonych przepisami ustawy z uwagi na inne przesłanki niż wartość zamówienia	Liczba udzielonych zamówień	Łączna wartość [w tys. zł]
4	zamówienia lub konkursy udzielone na podstawie procedury organizacji międzynarodowej odmiennej od określonej w ustawie, o których mowa w art. 4 pkt 1 lit. a ustawy	3 889	370 975
5	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 1 lit. b ustawy, udzielone na podstawie procedury wynikającej z porozumienia tworzącego zobowiązania prawnomiędzynarodowe, jak umowa międzynarodowa zawarta między Rzeczpospolitą Polską a jednym lub wieloma państwami niebędącymi członkami Unii Europejskiej, w celu pozyskania dostaw, usług lub robót budowlanych na potrzeby zrealizowania lub prowadzenia wspólnego przedsięwzięcia	46	1 152
6	zamówienia lub konkursy, w całości finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4 pkt 1a ustawy	4	62 571
7	zamówienia lub konkursy, w ponad 50% finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4 pkt 1b ustawy	5	74 637
8	zamówienia, których przedmiotem są usługi arbitrażowe lub pojednawcze, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. a ustawy	46	1 739
9	zamówienia, których przedmiotem są usługi badawcze i rozwojowe, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. e ustawy	8 995	204 993
10	zamówienia, których przedmiotem są usługi prawne, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. ea ustawy	1 672	57 227
11	zamówienia, których przedmiotem jest nabycie audycji i materiałów do audycji lub ich opracowanie, produkcja lub koprodukcja, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. g ustawy	24 037	1 127 709
12	zamówienia, których przedmiotem jest zakup czasu antenowego lub audycji, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. h ustawy	1 239	57 390
13	zamówienia, których przedmiotem jest nabycie własności lub innych praw do istniejących budynków lub nieruchomości, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. i ustawy	12 354	1 247 311
14	zamówienia, których przedmiotem są usługi finansowe związane z emisją, sprzedażą, kupnem lub zbyciem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych, w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1636, z późn. zm.) oraz operacje przeprowadzane z Europejskim Instrumentem Stabilności Finansowej i Europejskim Mechanizmem Stabilności, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. j ustawy	3 481	909 260
15	zamówienia, których przedmiotem są pożyczki lub kredyty, o których mowa w art. 4 pkt 3 lit. ja ustawy	163	1 000 694
16	zamówienia lub konkursy, którym nadano klauzulę zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. a ustawy	119	222 253
17	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. b ustawy	186	283 041
18	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. c ustawy	3	3 088
19	zamówienia lub konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 5 lit. d ustawy	20	9 354
20	zamówienia dotyczące produkcji lub handlu bronią, amunicją lub materiałami wojennymi, o których mowa w art. 4 pkt 5b ustawy	21	6 678 698
21	zamówienia dotyczące wytwarzania i dystrybucji dokumentów publicznych i ich personalizacji, o których mowa w art. 4 pkt 5c lit. a ustawy	315	81 791
22	zamówienia dotyczące wytwarzania i dystrybucji druków o strategicznym znaczeniu dla bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 4 pkt 5c lit. b ustawy	107	6 844
23	zamówienia dotyczące wytwarzania i dystrybucji znaków akcyzy, o których mowa w art. 4 pkt 5c lit. c ustawy	8	479 224
24	zamówienia na usługi udzielone innemu zamawiającemu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1-3a ustawy, któremu wyłączenie prawo do świadczenia tych usług przyznano w drodze ustawy lub innego aktu normatywnego, który podlega publikacji, o których mowa w art. 4 pkt 6 ustawy	9 117	707 723
25	zamówienia i konkursy, których głównym celem jest pozwolenie zamawiającym na oddanie do dyspozycji publicznej sieci telekomunikacyjnej, o których mowa w art. 4 pkt 10 lit. a ustawy	99	1 806
26	zamówienia i konkursy, których głównym celem jest pozwolenie zamawiającym na eksploatację	213	4 861

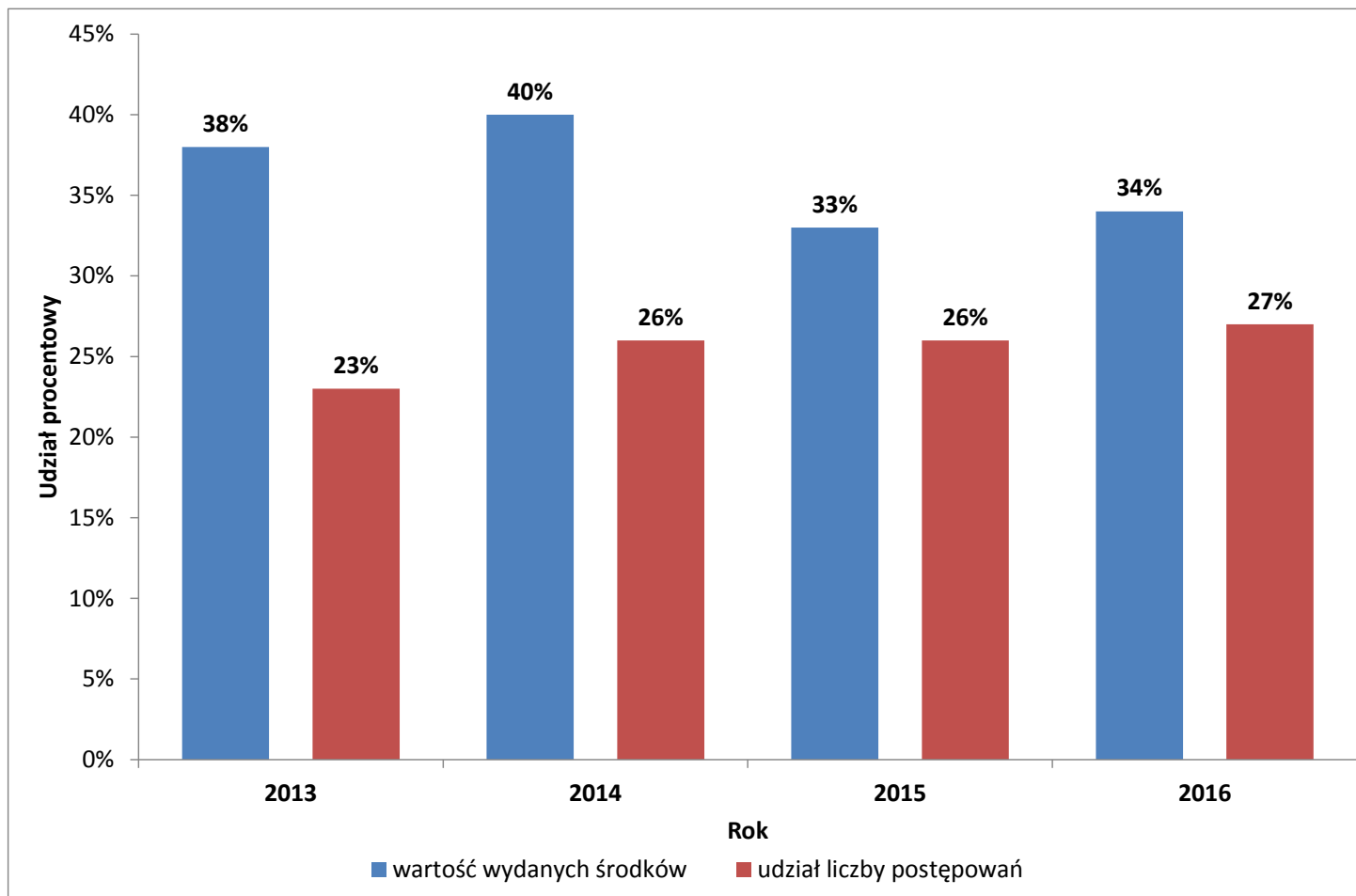
Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2016 r.

	publicznej sieci telekomunikacyjnej, o których mowa w art. 4 pkt 10 lit. b ustawy		
27	zamówienia i konkursy, których głównym celem jest pozwolenie zamawiającym na świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych za pomocą publicznej sieci telekomunikacyjnej, o których mowa w art. 4 pkt 10 lit. c ustawy	906	6 981
28	nabywanie dostaw, usług lub robót budowlanych od centralnego zamawiającego lub od wykonawców wybranych przez centralnego zamawiającego, o którym mowa w art. 4 pkt 11 ustawy	3 317	112 275
29	zamówienia udzielone instytucji gospodarki budżetowej przez organ władzy publicznej wykonujący funkcje organu założycielskiego tej instytucji, o których mowa w art. 4 pkt 13 ustawy	2 139	396 629
30	koncesje na roboty budowlane w rozumieniu ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. poz. 1920), o których mowa w art. 4 pkt 12 ustawy	0	0
31	koncesje na usługi w rozumieniu ustawy z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, o których mowa w art. 4 pkt 12 ustawy	12	165 683
32	zamówienia i konkursy, o których mowa w art. 4 pkt 12a ustawy, udzielane i organizowane przez podmioty wykonujące działalność, o której mowa w art. 132 ust. 1 pkt 7 ustawy	77	1 282
33	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy, udzielone na podstawie szczególnej procedury wynikającej z umowy międzynarodowej, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, zawartej z jednym lub wieloma państwami niebędącymi członkami Unii Europejskiej, lub porozumienia zawieranego na szczeblu ministerialnym	48	174 383
34	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy, udzielone na podstawie szczególnej procedury wynikającej z umowy międzynarodowej, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, lub porozumienia zawieranego na szczeblu ministerialnym, związanych ze stacjonowaniem wojsk i dotyczących przedsiębiorców, niezależnie od ich siedziby lub miejsca zamieszkania	2	7 812
35	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy, udzielone na podstawie szczególnej procedury organizacji międzynarodowej	1	6 501
36	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 2 ustawy	1	325
37	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa udzielone do celów działalności wywiadowczej, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 3 ustawy	2	2 272
38	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 4 ustawy, udzielone w ramach programu współpracy opartego na badaniach i rozwoju, prowadzonych wspólnie przez Rzeczpospolitą Polską i co najmniej jedno państwo członkowskie Unii Europejskiej nad opracowaniem nowego produktu oraz, tam gdzie ma to zastosowanie, do późniejszych etapów całości lub części cyklu życia tego produktu	0	0
39	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 5 ustawy, udzielone w państwie niebędącym członkiem Unii Europejskiej, w tym zakupów cywilnych realizowanych podczas rozmieszczenia sił zbrojnych, oraz sił, do których podstawowych zadań należy ochrona bezpieczeństwa	85	2 107
40	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 6 lit. a ustawy, udzielone przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej rządowi innego państwa związane z dostawami sprzętu wojskowego lub niewrażliwego sprzętu	19	2 064 808
41	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 6 lit. b ustawy, udzielone przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej rządowi innego państwa związane z robotami budowlanymi i usługami bezpośrednio związanymi z takim sprzętem	0	0
42	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 6 lit. c ustawy, udzielone przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej rządowi innego państwa związane z robotami budowlanymi i usługami do szczególnych celów wojskowych lub niewrażliwymi robotami budowlanymi lub usługami	0	0
43	zamówienia w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 7 ustawy, których przedmiotem są usługi finansowe, z wyjątkiem usług ubezpieczeniowych	10	6
44	zamówienia lub konkursy w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w całości finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4b ust. 1a pkt 1 ustawy	0	0
45	zamówienia lub konkursy w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa w ponad 50% finansowane przez organizację międzynarodową lub międzynarodową instytucję finansującą, o których mowa w art. 4b ust. 1a pkt 2 ustawy	0	0
46	zamówienia, których przedmiotem są dostawy lub usługi służące wyłącznie do celów prac badawczych, eksperymentalnych, naukowych lub rozwojowych, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 1 ustawy	8 634	86 750
47	zamówienia, których przedmiotem są dostawy lub usługi z zakresu działalności kulturalnej, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 2 ustawy	21 964	165 847
48	zamówienia udzielone przez inne niż określone w art. 4 ust. 1 pkt 3 lit. g podmioty, których przedmiotem działalności jest produkcja i koprodukcja audycji i materiałów do audycji lub ich opracowanie, o których mowa w art. 4d pkt 3 ustawy	40	3 491
49	zamówienia, których przedmiotem są dostawy lub usługi z zakresu działalności oświatowej, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 4 ustawy	1 200	11 001
50	zamówienia, których przedmiotem są usługi lub roboty budowlane, wykonywane na obszarze Specjalnej Strefy Rewitalizacji oraz realizujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w gminnym programie rewitalizacji, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 5 ustawy	3	30

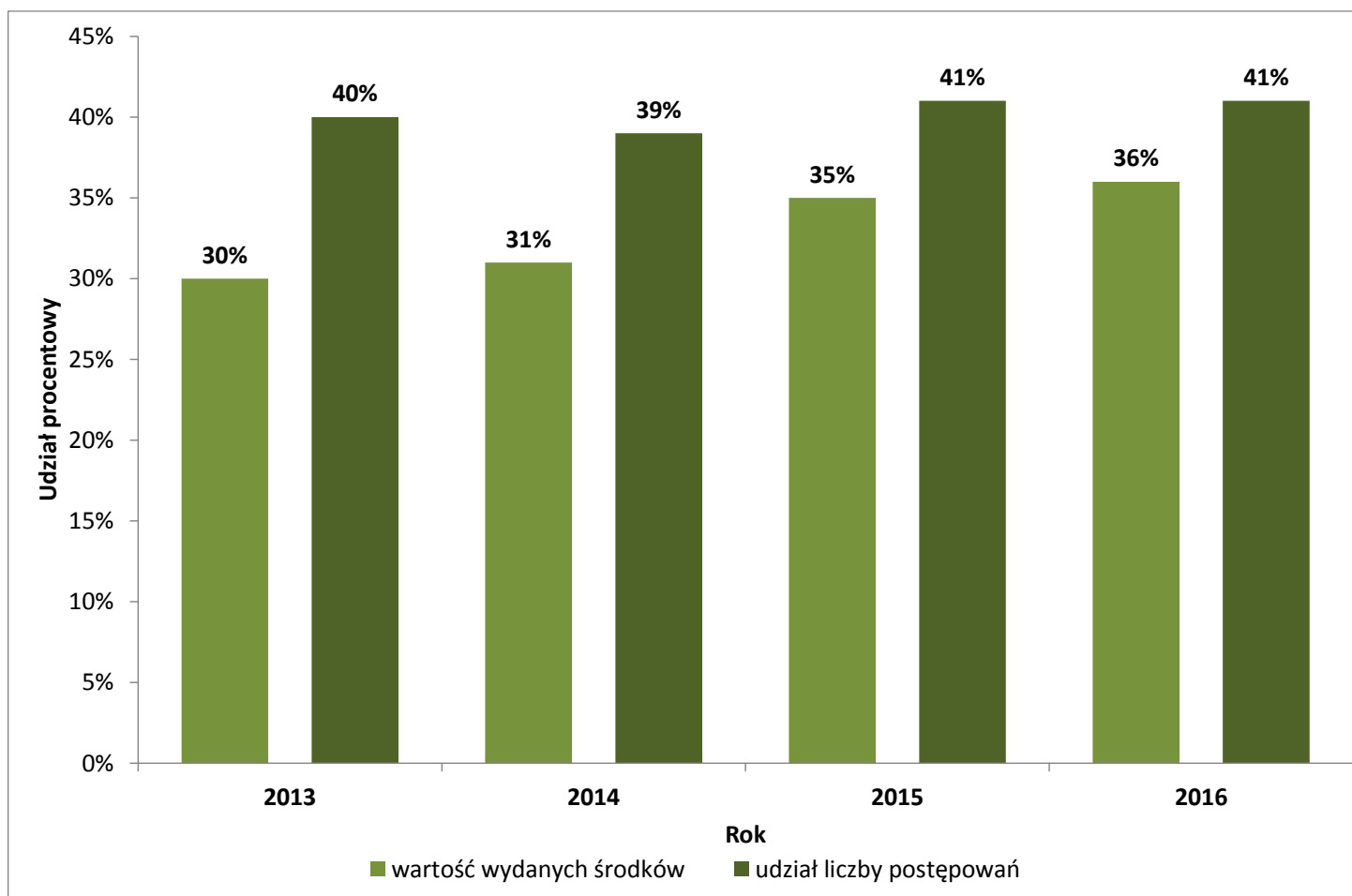
Urząd Zamówień Publicznych
Sprawozdanie o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych w 2016 r.

51	zamówienia, których przedmiotem są usługi z zakresu leśnictwa, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 6 ustawy	147	6 464
52	zamówienia udzielone przez Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego albo jednostki organizacyjne mu podległe lub przez niego nadzorowane przywieziennym zakładom pracy, prowadzonym jako przedsiębiorstwa państwowe albo instytucje gospodarki budżetowej, o których mowa w art. 4d ust. 1 pkt 8 ustawy	435	79 538
53	zamówienia, o których mowa w art. 4d pkt 9 ustawy, udzielone przez zarządzającego specjalną strefą ekonomiczną, o którym mowa w ustawie z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 282, z późn. zm.), będącego podmiotem, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy	303	2 388
54	zamówienia sektorowe na dostawy, usługi lub roboty budowlane, które zostały udzielone podmiotom powiązanym z zamawiającym w sposób, o którym mowa w art. 136 ust. 1 ustawy	1 121	3 561 760
55	zamówienia sektorowe na usługi lub roboty budowlane, o których mowa w art. 136 ust. 2 ustawy, udzielone przez podmiot utworzony przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy, jednemu z tych zamawiających lub podmiotowi powiązanemu z jednym z tych zamawiających, w sposób o którym mowa w art. 136 ust. 1 ustawy	23	9 367 822
56	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 136 ust. 3 ustawy, udzielone podmiotowi utworzonemu przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy, przez jednego z tych zamawiających, o ile podmiot ten został utworzony na okres co najmniej 3 lat, a z dokumentu, na podstawie którego został utworzony wynika, że zamawiający pozostaną jego członkami w tym okresie	4	12 655
57	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 1 ustawy, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu gazu do sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją, o ile produkcja gazu stanowi niezbędną konsekwencję prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy, oraz dostarczanie gazu ma na celu wyłącznie ekonomiczne wykorzystanie produkcji i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udzielono zamówienia, nie przekroczone 20% przeciętnych obrotów wykonawcy	22	523
58	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 1 ustawy, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu ciepła do sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją ciepła, o ile produkcja ciepła stanowi niezbędną konsekwencję prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy, oraz dostarczanie ciepła ma na celu wyłącznie ekonomiczne wykorzystanie produkcji i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udzielono zamówienia, nie przekroczone 20% przeciętnych obrotów wykonawcy	1 398	182 042
59	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 2 ustawy, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu energii elektrycznej do sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej, o ile produkcja energii elektrycznej jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy, oraz dostarczanie energii elektrycznej jest uzależnione wyłącznie od własnego zużycia i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udzielono zamówienia, nie przekroczone 30 % łącznej produkcji	71	680 956
60	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 137 ust. 3 ustawy, udzielone w celu wykonywania działalności polegającej na dostarczaniu wody pitnej do sieci przeznaczonej do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją lub dystrybucją wody pitnej, o ile produkcja wody pitnej jest niezbędna do prowadzenia działalności innej niż działalność, o której mowa w art. 132 ustawy, oraz dostarczanie wody pitnej uzależnione jest wyłącznie od własnego zużycia i w okresie ostatnich 3 lat łącznie z rokiem, w którym udziela się zamówienia, nie przekroczone 30% łącznej produkcji	1 514	30 255
61	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 138 ust. 1 ustawy, udzielone w celu odsprzedaży lub wynajmu przedmiotu zamówienia osobom trzecim, o ile zamawiający nie posiada szczególnego lub wyłącznego prawa do sprzedaży lub wynajmu przedmiotu zamówienia, a inne podmioty mogą przedmiot zamówienia bez ograniczeń sprzedawać lub wynajmować na tych samych warunkach co zamawiający	1 081	1 782 903
62	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 138 ust. 2 ustawy, mające na celu udzielenie koncesji na roboty budowlane, o ile koncesje takie są udzielane w celu wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy	0	0
63	zamówienia sektorowe, o których mowa w art. 138 ust. 3 ustawy, udzielone w celu wykonywania działalności, o której mowa w art. 132 ustawy, poza obszarem Unii Europejskiej, o ile do jej wykonywania nie jest wykorzystywana sieć znajdująca się na obszarze Unii Europejskiej lub obszar Unii Europejskiej	0	0
	Razem poz. 4-63	110 718	32 509 832
		Razem poz. 1-63	66 897 932

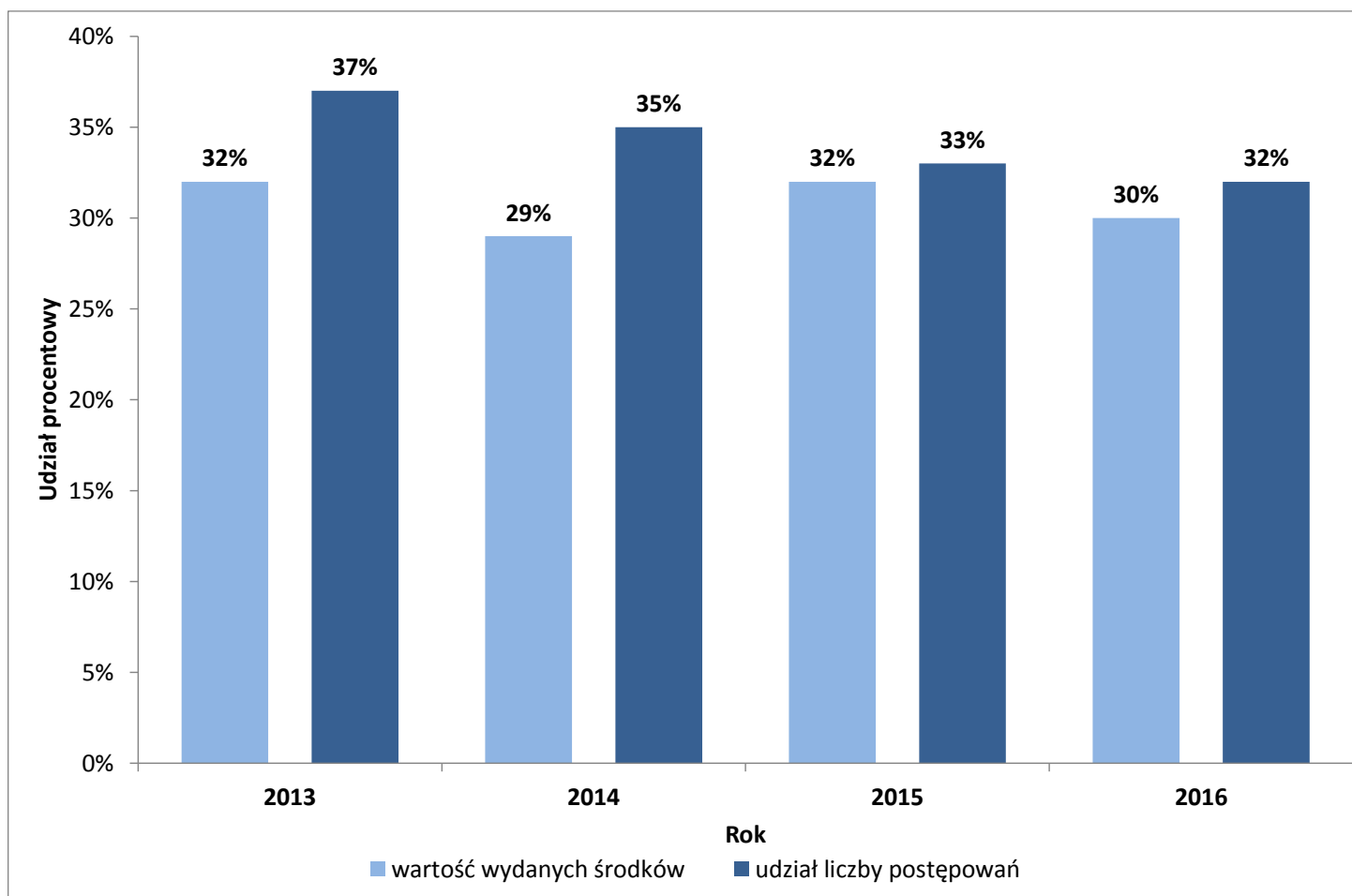
**Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia
ROBOTY BUDOWLANE**

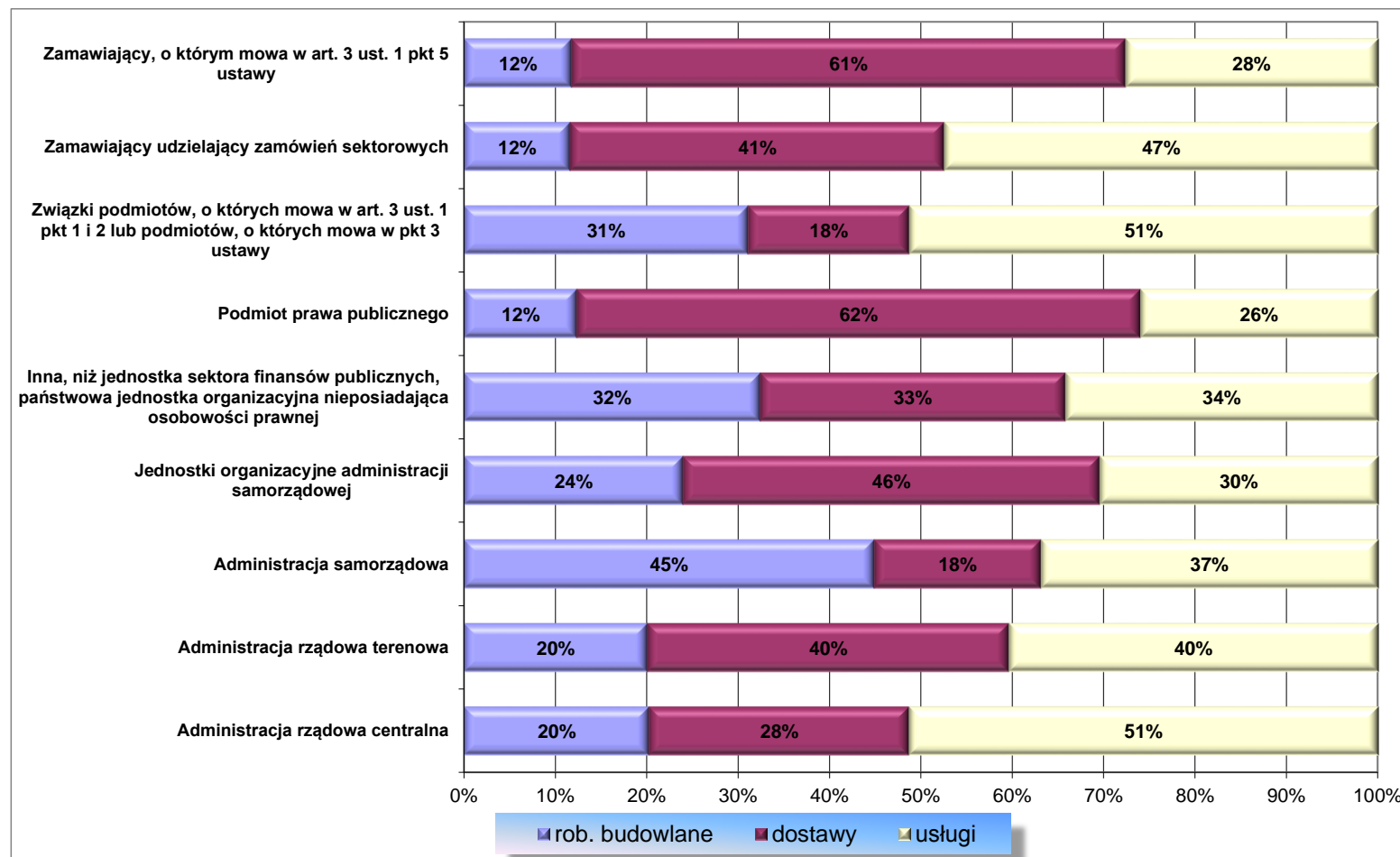
**Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia
DOSTAWY**

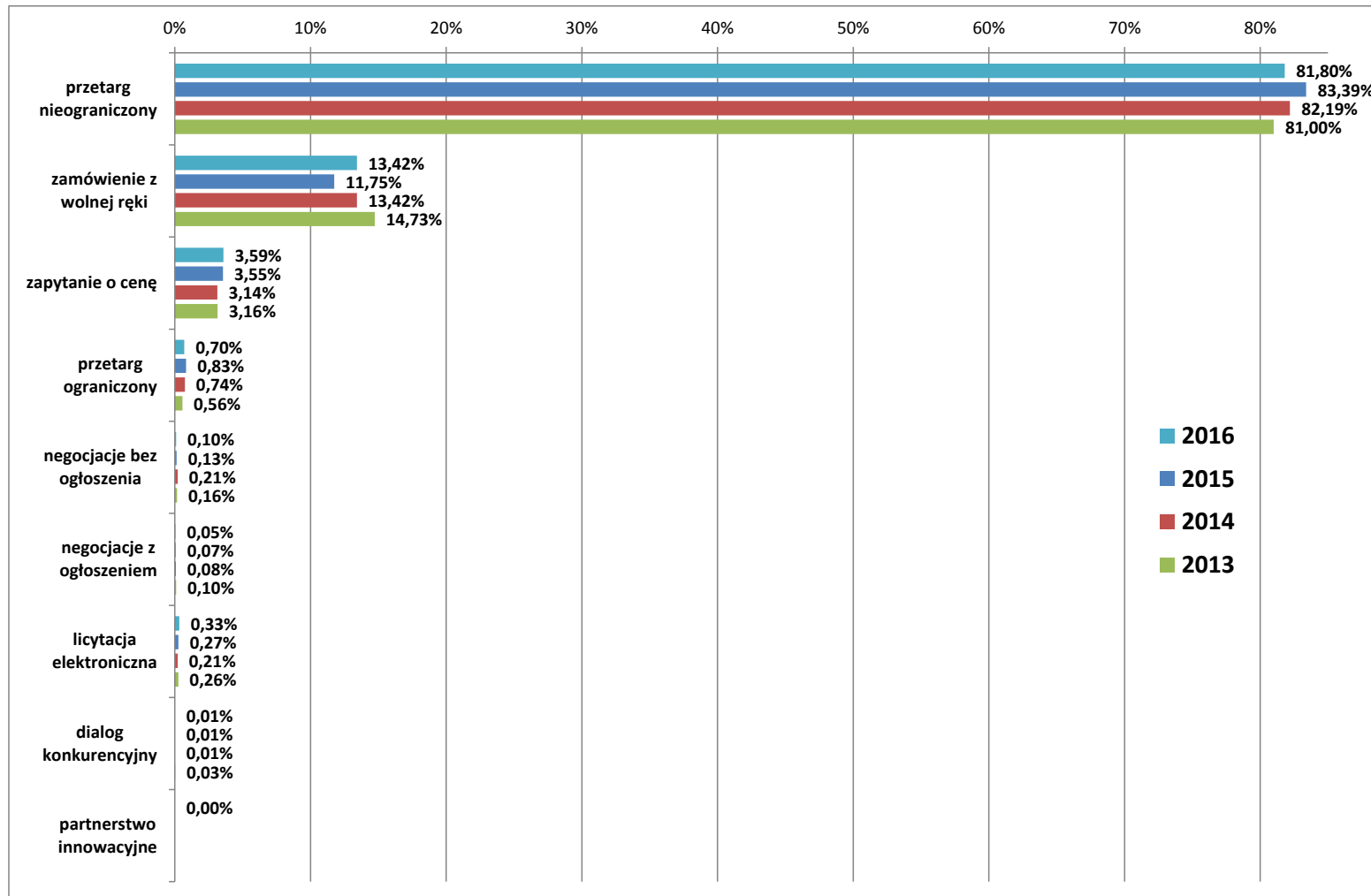
**Struktura postępowań w podziale na rodzaj zamówienia
USŁUGI**

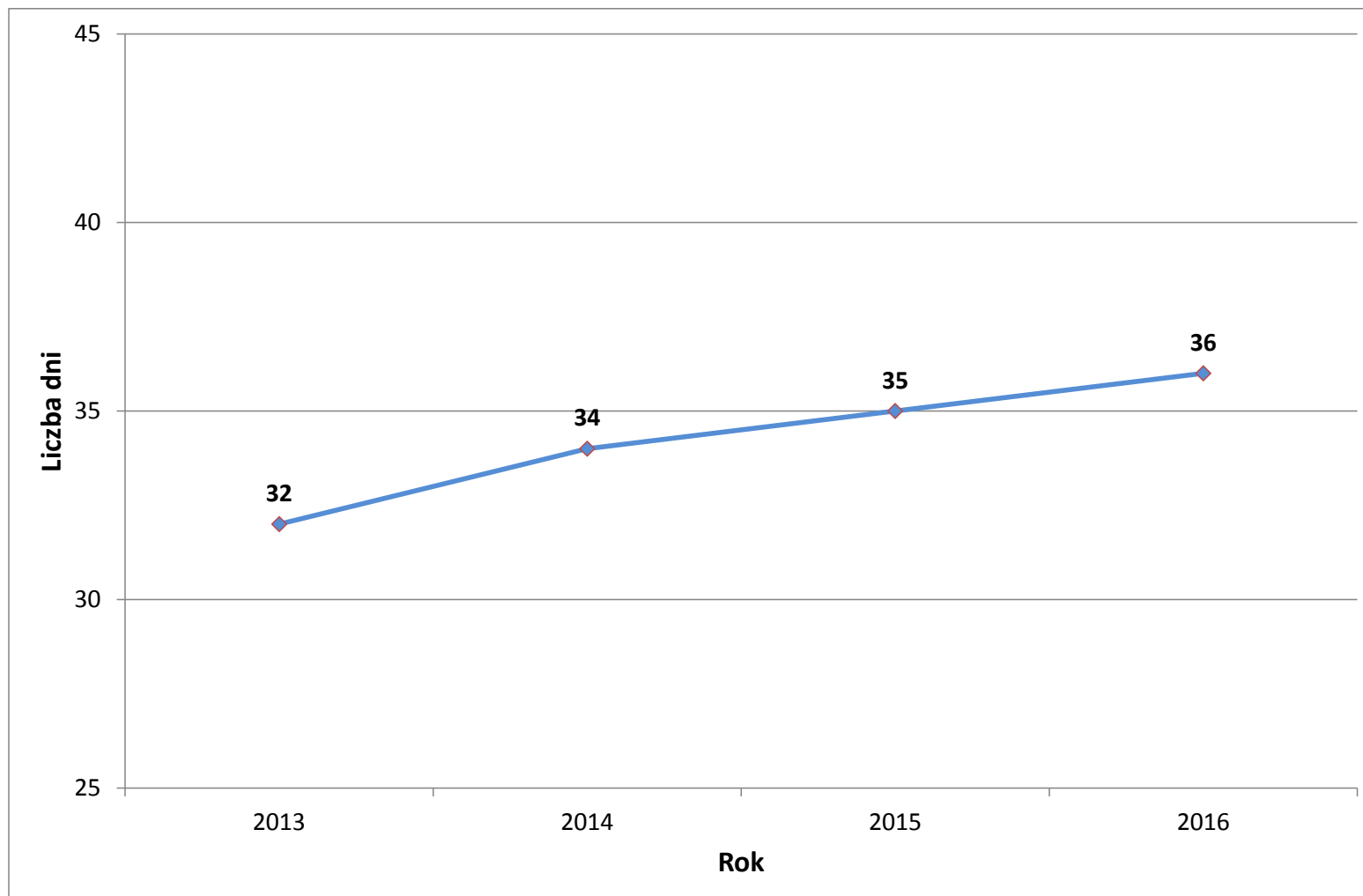
Struktura liczby zakontraktowanych robót budowlanych, dostaw i usług przez niektóre grupy zamawiających

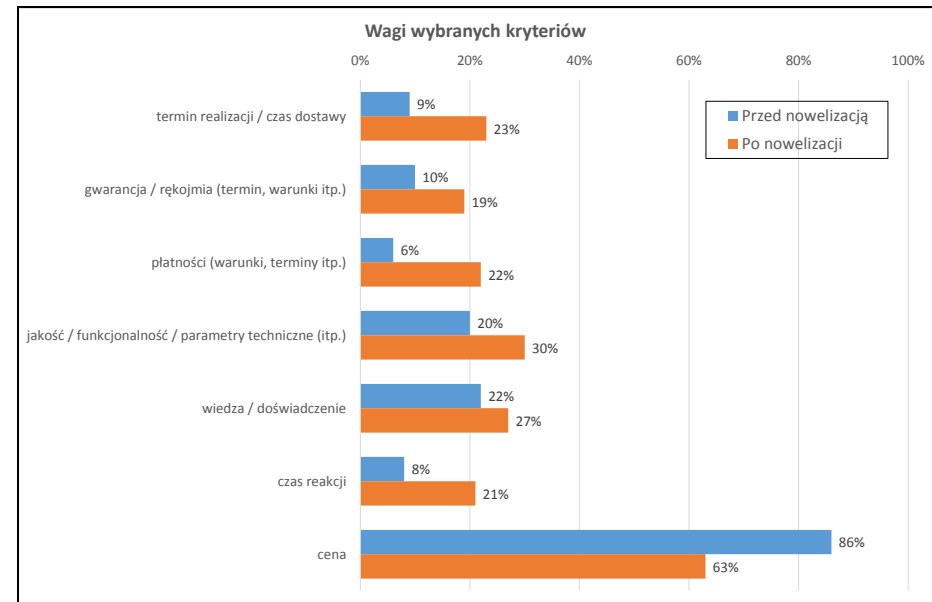
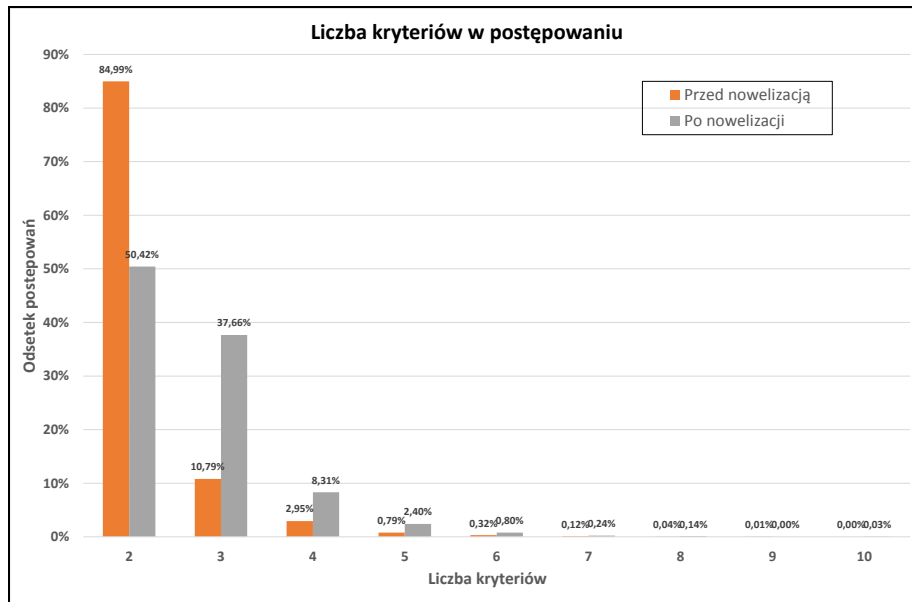
Udział procentowy poszczególnych trybów w latach 2013 – 2016

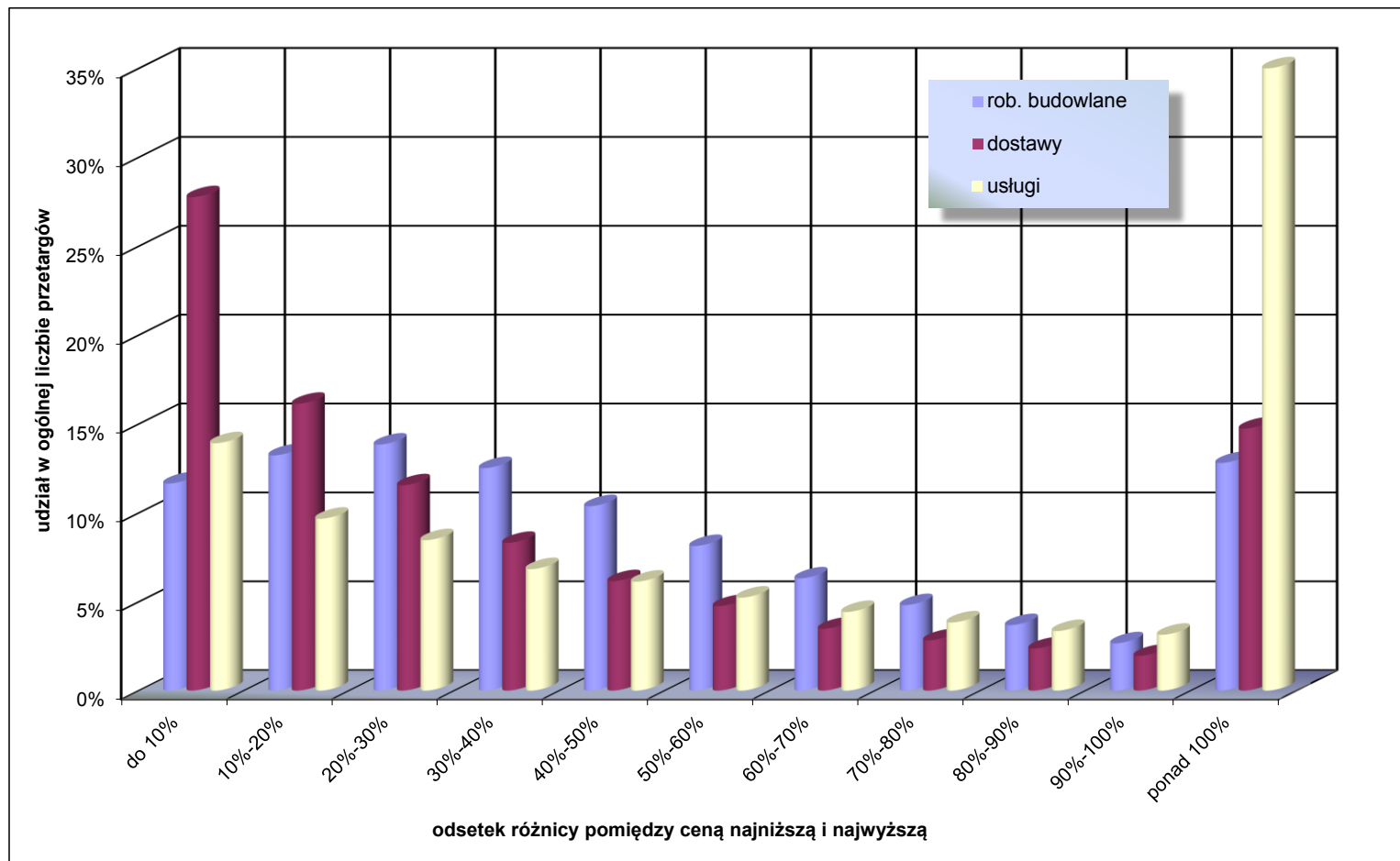
Przeciętny czas trwania postępowania o wartości nie przekraczającej progów UE

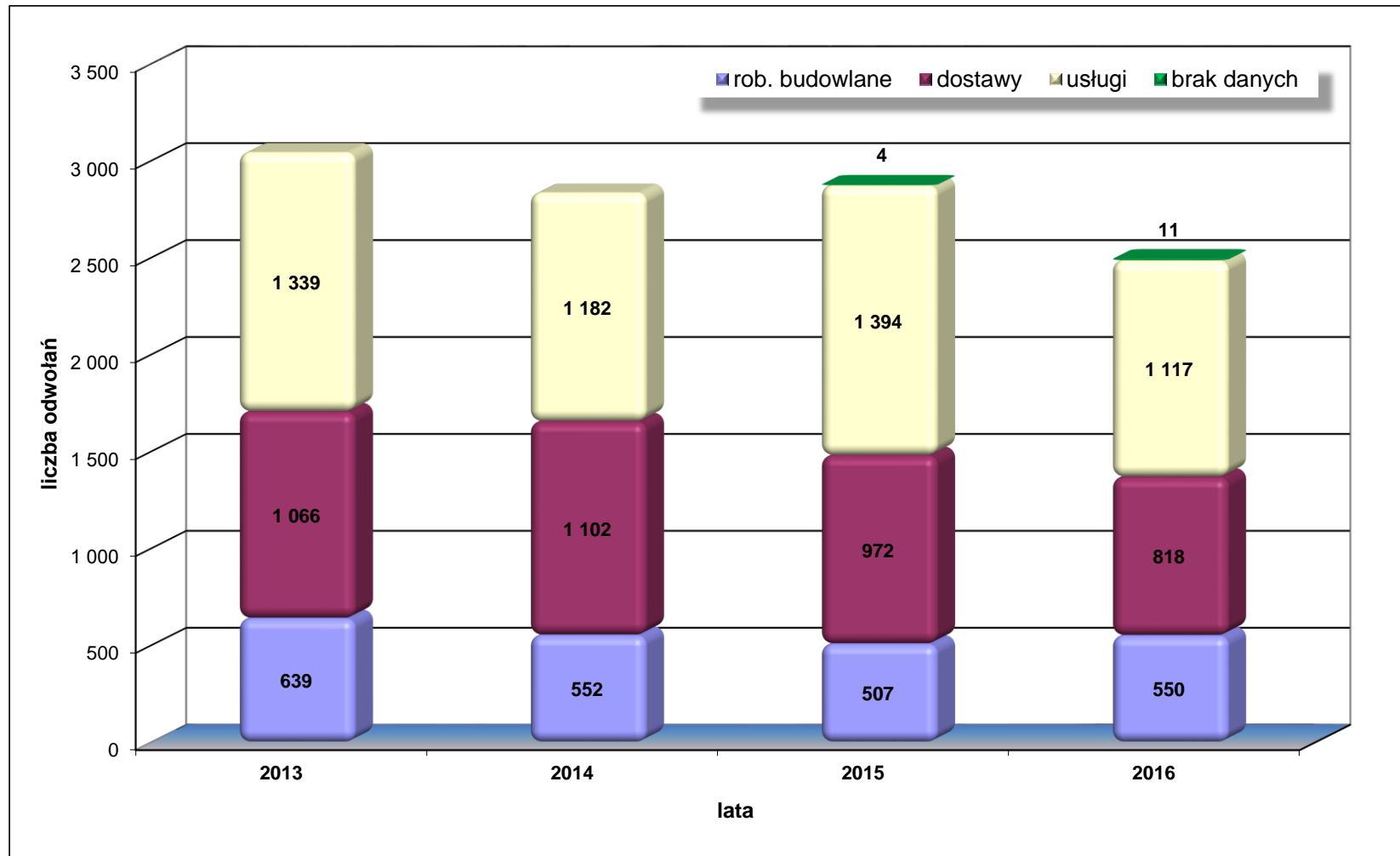
Dane dotyczące stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert w roku 2016 przed i po nowelizacji przepisów ustawy Pzp

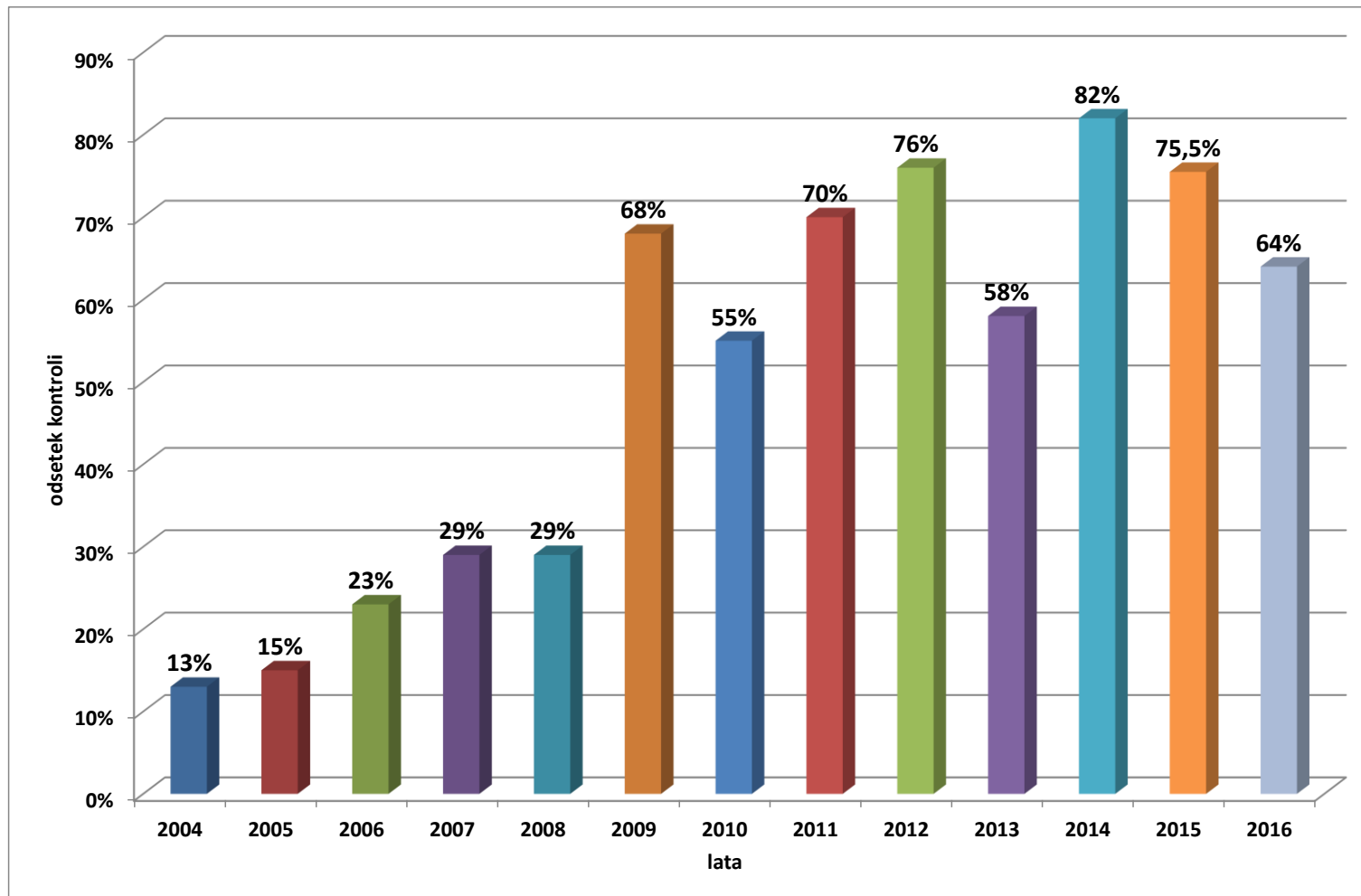
Różnice w minimalnej i maksymalnej cenie oferty

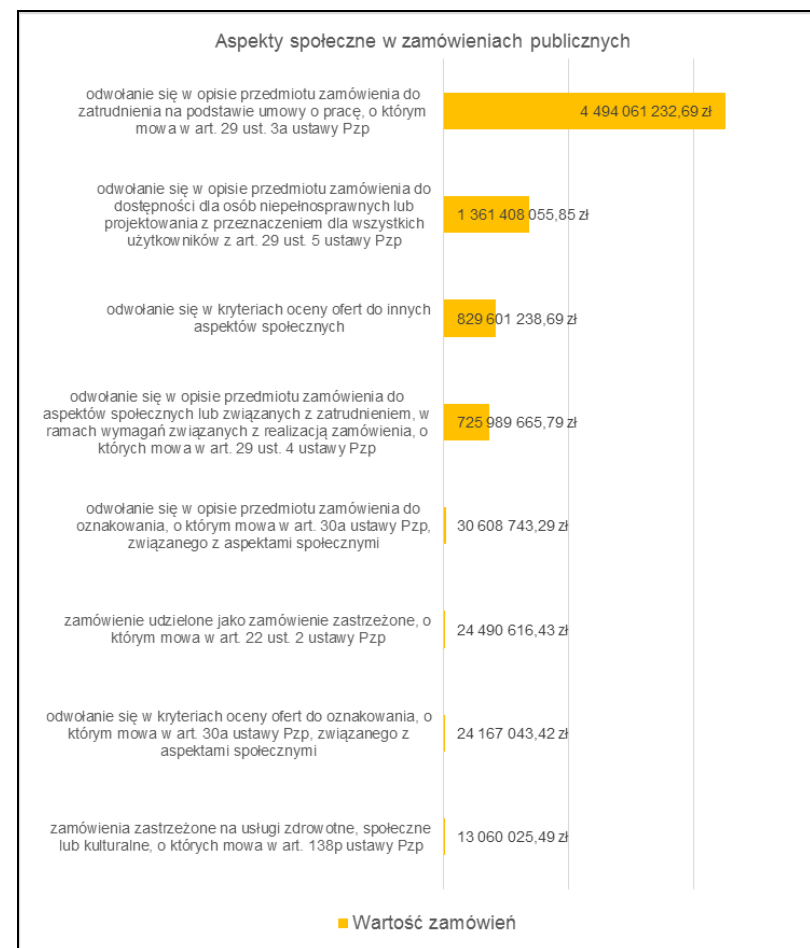
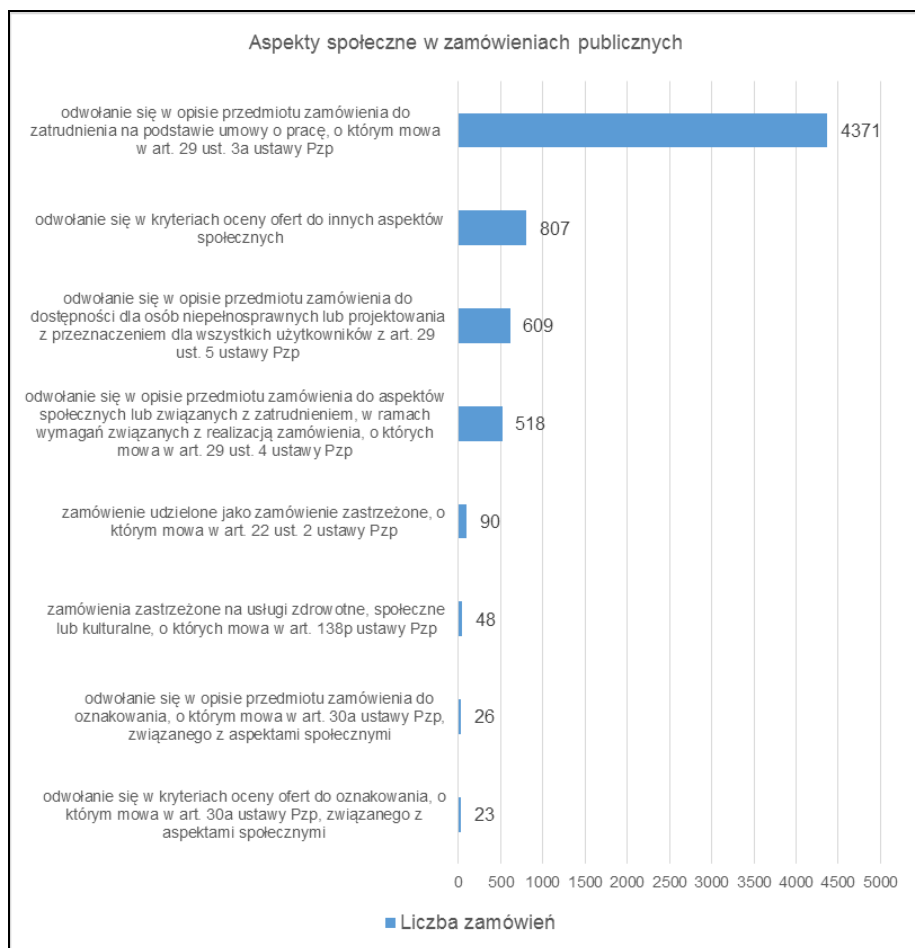
Liczba wnoszonych odwołań w latach 2013 – 2016

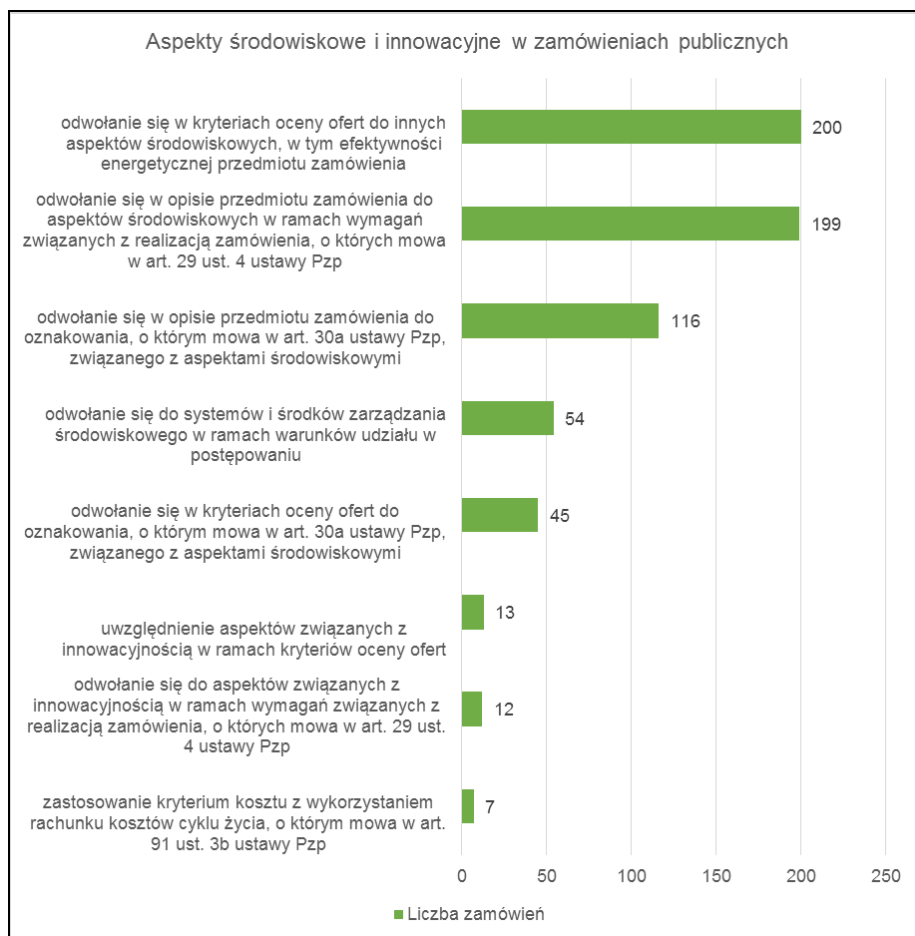
Odsetek kontroli uprzednich obligatoryjnych, w których nie stwierdzono naruszeń przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych

Liczba i wartość zamówień, w których zastosowano odpowiednie klauzule społeczne

Liczba i wartość zamówień, w których odwołano się do odpowiednich aspektów środowiskowych i innowacyjnych

**Zbiornicze zestawienie danych dotyczących udzielonych zamówień publicznych
z wykorzystaniem procedur określonych w Pzp w latach 2013 – 2016**

	Lata			
	2013	2014	2015	2016
Wartość udzielonych zamówień (w mld zł)	143,2	133,2	116,3	107,4
Liczba udzielonych zamówień	210 352	174 886	142 262	129 776
Rodzaj udzielonych zamówień (odsetek wartości)				
roboty budowlane	38%	40%	33%	34%
dostawy	30%	31%	35%	36%
usługi	32%	29%	32%	30%
Tryby udzielonych zamówień (odsetek liczby)				
przetarg nieograniczony	81,00%	82,19%	83,39%	81,80%
przetarg ograniczony	0,56%	0,74%	0,83%	0,70%
negocjacje z ogłoszeniem	0,10%	0,08%	0,07%	0,05%
dialog konkurencyjny	0,03%	0,01%	0,01%	0,01%
negocjacje bez ogłoszenia	0,16%	0,21%	0,13%	0,10%
zamówienie z wolnej ręki	14,73%	13,42%	11,75%	13,42%
zapytanie o cenę	3,16%	3,14%	3,55%	3,59%
partnerstwo innowacyjne	-	-	-	0,00%
licytacja elektroniczna	0,26%	0,21%	0,27%	0,33%
Czas trwania postępowania (w dniach)				
poniżej progów UE	32	34	35	36
Liczba kryteriów oceny ofert	b.d.	2,22	2,17	2,21/2,67
Cena jako jedyne kryterium (odsetek postępowań)				
poniżej progów UE	92%	84%	12%	9%
powyżej progów UE	85%	75%	11%	14%
Średnia liczba ofert				
poniżej progów UE	2,96	2,89	2,90	2,87
Wybór najtańszej oferty (odsetek postępowań)	86,5%	85,7%	83,0%	83,2%
Liczba wniesionych odwołań	3 044	2 836	2 877	2 496